Ханна Маккінон

ДАРЛІНҐИ

Переклала Божена Козирєва

видавництво
СТАРОГО ЛЕВА

Присвячується Ґрейс і Фінлі, моїм причинам для усього. Вони наповнюють моє серце і мої сторінки всіма необробленими, прекрасними, любими і приправленими любов'ю дивами у житті. Пишіть свою історію; я ніколи не перестану її читати.

Енді

Вічна проблема з родиною — ви можете прокласти багато миль між вами, але вони завжди знають ваші улюблені місця для схованки.

Не встигла Енді під'їхати до кафе «Клемова хатина молюсків» біля підніжжя Мід-Кейпського шосе, — остання зупинка перед тим, як вона перетне міст Сагамор, який офіційно приведе її «на Мис», — як задзвонив її телефон. Це був Г'ю. Як це типово для її допитливого брата, який тижнями не відповідав на її дзвінки, потурбувати в момент, коли вона збиралася відкусити такий бажаний масляний шматок лобстер ролу. Енді застогнала і перевела дзвінок на голосову пошту. Повідомлення Г'ю виражало нетерплячість. «*Де* ти?»

Чесно кажучи, Енді не зовсім *ховалась* у «Хатині молюсків». Їй лише потрібна була хвилинка. Хвилинка для себе з її донькою підліткою, Моллі, яка зовсім не любить морепродукти і яка, власне, досі міцно спить на пасажирському сидінні. Байдуже. Енді дасть собі цю останню, вільну від сім'ї хвилинку, щоб насолодитися своїм гарячим лобстер ролом. Це як останній глибокий вдих парашутиста перед стрибком із літака. Щороку Енді зупинялась у «Клемовій хатині молюсків», коли вся родина

возз'єднується у Риптайді, літньому будинку її бабусі на Кейп-Коді. Приїжджають усі: її батьки, Чарлі та Кора, її брат-близнюк Г'ю та його чоловік Мартін. І їхня молодша сестра Сідні, яка буде виходити там заміж лише через кілька тижнів за нареченого Джеймса, досвідченого нью-йоркського комерційного рієлтора.

Щорічне возз'єднання Дарлінґів було не стільки запрошенням, скільки вимогою. Не приймалися ніякі відмовки. Винятків не було. Знаючи це, щоліта всі члени родини Дарлінґів відкладають свої звичні обов'язки в різних штатах, де вони живуть, пакують пляжні сумки й надають своїм обличчям безпристрасного виразу. Ви можете знайти відмовку на День подяки, ви навіть можете пропустити випадкову різдвяну вечерю, уникнувши того, що занадто багато волосся стане дибки на ідеально зачесаній голові Кори. Але ніхто не пропускає сімейний відпочинок у Риптайді. Це було б просто нечувано.

Енді покінчила зі своїм лобстер ролом і жадібно злизала масло з кінчиків пальців. Через пів року після розлучення до неї нарешті повертався апетит. Але зустріч з усією родиною — з приводу весілля, окрім усього, — досі змушувала нервувати. Енді простягнула руку до Моллі й попривали пасмо волосся, що стирчало, за вухо сплячої доньки. Моллі успадкувала цю прядену золотом шевелюру від її батька Джорджа. Джордж, який обіцяв Енді сім'ю і майбутнє, але не затримався, щоб виконати останню частину. Той, хто лише за пів року після розлучення, уже

п’ять місяців як поринув з головою у нові стосунки з іншою жінкою.

Коли Енді оприлюднила новину про розлучення минулого Різдва, її мати безмовно витріщалася через вікно у вітальні на засніжене подвір’я, і возилася з випуклим рубіновим перснем, з яким Чарлі робив їй пропозицію. Це було знайоме сіпання, що виражало її засмучення. Енді затамувала подих, дивлячись, як її матір покрутила його туди-сюди на своєму тонкому пальці. «Оберт несхвалення», — казав Г’ю, коли вони були маленькими.

— Жити на самоті буде важко, — промовила нарешті Кора.

«Звідки *їй* знати?» — запитувала себе Енді. Понад сорок п’ять років її мама була щаслива в шлюбі з її батьком, Чарлі, людиною з великим терпінням і ласкою.

— Мамо, разом жити важче. Це рішення не було ухвалене поспіхом.

Погляд Кори залишився прикутим до снігу.

— І все ж.

— З нею все буде гаразд, — сказав Чарлі Дарлінґ, ступаючи вперед, щоб покласти руку на плече доньки. — Енді завжди знаходить свій шлях.

На щастя, це було того самого Різдва, коли Сідні й Джеймс оголосили про заручини. Це дало Енді трохи простору, оскільки всі змінили вражені обличчя на усмішки і сфокусувались на щасливій парі.

— Ти в боргу перед Сід, — розмірковував Г’ю, простягаючи високий келих «Бейлісу» біля вогнища, поки

решта юрмилася навколо обіднього столу, обговорюючи місця для свята. — Вона дала тобі змогу відступити з-під софітів і зализувати рани.

— У мене немає ран, щоб зализувати, — наполягала вона, вихоплюючи келих і добряче надпиваючи.

Але вона їх мала. Навіть попри те, що рішення про розлучення було взаємним, це все одно розбивало серце. Протягом одного року Енді втратила свій шлюб, свій дім і свій орієнтир. Джордж наполягав на продажу будинку, що стало ще одним ударом. Звісно, Енді знала, що не зможе дозволити собі утримувати його самотужки, та й друзі казали, що новий старт — на краще. Але це був її дім, і якщо колись Енді й потрібний був прихисток, аби зцілитися, то саме зараз. Їхній будинок був домівкою для Моллі, куди її привезли з пологового будинку. Будинок, де Енді навчилася бруднити руки й оформлювати подвір'я, і нарешті, через тринадцять років, зорганізувала вічнозелений сад, що кишить буддлеями, ромашками та гортензіями. Де вона старанно обирала, а потім фарбувала кожну кімнату в заспокійливі природні відтінки й досі мала забризкані фарбою шорти з обрізаних штанів як доказ. Ідея залишити це все, запакувати всі спогади дитинства Моллі та відвезти їх деінде, було майже болісніше, ніж покинути шлюб. Ще одна втрата для оплакування.

Їй знадобилися місяці, щоб знайти нове місце: невеликий котедж із двома спальнями, у центрі міста, з великим кленом на передньому дворі. Вони переїхали під час зимових канікул, коли Енді мала тижневу відпустку від

викладання у середній школі, а Моллі була вдома на канікулах від старшої школи. Будинок був скромним й історичним, тобто потребував багато роботи, але належав їм. І це було місце, де вони почнуть усе спочатку. За останні пів року їй знову довелося витягти свої малярські валики. Енді повісила улюблену картину зі старого будинку на нову стіну. Придбала сяйливі нові інструменти під час розпродажів до Дня пам'яті[1]. Енді знала, що пройдуть роки, перш ніж нове місце стане домівкою. Але потроху воно вже перетворювалося.

Відтоді вона уникала сімейних зборів на свята й натомість ховалась у котеджі під виглядом переїзду, розпакування і обживання. Вона пропустила вечірку з приводу заручин Сідні в лютому, потім Великдень і обід на річницю батьків у травні. Доти вона переїхала в новий котедж настільки, наскільки це можливо, але досі використовувала це як причину триматися на відстані. Вона була занадто не готовою. Занадто втомленою. Вона *відкривала себе заново*, за словами її подруг, що б це не означало. Незважаючи на її радість через майбутнє весілля Сідні, Енді просто не вистачало на те, щоб захоплюватися моделями суконь подружок нареченої чи вдавати радість через кольорові гами заходу.

І все-таки вона почувалася винною. Її батько телефонував щотижня, щоб дізнатись як справи. Її матір надсилала повідомлення з питанням, чому голосова пошта переповнена. Вона знала, що не була хорошою донькою чи сестрою, але єдине, на що вона мала сили, це бути хорошою

матір'ю для Моллі. І вона не збиралася за це перепрошувати.

Незважаючи на всі зусилля, Енді не змогла повністю уникнути метушні майбутнього весілля, навіть з безпечної відстані її котеджу в Коннектикуті. Від пронизаного шампанським оголошення Сідні та Джеймса минулого Різдва (на яке всі прибули того року), аж до сьогоднішнього ранку, коли Кора зателефонувала з бурхливим списком вказівок: не забудь принести сукню подружки нареченої; переконайся, що в Моллі є туфлі; чи пам'ятаєш, де востаннє бачила мої антикварні французькі столові серветки? Кора мала знайти їх для весільного сніданку!

Енді й гадки не мала, що в її матері є антикварні французькі серветки. Ніхто й не думав про них згадувати, коли *вона* виходила заміж.

Повертаючи машину на Сагаморський міст, Енді глянула на сплячу постать своєї чотирнадцятилітньої доньки на пасажирському сидінні. Вираз обличчя Моллі був особливо милим уві сні, й Енді встояла перед бажанням торкнутись її.

Телефон Енді знову завібрував, і цього разу вона відповіла.

— Що таке, Г'ю?

Зависла драматична пауза.

— Ну, це недоречний спосіб вітатися зі своїм улюбленим братом.

— Єдиним братом.

— Не забувай про Мартіна.

— Мартін мій зять, і я ніколи не зрозумію, чому він тебе терпить, — Енді іронічно посміхнулась.

— Угу. Отож… де ти в біса? — засміявся Г'ю.

Вона глянула на перший знак на виїзді з мосту: «Сендвіч». До сімейного будинку в Чатемі щонайменше година.

— Майже на місці, — збрехала Енді. — Щось трапилося?

— Щось трапилося? Мені почати з виразу обличчя нашої матері? Чи з десяти тисяч весільних пакунків, звалених у купи аж до стелі в кожній кімнаті? До клятого весілля ще три тижні, а тут уже справжній хаос. Ти мені потрібна.

Як би вона не боялася співчутливих поглядів і того, що її уникатимуть, через те, що вона присутня на весіллі молодшої сестри, після недавнього розлучення, Енді змушена була визнати — вона скучила за своєю родиною. Уявила свого батька в його рибальському капелюсі й усміхнулась. І як мати готує традиційний крем-суп із молюсків на першу вечерю.

— Взагалі-то, це звучить гарно.

— Ну це не так. Але я зателефонував не через це, — Г'ю завагався. — Тобі, мабуть, краще пристебнутися.

— Чому? — Г'ю страшенно любить скаржитись і драматизувати, але зараз він звучав по-іншому, занепокоєно. — Щось трапилось?

— Ох, ось-ось трапиться. Тіш приїде.

Тіш — це матір їхнього батька. Вона з'являлася лише у тих випадках, коли хтось вмирав або народжувався. Вона

була власницею літнього будинку, але ненавиділа відпустки. І пляж. А часто, здавалося, і власну родину.

— Не може бути! — вигукнула Енді. — І як мама?

— Три джин-тоніки, — зітхнув Г'ю.

— О боже! — вигукнула Енді. Їхня матір не вживала алкоголь.

— Тож скоро побачимось?

Енді застогнала. Вона завершила дзвінок і перелаштувала авто на швидкісну смугу.

Г'ю не помилявся. Це була грандіозна новина.

Тіш не була для них *бабусею* ні в якому сенсі, окрім як каліграфічним записом на родинному древі Дарлінґів. Протягом короткого проміжку часу вона дозволяла онукам називати її *Grand-Mère*[2] *з відповідним французьким акцентом, але й це не прижилося. Маючи зріст 4 фути 11 дюймів*[3] *і вагу не більше ніж 90 фунтів*[4] *(як любив казати Г'ю, включно з усіма її діамантами), Тіш мала життєву міць. Попри те, що вона рідко брала участь у житті своїх онуків, їй вдавалося зберігати прохолодну атмосферу власної значущості й викликати в інших трепет, особливо коли йшлося про їхню, на противагу незворушну, матір — Кору. Ці дві жінки ніколи не знаходили спільної мови. Так все і було.*

Тож онуки Тіш мали доволі незвичайні спогади про свою бабусю. Вона пила «Брудний мартіні», не пекла печива і не витирала сопливих носів. За її словами, вечірки до дня народження — це шалені збіговиська, придумані для тих, хто не досяг необхідного зросту для поїздки на американських гірках, а щодо Різдва — її єдиним святковим знаком уваги

родині була листівка з таких далеких місць, як Мальдіви чи Сен-Барт[5]. За словами їхнього батька, вона була успішною і освіченою жінкою, яка забезпечила свого єдиного сина всім необхідним. Окрім обіймів.

Тіш не відвідувала літній будинок десятиліттями. Хоча вона й була запрошена на весілля, родина не покладала особливих надій. У кращому випадку ті, хто підтримував ідею із запрошенням, незважаючи на Кору, очікували короткотривалої появи зі щедрим подарунком і швидкого від'їзду. Що вона тут робила за три тижні до урочистого дня, було відвертою загадкою.

Намагаючись обігнати машини на вузькому двосмуговому шосе, Енді поглянула вниз на себе. Одяг був недоречний для зустрічі з Тіш. Хоча ніхто в родині ніколи не був достатньо добре одягненим (за мірками Тіш), окрім, можливо, Г'ю та Мартіна. Глипнувши на пасажирське сидіння, Енді переконалася, що Моллі досі спить. Чи варто її будити? Донька зустрічала Тіш лише двічі у своєму житті, але чомусь залишилася з доволі позитивною думкою про свою прабабусю. І це почуття було взаємним. Хоча Тіш ніколи не схвалювала колишнього чоловіка Енді, Джорджа («простака»), вона з прихильністю дивилася на немовля Моллі за їхньої першої зустрічі. Коли Енді принесла Моллі у вітальню, Тіш оглянула дитину з безпечної відстані, сидячи на кріслі біля каміна. Потім, кинувши сухий погляд на Кору, зауважила:

— Бачиш цей блиск в її очах? Нарешті якась надія.

Енді застогнала. Вона ще навіть не сказала Тіш про своє розлучення.

Справді, рішення про розлучення не було поспішним. У всякому разі Енді й Джордж чіплялися за пошарпані клапті свого нещасного шлюбу занадто довго. Вони пробували терапію впродовж двох років. Вони домовилися влаштовувати щотижневі побачення, незважаючи на те, що нянька коштувала цілий статок і було важко змушувати себе усміхатись і вести невимушені бесіди за лінгвіні в «Ла Фортуні». За порадою своєї найкращої подруги Енді намагалася знайти допомогу у вірі. Вона завжди була, як казала її мати, Різдвяною католичкою. Але, попри це, вона знаходила певну втіху в цих недільних ранкових службах, натомість Джордж не поділяв її думок, тож Енді почувалася самозванкою, стоячи серед, здавалося б, об'єднаних сімей під час перерви на каву. Як останню спробу відновити стосунки, вони залишили Моллі у своїх друзів одного довгого осіннього вікенду і вирушили звивистими, засипаними листям дорогами до озера Шамплейн, що в штаті Вермонт. Листя абсолютно вражало того року, гори сяяли яскравими відтінками коралового, червоного та жовтого. Але після трьох днів у наймальовничішому маленькому готелі, навіть чудова погода і завалені гарбузами вулички Берлінгтона, не змогли їх урятувати. Не було про що говорити, окрім як про Моллі. Дорогою додому вони вирішили покінчити з цим. Незважаючи на те, що вони зробили все можливе, це однаково відчувалось як

фінал: сумно і невизначено. Енді досі намагалася придумати новий початок.

Але зараз було не до цього. Сьогодні вона їхала у літній будинок на святкування сестри Сідні. Зі ста п'ятдесятьма гостями, які прибуватимуть по Мід-Кейпському шосе у наступні три тижні. Новий початок Сідні буде тільки розгортатися. Незалежно від того, готова Енді чи ні. До того моменту, як Енді повернула свій старий «Вольво» на під'їзну доріжку, всі прибули й зайняли хороші місця. Їй було спекотно, і вона втомилася через поїздку забитою дорогою. Енді хотіла б прийняти душ. Не встигла вона відстебнути пасок безпеки, як відчинилися парадні двері будинку.

— А ось і вони! — вигукнув батько, ступаючи на ґанок і дивлячись на доньку з онукою так, наче вони були найкращим, що він бачив за весь день. Він розкрив руки для обіймів, як тільки Моллі поспішила до нього.

— Хто ж ця вродлива леді? — сказав Чарлі. Чарлі Дарлінґ був дружньою людиною, і коли казав комусь комплімент, Енді знала, що саме це він і має на увазі. Він тримав Моллі на відстані витягнутих рук, поки вона сором'язливо дозволяла собою милуватися. Енді зробила подумки радісну замітку: у цьому періоді підліткової невпевненості в собі чотирнадцятилітній Моллі не подобалося, коли на неї дивились. Їй навіть не подобалося, коли Енді дихала в її присутності. А зараз Енді з трепетом споглядала, як Моллі дозволила обійняти себе вдруге.

— Я такий радий, що ви тут, серденько! Тепер почнуться справжні веселощі, — сказав Чарлі, радісно усміхаючись, коли Енді підійшла до нього.

— Привіт, тату, — привіталась Енді й вдихнула знайомий заспокійливий запах батька, і хвиля ностальгії накрила її. Енді знову було п'ять років, і батько втішав її через обдерте коліно. Якби тільки це було насправді, й він міг зробити так, щоб усе налагодилось.

— Як у тебе справи? — запитав він, щиро дивлячись на неї поверх окулярів. Енді знала, що батько хвилювався про неї після її розлучення. Це був ще один наслідок розлучення: відчуття, що ті, кого ти любиш, розділяють з тобою твій тягар.

— Я в порядку, тату.

— Гаразд. Там точиться ціла купа весільного галасу, — сказав він, киваючи на вхідні двері. — Я подумав, це може бути ідеальною нагодою, щоб вислизнути на пірс.

— Риболовля? Це новий вид панацеї для самотніх розведених на сімейних весіллях? Чи це порятунок для сина, який уникає приїзду своєї матері? — засміялась Енді.

— Без різниці, — знизав плечима Чарлі. Він витиснув із себе усмішку, але Енді було шкода його. Він стільки років намагається балансувати в сутичках між матір'ю і дружиною. Чоловік втомився.

— Заходь всередину і привітайся зі своєю матір'ю! Зараз, дівчата, влаштуємо вас, — сказав Чарлі.

У ту саму секунду, як Енді відчинила двері, майже чотири десятиліття спогадів нахлинули на неї. Риптайд

пахнув для неї дитинством: приємний запах закритого котеджу, який збираються провітрити ще на одне літо, аромат розлитих протисонцевих кремів і легкий подих солоного повітря, що пробивалося крізь кожну тріщину в кожній дерев'яній поверхні, диванній подушці й старій книжці, що наповнюють цей дім. Простіше кажучи, Риптайд пахнув літом. Енді скинула сумки й роззирнулася. Тут нічого не змінилося. Ситцеві штори на кухні. Вигорілі на сонці каштанові дошки підлоги. Книжкові шафи, заставлені книгами із загнутими кутиками і всіяні корчами й морським склом.

— Ви приїхали! — сказала Кора, квапливо вибігши з кухні й міцно обіймаючи обох. Як завжди, вона пахла сумішшю французького лавандового мила, її улюбленого, і якою-небудь смачною випічкою, яку вона готувала. Кора була неймовірною кухаркою, і, незважаючи на лобстер рол, який Енді щойно з'їла, вона відчула, як її рот наповнився слиною.

— Це?..

— Так, твій улюблений, — відповіла Кора, кинувши погляд через плече на червону каструлю, що кипіла на плиті.

Це була традиційна перша вечеря кожного сімейного відпочинку у Риптайді, коли передають гарячі чаші із супом, відкорковують вино, а розмови за обіднім столом тривають до пізньої ночі, й всі, перебиваючи одне одного, намагаються поділитися своїми новинами, водночас

відчуваючи приємне запаморочення від приливу енергії і майбутніх трьох тижнів відпочинку на пляжі.

— Моллі, чому б тобі не віднести наш багаж нагору, а я допоможу бабусі, — сказала Енді, повертаючись до Кори, чия усмішка стала напруженою.

— Ти вже чула. Вона приїжджає.

Енді переживала за Кору. Бабуся Енді, Тіш, заготовлювала особливий вид прикрості для її матері.

— Чим я можу допомогти? — запитала Енді.

— Нічим! Ніхто нічим не зможе допомогти. Ця жінка просто нестерпна. А тепер я маю бути з нею гостинною, тоді як маю допомогти твоїй сестрі провести весілля.

— Відпустка зруйнована, — гукнув Г'ю, поспішаючи вниз сходами. Він зіскочив з останньої сходинки й здійняв руки, драматично передражнюючи їхню матір. — Зруйнована!

Після чого він подолав простір між ними, підхопив свою сестру-близнючку на руки й покрутив. Одразу за ним з'явилися Мартін і Сідні.

Було дещо хороше у тому, щоб приїхати останньою: вітання було грандіозне.

— Ви приїхали! — запищала Сідні. — Як ви доїхали? Ти не забула сукню подружки нареченої для Моллі? А свою?

Сідні притисла долоні до своїх розчервонілих щік і видихнула. Світло потрапило на її величезну діамантову каблучку, запалюючи мільйон крихітних іскорок у повітрі між ними.

— Усе гаразд. Ні й ні! — запевнила її Енді.

— Пробач, — сказала Сідні. — Це весілля перетягнуло на себе всю увагу, але я обіцяю — це не завадить сімейному відпочинку.

— Хай так воно і буде, — відповів Г'ю. — Світ не обертається лише навколо тебе.

Незважаючи на його усмішку, Енді знала, що він більш ніж наполовину саме це й має на увазі. І всупереч тому факту, що вони були близнюками, Енді довго страждала від синдрому середньої дитини, оскільки Г'ю і Сідні мали певне давнє суперництво за увагу батьків. І дорослішання цього не покращило.

— Весільні плани поглинули її з головою. Вона не спала кілька тижнів, — повідомив Мартін із куди більшим співчуттям.

— Це правда. Я матиму вигляд нареченої-зомбі.

— Припини. Ти маєш чудовий вигляд, і разом ми зробимо все, що ще потрібно, — похитала головою Енді.

Це була суперсила Сідні: що б не відбувалося, вона завжди була прекрасна і сяяла. Її темноволосі сестра і брат мали бліду з ластовинням шкіру, яка легко вкривалася плямами чи була зовсім жовтою у неправильному освітленні. Натомість Сідні народилася зі шкірою ідеального персикового відтінку: рум'яна шкіра і біляве волосся. Зараз вона осяяла Енді своєю фірмовою усмішкою.

— Справді? О, я *така* рада, що ти тут. Зараз я знайду свою весільну теку й покажу, що залишилося зробити.

Перш ніж Енді встигла відповісти, Сідні кинулася сходами нагору в пошуках теки.

— А я думала, що це *мені* потрібний келих вина, — сказала Енді, переглянувшись з Мартіном.

— Гадаю, за останню годину твоя мати посіла перше місце у цьому питанні, — сказав Мартін, помахавши пальцем.

— Так, тримай джин якомога далі.

— Я все чую! — проспівала Кора з кухні. Вона вже повернулася до своїх справ біля плити.

Енді пішла на кухню в пошуках вина.

— Хіба ми не знали, що вона приїде? — запитала вона, маючи на увазі Тіш.

— Тіш не мала з'являтись аж до вечора перед весіллям, — скривилась Кора. — Вона прибуде на три тижні раніше! Зараз пік сезону. Єдине місце, де вона може зупинитися, — це готель «Чатем Барс», але бог його знає, чи будуть у них вільні номери в останню хвилину.

Це було не схоже на Тіш. Риптайд належав їй лише на папері. У тих рідкісних випадках, коли приїжджала на Мис, вона завжди бронювала окремий номер у «Барс». А вся родина чепурилась і зустрічалася з нею у Зірковій їдальні для офіційної вечері. І це був би початок і кінець її візиту. Тіш ніколи не приїжджала у Риптайд. Власне, Енді не могла пригадати, чи коли-небудь бачила, як її бабуся ступала в цю вітальню.

— Вона не сказала, чому приїздить так рано?

— Ти ж знаєш свого батька, — відповіла Кора притиснувши пальці до лоба. — Він не ставить зайвих питань. Не дай бог образити королеву.

Енді щиро співчувала матері. Візити Тіш були справжнім випробуванням для Кори.

У холодильнику була пляшка охолодженого рислінгу, й Енді швидко її відкоркувала.

Г'ю приєднався до них.

— А горілки немає? — запитав він, нишпорячи в холодильнику.

Енді наповнила келих і добряче надпила. Вона тільки-но приїхала, а вже була виснажена. Але наразі відпочинку не буде. Вона відчула на собі погляд Кори.

— Ти щось хотіла? — спитала Енді.

— Мені потрібно більше молодих молюсків, — її матір скорчила благальну гримасу. — Можете збігати на рибний ринок?

— Зараз?

Г'ю грюкнув дверцятами холодильника.

— Отже, рибний ринок, — він підморгнув сестрі. — Одразу після магазину алкогольних напоїв.

Енді беззвучно застогнала. Останнє, чого вона б зараз хотіла, це повернутися в машину, щойно з неї вибравшись.

— Це наче мав би бути початок мого відпочинку? — сказала вона.

Г'ю вже був на дорозі й заводив свій джип.

Сідні бігла вниз сходами, тримаючи в руках рожеву теку зі словом «Весілля», виведеним срібним кольором на обкладинці.

— Знайшла її! — оголосила вона.

Надворі на під'їзній дорозі прозвучав гудок машини.

— Мені потрібні молюски, — повторила їхня мати.

Лише Мартін дивився на Енді зі співчуттям. Вона допила вино, поставила келих і взяла свою сумочку. Кого вона обманює? Це ж *був* сімейний відпочинок.

Рибний ринок Чатема був звичним місцем зупинки для обідів під час відпусток. Тепер, сидячи на пасажирському сидінні джипа Г'ю, Енді простягнула ноги й відкинула голову, даючи змогу вітру бавитись її волоссям. Вино творило свою прекрасну магію, розслабляючи її. Це було приємно, що хтось інший готував вечерю, хоч раз. Керував автомобілем. Можливо, це було не так уже і погано.

— То як ти в біса? — крикнув Г'ю крізь вітер.

— Уже набагато краще. Рада тебе бачити, — усміхнулась Енді.

— Я теж радий тебе бачити. Ти маєш гарний вигляд, мала, — Г'ю нахилився і ляснув її по коліну. Вони повернули на головну дорогу до центру містечка.

Рибний ринок був заповнений, і вони були змушені встати у довгу, напружену чергу надворі. Час від часу жінка з розпашілим обличчям у фартуху й із суворим виразом обличчя штовхала сітчасті двері й кричала «Наступний!». Енді не могла дочекатися, коли їх впустять у приміщення магазину з кондиціонером. Вони безжально плавилися на тротуарі.

— То як у вас, хлопців, справи? Здається, Мартін щасливий повернутися на Мис. Цей хлопець святий, — сказала Енді.

— Це добре, що у нас відпустка, — відповів Г'ю. Було складно зрозуміти вираз його обличчя за рей-бенами, але губи Г'ю були напруженими.

— Все в порядку?

Черга почала рухатися, тому Г'ю відповів не одразу. Коли вони підійшли до дверей, він потягнув час, читаючи спеціальні пропозиції на дошці. Енді замислилася над тим, чи він взагалі чув її запитання, коли брат нарешті повернувся до неї.

— Мартін хоче завести дитину, — відповів Г'ю. Його голос був таким тихим, що їй довелося нахилитися до нього, щоб упевнитися, що вона почула все правильно.

— О, — тільки й змогла відповісти Енді. Такі серйозні новини.

Незважаючи на всю нескінченну балаканину, у якій вони брали участь, Дарлінґи завжди були небагатослівними, коли йшлося про особисте. Це було однією з причин, чому Енді так довго не наважувалася розповісти комусь із них про своє розлучення торік. Вони просто погано справлялися з вразливістю. Вона розглядала свого брата.

— А ти не хочеш? — запитала вона.

— Раніше я думав, що хочу. Але ось мені вже за сорок. Я люблю подорожувати, розважатися, відвідувати пізні вистави й спати допізна. Хвилююся, що я вже у тому віці, коли стиль життя усталений. Що я не даватиму собі ради з батьківством, — знизав плечима Г'ю.

— Чому?

— Діти бувають такими вередливими. Відріж від бутерброда скоринку, почисти яблуко, курячі нагетси мають бути у формі динозаврів. Це виснажливо.

— Ого, ти що, підробляєш нянькою? — спитала Енді, підвівши здивовано брови.

— У наших друзів є діти. Здається, більшість із них тільки те й роблять останнім часом.

— О, тож ти мав шанс усе добре оцінити.

— Це зовсім не гарно, — примружився Г'ю.

— Так, чорт забирай, зовсім не гарно, — усміхнулася вона.

Коли йшлося про Г'ю, дещо було безсумнівним: він любив гарні речі. Г'ю і Мартін жили заможно й на широку ногу. Було складно уявити їх із розкиданим на підлозі їхнього «рендж-ровера» пакованням від соку чи що їхні кашемірові светри вкриті слиною.

— Це серйозна справа, — погодилася вона, — невже ви не обговорювали це до того як одружитися?

— Звичайно. Це було питання, яке ми обидвоє залишили висіти в повітрі, до «можливо, одного дня». Жодний із нас не горів бажанням відчиняти ці двері. Як і зачиняти їх, — відповів Г'ю.

— І тепер Мартін хоче їх відчинити.

— Навстіж, — підтвердив Г'ю, дивлячись на свої шльопанці. У цей момент сітчасті двері відчинились. Жінка у фартуху поглянула на них.

— Ворушіться, ми не молодшаємо.

Енді намагалася стримати сміх, але їй це не вдалося.

— Так, так. Це знак.

Всередині вони купили потрібних молюсків і вийшли на вулицю.

— Хутчіше. Кора збожеволіє, якщо Тіш нас випередить.

На зворотному шляху Енді думала про те, чим із нею поділився Г'ю. Дитина. Вона просто не могла уявити свого брата батьком. Саркастичний, самовпевнений Г'ю, який піклується про когось ще окрім себе? Але коли вони наближалися до Риптайду, інші думки прийшли їй в голову. Г'ю неохоче грається в ляльки з маленькою Сідні, щоб зайняти її, поки Кора і їхній батько готують вечерю. Г'ю кружляв Моллі на хвилях, коли вона була молодшою; читав їй казки перед сном нагорі у Риптайд. Як він піклується про Мартіна, завжди наливаючи йому вранішню каву і приносячи нагору до їхньої кімнати, ще до того як сам вип'є каву. Незважаючи на всі його зусилля бути скалкою в дупі, Г'ю має неабиякий хист піклуватися про тих, кого любить. Можливо, вся ця ситуація з батьківством буде чимось, у чому він дуже вправний, врешті-решт.

На їхнє спільне полегшення, на під'їзній дорозі не було жодного сліду міського автомобіля їхньої бабусі Тіш. Г'ю схопив паперовий пакет із молюсками, а Енді взяла пляшку горілки, по яку вони заїжджали.

— Зажди, — сказала вона, і протягнула йому пляшку. — Візьми це. Я зріжу кілька гортензій до столу. Мамі це сподобається.

Кущі синіх гортензій були символом Риптайду і росли по всій його території: вздовж під'їзної дороги з мушель,

біля вхідних дверей, навколо будинку й аж до внутрішнього двору з краєвидом на море. Це була єдина декорація, необхідна влітку. Енді взяла ножиці з маленького сараю і пішла до паркану, де чагарник був найгустішим. Вона зрізала важкі сині квіти, коли почула шум з іншого боку. Енді встала навшпиньки.

Сусідський будинок, який вона любляче називала будинок Бекерів, повністю змінився. Не було більше маленького милого котеджу із сірим дахом, що стояв по сусідству кожного літа, яке вона могла пригадати. На його місці був темний, прилизаний будинок, із сучасним поглядом на стиль життя на узбережжі. Енді скривилася. Будинок був виставлений на продаж минулого року; це стало несподіванкою, оскільки Бекери вийшли на пенсію у Флориді й роками не з'являлися на Мисі. Але Енді засмутило те, як сильно новий власник змінив будинок. Вона глянула на «Форд Бронко» на під'їзній дорозі: нью-йоркські номери. Це все пояснювало.

Вона саме збиралася повернутися всередину, коли побачила, як хтось виходить на бічний ґанок. Незважаючи на те, що вона була на своєму боці огорожі, їй захотілося сховатися. Але вона не стала цього робити. Чоловік на ґанку зробив це неможливим. Енді опустила свої окуляри. На вигляд він був приблизно її віку, можливо, молодший. Пісочно-русяве волосся, випалене на сонці. І спортивної тілобудови, яку вона не могла не помітити, бо він був одягнений лише у червоні пляжні шорти.

Енді втягнула повітря. Яким би потворним не був його будинок, він таким точно не був. Їй потрібно було дізнатися, чи її батьки знали його.

— Мамо! — крикнула Моллі. — Що ти робиш у кущах?

Енді обернулась і побачила доньку на ґанку.

— Ш-ш-ш, — Енді приставила палець до губ. — Я не в кущах.

— Але ж так і є, — набурмосилася Моллі.

Енді поглянула вниз. Вона була цілковито в кущах, і її кросівки вже забруднилися.

— Я просто збираю квіти, — відповіла Енді. Вона молила бога, щоб чоловік із сусідського будинку їх не побачив. І не почув.

— Бабуся кличе тебе всередину. Каже, що насувається буря, — сказала Моллі, поглянувши вгору. В цей час Енді виплутувалась із кущів гортензії.

— Ну що ж, твоя бабуся неабияка прогнозистка, — відповіла Енді й поглянула на годинник. Дідько, Тіш мала от-от приїхати, а вона ще не переодягнулася для вечері. А за присутності Тіш усі чепурилися.

— Про що це бабуся говорить? — Моллі витріщалась на чисте небо. — Не видно жодних ознак бурі.

Енді піднялася на ґанок і віддала Моллі букет гортензій. Вона знову глянула на свій годинник.

— Тримайся поряд, — сказала Енді. — Найстрашніші з них з’являються миттєво.

[1]Національне свято США, яке відзначають щорічно в останній понеділок травня. Цей день присвячений пам'яті американських військовослужбовців, що загинули у всіх війнах і збройних конфліктах, в яких США брали участь. — *Тут і далі примітки перекладачки.*

[2]Бабуся *(фр.).*

[3]Фут — міра довжини, що дорівнює 30,48 см. Дюйм — одиниця виміру довжини, що дорівнює 2,54 см; одна дванадцята фута.

[4]Фунт — міра ваги, що дорівнює 453,6 г.

[5]Заморська територія Франції.

Тіш

Риптайд був ідеєю її чоловіка Морті. Морті, упокой, Господи, його прекрасну душу і геніальні ідеї. Вони були на Нантакеті на весіллі його сусіда по кімнаті з Колумбійського університету і вирішили провести кілька днів на Мисі. А чому б ні? Вони самі були молодими, не обтяженими обов'язками і закоханими молодятами. Здавалося, що всі їхні друзі одружувалися того літа 1954 року, і це надавало святкової чуттєвості й без того блискучому сезону Нової Англії. Тіш ніколи раніше не приїздила на Мис. Вона була уродженкою Нью-Йорка і жителькою міста всім серцем. Літо було єдиною порою, коли вона хотіла втекти з міста, коли спека ставала гнітючою, а вулиці буяли неприємними запахами. У дитинстві єдині літні місця, що вона знала, — Коні-Айленд і пляж Роквей, — були багатолюдними та галасливими й розташовувалися за два кроки від міста. До того вікенду Кейп-Код був лише зображенням із листівки.

Вони зійшли з порома в Гіаніс і направили свій «Остін Гілі» мисливсько-зеленого кольору на північ, угору вигином Мису. Тіш дуже сподобався Гіаніс, і вона вголос запитувала себе, чому вони не можуть просто тут і залишитися.

Гамірні сільські вулички всіяні барвистими кабріолетами, бутиками і ресторанами, що кишать туристами. Усе здавалося як квінтесенція літньої активності. Це було доволі гарно, навіть для родини Кеннеді! Але Морті хотів дослідити кострубатіші околиці Мису і запропонував податися на північ до Національного Мисового узбережжя, де берег був не таким освоєним, а хвилі були легендарними.

— Не хвилюйся, я знайшов для нас затишний готель по дорозі, — пообіцяв він. — Це буде дуже романтично.

Дещо можна було з впевненістю сказати про її покійного чоловіка — він знав, що таке романтика.

Тіш же була прагматиком. Вона виросла в ірландській католицькій родині, у якій було семеро дітей. Сім'я жила у Йонкерсі, тож вона просто не мала іншого вибору. Донька робітничого класу за часів Великої депресії, вона розбиралась у нормуванні їжі, ремонті одягу і розтягуванні бюджету. Її дитинство не було легким чи хоча б трохи комфортним. Але її батькам якось вдавалося прогодувати їхню зграю. Мати періодично працювала прибиральницею і церковною секретаркою, а батько — фетровим капелюшником; він стояв перед фабричними котлами в ошпарювальній кімнаті, виготовляючи жіночі капелюшки. І наскільки іншим було дитинство Морті, який виріс єдиною дитиною в родині успішного банкіра на Мангеттені. Навіть під час лихоліття Депресії його родина комфортно сховалась у безпечних запасах сімейних грошей, вибравшись із міста до величезного маєтку його

бабусі та дідуся на Гудзоні. Освіта Морті ніколи не переривалась, а його шлунок ніколи не пустував перед сном. Наче вони росли на різних планетах; їхнє дитинство було різним.

Але восени 1951 року, коли вони вперше зустрілися на футбольному матчі колумбійських «Левів», то мали вигляд двох звичайних студентів коледжу, які просто відвідують першу домашню гру сезону золотого жовтневого полудня. Тіш і її кузина Марібет, студентки, що навчалися на медсестер, робили рідкісну перерву в навчанні. Тіш навіть не знала, що тими вихідними буде футбольний матч; спорт її не дуже цікавив. Окрім академічного, увесь її досвід у коледжі складався з ранкового добирання до кампусу, відвідування занять і вечірньої поїздки додому в переповнену сімейну квартиру на Дево-авеню. Тіш була першою дівчиною та єдиною дитиною, окрім її брата Джона, яка навчалась у коледжі.

— Вийди заміж за хорошого ірландського хлопця, — наполягала її мати, коли вона вперше проявила інтерес до навчання. — Осядьте.

Але у Тіш були інші плани. Дитина тридцятих-сорокових, вона відчайдушно прагнула змінити своє життя. І саме це вона й робила — отримувала визнання в колумбійській програмі для медсестер.

— Я зможу отримати роботу в будь-якому міському госпіталі, — запевнила вона батьків. Чого вона їм не сказала, так це те, що вона нарешті буде вільною.

Тіш не думала ні про шлюб, ні про чоловіків; вона ніколи насправді не мала серйозних стосунків. Її дитинство пройшло у доглядданні за молодшими братами й сестрами, веденням хатнього господарства, що врівноважувалося відвідуванням школи. Єдиний присмак дорослого життя, який вона мала, був повністю присвячений навчанню. Зараз, на порозі випуску, вона не могла дозволити собі вагань. Нарешті її новий старт, заради якого вона так важко працювала, був на відстані витягнутої руки. Чого вона ще не розуміла, так це того, що зустріч із Морті Дарлінґом на матчі колумбійських «Левів» того осіннього дня теж стане новим початком.

Поки вона стояла на трибунах і тремтіла у своєму вовняному светрі, красивий молодий юнак сів на лаву поруч із нею. Коли він запропонував їй своє пальто, вона ледь глянула на нього, перш ніж відмовитися. Тіш сподівалася, що гра скоро завершиться; їй потрібно було повертатися до бібліотеки. Вона не відчувала, що щось особливе має от-от трапитись. Але щойно він поглянув на неї своїми ніжними карими очима, Морті Дарлінґ уже мав плани.

Два дні по тому вони пішли на перше побачення. Він відвів її у «Кінс стейк-гаус» — місце, пообідати в якому вона могла лише у мріях. Але вона не дозволяла собі захоплюватися ним лише через гарний крій його костюма. Або через його галантні манери. Коли вона взялася до своєї їжі на декадентській тарілці, то розповіла йому все про свою велику родину у маленькій квартирці в Йонкерсі. Про

опіки на руках батька, коли він приходить додому з фабрики. Про здивування в очах матері, коли Тіш вперше сказала їй, що хоче навчатись у коледжі. До моменту, як вона покінчила з ребром і обсмаженим шпинатом, Тіш відчула себе розгорнутою книгою. І була не в змозі відвести погляду від його ніжних карих очей.

— Я збираюсь стати кимось, — сказала вона Морті Дарлінґу. Це прозвучало як попередження.

— Серденько, ти можеш бути ким забажаєш, — сказав Морті з усмішкою, простягаючи руку над своєю, навіть не початою стравою, щоб взяти її за руку, — але я сподіваюсь, одного дня ти також станеш моєю дружиною.

Очі Тіш усе ще затуманені спогадами. Та ким Морті себе вважав, кажучи такі дивовижні речі молодій жінці, яку щойно зустрів? Що ж. Він дуже добре знав, ким він є. Щойно Тіш зійшла зі свого шляху, вона, зрештою, теж знала, ким він є. Морті був сім'янином, навіть ще до того, як завів власну. І те, що він бачив, дивлячись на Тіш, було їхнім спільним майбутнім. Незважаючи на всі атрибути, з якими він виріс, і блискучі перспективи, гарантовані його родинним статусом, усе, чого він хотів, була Тіш. Серйозна ірландсько-американська дівчина першого покоління зі сталево-голубими очима і впертим характером.

До того часу, як він привіз її на весілля у Нантакет того літнього вікенду, вони вже були пів року у шлюбі. Тіш була втомлена від весільних урочистостей, і її трохи нудило від поїздки на поромі.

Єдине її бажання — дістатись до їхнього готелю. Вони були всього в кількох милях, коли Морті різко загальмував.

— Якого біса? — вигукнула вона, хапаючись за дверцята машини, щоб врівноважити себе.

— Пробач, люба. Але ти повинна це побачити! — відповів він і, перш ніж вона змогла заперечити, почав здавати назад.

Як у випадку з Тіш, Морті знав, чого він хоче, кинувши лише один погляд.

— Тільки поглянь на це, — сказав він.

Тіш зсунула протисонцеві окуляри на кінчик носа і покосилася вниз на вузьку під'їзну доріжку до будинку на продажу.

— Тут не дуже є на що дивитися, — відповіла вона.

Вона не помилялася. Маленький похилий будинок, вкритий гонтом, був розміщений на пожовклому дворі без дерев і мав такий вигляд, наче його скинули з неба.

— Ну ж бо, пішли оглянемо його, — Морті відчинив свої дверцята й обійшов машину, щоб допомогти Тіш. Неохоче, вона пішла за чоловіком під'їзною доріжкою.

— О котрій годині нас очікують у готелі? — запитала вона.

Але Морті не чув нічого через гул власного захвату. Стоячи біля вхідних дверей, він зазирнув крізь брудне вікно.

— Здається, цей будинок потребує трохи любові й турботи, — констатував Морті.

— Має вигляд покинутого, — хмикнула Тіш.

Якщо придивитися, то віконниці висіли криво. Кедровиа черепиця поблякла від сонця і морської солі, а єдина фарба, якою міг похизуватися будинок, злущилася на дверях вицвілими червоними завитками.

Без вагань Морті попрямував до задньої частини будинку. Він іноді так робив — на щось натрапляв і закохувався в це без пам'яті. Так само було із замурзаним маленьким бродячим тер'єром, якого назвав Гаррісон. Він знайшов його зіщуленим за сміттєвим баком ресторану і приніс додому з дитячою усмішкою.

Відтоді Гаррісон був чистим, ситим і очікував їхнього повернення, зарившись у подушки на своєму собачому ліжечку в нью-йоркській квартирі. Морті поводився так само, як у той день минулої весни, коли вони поверталися з вистави й побачили, як підрядники викидають непотрібний мотлох із чиєїсь квартири у сміттєві баки. Тоді щось блискуче привернуло його увагу. Морті зупинився, закотив свої твідові штани й поліз прямо у смітник. Спочатку Тіш була шокована і засоромлена, але за мить він переможно скрикнув, висунувши голову за край сміттєвого баку: він тримав у руках стару люстру. Блиск від кришталевих підвісок блякнув проти сяйливої усмішки його обличчя.

— Вона нагадує мені бабусину люстру! Ми можемо відполірувати її і повісити в їдальні, — сказав Морті.

І саме там вона досі висить; відреставрована люстра від Тіффані, знайдена на смітнику і повернута до життя. Подруги Тіш казали, що все це неймовірно мило. Морті був

заможною людиною, але, незважаючи на це, він любив рятувати непотрібні речі. Тіш не суперечила цьому. Проте були моменти, коли вона з тривогою розмірковувала і запитувала себе: чи не була вона одним із проєктів порятунку для Морті? Зараз вона стояла посеред чужого двору на Кейп-Коді й чекала свого чоловіка, а сонце ліниво хилилося на небі, повідомляючи, що година вже пізня. Тіш поглянула на годинник.

— Коханий? — промовила вона. — Коли ми маємо зареєструватись у готелі?

Але відповіді не було.

— Морті? — гукнула вона голосніше.

Вона була взута в босоніжки з відкритим носком, і трава поколювала їй пальці. Тіш подумала про м'які готельні капці, до яких так звикла за останні поїздки зі своїм новим чоловіком, і ліниво гадала, чи є щось подібне у їхньому готелі у Кейп-Коді.

— Тіш! — покликав Морті звідкись з іншого боку будинку. — Швидше, сюди!

— Ти в порядку? — вона нахилилась до краю стіни. Але на задньому дворі нікого не було. Її очі блукали порослим травою газоном: повз стіл для пікніків і мотузки для білизни, прикріпленої між задніми дверима і одинокою сосною.

— Морті! — крикнула вона. — Де ти?

— Тут, унизу!

Тіш обернулась. За нею подвір'я поступалося рідким заростям низькорослих чагарників, і світло мерехтіло крізь

щільні гілки.

Морті з'явився в проході між деревами з диким поглядом в очах.

— Ти маєш це побачити, — сказав він, простягнувши їй руку.

— Я не знала, де ти. Ти мене налякав, — відповіла Тіш.

А він лише усміхався і тягнув її, майже не дихаючи, крізь зарослі дерева вниз піщаною стежкою.

— Зачекай, моє взуття.

Він зупинився рівно на стільки, щоб вона встигла нахилитися і скинути босоніжки.

— Облиш їх, — поквапив він, тягнучи її за руку.

Вона підвела погляд, затамувавши подих. Доріжка закінчилась, а натомість розкинулося ціле море зеленої пляжної трави. Так ось де він був.

— Зачекай, ти зараз побачиш! — видихнув Морті й стиснув її руку у своїй.

Коли вони вийшли на гребінь дюни, перед нею відкрився краєвид, прямо як з літньої поштової листівки. Чи сцена з фільму. Таким вона уявляла рай. Пляж розсипався перед ними як золота піщана ковдра, що розгорталась аж до самого штормового моря. Морті повернувся, щоб побачити її обличчя, а в цей час сонячне проміння освітлювало радість на його власному.

— Це просто рай, згодна? Адже я маю рацію? — радісно запитав він.

— Ну, так. Це... неймовірно, — усміхнулася Тіш. Їй забракло слів.

— То що думаєш? — запитав він, обхоплюючи її однією рукою і пригортаючи до себе. Що вона думала? Це місце невимовно красиве, безсумнівно. Прибій стелився унизу, хлюпаючи пінистими хвилями об пісок.

— Цей краєвид прекрасний, Морті. Я дуже рада, що ти показав мені його. Але вже пізно, — вона торкнулась його щоки. — Невже ти анітрохи не голодний?

— Голодний? — Морті наморщив чоло, глянув на океан і знову на неї. — Це місце продається.

Тіш бачила дерев'яну вивіску спереду. Але ж він не міг казати це серйозно.

— Це тому ти привів мене сюди? — запитала вона.

— Тіш, це було справжнє везіння! Я навіть не знав, що таке існує, поки не зустрів тебе. Але тепер, коли ми тут... — захоплено сказав Морті.

Цей будинок був абсолютно не схожим на будь-який будинок для вікенду з усіх, якими володіла родина Морті, а їх було багато.

— Але ж він такий простакуватий, такий маленький. Зовсім не такий, як ваш сімейний маєток у Саґ-Гарборі чи той, що на Гудзоні, — промовила Тіш.

— У цьому і суть, — кивнув Морті.

— Я не можу навіть уявити твою родину тут.

— Як і я.

— Вони зненавидять цей будинок, — сказала вона.

— Згодний.

Тож зараз був шанс на оскарження. Але Тіш простежила за його поглядом на пляж і зрозуміла, що вже надто пізно.

Морті закохався у це місце.

— Ти хочеш цю місцину для нас? — запитала вона.

— Не знаю. Я здивований не менше за тебе, але щось у цьому місці викликає відчуття, що це доля, — він знизав плечима; усміхнувся і звів руки. — Це божевілля, я знаю.

Це справді було божевіллям.

— Ми живемо у Нью-Йорку. Так далеко звідси.

— Це всього за п'ять годин звідси.

— П'ять годин!

— Ну, може, ближче до шести.

— Морті, — Тіш похитала головою і повернулася до стежки.

— Кохана, не йди, — Морті йшов позаду неї.

Пісок був досі гарячим, тож вона перейшла на траву, але та колола босі ноги.

— Я зголодніла і втомилась, — мовила Тіш. Вона дійшла до свого взуття в кінці стежки й нахилилася, щоб його забрати. Морті мовчки терпляче чекав. Подружжя прямувало через задній двір, а Морті досі йшов позаду, навіть незважаючи на те, що вони вже не йшли вузькою пляжною стежкою. Тіш відчувала, як розчарування нависло над ним темною хмарою. Чоловік завжди був таким веселим. А вона… вона була практичною.

Дійшовши до кінця будинку, вона завагалась і повернулась до Морті. Його руки були в кишенях.

— Відвезімо тебе до готелю. Ти маєш рацію, це був довгий день, — він усміхнувся.

Сонце миготіло поміж соснових дерев і освітлювало їх золотом. Солоний подув вітру заповнив простір між ними. Тіш заплющила очі.

— Що ж, ми вже тут, — сказала вона.

Морті здивовано підвів брови.

— Не дивися на мене так, — мовила Тіш. — Тобі подобається це місце.

— Я не знаю, — знизав плечима Морті. — Мені сподобалося те, що я побачив.

— Не знизуй плечима, ти точно знаєш. Тобі сподобалось і ти б хотів побачити більше, — відповіла Тіш. — Власне, готова побитися об заклад, що ти обожнюєш його.

Він удав, що обдумує її слова.

— Обожнюю, це занадто сильно сказано, — відповів він.

— Морті.

— Як ти і казала, вже пізно, і я починаю відчувати, що зголоднів, — усміхнувся Морті. — Якщо хочемо оглянути будинок, завжди можемо зробити це дорогою назад.

Він казав це, а Тіш знала, що він справді так вважає, бо Морті був таким, хорошим чоловіком. Не егоїстичним, навіть якщо сам чогось дуже хотів. Поступливим, навіть якщо він не був втомленим чи голодним, як вона. Це зводило її з розуму, і це ж було причиною, чому вона так сильно його кохала.

— Ходімо, — цього разу вона схопила його руку.

— Куди?

Мовчки потягнула його навколо будинку, вгору двома просівшими сходинками, просто до вхідних дверей. Там

навіть не було належного проходу. Тіш підвелася навшпиньки й проводила руками вздовж верхньої частини дверної рами.

— Кохана, що ти робиш?

Її пальці рухались туди-сюди рамою. Нічого.

— Ти ж хочеш оглянути будинок, — відповіла Тіш.

— Ну так. Але ми можемо домовитися про зустріч із рієлтором. В інший день.

Вона нахилилась і підняла край придверного килимка. Там теж нічого.

— Але ж ми вже тут, — відказала Тіш.

Тут були два неохайні кущі гортензії по обидва боки від дверей. Єдині живі рослини у дворі. Ну і ще вигоріла на сонці трава. Тіш нахилилась і провела руками вздовж основи кожного куща, обмацуючи ґрунт.

— Кохана, будь ласка. Це безглуздо. Ти зіпсуєш свою сукню.

Для цього вже було запізно; її спідниця вже двічі зачепилася за гілки. Проте вона не засмутилася. Хвиля бунту піднялася всередині неї. Не бажаючи здаватись, як останній шанс, вона вирішила перевірити дверну ручку. Коли та піддалася, Тіш повернулася до свого чоловіка з переможною усмішкою на обличчі.

— Як тобі таке? — запитала вона.

— Оце моя дівчинка! — радісно усміхнувся Морті.

Всередині будинок був саме таким, як вона боялася. Запилений, темний і дуже затхлий. Але все-таки він був охайним.

У вітальні стояв маленький плетений диванчик і кавовий столик. У кутку був круглий кухонний стіл і два дерев'яні стільці. Кухня була розташована біля задньої стіни, а світло проникало крізь маленьке віконце над раковиною.

— Він крихітний, — мовила Тіш.

Морті штовхнув маленькі двері з кухні. Там була квадратна кімнатка, у якій заледве вміщалося двоспальне ліжко.

— Й аскетичний, — додав Морті.

Не маючи більше куди йти, вони стояли пліч-о-пліч посеред будинку, дивлячись навколо. Оглядаючи кожний кут.

— Ну що? — запитала Тіш. — Ти задоволений?

Морті обхопив її за талію.

— Тобою як моєю дружиною? — його карі очі засяяли. — До сьогодні я не знав, що одружився з хуліганкою.

— Двері не були зачинені, — нагадала вона.

— І все одно. Ти правопорушниця.

— Що робить тебе?.. — відповіла вона з усмішкою.

Морті притиснув свої губи до її, і тисячі обіцянок промайнули між ними. Одне Тіш знала напевне: цей чоловік кохає її понад усе. І ніколи не скривдить. Якби їй не сподобався цей будинок, що, власне, так і було, він би просто його залишив. Таким був Морті.

— Ти його ненавидиш, чи не так? — спитав він м'яким голосом.

Морті знав її занадто добре, вона не могла йому збрехати.

— Мабуть, так, — зізналася вона, піднявши плече.

— Ну що ж, тоді нічого не вдієш, — кивнув він.

— Зачекай, — вона поклала руки на його щоки. — Але я люблю тебе.

До кінця того вікенду вони мали контракт на будинок з їхніми іменами. Замість лінивих вихідних у готелі на Мисовому пляжі, вони провели більшу частину свого відпочинку огорнуті не сонячним промінням, а флюорисцентним освітленням в офісі рієлтора, підписуючи папери. А потім, повернувшись у будинок, почали приводити його до ладу. Попередній власник помер, і будинок дістався їм з усім, що в ньому було.

Не гаючи часу, Тіш закотила рукави, зібрала волосся на потилиці шовковою хустинкою і почала очищати та звільняти кухонні шафки. Важка праця не була для неї чимось новим. Морті взявся за важкі речі, витягуючи старі меблі на подвір'я, щоб сміттярі забрали їх. Рихтував віконниці. Намагався відчинити старі, розбухлі від вологи, вікна. Коли вони закінчували й готувалися до довгої поїздки додому у Нью-Йорк, Морті повернувся всередину. Він знайшов дружину на кухні — та відчищала стару мийку.

— Ми маємо дати їй ім'я.

— О, то це *вона*? — засміялася Тіш.

— Це стара прибережна традиція Нової Англії. У будинків є імена. Як у кораблів.

— То які у тебе ідеї? — Тіш добре знала, що він вже щось придумав.

— Ми назвемо її Риптайд[6]!

Тіш подивилася скоса крізь щойно відполіроване вікно.

— Через океан? — запитала вона.

— Це через тебе, — сказав Морті, поцілувавши її зашарілу щоку. — Ти затягла мене, сильно, як розривна течія. І більше не відпустила.

Разом вони провели безліч райських літніх канікул у цьому будинку.

Риптайд був прибраний, відремонтований і оновлений. А потім розширений. З роками він збільшився в чотири рази, й нова історія була поєднана зі старою. Але оригінальна основа будинку, його конструкція, залишилась в центрі; як сказав Морті, серце будинку. Незважаючи на роботу, подорожі та сімейні обов'язки, вони не пропускали жодного літа на Мисі, особливо коли народився Чарлі. Від Дня пам'яті до Дня праці, й навіть у жовтні, коли осінь була теплою, вони їхали (шість годин!) з Нью-Йорка так часто, як тільки вдавалося. Морті мав рацію від самого початку, щойно накинув оком на цей будинок. Це було місце, де вони були найщасливішими. Зовсім не схоже на самобутній та розлогий маєток на Гудзоні його дідуся і бабусі у Нью-Йорку чи обгороджену і вистрижену територію літнього будинку його батьків у Саґ-Гарборі. Риптайд залишався простим і щирим, теплим і привітним. І Тіш зовсім не шкодувала, що родина чоловіка жодного разу не приїздила їх там відвідати, незважаючи на численні запрошення

протягом багатьох років. Байдуже. То був їхній власний маленький рай, і вони любили його. На той час Тіш уже впевнилась у деяких своїх припущеннях. Вона не усвідомлювала, що дещо триватиме завжди і тому буде незмінним: батьки Морті ніколи до кінця не схвалювали вибір дружини свого сина, попри ввічливе поводження з нею. Вона не вписувалась у їхній протестантський світ білих комірців[7], незважаючи на післявоєнне полегшення і розслаблення, які відчула безліч людей по всій країні протягом п'ятдесятих років. І навіть попри те, що вона здобула освіту в такому ж хорошому університеті, що і їхній син. Незважаючи на той факт, що вона важко працювала, щоб акліматизуватися, запам'ятати, засвоїти нюанси і поведінку їхнього соціуму, щоб краще вписатися. Правда була в тому, що в їхніх очах вона ніколи не буде йому рівнею. Батьки Морті хотіли, щоб вона залишалася вдома і ростила їхніх онуків. Це бажання було єдиним, в чому думки Дарлінґів збігалися з думками батьків Тіш.

Тепер, коли міський автомобіль мчав на північ вгору Мід-Кейпським шосе в напрямку Риптайду, цей давній спогад й інші схожі на нього охоплювали Тіш Дарлінґ, яка сиділа на задньому сидінні. Цього літа їй дев'яносто років, і останнім часом минуле почало наступати їй на п'яти, застаючи зненацька в моменти тиші. Біла мереживна вуаль, якою мати покрила її голову вранці, в день весілля з Морті, й те, як зім'явся цигарковий папір, коли вона витягала її зі своєї скрині з приданим, привезеної аж із Дубліна. Ошелешений, замріяний вираз на обличчі Морті після того,

як вони вперше кохались у ніч весілля. Образ їхнього сина, Чарлі, зі світлими кучерями й рум'яними щічками, одягненого в легкий джемпер у смужку, того першого літа, коли вони привезли його у Риптайд. Якими яскравими були кольори того дня на пляжі: блакитні смуги моря і неба, зелена пляжна трава гойдалась біля пухких ніжок Чарлі, поки він витріщався широчезними від захвату очима на прибій. Усі спогади, з яких складалось її ідеальне щасливе нове життя, аж доки не помер Морті, й більше воно таким не було.

Відтоді у Тіш не було іншого виходу, окрім як відвернутись і глибоко зануритись у себе. Вона повернулася до старої ірландсько-американської версії себе з Йонкерса, можливо, саме до *справжньої* версії себе, і просто робила те, що мала робити. Так само, як вона робить досі. До Риптайду вона вирушила вперше за понад п'ятдесят років. Тіш поглянула на теку для документів, що лежала на шкіряному сидінні біля неї. На ім'я, написане на ній чорним чорнилом: «Сідні». Її прекрасна ясноока онука, яка скоро вийде заміж. Третя і наймолодша з роду її сина Чарлі. І єдина справжня спадкоємиця.

Тіш дивилася крізь вікно машини на блакитну стрічку неба. За пів години вона буде у Риптайді. У будинку спогадів. Будинку, від якого вона трималася якомога далі всі ці роки. Аж до сьогодні. Бо вся родина зібралася там, і є дещо, що вона має зробити, доки не стало занадто пізно.

Незважаючи на те, що їй дев'яносто років, розум Тіш залишився таким самим гострим, як і її хватка. Ні вік, ні

романтична обстановка не вплинуть на неї; вона знає, що незапланована справа не викличе у них захвату. Але Тіш Дарлінґ звикла виконувати роботу, яку інші вважають неприємною. Прагматизм — єдиний дар, що вона отримала за своє дитинство.

---

[6]Розривна течія, що спрямована під прямим кутом до берега. Потрапивши у цю течію, з неї дуже важко випливти, адже вона сильно затягує у море.

[7]Люди з хорошою освітою, що працювали в офісах й інших бізнес-установах.

Кора

— О боже! Уже майже шоста година, — Кора Дарлінґ обертала на пальці свій рубіновий перстень. Це був лише перший день возз'єднання їхньої родини, але воно ще не завершилось. У дверях позаду неї Чарлі неоднозначно зітхнув.

— З хвилини на хвилину, — сказав він.

Вони всі були наче паралізовані, усі в очікуванні прибуття свекрухи Кори. Цього слід було чекати. Зрештою, Сідні виходить заміж найближчими тижнями, тож було цілком обґрунтовано, що бабуся нареченої завітає на радісну подію. От тільки матріарх родини Дарлінґів не славилася своєю участю в житті онуків. Чи особливою радістю. Власне, свекруха Кори, Тіш, не бувала у сімейному будинку на Кейп-Коді більш ніж п'ятдесят років. І жодного разу, відтоді як Кора увійшла в їхню родину. І це було не випадково.

Звичайно, впродовж цих років були натяки на візит її свекрухи. *«Погрози»* — як їх воліла називати Кора. На що її дорослі діти сміялись і хитали головами. Але, незважаючи на їхній дорослий вік, вони все ще були дітьми, коли доходило до цієї справи. Вони ніколи не були знайомі з усіма злетами й падіннями у житті Кори як невістки

родини Дарлінґів. Вони ніяк не могли зрозуміти. Власне, вони самі заледве її знали.

Заради Чарлі, який, дякувати богу, був зовсім не схожим на свою матір, і заради їхніх дітей, Кора докладала невтомних зусиль, щоб захистити їх від правди про бабусю протягом багатьох років. І Тіш дуже полегшувала їй завдання, тримаючись якомога далі. Ця жінка не була люблячою бабусею, ні! Тіш була далека від того, щоб допомагати з дітьми у будь-який спосіб за ці роки, щоб зробити себе доступною для них, або хоча б дозволити онукам пізнати її. Ні, Тіш тримала всіх на відстані витягнутої руки, таким вже був її *М. О.*[8] *Вона не намагалася здобути прихильність кого-небудь у родині чи поза нею і нікому не дозволяла робити це з нею.*

Коли доходило до діла, Тіш Дарлінґ з'являлася лише за трьох причин: хрещення, похорони й несподіване весілля. Так, вона зрідка звалювалась як сніг на голову в їхньому будинку у Коннектикуті на випадкове свято, але «звалюватись, як сніг на голову» — це буквальне значення її візитів. Три роки тому вранці на Різдво вона приземлилася в аеропорту Джона Кеннеді, взяла лімузин до їхнього дому і постукала у двері саме тоді, коли соусом «Голландез» поливали яйця Бенедикт. Вона телефонувала їм заздалегідь, щоб попередити: приїде на бранч, сама. І Тіш виконала свою обіцянку. Ще до того, як залишки соусу вистигли на сковороді, її лімузин від'їжджав припорошеною снігом дорогою. Тіш Дарлінґ не затрималася, щоб розпакувати подарунки.

Кора б збрехала, якби сказала, що не відчувала як полегшення, так і обурення поведінкою своєї свекрухи. Її теперішнє обурення не було новим. І вона мала для цього вагомі причини! Будучи без матері більшу частину свого життя, Кора довго трималася за надію, що Тіш, якимось чином долучиться і виступить як певний материнський образ для Енді, Г'ю та Сідні.

Але після багатьох років терпіння, нищівних поглядів і майже безшумного фиркання (майже) Кора зрозуміла, що цим бажанням не судилося здійснитися. Зрештою, коли справа доходила до Тіш Дарлінґ, найкращим виходом було звести до мінімуму візит Тіш і страждання Кори.

А що стосувалось її дітей, то Кора хотіла, щоб вони підтримували зв'язок з єдиною бабусею. Якою б матір'ю вона була, якби забороняла їм це? Але правда полягала в тому, що, навіть коли вони думали, що знають Тіш, ніхто з них насправді її не знав. Вона ніколи не затримувалася доволі довго, щоб дати їм таку можливість.

Але одне можна було сказати з впевненістю: Тіш була незабутньою, хоч і недоступною. Вона вривалася, загорнута у пальто, прикрашене хутром (приголомшливо!), і роздавала великі суми грошей зі сміливою невимушеністю.

— Так! Я зможу придбати власне авто! — викрикувала Сідні. Того року Тіш знову «заскочила» на її шістнадцятиліття, залишивши слід від помади на щоці й чек на п'ять тисяч доларів.

— Ні! — крикнули Чарлі й Кора в унісон.

— Чому ні? — проголосила Тіш саме перед тим, як двері за нею зачинилися.

Тому Тіш, здавалося, сприймала спроби Кори уникнути її рідкісного, але концентрованого впливу одночасно як неправильний і смішний виклик. Хоч Тіш і рідко відвідувала їх, але коли приїздила, то будинок по-справжньому вібрував. Жодні подарунки не були занадто великі, жодні правила пристойності не були дотримані. Мартіні змішувався, а екзотичні історії про її подорожі сипалися, доки Кора не приносила сирну тарілку. От тільки Тіш ніколи не залишалася на сир. Як і не їла.

Вона вліталa і вилітала, сяючи своїми прикрасами з коштовним камінням, а луна від її горлового сміху і відбиток її помади «Діор» 999 на обідку порожнього келиху мартіні були єдиним доказом її присутності. Звичайно, діти її любили.

— Я впевнений, що вона не затримається надовго, — сказав Чарлі, стоячи біля дверей, наче прочитавши думки дружини. Він підійшов і ніжно поклав руки їй на плечі, які вже почали напружуватись і боліти. Кора відхилилася назад у міцні обійми чоловіка.

— Я впевнена, що ти маєш рацію, — сказала вона.

Але чому? Чому Тіш приїздить зараз? До весілля ще три тижні. І вони навіть не були певні, що вона взагалі приїде. Якщо вона приїжджає зараз, значить, щось не так, або має статися щось погане.

Кора обернулась і змусила себе усміхнутись, а лагідні очі Чарлі пом'якшали з вдячністю. Він знав, як це важко для

неї. А Корі було завжди шкода, що він всередині цього конфлікту. Вона кохала свого чоловіка, попри його жахливу матір, її різкі погляди й незадоволену гримасу на обличчі. І Кора ніколи до кінця не розуміла, що в ній було такого, що так явно ненавиділа Тіш. Кора завжди була вірною і люблячою компаньйонкою для Чарлі. Хорошою матір'ю, ну принаймні вона намагалася щодня бути переважно хорошою. Вона залишалася вдома і доглядала дітей, коли ті були маленькими, потім, коли вони досягли шкільного віку, Кора повернулася на роботу бібліотекаркою у початковій школі. Обіди завжди були домашні, будинок — доглянутим. Як і всі зацікавлені батьки, вона витрачала час на карпулінг[9], футбол, уроки танців і софтбол. На її думку, вона завжди намагалася підтримувати щасливу атмосферу в домі — домі, де всім друзям її дітей було приємно зупинитися, провести час і залишитися на сімейну вечерю. Тому що вона зробила, щоб заслужити безмежний гнів Тіш Дарлінґ до неї, і лише до неї, залишалося загадкою для Кори.

— Розслабся, мам, — сказав їй одного разу Г'ю, будучи ще підлітком, — ти сприймаєш усе занадто особисто. Тіш просто буває трохи саркастичною.

Але це було більше, ніж просто сарказм. У Тіш була стратегія. Завжди запитувати Кору, коли та збирається зробити собі зачіску (саме у той день, коли вона, власне, постриглася і пофарбувалася за дуже немалі гроші!), чому вона вирішила придбати диван у *такому* кольорі (абсолютно невинному мисливсько-зеленому кольорі, який

обрав Чарлі), або ж, де в біса мідна скульптура дракона, яку Тіш надіслала їм із Тибету на Великдень? (Вона була у підвалі, де цьому вульгарному подарунку і місце.) Річ у тім, що Кора знала — Тіш уже має відповіді на всі ці запитання (і також те, що Тіш, певно, ненавидить того мідного дракона навіть більше, ніж Кора). У цьому і була суть.

Зараз Кора зловила себе на тому, що обертає на пальці свій рубіновий перстень, з яким Чарлі робив їй пропозицію, і змусила себе припинити. Перстень був ще однією окремою проблемою. Це була сімейна реліквія, що належала бабусі Чарлі. Замість того, щоб перейти до Тіш, яка, очевидно, цього очікувала, перстень подарували Чарлі для зберігання, доки він не зустріне дівчину, з якою захоче одружитись. Як же Кора любила цю історію; як його бабуся вірила, що Чарлі когось знайде. І що Чарлі зберіг його до зустрічі з Корою. Але ні для кого не було секретом, що Тіш хотіла цю каблучку для себе. З часом вона, можливо, і змирилася, що не отримала її; а от чого вона не могла пережити, так це того, що перстень отримала *Кора*.

Кора випадково почула огидну розмову на власні вуха. Чарлі щойно освідчився їй і привіз додому, щоб поділитися хорошими новинами з матір'ю. Ще до того, як він встиг щось розповісти, Тіш, здогадуючись, що відбувається, потягнула сина у вітальню і зачинила французькі двері, залишивши Кору саму в передпокої. Почулось човгання ніжок крісла дерев'яною підлогою, притишений шепіт, за

яким почулися звуки незадоволеного обурення. А потім шипіння слів, які вона ніколи не забуде:

— Будь-хто, але не вона.

А зараз Кора поглянула крізь вікно на порожню дорогу і витиснула із себе посмішку.

— Спустімося вниз і зробімо це місце респектабельним, — сказала вона. Що є абсолютно неможливим, навіть якби вони мали прибиральників, паркувальників і персонального шеф-кухаря. Тіш ненавиділа перебувати з Корою в одному приміщенні. Утім, вона пішла вниз сходами, а Чарлі за нею.

Уся сім'я вже зібралася, наче були напоготові й допомагали з вечерею, що було зовсім на них не схоже. Кора задумалася, чи це не заслуга Чарлі. Моллі стояла біля кухонного острівця, занурюючи чипси в миску з фамільною томатною сальсою, яку Кора приготувала раніше. Це був чудовий рецепт з томатів з їхнього городу на задньому дворі, але Кора занадто нервувала, щоб їсти. Натомість вона поцілувала свою онучку в чоло і пішла до плити, де Мартін приправляв суп із молюсків. Усю зиму вона з нетерпінням чекала можливості зібрати своїх дітей і онуків за столом у Риптайді й пригостити їх першою стравою з морепродуктів та багатьма іншими, які подаватимуть упродовж їхнього возз'єднання. Кулінарія, морепродукти, великі сімейні вечері: це те, чим мав бути заповнений тиждень. От тільки тепер за столом буде ще одна особа, і від самої думки про непроханого гостя у неї з'являлося неприємне відчуття у животі.

— Ось, мамо, скуштуй, — Мартін простягнув їй ложку на пробу. Досконало!

— Що ж. Це краще за будь-які очікування, — оцінила вона. Як же Кора любила, коли він називав її «мамою». І навіть більше, що він закінчив готувати суп за неї.

Г'ю жестом попросив її піти за ним крізь задні двері кухні у внутрішній дворик.

— Тобі не потрібно і пальцем ворушити. Ми вже накрили на стіл.

Надворі Сідні й Енді наносили останні штрихи на столі для пікніка. Кора дивилась, як Сідні наповнює склянки водою, а Енді була зайнята оформленням свіжозрізаних гортензій у срібному глечику.

Очевидно, що вони відчувають її настрій, і Кора була вдячна їм за допомогу з вечерею. Навіть будучи дорослими, вони, здавалося, бачили свій час відпустки у Риптайді саме так: як їхню відпустку. Залишаючи їй приготування їжі, прибирання і більшість хатньої роботи.

— Не забудьте поставити додаткову тарілку, — сказала вона Сідні.

— Ми вже знаємо, де вона зупиниться? — запитала Енді.

— Боже допоможи нам, якщо Тіш вирішить зупинитися тут. Тут немає місця, — відповіла Кора, піднявши руки на знак капітуляції.

— У будинку чи у твоєму серці? — засміявся Г'ю.

— Дуже смішно.

— Я не можу уявити, що вона залишиться аж до весілля, — сказала Сідні. — До нього аж на три тижні.

— Тіш ніколи не залишається. Ймовірно, у неї є плани на цю дату і вона взагалі пропустить весілля. Б'юся об заклад, що вона закине подарунок і полетить геть.

— Пропустить весілля? — сині очі Сідні розширились. — Але ми щойно завершили підрахунок кількості гостей для кейтерингової компанії.

Усі проігнорували це. Сідні тільки те й робила, що хвилювалась уголос, відтоді, як вони приїхали, і це, ймовірно, так і буде тривати далі. Мартін щойно наповнив і подав Корі келих холодного вина, коли до їхніх вух долинув звук захлопування дверцят машини на під'їзді. Усі завмерли. Навіть птахи, здавалося, затихли.

— Вона тут!

— Так. Вона тут, — підтвердив Чарлі, висунувши голову з-за сітчастих дверей.

Кора провела руками по волоссю і залишилася на місці.

— Ну, комусь варто її запросити всередину, — мовила вона. Кора дивилась, як Г'ю пішов за батьком, а за ними Мартін і Сідні.

— Ти в порядку? — спитала Енді, зупинившись.

— Йди, — відповіла Кора. — Я одразу за вами.

Вона почула вигуки й вітання.

— Як ти? ...Який сюрприз! ...Тіш, ти маєш неймовірний вигляд.

Кора глибоко вдихнула і наказала собі заспокоїтися. Тіш, звичайно, була мов бойова сокира, але Кора теж не

просто сором'язлива фіалка. Вона подасть їхній щорічний обід у перший вечір відпустки незалежно від того, залишиться Тіш Дарлінґ чи ні. Ця жінка не зруйнує традицію.

У той момент, як сітчасті двері зачинилися за Корою, всі повернули голови в її бік, і діти відступили. Там поміж них стояла Тіш у широкому червоно-золотому кафтані. Вона має гламурний вигляд і схожа на чужоземку, як завжди. Кора збирається убити її своєю добротою.

— Привіт, Тіш.

— Привіт, Коро, — відповіла її свекруха, ступивши до неї крок.

— Який сюрприз.

— Я не завадила? — запитала Тіш, зухвало піднявши голову.

— Ну що ти. Тобі *завжди* тут раді.

— Мамо, дозволь я візьму твою шаль, — втрутився Чарлі. Вони дивились, як Чарлі знімає розкішну шаль із вузьких плечей матері.

— Дозволь мені допомогти з твоєю сумочкою, — запропонувала Кора, простягнувши руку.

Тіш вхопилася за неї, наче Кора була озброєним грабіжником.

— Очевидно, ти хочеш її залишити, — Кора сплеснула руками, і рубіновий перстень прокрутився на її пальці.

— Що ж, — Тіш перевела свою увагу на будинок, її очі блукали великими заглибинами на м'якому блакитному дивані, килимом з морської трави, аж до кам'яного каміна.

Камінна полиця заповнена зібраними на пляжі мушлями й шматками морського скла. Кухня у фермерському стилі, яку вони розширили десять років тому і переобладнали кремово-білими шафками й дерев'яною стільницею, де на плиті кипів суп. Кора знала, що Тіш ненавидить кожний дюйм цієї кухні.

— Що ж. Бачу, ви багато зробили у цьому місці, — Тіш засопіла і схрестила руки. — Якби мій Морті міг це побачити...

— Хто хоче вина перед вечерею? — сплеснув руками Г'ю.

Обід подавали на патіо. Як і хотіла Кора. Всі повсідалися на свої місця, а Тіш повісила сумочку на спинку свого крісла. Суп був втіленням літньої досконалості: густий, вершковий, наповнений свіжими молюсками й картоплею, що аж тане на язику. Кора спостерігала, як усі за столом щедро наповнювали свої миски. Зі свого кінця столу Чарлі усміхався до неї над гарячою стравою.

— Люба, ти перевершила сама себе, — сказав він.

— Дякую, — відповіла вона. Однак тарілка Тіш з кількома гілочками незаправленої зелені залишилася недоторканою.

— Тіш, можливо, хочеш салатну заправку? — запропонувала Кора, тримаючи в руках пляшку домашньої заправки, яку вона змішала цього ранку.

— Вона дуже смачна! — доповнила Енді. — Мама робить її сама з оливкової олії і зелені з власної грядки.

Усі дивились, як бабуся кинула похмурий погляд в напрямку ділянки.

— Це так ви його називаєте? — вона повернулася до Чарлі й поклала руку на плече сина. — От я нерозумна. Збиралася сказати тобі, що садівник пропустив клаптик бур'янів.

— Припини, мамо.

Кора поставила пляшку із заправкою на стіл і зачерпнула повну ложку супу в рот. Вона не коментуватиме. Не дивитиметься, як її свекруха оглядає тарілку, наче їжа отруєна. Якщо Тіш залишиться голодною, це не її проблема.

— То як у тебе справи, Тіш? — на Г'ю завжди можна було розраховувати в плані зміни теми розмови й підняття настрою. — Були цікаві подорожі останнім часом?

— Що ж! — Тіш відкинулася на спинку стільця і простягла обидві руки. — Я провела божественний час у Марракеші.

Як же вона любила бути в центрі уваги. Усі з ентузіазмом слухали, поки Тіш розважала їх історіями.

— Ти їздила на верблюдах? — поцікавилась Енді, коли Тіш нарешті закінчила.

— На верблюдах? — кліпнула Тіш. — Я не подолала весь цей шлях для циркової їзди, — напружено всміхаючись, вона вела далі: — Моя люба, тобі треба більше подорожувати. Як Сідні. А тепер розкажи нам, куди ти й Джефф збираєтесь у медовий місяць, — Тіш драматично обернулася до наймолодшої онучки.

— Його звуть Джеймс, — сором'язливо виправила Сідні.

Енді кинула погляд на свою матір і знизала плечима, коли Сідні почала розповідати про заплановані мандри для медового місяця.

Тіш завжди була суворішою з Енді й Г'ю і добрішою до Сідні. Навіть зараз, коли всі вони були дорослими. Щоразу, коли Тіш виражала фаворитизм, це викликало у Кори хвилю материнського бажання захищати своїх дітей.

Кора потягнулася до пляшки вина. Вона ніколи не пила більше ніж один келих. Ніколи. Саме тому вона випила джин з тоніком заздалегідь... але вона не могла більше просто сидіти й чекати, коли ж Тіш «скине на них бомбу». Як надовго вона залишиться? Чи зупиниться Тіш у них? Вона щось задумала.

Але Тіш не казала. Миски й тарілки прибрали, каву заварили й подали чорничний пиріг до столу. І все це відбувалося, поки Тіш сиділа з порожнім шлунком і самовдоволеним виразом обличчя, спрямувавши очі на сина і онуків й зумисно не дивлячись у бік Кори. Для неї це було нормою.

Коли остання крапля кави була допита, Чарлі відкинувся на спинку стільця і врятував їх усіх.

— Отже, мамо, чим ми завдячуємо цьому несподіваному візиту? — запитав він.

Тіш прибрала серветку з колін і розвернулася на кріслі, щоб дістатися до своєї сумочки.

— Я приїхала з подарунком для майбутньої нареченої, — відповіла Тіш.

Усі спостерігали, як вона відкриває сумочку й витягає конверт.

— Я знаю, що до весілля ще кілька тижнів, але хочу вручити це тобі зараз, — сказала Тіш, простягнувши конверт Сідні.

Сідні взяла його і глянула на всіх; її щоки розчервонілися від вина і веселощів.

— Ого, дякую, Тіш, — мовила Сідні.

— Ти навіть не знаєш, що це, — зіщулила очі Тіш.

— Все одно, — Сідні поглянула на конверт у руках і всміхнулася. — Дуже мило з твого боку подолати такий шлях, щоб вручити його.

— Чому б тобі не відкрити його?

— Але Джеймс ще не приїхав, — Сідні обвела усіх поглядом.

— То й що?

— Чи не погана це прикмета — відкрити подарунок без нареченого? — промовила схвильовано Сідні.

— Ще й до весілля? — додав Г'ю.

— Нісенітниці, — наполягала Тіш. — Цей подарунок не для Джеймса.

Усі заворушилися в кріслах. Кора кинула погляд на Чарлі; він теж здавався розгубленим.

— Що ж, мамо, гадаю, якщо Сідні хоче дочекатися свого нареченого, це не буде проблемою, чи так?

— Не так. Я зараз тут. І я хочу, щоб ти його відкрила, — усміхалася Тіш, а її губи досі були ідеально нафарбовані. Можливо, тому що вона не з'їла жодного шматочка вечері,

що приготувала Кора. Але вона досі мала дивовижні вуста як для жінки її віку. Й усмішка, хоч і рідко спрямована на невістку, була дивовижною.

— Будь ласка, — додала Тіш. Але це прозвучало як вказівка.

— Ну що ж, Сід. Якщо Тіш так хоче… — усміхнувся Г'ю.

Сідні глянула на матір, шукаючи схвалення. Але що Кора могла сказати? Усі за столом були збентежені та заінтриговані. Але Кора точно могла сказати, що Сідні справді хоче зачекати свого нареченого і їй не подобається, що Тіш тисне на неї.

— Мені варто це зробити? — запитала Сідні.

— Тільки якщо ти сама цього хочеш, — сказала Кора наймолодшій доньці, не звертаючи уваги на нищівний погляд Тіш з іншого кінця столу.

— Гаразд. Гадаю, я завжди можу поділитися цим із Джеймсом пізніше, — вирішила Сідні. Вона завжди любила догоджати людям. Кора зітхнула і відхилилася. Принаймні таємниці настане кінець, і після цього, можливо, Тіш піде геть і дасть їм спокій.

Сідні розкрила конверт і обережно витягла листок паперу. Усі присутні затамували подих, коли вона розгорнула його і почала читати.

— Я не розумію, — сказала вона, наморщивши чоло.

— Що там написано? — запитав Г'ю. Він завжди був нетерплячим.

— Щось про Риптайд, — Сідні ще раз поглянула на листок.

— Наш літній будинок? — запитала Енді.

— Цей будинок? — додав Г'ю.

— Так, цей будинок, — відповіла Сідні. — Я правильно розумію?

Вона подивилася на свою бабусю і підняла папери.

— Це папери на право власності на Риптайд? — запитала Сідні.

Запала тиша.

Тіш підвелася.

— Пройшло багато років відколи я тут була, і я знаю, що за цей час ви всі мали цілком достатньо можливостей насолодитися цим будинком. Будинком, який придбав мій чоловік Морті багато років тому. Для мене і для нашого сина Чарлі.

Вона повернулася і любляче усміхнулася сину, але він був таким самим настороженим, як і всі інші.

— Мамо, до чого все це?

Тіш провадила далі.

— Мій чоловік Морті, упокой, Боже, його душу, любив цей будинок. Коли ми вперше натрапили на нього, я не розуміла, що Морті в ньому побачив. Чому він хоче його придбати. Ми жили в Нью-Йорку! У нас були й інші родинні будинки для вихідних. А цей, — вона вказала пальцем, — цей будинок був руїною. Але Морті завжди бачив те, чого інші не здатні були розгледіти.

У Кори перехопило дух у грудях. Невже вона побачила сльози в очах Тіш?

— І тому що цей будинок був перебудований і приносив радість родині Дарлінґів — для родини...

У цей момент вона зробила паузу і повернулася до Кори. У Кори кров застигла у венах від страху.

— ...Це мій обов'язок переконатися, що цей будинок залишиться у родині Дарлінґів.

— Мамо, — втрутився Чарлі.

— Але *ми* сім'я, — сказав Ґ'ю.

— Справжній родині Дарлінґів, — Тіш підвищила голос, не соромлячись.

Кора відчула, як повітря виривається з легень. Вона схопилася за край столу.

Чарлі підскочив, його стілець видав грубий шкрябливий звук об кам'яну підлогу патіо.

— Мамо, я б хотів поговорити з тобою на одинці. Зараз же, — відрубав він.

— Що відбувається? — запитала Енді, розгублено блукаючи поглядом. Вона поклала руку на спину Моллі, намагаючись її захистити. Кора розуміла її. Вона сама хотіла захистити своїх дітей, просто зараз. Але Кора не могла навіть говорити. Її голос зник разом із диханням.

Тіш прочистила горло і, як жахливий шторм, березневий вітер, як божевільна, промовила:

— Саме тому після усіх цих років мені довелося проясняти цю ситуацію.

— Яку ситуацію? — запитав Ґ'ю, зиркаючи на батьків.

— Мамо! — огризнувся Чарлі.

— Моя дорога дитино, — мовила Тіш, дивлячись на Сідні, наче та була єдиною за столом, — я бажаю тобі довгий і щасливий шлюб. Першого я не мала, але останнє в мене безперечно було. І мій дарунок тобі — цей будинок.

Сідні роззявила рота і захитала головою.

— Для мене? — перепитала вона.

— Для тебе. Справжньої спадкоємиці родини Дарлінґів.

— Мамо, про що вона говорить? — запитав Ґ'ю, схопивши Кору за руку.

Як в уповільненій зйомці Кора підвела обличчя до Чарлі, його ж обличчя було червоне, а вираз був повністю розгублений. Потім вона поглянула на Моллі та Енді, які дивились на неї спантеличено у відповідь. Потім на Ґ'ю, очі якого вже наповнювалися сльозами.

— Мамо, — прошипів він майже нечутно, — що вона має на увазі, коли каже про справжніх спадкоємців Дарлінґів?

Краєм ока Кора бачила, як Тіш закидає сумочку на своє плече і посилає повітряний поцілунок Сідні. Вона вловила, як яскраво-червона пляма шовкового кафтана, що розвівався, промайнула повз неї, коли Тіш йшла геть. Чарлі йшов одразу за нею.

Кора заплющила очі, й стіл перед нею перетворився на хаос. Її стіл, з її людьми.

Тіш Дарлінґ нарешті прийшла і зробила це. Після стількох років.

Кора не чекатиме, коли Чарлі повернеться. Бідний Чарлі, який був поруч із нею всі ці роки. Вірний у своєму мовчанні. Це мала зробити вона.

— Діти, є дещо, що я мушу вам розповісти, — Кора підвелася, зібравшись із духом.

---

[8]*Modus Operandi* (з лат.) у юриспруденції — опис способу скоєння злочину; тут: метод ведення справ.

[9]Використання приватного автомобіля з попутниками.

Енді

Енді підіймалася сходами у свою спальню, ступаючи одразу через дві сходинки навшпиньках, щоб ніхто її не почув. На сходовому майданчику вона зупинилася, тримаючись за перила і затримавши подих. Вона досі не могла повірити. Їй потрібна була хвилинка, щоб прийти до тями.

— Мамо? — гукнула Моллі в коридорі. — Ходи сюди.

Енді не змогла стримати усмішку; Моллі завжди відчувала її присутність.

— Ти в порядку? — поцікавилася Моллі.

Енді зупинилася біля дверей і змусила себе усміхнутися.

— Зі мною все гаразд, люба, — відповіла вона.

Але по виразу обличчя Моллі зрозуміла, що це не так.

— Мамо, це все так жахливо, — провадила дівчина.

— Знаю, — відповіла Енді, притулившись до дверної рами.

— Тож дідусь насправді мені не рідний?

Це саме те, що Енді не хотіла, щоб Моллі винесла з цієї ситуації. Дитина все ще переживала розлучення батьків. А тепер вона має сумніватись, чи є у неї дідусь і бабуся?

— Ні, ні. Не думай про це так. Будь ласка, — сказала Енді. Вона підійшла і сіла на край доньчиного ліжка. Погляд Моллі виказував усе, що зараз крутилось у неї в голові: спантеличення, хвилювання, страх.

— Дідусь досі твій дідусь. Так само, як він залишається моїм татом, — пояснила Енді.

— Але не по крові.

Слова, що злетіли з вуст її доньки, потрапили Енді в саме серце.

— Все гаразд, мам, — Моллі нахилилася вперед і обхопила руками Енді, яка не втримала сліз.

— Мені так шкода, люба. Все це так...

— Лажово.

— Слідкуй за язиком, — нагадала Енді, проковтнувши смішок.

— Мам.

— Гаразд. Так, це все повна лажа, — погодилась Енді, що змусило обох трохи всміхнутися.

— Що тепер буде?

— Не знаю. Гадаю, ми дали одне одному простір, щоб заспокоїтися. Поговорити про це, — знизала плечима Енді.

— Ох вже ці дорослі. Всі ці розмови. Хіба ти не хочеш, наприклад, щось вдарити? — кивнула Моллі.

Це було справедливе запитання. Як часто в Енді виникало бажання по чомусь вдарити, коли йшлося про Каміллу, нову дівчину Джорджа?

— Ні, я думаю мені просто треба полежати, — сумно всміхнулася вона.

Моллі підсунулася ближче до мами й пригорнулася до неї. Це те, що вони любили робити, коли вона була маленькою. Пригортались і дрімали в післяобідній час разом. Чи коли вона ходила в початкову школу, вони обіймались і дивились кіно. Але потім почалась середня школа і пубертат, і погляди, які Моллі кидала на свою матір, коли та забирала її після школи і сміла кликати на ім'я чи, боже вбережи, помахати «привіт». А зараз Енді заплющила очі й притиснула ніс до волосся Моллі, глибоко вдихнувши: вона не могла пригадати, коли Моллі востаннє дозволяла таке зробити.

— Що б не сталося далі, все буде добре. Ми родина, незважаючи на те, що ситуація зараз трохи туманна. Чуєш? — сказала Енді й завела неслухняне пасмо волосся за вухо Моллі.

Моллі непевно кивнула.

— Але хіба це не означає, що десь там, хтозна-де, я маю іншого дідуся? — запитала вона.

— Так, я припускаю, що так і є, — Енді не дозволила своїм думкам перенестися до безликого незнайомця, принаймні поки що, — але ми розберемось із цим пізніше.

— Гаразд, — відповіла Моллі й перевернулась на спину, дивлячись на стелю. — Б'юсь об заклад, для бабусі й дідуся це теж важко.

Залиште це дітям. Діти завжди доберуться до суті справи, розкривши жорстоку правду.

— Я певна, що так і є, люба. І для дядька Г'ю і тітки Сідні також. Для усіх нас, — сказала Енді.

— Вони розлючені?

Енді обдумала це.

— Гадаю, вони шоковані, люба. Як і я, — вона повернулась. — Але це нічого не змінює, ти ж це знаєш, так? Навіть якщо всі зараз не у формі.

Вона серйозно поглянула в карі очі Моллі, бажаючи донести слова до її свідомості. Наче роблячи це, вона робить це і для себе. Якби ж усе було так просто.

Повернувшись у свою кімнату, Енді плюхнулась на ліжко і дозволила погляду впасти на синій океан, відразу за дюнами за її вікном. Це було занадто. Приїзд до Риптайду передбачався з приводу святкування. І от, Енді тут навіть не один вечір, а вся сім'я розвалюється.

Вона була занадто заведена, щоб лежати. Але не хотіла йти вниз, щоб поки не бачити своїх батьків. За її вікном небо переходило в сутінки; лавандові та рожеві смуги прикрашали горизонт. Енді поглянула вниз; її кімната давала змогу бачити патіо, а за ним стежку, що вела до пляжу. Г'ю та Мартін пішли.

Недовго думаючи, Енді кинула свою валізу на ліжко. Вона одразу знайшла те, що шукала. Не давши собі часу, щоб передумати, вона скинула із себе одяг і схопила побляклий червоний купальник з купи зім'ятого одягу, який вона пакувала поспішно. У цей момент вона помітила своє оголене тіло в дзеркалі старої шафи. Повернення до Риптайду завжди нагадувало Енді про її молодість — літні канікули, які вони проводили зависаючи з іншими приїжджими дітьми і місцевими, як вони допізна

залишались на пляжі й палили багаття. Як вони плавали, коли наставала темрява і починався приплив, попри застереження Кори про підводні та розривні течії. Тепер жінка, яка дивилась на неї із дзеркала, мала кілька зморщок навколо великих карих очей. М'який живіт, в якому вона виносила дитину. Довгі темні кучері звисали біля обличчя, однаково доволі гарного, як вона гадала. А її кінцівки все ще були худими й сильними. Але смілива, дика іскра в її очах зникла: молоде дівчисько, яке вилазило вночі крізь це вікно незліченну кількість разів. Яка почувалася впевнено у власних силах, у своїй дотепності й гуморі, щоб притягувати друзів, так само як і в здатності приваблювати літніх залицяльників. Енді натягнула костюм на ноги і просунула руки крізь отвори. Вона була розлучена, їй було за сорок, і тепер, очевидно, вона не мала біологічного батька. Вона засміялася вголос, згадавши припущення, яке її подруга зробила перед від'їздом із Коннектикута: можливо, ти зустрінеш гарячого парубка у відпустці! Хто тепер захоче втягувати себе у безлад її життя?

Спустившись вниз, вона прослизнула через кухню. Її батьки сиділи у вітальні, втупившись порожнім поглядом у телевізор. Що вони переживають? Але зараз не час, щоб запитувати про це.

Енді босоніж вийшла через сітчасті двері на холодну кам'яну підлогу. Поки вона бігла через подвір'я вниз стежкою до пляжу, дала волю своїм думкам. Повернувшись подумки до обіднього столу, до оголошення Тіш, коли сонце тільки починало свій лінивий рожевий схід по небу.

До виразу обличчя батька, коли ці слова прозвучали. До матері, яка трималась за стіл і, стоячи біля нього, казала їм, що вони з татом люблять нас усіх. «Сильно і щиро», — казала вона. І було ще дещо — як вона там казала? «Однаково».

Саме тоді Енді зрозуміла, щось було абсолютно не так. Ніколи раніше не виникало потреби оцінювати рівномірність їхньої батьківської любові.

Енді ніколи б не змогла передбачити те, що відбулося далі. Навіть після заплутаного торішнього її розлучення. Навіть після продажу її улюбленого дому і переїзду. Навіть після того, як вона починала все заново — *все повністю* — сама, але для Моллі. Усі дикі розчарування минулого року неможливо порівняти з тим, що прозвучало з уст їхньої матері.

— Ваш батько і я ростили вас разом і любили вас разом, і разом з вашою молодшою сестрою, — запевнила Кора.

Близнюки обмінялися дивними поглядами. Що вона намагається сказати?

— Але спочатку я вас любила сама.

Г'ю зрозумів швидше за Енді. З нього вирвався звук, який Енді не впізнала; жахлива втрата дихання. І ще щось. Мартін інстинктивно обгорнув руками свого чоловіка.

— Ти намагаєшся сказати, що Енді і я твої, але не татові? — запитав Г'ю, прочистивши горло.

— Що? Не кажи дурниць, — втрутилась Енді. Але, на її жах, сльози вже текли по щоках матері.

— А Сідні?

Кора ковтнула слину і сумно усміхнулась молодшій дитині.

— Сід, серденько, ти біологічна дитина свого батька і моя, — погляд Кори повернувся до Енді й Г'ю, — але ви двоє тільки мої.

— Ісусе, — Г'ю підскочив, його стілець відкинувся назад зі стуком об кам'яну підлогу патіо.

— Зачекай, — крикнула Кора. — Будь ласка, дай мені закінчити!

— Я не можу більше слухати. Не зараз, мені потрібна хвилинка, — Г'ю закрив вуха руками, як дитина.

Енді дивилась, як її брат відбігає від них усіх у дальній кут патіо, той, що найближчий до доріжки на пляж. На мить вона злякалася, що він побіжить доріжкою, залишаючи її саму розбиратись із цим без нього. Але він зупинився й обернувся, захід сонця кинув на нього моторошне, вогняне сяйво.

Він глянув на Енді. Так, як це зазвичай відбувалося між ними, близнюками, коли тисячі слів промайнули в безмовній розмові.

— Я знаю, — сказала йому Енді, почавши плакати.

У відповідь Г'ю теж заплакав.

— Мамо? — покликала Моллі, й Енді злякано згадала, що та все ще була тут.

Вона відправила Моллі всередину, ніжно, але твердо. Запевняючи її, що все гаразд, хоча було очевидно, що це не так. І можливо, вже не буде. Коли Моллі була в безпеці за дверима, Енді повернулася до Сідні, яка слухняно сиділа на

своєму кріслі, підтягнувши коліна до підборіддя, як дитина. Завжди маленька сестра.

— Я не знала, — плакала Сідні. — Клянусь, я не знала.

— Все гаразд, Сід. Будь ласка, не плач, — похитала головою Енді.

— Ви *усі* наші діти, — голос їхнього батька прозвучав, коли він повернувся крізь сітчасті двері, й всі три голови повернулись до нього, так, як це відбувалось, коли вони були дітьми. — Ви чуєте мене? Ви завжди були моїми дітьми. Це нічого не змінює!

Г'ю стояв на місці на краю патіо, схрестивши руки й повернувшись спиною. Але Енді знала, що навіть він слухає.

— Те, що сталося сьогодні... жахливо, — вів далі Чарлі. — І заплутано, знаю. Я теж це відчуваю. Не так ми хотіли вам про це розказати.

— Але чому ви нам *не* розповіли? — запитала Енді. — Після стількох років. Ми вже давно не маленькі діти.

Чарлі обійняв Кору, яка досі не могла підвести погляд.

— Ми планували розповісти. І тисячі разів збирались і думали, що зможемо, але так і не змогли, — сказав Чарлі.

— Але чому? — наполягав Г'ю.

— Тому що це непросто, мій дорогий, — Кора підвела очі на свого первістка, хоч і всього на одинадцять хвилин старшого за сестру. — Я була такою молодою. І зовсім самотньою, коли я завагітніла тобою і Енді. Від початку я знала, що ваш біологічний батько не залишиться надовго, і він довів мою правоту, — вона зробила паузу. — А потім

був ваш батько. Він кохав мене. І коли ви двоє народилися, він закохався знову — у вас обох.

Кора поглянула на них, і Енді відчула, як її серце трохи сильніше забилось.

— І, дякувати богу, ми створили нашу власну маленьку родину. Розумієте? До того часу, як з'явилась Сідні, через роки після цього, він уже був вашим татом. Він завжди був, з першого дня, — сказала Кора.

— Але це не вся правда, — мовив Г'ю. — Хіба ви не думали, що ми маємо право знати все це? — він подивився на Енді. — Ми мали право знати.

— Ти маєш рацію, — сказав Чарлі, — але ми також не хотіли зробити вам боляче. Ви були такими ж моїми дітьми як і Сідні, й ми не бачили сенсу в тому, щоб розповідати вам те, що може розділити сім'ю. Ми намагалися це приховати. Ми намагалися вас захистити. Ви маєте нам повірити.

— Я не знаю, у що тепер вірити, — відповів Г'ю і провів рукою по волоссю. — Якщо не ти наш справжній батько, то хто? Я хочу знати його ім'я.

Плечі Чарлі опустились, і він повернувся до дружини. На це питання мала відповісти вона.

— Роберт Таунсенд. Я зустрічалася з вашим батьком у коледжі, — сказала Кора.

— Він знає про нас? — голос Енді надломився, коли вона занурилась в розуміння, що десь є людина, яка має її ДНК, до якої вона має дуже близький стосунок, але яка абсолютний незнайомець.

— Я сказала йому, що планую вас народити, — кивнула Кора. — Він знав, а ще він знав, що може стати частиною наших життів, — вона переводила погляд між ними, зважуючи свої слова. — Ви маєте пам'ятати, він теж був молодим. Ми були всього лише дітьми в коледжі.

— Він колись з нами зустрічався? — поцікавився Г'ю.

Відповідь була написана на обличчі Кори.

— Але ж ти сказала йому про нас?.. — тиснув Г'ю.

— Г'ю, любий. Він знав. Він знав, коли ви маєте з'явитись, і він знав, коли ви народилися, — відповіла Кора, поглянувши на Чарлі. — Ми зробили все можливе, щоб донести це до нього. Мені шкода, що він вирішив не брати в цьому участі. Це його втрата.

— Значить, ти теж його знав? — запитала Енді.

— Він був моїм сусідом по кімнаті в коледжі, — підтвердив Чарлі.

— Ісусе, — Г'ю знову почав ходити туди-сюди. — Це наче якась жахлива мильна опера.

Потім він підійшов і встав біля крісла Енді.

— Можливо, він змінив думку. Можливо, він чекав, що ми самі знайдемо його всі ці роки. Ти колись думала про це, мамо? — запитав Г'ю.

— Я думала про безліч речей протягом цих років, Г'ю. Клянусь тобі, — губа Кори тремтіла.

— А якщо я хочу з ним зустрітись?

Енді похитала головою. Г'ю запитував про речі, до яких не був готовим.

— Тоді я допоможу тобі знайти його, — відповіла Кора, подивившись йому в очі.

— Гаразд, — сказала Енді. — Добре, думаю, мені потрібна перерва.

Відвертість їхніх батьків було боляче спостерігати. Хоч вона й була розгублена, як і Г'ю, глибоко ображена, проте Енді не відчувала такої ж люті, як її близнюк. Вона простягнула руку, щоб торкнутись його, але він відсмикнув руку.

— Знаєте що? — Г'ю поливав їх брудом і ще не закінчив. — Все це божевілля, цілковите і абсолютне чортове божевілля. Але чого я не можу пробачити, це брехні. Усім нам трьом, — він повернувся до Сідні. — Ти не засмучена через усе це? Тобі геть немає що сказати? Здається, ти навіть не наша сестра.

— Ей! — застерегла його Енді. Г'ю вийшов з-під контролю.

— Це несправедливо. Ми все одно брат і сестра, — обличчя Сідні розчервонілося від сильних емоцій.

— Наполовину, — пробурмотів Г'ю. — Якщо це взагалі правда.

— Досить! — Енді гримнула рукою по столу, і, не беручи до уваги шуму прибою внизу на пляжі, на патіо запала тиша.

Кора спостерігала за ними, немов за зграєю поранених тварин, і наче відчайдушно хотіла дотягнутись і доторкнутись до них, але занадто боялась, що вони її вкусять.

— Діти, будь ласка. Я відповім на всі ваші запитання. Розповім вам усе, що захочете знати. Але, будь ласка, знайте — мені дуже шкода, що ви дізналися правду саме так. Я просто так… — її голос затремтів.

— Варто зробити паузу, — впевнено сказав Чарлі, хоча нічого певного між ними вже не було. — Ми з вашою матір'ю йдемо всередину. Щоб ви не хотіли сказати чи запитати, будь ласка, приходьте до нас. Ми будемо чекати. Стільки, скільки буде потрібно.

Його сумний погляд переходив від одного обличчя до наступного, поки він це говорив, і тріщина у серці Енді збільшилась. Це завдавало болю йому теж.

Чарлі притримав сітчасті двері відчиненими для Кори, й вона зайшла в будинок; на вигляд здавалась меншою і тендітнішою, ніж Енді коли-небудь бачила свою матір.

Сітчасті двері скрипнули, зачинившись за ними, залишаючи трьох майже брата і сестер самих на патіо з Мартіном.

Сідні встала і кинула конверт, який їй дала Тіш, на середину столу.

— Заберіть це, — сказала вона їм. — Я його навіть не хочу.

— Забудь про будинок, — відповів Г'ю. — Ти справді думаєш, що це через нього? Йдеться про наших батьків.

Жахлива думка спала на гадку Енді: *чи можемо ми їх так тепер називати?*

— Не можу в це повірити. Це мав бути найщасливіший день мого життя, і тепер усе це… — Сідні гикала крізь нові

потоки сліз.

Вона перетнула патіо до краю двору, де трава вища і ґрунт переходить у пісок. Енді дивилась, як вона простує вниз доріжкою до пляжу. Як же Енді й сама хотіла побігти туди.

Лише Г'ю, Мартін і Енді залишилися за столом. Енді оглянула цю сцену: тарілки з наполовину з'їденим чорничним пирогом залишились на своїх місцях; келихи наповнені вином. Перший вечір їхнього щорічного сімейного відпочинку розбитий на друзки.

Згодом заговорив Мартін:

— Послухайте, ви двоє. Те, що зараз сталось, шокує. І мені шкода вас обох. Але, думаю, вам варто бути обережними. Гадаю, вам треба дати емоціям трохи влягтися, поки ви не сказали чи не зробили ще щось.

— Наша родина, якою ми її знали, була брехнею. Наше дитинство. Наш дім. Цей літній будинок... — голос Г'ю затих.

Вони довго сиділи в тиші, будучи заручниками власних думок, слухаючи гуркіт океану на пляжі. Енді намагалася синхронізувати своє серцебиття з ритмом хвиль. Вдихати солоне повітря. Будь-що, аби відчути себе заземленою в цей момент.

Риптайд завжди був їхнім літнім раєм, безпечним місцем. Місцем, де їхня родина збиралася, щоб побути разом щороку. Щоб возз'єднатися, радіти, висловити невдоволення і повернутися до старих суперечок. Щоб

грати у настільні ігри біля каміна, читати книжки на пляжі й бодісерфити на хвилях.

Як усе це має відчуватись як раніше, після сьогоднішнього вечора?

Енді повернулась до заходу сонця.

— Я звикла думати, що стара приказка Томаса Вулфі така дурна. До сьогодні, — промовила вона.

— Яка приказка? — запитав Мартін.

— Ну ти знаєш, оця: ти не можеш знову повернутись додому?

— Це сумно. І певною мірою точно, гадаю, — повільно кивнув Мартін.

— Не для Сідні, — фиркнув Г'ю.

— Що ти маєш на увазі? — запитала Енді у свого брата.

— Сід завжди може повернутися додому. Риптайд тепер належить їй.

Енді програвала це все у своїй голові знову і знову, поки бігла доріжкою до пляжу. Вона була на середині шляху, рухаючись із максимальною швидкістю, коли помітила, що хтось йде стежкою до неї. Вже досить стемніло, але вона могла сказати по атлетичній тілобудові, що це був Г'ю. Капюшон його худі був накинутий на голову. Останнє, чого вона хотіла, то це говорити з Г'ю — чи будь з ким, хто був їй ріднею, чи *не* був більше, після цього вечора. Тому, коли вони наблизились одне до одного, вона опустила голову і прискорила темп.

— О, привіт... — він зупинився посеред доріжки, але вона не збиралась цього робити.

Коли Енді намагалась оминути його, її нога ковзнула у пісочну яму і замість цього вона врізалася прямо в нього та відкинулася на сідниці поряд із кущами ругози.

— Чорт забирай! — Енді проігнорувала його простягнуту руку і вскочила на ноги, гнівно струшуючи пісок із сідниць. — Чи можу я хоч хвилину побути на самоті?

Але це не Г'ю стояв навпроти неї на пляжній доріжці. Це був хлопець із сусіднього дому, якого вона бачила раніше.

— Ого. Добре, я збирався запитати, чи все гаразд. Схоже, так і є, і ти хочеш, щоб тебе залишили на самоті, — він позадкував.

— О боже. Мені так шкода! Я думала, ти мій брат, — мало не задихнулась Енді.

— Ні, — він скинув капюшон і підняв руки, наче був під прицілом пістолета, — на щастя, для мене. Не знаю, що він накоїв, але гадаю, буде безпечніше, якщо я дозволю тобі продовжити свій шлях.

Він усміхався, і Енді не могла не помітити ямочку на його неголеному підборідді. Зблизька він був ще красивішим.

— Зачекай, — сказала вона. — Маю перепросити. Це був важкий вечір, і я поспішала на пляж до темряви, щоб спробувати зняти стрес плаванням.

— О, що ж, тобі варто бути обережною, там є розривні течії.

— Тепер ти говориш, як моя матір.

Він похитав головою:

— Вау. Спочатку твій брат, тепер твоя матір.

— Послухай, це я в тебе врізалась. Я поспішала. І, ну... Я у дуже кепському настрої.

— Ніколи б не здогадався.

— Дуже смішно, — Енді вивчала його. Пісочно-каштанове волосся вигоріло на сонці, а біля очей були зморшки від усмішки. — На вигляд ти дуже знайомий. Ми часом не бачилися раніше?

— Зачекай, ти зупинилась у будинку в кінці цього шляху? — він вказав у напрямку Риптайду, його очі блиснули впізнаванням.

— Це будинок моєї родини.

— Не може бути. Ти Енді, — його усмішка була тепер величезна. І така мила. Але вона й гадки не мала, хто він.

— А ти?..

— Нейт. Нейт Бекер.

Енді прикрила рот долонею.

— Нейт? О боже. Я думала, ви продали будинок багато років тому.

— Так і було, коли мої батьки вийшли на пенсію у Флориді. Наступні власники володіли ним понад десять років, аж поки не перепродали його.

— Так! — вигукнула Енді. — Олсони. Були гарними літніми сусідами.

Нейт задер свою голову:

— Такими ж гарними, як я? Ти ж пам’ятаєш мене, правда? Мені казали, що я типу незабутній.

Вона засміялася:

— Звичайно, пам’ятаю. Але я зовсім не очікувала, що ти повернешся! Боже, чекай, коли Г’ю почує це! Ви, хлопці, були дуже близькими.

— Він тут?

— Так. Власне, вся сім’я тут. Але…

Як пояснити? Ні, вона вирішила, що немає причин псувати таку зустріч їхньою сімейною кризою.

— Моя молодша сестра виходить заміж, отож ми всі тут на три тижні аж до весілля.

— Сідні виходить заміж? Вау, це прекрасно. Треба буде зайти привітатись з усіма.

Тепер він дивився на неї інакше.

— Боже, минуло багато років, відколи я думав про тебе.

Енді відчула, що зашарілася. Нейт про неї думав? Що ж, вона не могла відповісти йому тим самим. Нейт, що стояв перед нею, був зовсім не схожим на Нейта, якого вона пам’ятала.

— То що ти тепер робиш?

— Живу і працюю у Нью-Йорку. Коли Олсони виставили будинок на продаж, моя мама натрапила на оголошення. І написала мені. Це змусило мене задуматись.

— І ти придбав його?

— Так. Я, мабуть, відчував ностальгію. У нас були деякі дуже особливі моменти, коли ми були дітьми, — він знову вказав на стежку. — Я оновив увесь будинок минулої зими. Ти маєш його побачити!

Енді закусила губу і всміхнулась.

— Це було б чудово.

Отож це Нейт був людиною із вподобаннями сучасного дизайну, який зруйнував її спогади про будинок його родини. Проте вона ніколи не скаже йому про це.

— Енді Дарлінґ, — знову сказав він, хитаючи головою. Його очі зіщулились, і на мить вона знову могла розгледіти маленького сусідського хлопчика. — Так приємно тебе зустріти.

— Мені теж.

Хоча побачити, яким чоловіком він виріс, було справжнім сюрпризом. В її пам'яті Нейт завжди був кістлявий хлопчиком із сусіднього будинку, який грався з Г'ю щоліта і відпускав тупі жарти. Але тепер він зовсім не був кістлявим, і його хлопчачий шарм, який вочевидь тягнувся за ним у доросле життя, тепер добре йому служив.

— Що ж, сутеніє. Мені варто відпустити тебе поплавати, — сказав він.

Енді глянула на стежку. Раптом вона вже так не поспішала. Їхня розмова приємно відволікла. Дуже приємно відволікла.

— Ти не збираєшся попередити мене про акул? Це те, що зробила б моя матір.

— Ні, я гадаю, це акули мають хвилюватися через тебе.

І знову на його обличчі була юнацька усмішка. І ще до того, як вона встигла щось сказати, Нейт вже вертався стежкою.

— Побачимося!

Внизу, на березі, Енді стояла біля краю води. Приплив підкрадався, хлюпаючи на пісок пінистими струмками. Їй варто просто пірнути. Це піде їй на користь. Але замість цього вона глипнула через плече на будинки позаду неї. З низини пляжу вона могла розгледіти лінію даху і другий поверх Риптайду за дюнами, вікна будинку світилися. З правого боку будинок Нейта, в ньому досі було темно. Їй було цікаво, чи він сидить біля будинку і слухає океан. І їй було цікаво, чи він там один.

Упродовж більше ніж сорока років вона приїжджала у Риптайд, щоб поринути в безтурботні обійми літа. Усього шість годин тому вона приїхала, сподіваючись знову зробити те саме цього року. Щоб втекти від останніх болісних шести місяців, залікувати рани після розлучення, щоб відновитися. А натомість за шість жалюгідних годин увесь її світ розвалився.

Підкотила ніжна хвиля. Енді ступила у неї і пішла далі. Нічне повітря було приємним, а вітер спокійним. Вона затримала дихання і дозволила солоній воді повністю її поглинути.

Тіш

Повернення бентежило її. І це не тільки через насичений подіями візит до Риптайду. Зараз, безпечно влаштувавшись в тиші власного номеру на курорті в іншому кінці міста, навіть сяйливий краєвид на гавань не міг полегшити її тривогу.

Тільки-но коридорний приніс її сумки в номер, вона подзвонила консьєржу, щоб замовити вечерю. Вона не їла Корин суп й ніколи не збиралася. Кора завжди була простою жінкою. Хто готує суп із таким пафосом і називає це «особливою» вечерею для родини? Хіба ця жінка не чула про лобстерів? Заради бога, та вони ж літують на узбережжі Нової Англії.

Правду кажучи, її апетит до їжі зник. Але лікар Тіш наполягав на тому, щоб та їла, тому вона замовила кремовий суп із лобстера, хоча й знала, що лише погризе крекери.

Її робота тут, у Чатемі, завершена, але вона роздумувала, чи не варто їй залишитися довше. Вона вже знала, що Чарлі засмучений її діями, і вона гадала, чи зможе дорогий син колись зрозуміти її. Вона спробує. Це не його провина, що вона з Корою не ладнала, незважаючи на його незліченну кількість спроб змінити це. Чарлі, як його батько, — дуже

хороший чоловік. Але Чарлі не усвідомлює одного — на неї покладено обов'язок підтримувати спадщину родини Дарлінґів. Відтоді, як помер Морті, вони і Сідні — останні троє Дарлінґів. Сімейний фонд, можливо, і скоротився до скромних залишків із роками, але пам'ять про нього залишається величезною, і тепер вона має його захистити. Морті залишив достатньо, щоб жити заможно, і вона так і робила. Тепер все, що насправді залишилося, — це Риптайд.

Матір Морті ніколи не схвалювала Тіш як частину родини, але, на щастя, Морті ніколи не піддавався впливу своїх батьків. Він був відмінним чоловіком і партнером для Тіш упродовж усього їхнього шлюбу. Дарлінґ із Дарлінґів, як вона любила казати йому. І заради нього і пам'яті про нього Тіш зробила все, що могла, щоб вшанувати роботу сімейного фонду, який їй залишився. Вони не були просто якоюсь родиною. Прадід Морті, будучи молодим чоловіком, іммігрував до Нью-Йорка з Данфермліна[10], побачив там можливість. Спочатку він інвестував у металургійну промисловість, а згодом у судноплавство і будівництво залізниці, забезпечивши чималі статки для своєї родини. Морті любив розповідати історію свого прадіда: як він приїхав, маючи лише трохи речей і ще менше грошей, і зробив собі ім'я з нічого. І хоча вони не досягли титанічного багатства, як Рокфеллери чи Вандербільти, Дарлінґи ходили по краю тих самих суспільних кіл. Для Тіш родина Морті була уособленням американської мрії: вона перевершує те, на що її родина могла б лише

сподіватися, і сам Морті був її рятівником. Як з партнером, вона насолоджувалася життям за межами своїх найсміливіших мрій.

А потім настав жахливий день у місці, яке вони любили найбільше. Шторм біля узбережжя, що несподівано помчав угору по вигнутому рукаву Мису, опустився прямо на гавань Чатема. За ним пішов дощ і завив вітер. Перекинутий човен, що викинуло на берег, був порожній. А потім тиша.

Світ Тіш зупинився. Її втрату не можливо було виміряти, а її серце було розбите. Якщо раніше вона почувалася самотньо в родині, то тепер вона насправді була сама. Її родина віддалилася від неї; вони не розуміли її способу життя. І хоч вони й залишалися на зв'язку, але це було не те саме. Крім того, вони не мали коштів, щоб допомогти молодій овдовілій матері. Хіба що вона могла повернутися у батьківську квартиру, де жили декілька її молодших братів і сестер, тож загалом вона була сама. Не враховуючи Дарлінґів.

Різке усвідомлення сильно вдарило по ній, але не було часу міркувати. Тіш зробила те, що змушена була зробити, щоб і далі забезпечувати молодого Чарлі, як він звик жити, так само, як Морті хотів би, щоб жила і вона. Але це означало відмову від власної самостійності. Життя під пильним поглядом родини Дарлінґів і з обмеженнями сімейного фонду далось їй зовсім не легко, незважаючи на багатство, яким вони були оточені. Ніщо з цього не належало їй. Як виявилось, у заповіті Тіш навіть не

існувала, все переходило молодому Чарлі. Мати Морті була призначена опікуном, а Тіш заледве була опікуном Чарлі.

— Не сприймай це як особисте, — сказала їй свекруха наступного дня після похорону, коли вони зустрілись в оранжереї з їхнім сімейним юристом. — Так це відбувається всередині родини.

Сумний погляд Тіш блукав вікнами, поки вона слухала, як зачитували заповіт. Доки ззовні неймовірно яскраво світило сонце, вона відчувала, наче завіса темряви опускається на неї з кожним пунктом, який перераховував юрист. Про них обох дбатимуть, доки вони дотримуватимуться директив. Вони зможуть проживати в будь-якому сімейному маєтку і зберегти квартиру в місті, але всім володіють і розпоряджаються батьки Морті. Це було вперше, коли Тіш усвідомила свою величезну необачність: вона не знала, що їхня квартира насправді їм не належить. І гнівний шлейф сорому піднявся всередині; чому вона не питала більше? Вона знала, що у Морті є трастовий фонд, що статок був родинним. Але чому він не сказав їй — все, що вона вважала їхньою власністю, насправді належало родині? Чому вона не наполягла на заповіті?

Як опікунці Чарлі, Тіш було довірено стежити за тим, щоб він навчався у найкращій школі, й підтримувати розклад сімейних подорожей до Європи, Африки, Азії. Коли він виросте, від неї очікуватимуть, що Чарлі буде присутнім і готовим як єдиний спадкоємець родини Дарлінґів. У найкращі часи вона відчувала піклування; хіба вона

могла його не відчувати, з атрибутами автосервісів, добре облаштованими будинками, доступом до літніх котеджів і квартир у місті? Але з достатком, що надавали їй і її молодому сину, йшли суворі очікування і обмеження, які часто здавалися кайданами.

Тіш змушена була тримати Чарлі в місті. Записати його в найкращу школу, коли він був дитиною, а пізніше — у найкращий інтернат, коли він став підлітком. Завжди бути присутніми під час сімейних свят і подорожей — і будь-який світський захід вимагав її присутності. Тіш знала, що все це не для неї; вона уявляла, що якщо хтось мав би померти, то всі вони колективно зітхнули б із полегшенням, якби це була вона. Але цього не сталося. Вони застрягли з нею так само, як, згідно з домовленістю, яку вони зробили для Чарлі, вона застрягла з ними. І хоча вона ніколи особливо не думала знайти нове кохання — як вона могла після Морті? — це була остання умова. Тіш збереже ім'я Дарлінґів і ніколи знову не вийде заміж. Її життя було наповнене комфортом і можливостями, за які, вона знала, інші пожертвують ліву руку; вона не була нещасною, хтось навіть міг би сказати, що вона була щасливою. Але ланцюги родинної відданості були важкими, й ніколи відтоді, коли загинув її чоловік, вона не була насправді знову щасливою.

Ось чому вона робить те, що мусить зробити зараз: зберігає Риптайд для родини. Справжньої родини. Сідні не була сином, але часи змінилися. Ким вона була, так це останнім поколінням Дарлінґів. І Риптайд був останнім місцем, де Тіш, Морті й Чарлі були родиною. Місце, де вони

по-справжньому були щасливі. Не йшла мова про те, як Кора і її діти почуваються через це. Наскільки знала Тіш, якщо щось станеться з Чарлі, Кора продасть Риптайд. І Тіш не могла цього допустити. Як би важко це не було: передання будинку Сідні збереже волю і пам'ять про Морті.

Крім того, вона вже зробила для Кори так багато, навіть якщо Кора цього не усвідомлює. Всупереч своєму судженню, вона неохоче зберігала таємницю Кори всі ці роки. Але більше вона так не могла. Хоча вона мусила визнати, що почала відчувати, що Г'ю і Енді були як родина, і хоч вона й не хотіла скривдити їх, Тіш завжди відчувала — вони заслуговують знати правду. Що, якби щось трапилося з медичного погляду, й історія їхнього біологічного батька мала б значення? Що, якби вони просто хотіли б знати своє походження? Або чоловіка, який їх породив? Це були важливі речі. Речі, які Кора від них приховувала.

Крім того, у Тіш були власні причини. З роками сімейний фонд занепав під керівництвом батька Морті. Ряд невдалих інвестицій і схильність делегувати нагляд за своїми активами спричинили крах значної частини статку. Коли його батьки померли, Тіш була шокована тим, наскільки великі втрати. Їхнє численне майно було розпродане, а рахунки спустошені. Зрештою, вона буде в порядку: було достатньо, щоб Тіш із комфортом жила в квартирі у Нью-Йорку. Достатньо, щоб залишити Чарлі хороший спадок. І був ще Риптайд. Місце, яке значило для Морті більше, ніж будь-яке інше. Якби вона знала, що

є справжньою спадкоємицею Дарлінґів, Сідні б оцінила цей факт. Вона б захистила спадок.

Тіш глянула на годинник. Сьома вечора, і сонце опускається нижче над водою. Вона роздумувала, про що, там у будинку, думає Чарлі. Їй було цікаво, чи зможе він розгледіти те, що вона зробила, як дар, власне, як і було задумано. Незважаючи на своє побожне католицьке виховання, вона не була з тих, хто молиться, але зараз вона молилася, щоб Чарлі пробачив її за те, що вона змушена була зробити; що він якимось чином дійде до розуміння. Є речі, які сім'я повинна робити, щоб захистити свою власність, і це завдання випало на долю Тіш, на щастя чи на біду.

Всупереч важкості в неї на серці, Тіш усміхалась; якби ж тільки свекруха могла її зараз бачити. Як вона захищає родовід Дарлінґів. Дівчина, про яку казали: «будь-хто, окрім неї», в яку трагічно закохався їхній син, яку вони вважали негідною ні Морті, ні родинного імені. Яка була соромом для них усіх, але яка мала ключ до їхнього колись чудового королівства. О, як би її свекруха це ненавиділа. Вона б перевернулась у могилі!

Тіш вирішила розпакувати речі, поки очікує вечерю. Її номер у готелі «Чатем Барс» — це власний бренд прибережної розкоші Нової Англії. Це не «Рітц» чи «Савой», і не намагається ними бути. Розміщений на найвищому відрізку прибережної дороги Чатема і обрамлений сапфіровим небом та смарагдовими дюнами, чудовий

краєвид на Атлантику був справжньою перлиною. Цьому курорту не потрібно навіть було намагатись.

Тіш знала, як їй пощастило отримати номер на піку літнього сезону, й дуже б хотіла зануритись у пухові глибини величезного ліжка з балдахіном і розслабитися. Але не могла.

Біля комода вона зняла каблучки зі своїх худорлявих пальців і помістила їх у невелику оксамитову скриньку для прикрас, яку Морті подарував їй багато років тому. Зі своїх зап'ясть вона зняла годинник від «Картьє» та три фірмові золоті браслети й залишила лише діамантовий тенісний браслет. Єдиний, який вона ніколи не знімає.

Вона переодягнулась у піжамні штани й вдивлялась через вікно на затоку. Повернення сюди викликає такі дивні почуття. Мис завжди був місцем Морті. Від початку це було його бачення їхньої родини, його спосіб втечі. Але не для неї. Вона була міською жителькою впродовж усього життя, і гладкий океанський простір її насторожував. Такий бездонний, такий безмежний; і лише богу відомо, які створіння ховаються в глибинах. «Усе це свіже океанське повітря», якось пожартувала її мати, не дуже люб'язне, коли Тіш повернулась до Йонкерсу і розповіла їм про маленький будиночок у Массачусетсі, який Морті знайшов під час їхньої поїздки. Це був непомірно вологий день у місті, тісна квартира по-справжньому гула від спеки. Почувши, що Тіш та її новий чоловік прибули з візитом, уся родина зібралась у вітальні, наймолодші з нетерпінням хотіли дізнатися про

їхню подорож до Нантакета і на Мис. Їхня родина ніколи не залишала Йонкерс, окрім поїздок до районів Нью-Йорка.

Матір подала їм чай з льодом, її усмішка була стриманою. Саме тоді Тіш помітила срібну тацю. Тацю, що була сімейною реліквією, привезеною з Ірландії. І вона ніколи не використовувала її за все дитинство Тіш, навіть на Різдво чи День подяки. Вона висіла на стіні у кухні як декорація; «справжнє срібло», завжди казала вона своїм дітям. Тіш глянула на фарбовану кухонну стіну, де залишився контур від таці, силует був темнішим, ніж колір стіни.

— Чай дуже смачний! — сказав Морті.

А Тіш не могла змусити себе ковтнути.

Молодші сестри оточили їх, а запитання злітали з їхніх уст як маленькі пташки. Тіш намагалася почати розмову, щоб показати свою вдячність. Але не могла зосередитися ні на чому, окрім начищених до блиску черевиків Морті. Запах жирної смаженої курятини; кошик мокрої білизни за дверима, яку треба розвісити. Тіш витріщалася на свої руки.

Перш ніж вона змогла його зупинити, Морті розповів її родині про Риптайд. З розмашистими жестами й великими очима, він ділився з ними романтичними деталями, які раптом почали звучати безглуздо. Як вони натрапили на цей будинок. Як уже наступного дня вони його придбали. І як він назвав його Риптайд, на її честь.

— Ви придбали будинок? Отак просто? — очі її матері розширилися.

Діти були у захваті, а її батько слухав із настороженим виразом обличчя. Коли Морті закінчив, Тіш спробувала трохи спростувати його захопливу історію.

— Це просто дрібниці, — запротестувала вона. — Будиночок бог зна де, чесно.

Вона не хотіла, щоб батьки подумали, наче вона вихваляється. Вони її не так виховували. Але навіть коли слова злетіли з її щойно нафарбованих губ, вона зрозуміла, що це не дрібниці, це ситуація, у якій вона *має другий будинок*. Вона роззирнулася навколо, і її щоки почервоніли: крихітний будинок, який вона применшувала, був такого самого розміру, як і квартира її батьків, де жили дев'ятеро людей.

— З заднього двору відкривається чудовий краєвид на океан! — поділився Морті.

Ніхто не відповів. Ззовні донісся звук гудка і гуркіт затору. Нарешті її матір відсунула вологий комір від горла і поглянула на доньку.

— Усе це свіже океанське повітря. Як ти взагалі виживеш? — промовила вона.

Тіш усвідомила, який вигляд вона зараз мала для них, і почервоніла від сорому. Її мати завжди була практичною і зайнятою жінкою, яка не звикла проявляти почуття, але здавалося, що стосунки, які в них склалися, значно погіршилися, відтоді як Тіш вийшла за Морті. Тіш помилково думала, що це ощасливить її матір. Зрештою, вона зробила саме те, чого завжди хотіла матір: вийшла за хорошого чоловіка! Мала власний будинок! Вона навіть

думала, що її батьки відчують полегшення, знаючи, чим Морті може її забезпечити. Речами, яких у них самих ніколи не було: фінансова стабільність, красива домівка, безпека. Але її шлюб мав протилежний ефект; натомість це показало її з іншого боку, який їм був незнайомий. Тепер вони дивилися на Тіш, наче вона була незнайомкою.

— Він такий гарний, — сказала її сестра Амелія, простягнувши руку, щоб торкнутись солом'яного капелюшка Тіш. Коли Тіш перехопила її руку, відчула погляд батька. Він також витріщався на цей капелюшок.

— Де ти його взяла? — запитав він.

Тіш важко ковтнула. Її батько був капелюшником. Він розпізнав, що це було: дорогий імпорт. Кращий за будь-що, що виробляють на його фабриці.

— Це був подарунок від матері Морті.

Морті, не розуміючи ситуації, широко всміхнувся.

— О, так! Мої батьки щойно повернулися з-за кордону. Вони придбали його у Греції. Правда ж він дуже личить Тіш?

Погляд її батька перемістився від країв капелюшка до її очей, а потім геть від неї.

Цей капелюшок, мабуть, коштував більше, ніж його місячна зарплатня на фабриці.

— Нам уже час, — сказала Тіш, раптово підводячись.

Матір не намагалась її зупинити. Морті здавався збентеженим, але ввічливо пішов за нею.

Коли вони вийшли, Тіш зупинилась на сходовому майданчику, хапаючи ротом повітря.

— Тобі занадто спекотно, серденько?

Морті вийняв із кишені чисту хустинку з монограмою. Він був таким ввічливим, таким щирим з її родиною. Він ніколи не зрозуміє, чому вони не прийняли його з теплотою. Він, здавалося, не міг розгледіти нездоланні відмінності між ними.

— Так, занадто спекотно, — збрехала вона, витираючи чоло його хустинкою.

Для того візиту Тіш вигадувала відмовки чи посилалася на головні болі й насичений графік, коли Морті запитував про її родину. Вони більше ніколи разом не відвідували її батьків.

Тепер, коли вона дивилась на гавань, Тіш сумно всміхнулася сама до себе. Як вона, дівчина, яка навіть не вміла плавати, змогла відкинути свою міську натуру і оточити себе просторами Мису? Заради Морті. Бо він так його любив.

Провівши своє життя з накрохмаленим комірцем, обмежений школами-інтернатами, міськими пейзажами й родинними очікуваннями, порожні пляжі й чагарникові ландшафти Кейп-Коду були місцем, де Морті Дарлінґ міг бути самим собою. Кохати його, означало закохатись й у Мис.

---

[10]Містечко на сході Шотландії.

Кора

Моя сім'я розвалюється просто в мене на очах, а я, чорт забирай, нічим не можу зарадити.

Кора тихо вислизнула з ліжка, поки Чарлі спав. Вона озирнулася на чоловіка, зануреного в дрімоту, і тьмяне світло ранкової зорі, після чого зняла халат з-за дверей і навшпиньках вийшла в коридор. На відміну від її морального духу, коридор був залитий ранішнім сонцем. Кора кліпала очима від такої завзятості. Вона трохи постояла нерухомо, прислухаючись, чи більше ніхто не прокинувся, як вона робила, коли діти були маленькими. Скільки разів вона стояла біля цих самих дверей, щоліта, яке вони проводили тут, і вдень, і вночі, виходячи навшпиньках із дитячих спалень після останнього (і сотого!) поцілунку на добраніч. Вона тихо прокрадалася повз їхні двері до себе в спальню, сподіваючись не розбудити їх. Г'ю завжди мав чуйний сон і Енді теж. Вона дратувалася, коли хтось прокидався, бо це означало, що минуть години, перш ніж вона зможе знову їх вкласти спати. Але тільки не Сідні, згадувала Кора. Сідні мала найміцніший сон з-поміж них усіх, навіть міцніший, ніж у її батька. Кора вважала, що це через те, що Сідні росла наймолодшою у дуже галасливому будинку. Нова хвиля

смутку лягла на серце Кори: можливо, це було не тому, що Сідні була наймолодшою. Можливо, це через те, що Сідні *справжня* донька Чарлі.

Здається, ніхто більше наразі не прокинувся, тож вона обережно спустилась крутими сходами. Коли зранку було вогко, її коліно боліло. Чарлі дражнив її через це: називав барометром. Клявся, що вона може точно передбачати погоду.

Перш ніж вона дісталася кухні, її зустрів аромат свіжозвареної кави. Кора напружилась, гадаючи, з ким їй зараз доведеться зіткнутися. На її полегшення, це був лише Мартін.

— Доброго ранку, — сказав він з усмішкою, дивлячись поверх газети й сидячи за кухонним столом. Ще одна причина, за що вона обожнювана Мартіна: він й досі читав справжню паперову газету, так само, як і вона. Ніякого безглуздого примружування і прокручування на мініатюрному екрані телефону.

— Мартіне, рада тебе бачити.

Він чекав, поки вона візьме горнятко з кутової шафки і наповнить кавою.

— Тобі вдалося хоч трохи поспати?

Він дивився на неї зі щирим співчуттям. Це викликало у неї протилежні відчуття — було мило і водночас розчаровувало. Мартін мав добрі наміри, але вона ще не була готова до розмови.

— Трохи, — збрехала вона.

Коли він продовжив читати, її охопило полегшення. Небо за еркером обіцяло ідеальний пляжний день: найбільша мрія для всіх, коли вони збирались у Риптайді. Тут завжди дощова погода, але це не проблема — у Дарлінґів є настільні ігри, карти й книжки (з якими можна згорнутись калачиком). Зрештою, немає нічого кращого, ніж післяобідній сон у дощовий день на узбережжі. Але не в перший день. Перший день був непорушним правилом, присвяченим пляжу, початком довгоочікуваної сімейної відпустки. Обіцянка обідніх пікніків, піску, яскравих пластикових відер і лопат, вицвілих пляжних рушників, які, незважаючи на багаторазове прання, досі пахнуть сонцезахисним кремом та сіллю. Занурити пальці ніг у теплий пісок і дозволити прибою змити все погане, що приніс цей рік, бо ти з родиною для ще одного славетного літа, разом! Саме ця обіцянка самій собі допомогла Корі пережити довгі зими Нової Англії; це те, чого вони очікували найбільше впродовж року. Принаймні Кора. Вона й гадки не мала, чи її діти все ще цього хочуть.

Сідні — можливо, але вона виходить заміж за кілька тижнів, тому її думки зараз за межами родини. Щодо Г'ю — вона була впевнена, що його приїзди дедалі більше були як обов'язок. І, звичайно, Енді. Але впродовж останніх літніх відпусток вона була заглиблена у повільне, сумне розплутування свого шлюбу і, власне, через це взагалі не приїжджала. Кора надпила кави і подумала про те, як сподівалася, що Енді зможе подбати про себе належним

чином цього літа; спати і розслаблятися на пляжі, залишивши переживання від розлучення позаду. Але тепер усе це — злісний вчинок Тіш, і сім'я розвалюється. Кора заплющила очі. Всі ці роки вона мовчала, чому ж зараз?

— Ти маєш дещо знати, — сказала вона так тихо, що спочатку Мартін не був певний, що вона взагалі говорила. Він опустив газету.

— Я не мала наміру зберігати це у секреті.

— Коро, ти не повинна мені нічого пояснювати, — відповів Мартін, дивлячись на неї своїми великими, карими, добрими очима.

— Ні, це важливо, — вела далі вона.

Вона має це зробити. Це була наче генеральна репетиція, бо знала, що скоро повинна буде поговорити з Енді, Г'ю і Сідні. І вони не будуть такими спокійними і розсудливими щодо цього, як Мартін. Мартін був чоловіком Г'ю. Та її зятем. Вона була перед ним у боргу.

— Ми з Чарлі поклялися, що розповімо все дітям, коли настане слушний момент. Але момент ніколи не був доволі слушним.

— У житті постійно щось трапляється, — відповів Мартін, обдумавши її слова.

— Саме так! Я збиралася розповісти, коли вони закінчать навчання, коли переїдуть від нас. Але жонглювати треба аж трьома. Коли один нарешті переїжджає і отримує роботу, то другий втрачає свою. Коли один заручається, то інший вже у процесі розлучення або народжує дитину. Ніколи не було слушного моменту, — сказала Кора, і сльози тиснули їй на

очі. Вона розуміла, що звучить істерично, але їй було байдуже. Мартін взяв її за руку.

— Думаю, якщо ти їм це поясниш, це допоможе.

Мартін не сказав, що вони їй пробачать, але це був початок. Це було добре.

— Він дуже розлючений? — запитала вона. Г'ю зазвичай ображався найдовше, але й відчував емоції найсильніше. Вона давно підозрювала, що він буде виказувати їй своє незадоволення більше за інших. Це ще одна причина, чому вона відтягувала цей момент.

— Я не можу говорити за Г'ю, — визнав Мартін, — але він, безперечно, засмучений. Це дуже велика новина для людини середнього віку.

Кора возилась зі своїм перснем, обертаючи його вліво-вправо.

— Він, напевно, почувається зрадженим. Наче я зробила це навмисне.

Вона усвідомила, що саме так вона і зробила. Всі ці роки, коли вона не розповідала їм правду, фактично вона обирала. Якось вона думала, що мовчанка — це просто прогалина у виборі, тоді як це і було вибором. Егоїстичним вибором.

— Гадаю, вам, народ, треба поговорити, — підсумував Мартін.

Почулись кроки на сходах, і Сідні з'явилась у дверях. Її волосся було скуйовджене від сну, і Кора втішалась надією, що хоча б хтось із них зміг трохи відпочити.

— А ось і ти! Як ти почуваєшся?

Сідні сонно глянула на них.

— Як лайно.

— Мені дуже шкода, люба, — сказала Кора, відчувши, наче всередині неї щось обірвалось.

Вона дивилась, як її наймолодша дитина ставить чайник для чаю. На відміну від них усіх, кофеїнозалежних, Сідні зранку пила чай. Тільки трав'яний, без молока чи цукру. Вона дотримувалась «чистої» дієти, як вона казала своїй матері. Кора не могла зрозуміти, як люди в наші дні можуть позбавляти себе великої кількості приємних речей. Сідні, звичайно, була уособленням здоров'я та краси, але молодість лише одна. Як і будь-яка інша матір, Кора хотіла, щоб її діти добре піклувались про себе, але вона також хотіла, щоб вони насолоджувались життям. «З'їжте торт!» — хотілось закричати їй, коли за вечерею у ресторані принесли меню десертів, а всі її діти захитали головами, відмовляючись. «От почекайте, — отіла вона їм сказати. — Дочекайтесь, і побачите, що життя принесе вам у ваші шістдесят п'ять: насолоджуйтесь життям, поки можете!»

Зараз, поки Сідні заварювала свій прісний чай, Кора тримала рот на замку.

— Вдалось хоч трохи поспати, Сід? — запитав Мартін.

Вона приєдналась до них за столом.

— Не дуже. Я постійно прокидалась з думками, яке це божевілля, що Енді і Г'ю не є повністю моїми братом і сестрою.

Кора дивилась на свій перстень і почала обертати його швидше, не маючи сили поглянути на свою доньку.

— А потім я усвідомила, що, як би дивно це не було для мене, Г'ю та Енді навіть не знають, хто їхній справжній батько. Я знаю, то хіба можу скаржитися?

Голос Сідні був серйозним, наповнений сумом і розгубленістю. Як же все заплутано.

— Це не змагання, — відповів їй Мартін. — Ти маєш повне право відчувати власний біль.

Кора накрила руку Сідні своєю.

— Мартін має рацію, люба. Ми приховували це і від тебе теж.

Наче за командою Г'ю з'явився у дверях кухні в бігових кросівках і шортах неоново-помаранчевого кольору. Серце Кори стиснулось, коли вона побачила свого єдиного сина. Такого красивого, такого яскравого. Вона підвелась.

— Любий...

Але Г'ю не був готовим до цього, принаймні поки що. Він похитав головою і пройшов повз.

— Кави. Я просто хочу випити кави, будь ласка.

Кора і Мартін обмінялись поглядами, і вона знову сіла на своє місце. Скільки ще часу вона має сидіти і чекати? *Стільки, скільки буде потрібно*, вирішила вона.

Єдиним звуком у кухні, був звук ложки, яка брязкала об стінки чашки, поки Г'ю розмішував вершки. А потім сітчасті двері патіо захлопнулись за ним.

Коли Енді нарешті приєдналась до них, вона прийшла з Моллі, що порушувало плани Кори. Вона не хотіла обговорювати це в присутності своєї онучки. Одному богу відомо, що про це все думала дитина. Натомість вона

вскочила і почала готувати свої знамениті млинці, вдячна за шанс чимось зайняти себе. Хоча б Моллі буде їх їсти.

Дівчина плюхнулась на місце Кори з чашкою кави і почала закидати велику кількість цукру до кави просто з цукернички.

— Перепрошую, — сказала Енді, тягнучись до її чашки. — Ніякого кофеїну, мала. Це повпливає на твій розвиток.

Але коли Моллі глипнула на неї, та відступила.

— Гаразд. Ти шкодуватимеш, що не послухала мене, коли не зможеш дотягнутись до верхньої полиці в магазині.

— Я замовлятиму продукти з доставленням. «Амазон», — знизала плечима Моллі.

Це було вперше з минулого вечора, коли всі усміхнулись.

Кора була зайнята своїми традиційними справами першого ранку відпустки, а всі інші сіли так далеко одне від одного і від неї, як тільки могли. Енді — на дивані у вітальні, Г'ю — на патіо, а Сідні — за кухонним столом. Кора проігнорувала це і взялася до роботи без їхньої допомоги. Вона нарізала диню, приготувала млинці з чорницею, зі свіжими ягодами, за якими вона посилала Чарлі на ферму далі по вулиці ще до приїзду дітей. Таця з товстими скибочками гарячого канадського бекону.

— Сніданок готовий! — гукнула вона, коли все було готово. На її величезне полегшення, усі заворушились.

Навіть Г'ю прийшов із патіо, коли до нього донісся аромат бекону.

Вона дивилась із великим задоволенням, коли вони зібрались навколо кухонного острівця і взяли тарілки. Г'ю бурчав на Енді, коли вона влізла перед ним, Мартін впустив виделку, Моллі прийшла за добавкою. *Усе гаразд*, подумала Кора. *У нас усе буде гаразд.*

Коли телефон Моллі задзвенів і вона кинулась нагору, щоб поговорити по фейстайму з друзями, Кора вирішила скористатись нагодою.

— Послухайте, — сказала вона, коли її діти всілись поїсти, — знаю, що минулий вечір шокував вас. І нам багато треба обговорити. Але сьогодні, — вона вказала на еркер, — наш перший пляжний день. Чи можемо ми принаймні піти на пляж і зарити ноги у пісок? Це піде нам на користь.

Вона благальними очима подивилась у вікно ще раз. Це був ідеальний день для пляжу, і вона не дозволить Тіш чи власним помилкам вкрасти його у них.

Енді поклала виделку на тарілку зі звучним *дзенькотом*.

— Мамо, я не знаю, як усі інші, але я все ще приголомшена минулим вечором.

— Знаю, — сказала Кора. — Не можу навіть уявити.

— Ні. Не можеш, — гірко сказав Г'ю. — Енді і я щойно дізнались, що ми лише наполовину є частиною цієї родини, а тебе турбує хороша пляжна погода?

— Це не те, що я мала на увазі, — похитала головою Кора.

— То що ж тоді? Бо я думаю, чи не варто мені зібрати свої речі і повернутись у Бостон. Або, ну не знаю… можливо, почати пошуки свого справжнього батька.

— Що? Ні! — закричала Сідні. — Ти не можеш поїхати додому. Ми маємо у цьому розібратись. І як щодо?..

— Твого весілля? — похитав головою Г'ю. — Ти така сама як мама.

— Це не те, що я збиралась сказати!

Кора піднесла руки.

— Будь ласка, зупиніться. Нам варто принаймні більше про це поговорити, — благала вона. — Є речі, яких ви не знаєте.

— Ще щось? — глузував Г'ю. — Ти не наша матір?

— Г'ю, — втрутився Мартін. — Це не допоможе.

— Так, — погодилась Енді. — Припини.

Але Г'ю був таким самим розлюченим, як і вчора ввечері.

— Що? Мама має це почути. Те, що вона мовчала більше ніж сорок років, не означає, що і ми мусимо. Це божевілля, — він встав, поставив з ляском свою тарілку на кухонний острівець, так і не поснідавши, і пішов до дверей. — Я йду на пробіжку. Не можу думати тут.

Руки Кори безпорадно тремтіли по боках, але вона не намагалась його зупинити. Він бодай не йде до машини, щоб поїхати додому.

— Хай іде. Йому потрібно вивільнити стрес, — сказав Мартін, повернувшись до неї.

І враз, отак просто, всі вони зникли. Енді пішла нагору начебто прийняти душ, що не мало ніякого сенсу для Кори, враховуючи, що вони мали б вирушати на пляж, але Кора промовчала. Сідні, на щастя, пішла одягнути купальник. А Мартін — зателефонувати по роботі.

Нарешті Чарлі спустився сходами. Він оглянув кухню — розкидані чашки та напівпорожні тарілки. Кухонний острівець був заповнений сковорідками і тацями.

— Що тут трапилось?

— Ти проспав, — сказала вона, повернувшись до кавоварки.

— Вибач, кохана. Я засинав і прокидався всю ніч, — вона знала: з нею було те саме. — Де всі?

— Готуються йти на пляж, — відповіла Кора, хоча й гадки не мала, чи це було так. Це не мало значення. Якщо вони зберуть усе для пікніка і принесуть пляжні крісла, то прийдуть. *Вони мусять прийти*, казала вона собі, починаючи прибирати посуд і складати його у раковину.

— Ти впевнена? — Чарлі провів рукою по своєму сивому волоссю. — Вони, мабуть, дуже засмучені, — мовив він. — Можливо, нам варто сісти й спробувати поговорити з ними ще раз?

Кора скривилась. Вона намагалась, поки Чарлі спав.

— Подай мені сендвічі. Ми йдемо на пляж.

О 13:30, коли сонце було високо над головою, її сподівання розвіялись. Кора і Чарлі сиділи на пляжі, під одною з трьох парасольок, для встановлення яких вони

мучились і викопували ями. Великий кошик для пікніка стояв закритим біля їхніх ніг.

— Я зголоднів, — сказав Чарлі, протягуючи руку до кришки.

— Ще ні, — вона відштовхнула його руку.

Кора розуміла, що це було безглуздо. Ця абсолютна постановка — вдавати й проводити день як зазвичай. Так, ніби вони могли врятувати свій улюблений відпочинок з родиною і, можливо, самих себе. Але вона ще не готова була здаватись.

— Їм усім потрібен час, — сказав Чарлі, простягаючи руку до неї, а потім знову до кришки кошика. Цього разу вона його не відганяла. Тож вони проводили традиційний перший пляжний день відпустки без дітей. Вони прийдуть.

Коли він вгризся у сендвіч, а чайки літали у них над головами, Кора розглядала профіль чоловіка з-під країв свого солом'яного капелюха. Чарлі був втіленням усього, про що заявляла його надмірно турботлива матір. Благородний, вірний, добрий і порядний чоловік, який зустрів Кору і закохався у неї, незважаючи на її вагітний живіт, в якому вона виношувала дітей від іншого чоловіка. Чарлі, на якого Кора багато разів натрапляла, бо він був сусідом її хлопця, але якого вона майже не помічала. Чоловік, який ніколи не привертав її увагу на багатолюдних вечірках, як це зробив Роберт.

Поки вона дивилась на океан, її думки віднесло назад у часі, до Роберта. Вона була першокурсницею у Вассарі[11],

а він був випускником, коли вони зустрілись; і були абсолютно різними. Роберт, уродженець Каліфорнії, і вона, із сонного Середнього Заходу. Вона, така чарівно магнетична, як і він, схожий на кінозірку. Вона виглядала його, завжди здалека, на кількох вечірках, на які її тягнула сусідка. Він завжди був оточений гарними дівчатами і шаленими хлопцями. Роберт був галасливим і веселим, у центрі будь-якої духовної розмови чи з твердими переконаннями про будь-що у політиці, або новинах про вільні стосунки. Ідеї, які вона вважала захопливими, так само як вона захоплювалась його впевненістю, коли він про це розповідав. Кора була лише дитиною, яка виросла в тихій релігійній родині, де розмови за вечерею були зосереджені навколо оцінок у школі чи тонкощів ведення бізнесу у взуттєвому магазині, яким володів батько. Її виховували у маленькій сільській громаді, де церковні події були головними у житті містечка, де вона мала ввічливо усміхатись і слухатись, а ще — очікувати на свій шанс у черзі. Її майбутнє, як його бачив батько, — вийти заміж і працювати у взуттєвому магазині, який він передасть її чоловіку. Майбутнє таке ж похмуре для Кори, як і одна з її картин, яку вона намалювала у старшій школі й назвала «Грозові Хмари»: вир сірих і брунатних акрилових фарб на полотні. Її «химерні картинки» — як батько називав її картини й ескізи вугіллям, над якими вона працювала, — це було просто гобі. Нічого практичного; нічого перспективного. Але її матір була іншої думки. Тихі ідеї, які

секретно розквітали в її голові і якими вона пошепки ділилась з Корою, коли її батько був на роботі.

— Ти маєш бачення, — казала їй матір.

Кора ніколи до кінця не була певна, чи йшлося про самі полотна чи майбутнє, яке вона наважувалась уявляти. Тож Кора зрештою подала документи до шкіл на північному сході через матір: гуманітарні мистецькі школи, де могла вирватися з обмежень похмурого містечка її дитинства і розправити крила, щоб нести свої ідеї у широкий світ.

Отримати мистецьку стипендію і піти в коледж Вассар було особистою мрією, але зустріч із таким хлопцем, як Роберт, стала таємним пробудженням. У їхньому маленькому ставку Вассару Роберт був китом; він був популярним радіоведучим їхньої маленької студентської радіостанції. Налаштувавшись на WVKR[12], майже кожна дівчина в кампусі лягала спати, слухаючи оксамитовий голос Роберта, і багато з них стверджували, що він їм сниться. Для такої стриманої, пізно розквітлої дівчини, як Кора, він був пропуском у частинку життя, в якій вона ще не мала досвіду. Одного вечора, коли пісня Енді Гібба «Я просто хочу бути для тебе всім» звучала у натовпі на танцях у кампусі, Роберт перетнув танцмайданчик і взяв її за руку. «Потанцюй зі мною». Він не запитав її ім'я, але Кора вже знала, хто він. Притиснувшись до його грудей, погойдуючи стегнами під вібрато Енді, Кора була приголомшена. До кінця пісні він знав її ім'я і номер телефону. І ще Кора знала, що йому подобаються поцілунки по-французьки.

Роберт брав її із собою на ігри, протести й вечірки. Поруч із Робертом Кора почувалась одночасно і сексуальною, і розумною. Вона більше не була скромною дівчиною з маленького міста в Огайо, чиї батьки керують взуттєвим магазином. Упродовж усього першого курсу Роберт залицявся до неї, а вона йому дозволяла. Чому б ні? Була ціла купа дівчат, які б скористались такою нагодою, і Кора відчула, що тепер її час настав. Щоб її не просто помітили, але й побачили.

— Ти найсексуальніша жінка з усіх, яких я зустрічав, — прошепотів їй Роберт тієї ночі, на першій вечірці у приміщенні коледжу. — І я збираюсь зробити так, щоб ти це відчувала.

Він зробив саме те, що обіцяв. Але, незважаючи на їхній шестимісячний роман, від якого перехоплювало дух, Роберт зробив те, що, як вона мала б знати, він завжди і робив: йому стало нудно і він покинув її заради рудоволосої першокурсниці, яка стажувалась на радіостанції. А коли через місяць вона дізналась, що вагітна, Кора проскочила з лазарету кампусу прямо до дверей його гуртожитку. Роберт не відчинив, як і його сусід по кімнаті, Чарлі. Натомість відчинила двері дівчина; не руда першокурсниця, з відстороненою втіхою зазначила Кора.

— Нам треба поговорити, — сказала Кора, подивившись через плече дівчини на Роберта, який сидів за столом.

Роберт довго сидів мовчки, коли дізнався причину її візиту. А потім тим самим оксамитовим голосом, який

використовував на радіостанції щовечора, він запитав її, як вона може бути впевнена, що батько він. Кора була розбита.

Вони розлючено сперечались, але вона не плакала. Вона заборонила собі плакати.

Врешті-решт Роберт сказав їй, що це немає значення: він не був зацікавленим у тому, щоб стати батьком. Не тоді й не з нею. Якщо вона хоче народжувати, вона сама по собі.

Кора не хотіла дітей, принаймні не тоді. Вона була у стані шоку і відчайдушно бажала, щоб хтось інший вирішив це. Особливо сподіваючись, що тією іншою людиною буде батько. Але було очевидно, що Роберт не був такою людиною, яку вона собі уявляла, і ніколи не збирався таким бути.

Після цього Кора в заціпенінні блукала кампусом. Вона не помічала штормові хмари, які насувались над головою. Як і не відчувала перші краплі дощу на обличчі. Натомість, напружено тримаючи руку на животі, вона йшла, доки не дісталась паркової лавки біля бібліотеки. Саме там її знайшов Чарлі.

Коли Чарлі зупинився і запропонував їй свою парасолю, вона подивилась на нього зі здивуванням; навіть не помітила, що йде дощ.

Чарлі тримав свою червону парасолю над її головою і наполягав на тому, що проведе до гуртожитку з холодної мокрої погоди. Кора не хотіла йти і бачити свою сусідку чи телефон у коридорі, яким вона скоро змушена буде телефонувати батькам в Огайо, щоб розповісти новини, але більше нікуди було йти. Повернувшись до гуртожитку, вона

відчула полегшення, щойно побачивши, що сусідка кудись пішла. І раптом сили покинули її. Вона залишила двері прочиненими і попрямувала прямо до свого ліжка, де дала волю сльозам, не маючи більше сил їх стримувати.

Чарлі не знітився від її сліз і не втік. Замість цього, спокійними жестами він накинув ковдру на її тендітні плечі і розігрів чайник на плиті в кутку кімнати. Через кілька хвилин він подав чашку гарячого какао.

Кора перестала плакати й узяла напій. Вона не розуміла, чому сусід її колишнього хлопця був таким добрим до неї, але вона і не запитувала. Напій парував і заспокоював. Вона надпила і зуміла усміхнутись.

Чарлі відчув полегшення.

— Тобі краще? — запитав він.

Але Кора не могла відповісти. Хвиля нудоти прокотилась через неї. Гарячий шоколад забурчав у животі. Вона заледве мала час, щоб добігти коридором до туалету.

Коли повернулась, витираючи рот тильною стороною руки, Чарлі подивився на неї із занепокоєнням.

— Пробач, — сказала вона. — Я вагітна.

Тепер, сидячи на пляжі, сорок п’ять років по тому, вона надкусила сандвіч із шинкою і сиром та опустила погляд на руку свого чоловіка, яку він поклав на її. Руки Чарлі були не тільки вправними, але й красивими. Сандвіч в роті був наче гумовий і без смаку. Кора важко ковтнула. Її діти повернуться. Вона все пояснить, і вони повернуться. Вони мусять.

[11]Приватний університет у Пукіпсі, штат Нью-Йорк.
[12]Студентська радіостанція коледжу Вассар.

Енді

У барі «Чатем Сквайр» було чотири вільних стільці, й, перш ніж Енді встигла сісти на один із них, Г'ю вже кликав бармена.

— Чотири шоти текіли й коктейльну карту, будь ласка.

— Ей, зачекай, — сказала Сідні, сідаючи праворуч від Енді. — Я не питиму шоти із самого ранку.

— То я вип'ю за тебе, — Г'ю взяв коктейльну карту в бармена і посунув її через барну стійку до Сідні, — але тобі краще щось обрати. Для цієї розмови нам потрібний алкоголь.

— Притримай коней, — сказав Мартін, переглянувшись з Енді.

Вони четверо майже не розмовляли від вчорашнього вечора. Після катастрофічної вечері, коли Тіш швидко пішла, Сідні зникла. Вони чули, як вона плачеться по телефону своєму нареченому Джеймсу, який зараз у Нью-Йорку. Г'ю і Мартін поїхали кататись на машині й повернулись, коли вже стемніло, доказом чого були звуки кроків у коридорі й клацання дверної ручки. Енді після зіткнення з Нейтом була єдиною з родини, кому вдалось поплавати вперше за цю відпустку. Бадьорливий холод був бальзамом на її запалених емоціях, вона пливла на спині

у мілководді, поки небо перетворювалось у фіолетово-сіре, і над головою почав з'являтись серповидний місяць. Плавання в океані було її улюбленим заняттям щоліта — відтоді, як вона була маленькою дівчинкою, і тато навчив її, як правильно плавати — це заспокоювало її і тоді, і зараз. Тільки коли вона згадала, що акули зазвичай харчуються саме з настанням ночі, вона різко виринула зі своєї бульбашки спокою і швидко побрела на берег. Вона пішла до ліжка з тривогою і після уривчастого сну прокинулась із головним болем. Їхній перший сімейний вечір у Риптайді пройшов зовсім не так, як очікувалось.

Щойно батьки вирушили вранці на пляж, вона пішла шукати брата і сестру. Можливо, батьки і хочуть «поговорити», але їм, дітям, спочатку треба поговорити самим. Тепер, коли всі зібрались, вони, за пропозицією Г'ю, сіли в його машину і поїхали в місто. Очевидно, Г'ю не міг вести цю розмову, поки не змочить горло.

Бармен поставив чотири шоти текіли перед ними. Був пізній ранок прекрасного літнього дня, але вони вчотирьох сиділи у темному барі на вулиці Мейн.

Сідні понюхала текілу і скривилась:

— Моє весілля зруйноване.

— Принаймні у тебе є партнер, якого ти кохаєш і який хоче з тобою одружитися, — заперечила Енді.

Г'ю дивився на свій шот:

— А ми навіть не знаємо, хто наш батько.

Мартін повернувся до них і підняв чарку:

— За зниклих біологічних батьків, зруйновані весілля і напівбратів і сестер. Будьмо!

Усі четверо випили без нарікань.

Не чекаючи, Сідні попросила повторити. Г'ю поглянув на неї із захопленням:

— Так тримати, сестричко.

Вона глипнула на нього, звузивши очі:

— Ти хотів сказати «наполовину» сестричко?

Г'ю здригнувся:

— Вибач. Ну ви ж знаєте, що коли я розлючений, то стаю саркастичним. Але так, це було грубо.

— Ага, було, — погодилась Енді. — Але домовмось про дещо просто зараз. Рухаючись далі, незалежно від того, як ми почуваємось через те, що вчинили мама і тато, ми не звинувачуватимемо одне одного. Приховувати правду від нас було їхнім рішенням. А не когось із присутніх.

— Маєш рацію, — сказав Мартін. — Власне, я також думаю, що ви не маєте об'єднуватись і проти батьків...

Г'ю провів язиком по обідку чарки:

— Ну вони самі в цьому винні.

— Не має значення. У них були причини, подобається це вам чи ні. І гадаю, вам варто поговорити.

Наступне коло шотів принесли, й цього разу всі випили без коментарів.

Сідні витерла губи рукою:

— Знаєте, що сказав мені вчора Джеймс по телефону?

— Що він хоче обрати колір фарби для свого нового літнього будинку? — фиркнув Г'ю.

Сідні плюхнулась на стілець:

— Не звертай уваги. Це не важливо.

— Ей, вибач, — Г'ю підніс руки. — Навіть я думаю, що поводжуся як козел. Мені треба ще випити.

Енді подала йому коктейльну карту, хоч і не була певна, що це хороша ідея.

— Що сказав Джеймс? — запитала вона у Сідні.

Незважаючи на те, що цей хлопець їй справді подобався, вона була рада, що Джеймса тут немає. Звичайно, він ідеально врівноважений і підходить для Сідні, з її типом А особистості, й він би заспокоїв її нерви, але Джеймс міг бути прямолінійним. А Енді не була певна, що хоче, аби інші брали участь у її особистих проблемах. І що гірше, він щойно отримав у подарунок Риптайд: сімейний скарб, який відвідував лише раз у житті. Раптом вона вже не хотіла знати, що там сказав Джеймс.

— Джеймс сказав, що нам поки не варто ухвалювати серйозних рішень.

— Тож поки ніякої нової фарби, — принаймні цього разу Г'ю жартував.

— Я серйозно, народ. Він сказав, що, коли люди переживають травматичний досвід, вони мають зачекати перед тим, як щось вирішити. Бо вони перебувають у режимі «бий або біжи». І ви не можете мислити раціонально, поки не пройде певний час.

Енді була згодна. Це мало сенс. Після розлучення її психотерапевт сказав їй майже те саме: не ухвалювати ніяких важливих рішень у найближчий рік. Але, як

виявилось, для неї було неможливо дотримуватися цієї поради.

Вони змушені були продати будинок, позаяк ні вона, ні її колишній, Джордж, не могли утримувати його поодинці. Потім вона купила новий будинок і переїжджала. Усі важливі зміни у житті в найгірший період її життя.

— Як це стосується нас? — запитав Г'ю. — Натякаєш, що я повинен залишатися на місці й не повертатися в Бостон, навіть якщо розлючений на маму і тата?

— Якось так, — відповіла Сідні. — Можливо, мені з Джеймсом, варто і далі готуватися до весілля, а не скасовувати його. Гадаю, ми з усім цим розберемось після медового місяця, — вона підвелась, коли казала останню частину.

Енді обійняла Сідні і притягнула до себе.

— Гей, ніхто з нас не думає, що ти мусиш скасувати весілля. Це єдина хороша річ з того, що відбувається зараз.

— Ну я думаю. Всі сваряться. Ніхто нормально не розмовляє з мамою і татом. Це просто чортзна-що.

Г'ю підняв руку і замовив пиво:

— Послухай, Сід. Я нікуди не збираюсь, гаразд? Я залишусь на весілля. Мені просто потрібно трохи часу, щоб в усьому розібратись.

Сідні витерла ніс:

— Знаю і розумію. Справді. Але я переживаю, що ви, народ, розлючені й на мене також.

— Через будинок? — запитала Енді.

Сідні відвела погляд:

— Я й гадки не мала. Ви маєте знати, що я ніколи не хотіла його лише для себе.

— Що ж, треба це обговорити, — сказав Г'ю, — якщо ти вже заговорила про це.

Енді відчула, як атмосфера між ними змінилась.

Звичайно, Риптайд був дорогим для них. Його ж не продали незнайомцю чи знесли. Він однаково залишався у сім'ї... чого не скажеш про стосунки між нею, Г'ю та їхнім батьком.

— Слухай, ми всі щойно погодились, що спочатку пройдемо через весілля. Не думаю, що є сенс заглиблюватись у конфлікт зараз.

— Що? — мовив Г'ю. — Сідні заговорила про будинок. Я маю запитання, про те, що вона сказала.

Сідні знизала плечима:

— Питай.

Енді була певна, що Сідні насправді цього не хотіла. Г'ю вмів вражати, особливо Сідні. Вона була на десять років молодшою за нього, і ці двоє ніколи не були особливо близькими.

— Що ти хочеш знати? — запитала вона.

— Риптайд. Які твої плани на нього?

— Я не маю планів. Я щойно сказала тобі — я ніколи не хотіла його лише для себе, — відповіла Сідні, кліпнувши.

— Правильно. Але тепер ти його маєш. І ти збираєшся вийти заміж за хлопця, який працює з нерухомістю і, як я думаю, матиме купу планів на будинок. Тож, чи ми не маємо права запитати про це?

Мартін, який сидів з іншого боку від Г’ю, поклав руку йому на плече:

— Вона ж сказала, що не знає. Пропоную наразі лишити це.

Але Г’ю не міг. Це гризло його, і тепер, коли Сідні заговорила про це, він вважав чесним поставити свої запитання.

— Г’ю, що ти хочеш, щоб вона зробила? — запитала Енді. — Вона зосереджена на своєму весіллі. Можливо, нам варто дозволити їй насолоджуватись цим?

— Це ніяк не стосується весілля. Народ, говорімо відверто. Поговоримо про слона у кімнаті: Сід щойно отримала документ на власність вартістю мільйон доларів, яка належить усій родині, — він багатозначно поглянув на своїх сестер. — Якщо ми досі називаємо себе так.

Енді повернулась до Сід:

— Ти не зобов’язана йому відповідати.

— Ні, я відповім, — Сідні схилилась біля Енді, поставивши обидва лікті на барну стійку. — Якщо вже ти згораєш від бажання знати, я скажу тобі. Джеймс і я говорили про Риптайд.

— І?

— Він не міг повірити.

Г’ю різко засміявся:

— Б’юся об заклад, що не міг.

— Так само як і я, — промовила Сідні. — Спочатку він був шокований. Що більше ми про це говорили, то більше думали, як це несправедливо.

— Бо це і є несправедливо, — кивнув Г'ю.

— Звичайно, — сказала Сідні, — але потім я продовжила думати про це.

Вона завагалась, і в момент паузи Енді напружилась. Як і Г'ю, її турбувало, що Джеймс — рієлтор. Для її родини Риптайд мав більшу емоційну цінність, ніж будь-що інше. А для сторонньої людини це була золота жила. Звичайно, Джеймс — хороший хлопець, який обожнює Сід. Але Енді була певна, що він досяг такого успіху у своїй кар'єрі не завдяки сентиментальності.

Сідні задумалась:

— Можливо, я і не просила про Риптайд. І може, це і несправедливо, чорт забирай. Але в одному ви праві — мені його подарували.

Енді не сподобалась зміна в роздумах Сід:

— Що саме ти хочеш сказати?

— Риптайд насправді не належить нашій родині. Навіть мамі й татові. Це завжди був будинок Тіш.

— Але вона ніколи туди не приїжджала. Ніколи за всі роки, поки ми росли. Вона ненавиділа його, — нагадав Г'ю.

Сідні знизала плечима:

— Ми не знаємо цього напевно, і це все одно не має значення. Він належить їй. І якщо Тіш хоче, щоб Риптайд належав мені, то чому б мені його не прийняти? — її очі світились рішучістю, навіть незважаючи на те, що голос тремтів.

З'явилось відчуття, наче все повітря в барі враз викачали.

— Ох, капець, — Мартін провів рукою по своєму коротко стриженому волоссю і відвів погляд.

Г'ю сидів нерухомо і тихо. Занадто нерухомо і тихо.

Енді не могла повірити в те, що вони щойно почули.

— То ж ти плануєш залишити собі сімейний будинок? — запитала вона.

Сідні схрестила руки:

— Як я й сказала, я не маю конкретних планів. Але розглядаю усі варіанти. Я буду ідіоткою, якщо не залишу його.

Г'ю грюкнув келихом пива, ставлячи його:

— Я так і знав. Вона збирається залишити його собі. Принаймні доти, доки приїде Джеймс і швидко проаналізує ринок.

— Це ніяк не стосується Джеймса! — наполягала Сідні.

— Що ж, і не має! Це місце, яке врятував і відновив наш дід для родини. Для *усіх нас*, не важливо наскільки ми близькі родичі. Що змушує тебе думати, що ти маєш більше прав на нього?

Сідні штовхнула скляну чарку від себе, і та, голосно цокнувши, впала на бік, погрожуючи скотитись зі стільниці. Коли вона кинулась, щоб спіймати її, Енді мигцем побачила те, що бачив Г'ю: маленьку дівчинку. Яка завжди крутиться під ногами. Якій завжди щось треба. Можливо, улюбленица батьків. Було негарно і несправедливо так думати, але Енді усвідомила, що це також здебільшого правда.

Сідні зупинила чарку, що котилася, і склала руки у замок.

— Ти завжди ставився до мене, наче я другорядна. Наче маленький жарт. Хтось, кого можна відсунути убік. Що ж, я більше не дитина. Я маю на одну освіту більше, ніж ти, Г'ю. І я виходжу заміж. Тож твої знущання старшого брата більше не працюватимуть.

— Я ніколи над тобою не знущався! — Г'ю роздратовано подивився на неї.

— Ні? То як би ти це назвав? — скривилась вона. — Боягузка Сідні? Принцеса-плакса? Ти дуже чітко дав зрозуміти, що ти до мене відчуваєш, коли ми росли. Наче я була якоюсь малявкою!

— Між нами десять років різниці. Ти й *була* малявкою!

Сідні скоса поглянула на Енді й Г'ю:

— Ви хоч уявляєте, як самотньо було рости у вашій тіні? Ви були дорослими дітьми зі всіма дорослими привілеями. Завжди кудись йшли й залишали мене саму.

Певною мірою це була правда, але Г'ю теж мав рацію:

— Сід, ми не мали на меті залишати тебе саму. Але ж ти була в четвертому класі, коли ми вже були випускниками. Крім того, ми теж мали свої труднощі як близнюки, — додав він.

Сідні саркастично засміялась:

— Навіть *не починай* про вашу «ми близнюки» ситуацію.

На цю фразу оживився Мартін:

— Так! Тут вона вас підловила.

— Що це означає? — запитала Енді. Вони з Г'ю обмінялись поглядами.

— Ось! Ось саме це! — сказав Мартін, і вони із Сідні потягнулись через стійку між близнюками, щоб дати п'ять.

— Завжди таке відчуття, що у вас своє таємне товариство, — промовила Сідні, — якийсь дивний зв'язок тільки для близнюків, і ніхто з нас не міг крізь це пробитись. Завжди були тільки ви двоє у власному світі. Де мені ніколи не були раді.

Енді хотіла поглянути на Г'ю, щоб зрозуміти, що він про це думає, але зупинила себе. Тож, можливо, в цьому була часточка правди.

— Вибач, Сід. Це було ненавмисне.

Сід повела плечем. Раптом вона вже здавалася меншою і не такою розсердженою, наче виказавши все це, вона виснажилась.

— Можливо, ні. Але це завдавало болю.

Г'ю був нетипово тихим. Він нахилився через Енді до Сід.

— Мені шкода, якщо це завдавало тобі болю, — вибачився він.

Сідні звузила свої очі:

— Це не справжні вибачення.

Він прочистив горло:

— Гаразд. Мені шкода, що я кривдив тебе. Я не мав такого наміру, — він подивився на Мартіна: — Ми з тобою можемо поговорити про це пізніше. — Потім знову звернувся до Сідні: — Ти також маєш знати, як це важко,

з нашого погляду, рости з сестрою, яка настільки молодша на нас.

— От бачиш? «Нашого» погляду. Наче двоє проти однієї.

— Гаразд. Я говоритиму за себе. Якщо вже бути чесним, то завжди складалось враження, що ти улюбленица батьків. Мама і тато балували тебе так, як ніколи не робили цього для нас. Ти мала речі, яких у нас ніколи не було.

— Це неправда, — сказала Сідні. — Можливо, так відчувалось, бо я молодша. Я потребувала їх більше в тому віці, ніж ви, тодішні підлітки. Я була малою дитиною.

— Саме так, — втрутилась Енді. — Не думаю, що батьки обов'язково робили щось навмисно, як-от ставились до нас по-різному. Але вони були змушені це робити. Не тому, що вони думали, наче ми спроможніші чи що ти особливіша. Бо ми в ті роки потребували інших речей від них.

— Так? — сказав Г'ю. — Що ж, то як це пояснює поведінку Тіш?

Це було найбільше запитання з усіх.

— Ти маєш рацію, — сказала Енді. — Тіш завжди ставилась до нас по-різному. Тепер, гадаю, ми знаємо причину.

Це було те єдине, про що вони не сперечались. Не враховуючи Риптайд, Тіш завжди ставилась до дітей по-різному. Навіть попри те, що вони майже її не бачили, це було кришталево ясно в її обмежену кількість випадкових візитів. Близнюків вона терпіла, а Сідні — божнювала.

Енді відчула метушню і шум за ними із секції ресторану. Бар почав заповнюватись післяобіднім натовпом. Люди, що прийшли на обід, зголоднілі в процесі шопінгу, хотіли фіш-ен-чипс чи лобстер роли. Зазвичай її шлунок уже б бурчав, особливо через запахи, що доносились з кухні. Але розмова зіпсувала їй апетит. Енді поглянула на свій годинник.

— Мені треба повертатись до Моллі. Вона була сама вдома від ранку.

«Бідна Моллі», — подумала Енді, шукаючи гаманець. Тут, на сімейному відпочинку, щоб добре провести час зі своєю матір'ю і возз'єднатись зі своїми дядьками, тіткою і бабусею з дідусем, натомість сидить вдома сама у прекрасний пляжний день. У грудях стиснуло. Коли її колишній, Джордж, приїде, щоб забрати Моллі на наступний тиждень, він, напевне, запланує веселощі на будь-який лад. І ніщо з цього не передбачатиме сімейні сварки за вечерею і сидіння самотою вдома, поки дорослі розбираються між собою у місцевому барі.

— Розрахуймося і поїдемо, — сказала вона. Коли намагалась привернути увагу бармена, щоб дати йому кредитку, Мартін її випередив.

— У вас усіх був важкий старт. Я пригощаю.

Енді була вдячна і відчувала полегшення. Вона не могла пригадати, скільки грошей залишилось у неї на рахунку. Справи були скрутними цими днями, оскільки доводилось жити лише на учительську зарплатню, і вона досі вчилась розподіляти бюджет. Така проста річ, як пригощання друзів і родини напоями, — те, що вона звикла робити без зайвої

думки, — могла спустошити її гаманець. Черговий наслідок розлучення.

Сестра і брат, стоячи з обох боків від неї, досі мовчали.

— То що далі? — запитала Енді. — Нам потрібний план, перш ніж ми повернемось до будинку.

— Я не готовий розмовляти з батьками, — занадто швидко сказав Г'ю.

— Що ж, гадаю, мені це потрібно, — сказала Енді. — У мене є запитання.

Сідні плюхнулась назад на стілець:

— Це зруйнує моє весілля, чи не так?

— Ні! — сказали вони всі в унісон.

— Як вам таке? — запитав Мартін, який славився своїми спробами укласти мир. — Що, як ми всі підемо робити свої справи, як завжди, навіть якщо ми не можемо поки що відкрито говорити. Тож ми продовжимо такі речі, як вечері й сімейні походи на пляж. І зробимо все, що мусимо, щоб допомогти Сідні й Джеймсу приготуватися до весілля. Але окрім цього, ми не втручаємося в проблему, поки всі не охолонуть. Згодні?

Це було те, на що вони погодились раніше і вже з цим не впорались. Але Енді кивала разом з усіма. Вона наче заклякла. Її батьки були змушені розкрити сімейну таємницю, яка зародилася задовго до її з Г'ю народження. Десь там є батько, про існування якого Енді й Г'ю й поняття не мали. А їхня бабуся віддала єдину власність, яку найбільше цінувала вся родина.

Але Мартін мав рацію. Їм потрібно біло згуртуватися, незважаючи на ворожнечу і свіжі рани, ще хоча б на якийсь час. В Енді була донька, про яку треба піклуватись. А ще весілля молодшої сестри, до якого треба підготуватись. Хіба у когось з них є інший вибір?

Ззовні, за межами темного приміщення «Сквайру», сонце на вулиці Мейн світило неймовірно яскраво. Вони всі моргали як вампіри. Простували вгору тротуаром повз «Цукеркове королівство» з його рожевим, наче жуйка, тентом. Територія навпроти дверей пахла цукром і топленим шоколадом. Моллі любила це місце; Енді привезе її сюди після обіду. Вона поглянула у вікно магазину, коли проходили повз жіночий курортний одяг, полотна з океанськими пейзажами у вітрині галереї, чергу біля магазину морозива. Центр Чатема гудів щасливими туристами, відпочивальниками, вбраних у пастельні тони, й усміхненими дітьми. Енді поглянула на обличчя навколо неї: Г'ю похмурий, Сідні похнюплена, у Мартіна покірний вираз.

Вони майже дійшли до машини Г'ю, коли блідо-блакитний «форд бронко» проїхав повз. Двері були відсутні й дах відкритий, з машини лунала пісня «Вільне падіння» Тома Петті. Водій був в окулярах-авіаторах і бейсболці задом наперед. Енді оглянула його двічі.

— Агов! — помахав Г'ю.

«Бронко» загальмував і раптово зупинився.

— Зажди, ти знаєш хто це?.. — почала говорити Енді.

Але Г'ю вже підбігав до водія.

Звичайно, це був Нейт. Енді зупинилась, напружуючись, щоб почути розмову з тротуару.

— Вау. Він доволі милий, — сказала Сідні, стоячи поруч із нею.

— Ви пам'ятаєте Нейта з нашого дитинства?

— Вже пригадала, — усміхнулась Сідні.

— Ваші батьки згадували його; щось про те, що він давній друг сім'ї, — сказав Мартін. — Вони казали, що він повернувся сюди на літо.

Енді похитала головою.

— Чому всі про це знають, окрім мене?

Вона спостерігала, як Г'ю і Нейт розмовляють. І була доволі впевнена, що чула слова «сьогодні ввечері», але важко було сказати напевне через усю метушню на тротуарі. За «бронко» почала утворюватись нетерпляча черга. На них яскраво світило сонце. Хтось сигналив.

Лише тоді Нейт подивився на Енді. Вона відчула себе школяркою, просто стоячи там і витріщаючись.

— Привіт, дівчата!

Знову ця хлоп'яча усмішка. І це тріпотіння, яке вона викликала в животі.

Біля неї Сідні ожила і активно помахала рукою.

— Рада знову тебе бачити, Нейте!

Енді теж помахала, і, як вона сподівалась, не так активно.

Хтось знову посигналив, Г'ю відійшов, і Нейт поїхав далі.

— Про що це ви, хлопці, говорили? — запитала Енді, щойно Г'ю повернувся.

— Я не пам'ятаю, щоб він мав такий вигляд, — мовила Сідні. — Хіба ви, народ, не описували його як ботана?

— Ні, він завжди був крутим хлопцем, — відповів Г'ю. — Просто худорлява дитина, якими ми всі були. Не можу повірити, що він повернувся після всіх цих років.

Вони юрмились на тротуарі, як щойно на дорозі.

«Центр такий метушливий», — подумала роздратовано Енді, коли хтось зіштовхнувся з нею й пішов далі. Усі ці туристи. Хоча як людину, яка приїжджає на літо, місцеві жителі розглядають її так само.

— То це той, хто обновив будинок батьків? — запитав Мартін, коли вони почали рухатись із натовпом.

— Пам'ятаю, як він кидав мене у хвилі, — сказала Сідні. — Він був моїм улюбленим літнім другом Г'ю і Енді, бо не ігнорував мене, як усі інші.

— Так, ми з Нейтом були доволі близькі, — міркував Г'ю. — Не можу повірити, як давно це було.

— Ти казав йому щось про сьогоднішній вечір? — знову запитала Енді, намагаючись не відставати й бути почутою через їхні балачки.

Усі йшли попереду неї, розмовляючи, й ніхто не відповідав на її запитання. Енді підвищила голос.

— Що ти йому сказав?

Вони якраз дійшли до джипа Г'ю, і всі обернулись до неї.

— Що? — вона не хотіла кричати. — Ніхто мене не слухає.

Г'ю розглядав її.

— Чому тебе це так цікавить?

Енді проштовхнулась повз нього і залізла на заднє сидіння.

— Ох, замовкни.

Усі тепер дивились на неї із самовдоволеним обличчям. Це принаймні було полегшенням і відтермінуванням від спільної напруги.

— Якщо тобі так сильно хочеться знати, — сказав Г'ю, сідаючи за кермо, — я запросив Нейта сьогодні на вечерю.

— *Сьогодні?* Бо вечеря минулого вечора пройшла так прекрасно? Ти навіть не розмовляєш з батьками.

— Усе буде гаразд. І це змусить усіх поводитись пристойно, — Г'ю подивився на неї у дзеркало заднього виду. — Тобі краще знайти щось гарненьке, щоб одягнути сьогодні.

Енді подивилась на нього у відповідь.

— Ох, я тебе прошу. Я мати-одиначка в розлученні з купою проблем.

Усю дорогу додому вона в голові перебирала весь гардероб, який мала у Риптайд. Чорт забирай. У неї не було абсолютно нічого милого, щоб одягнути сьогодні.

Тіш

На її величезне здивування, вона проспала всю ніч. І потім ще трохи. Коли одягнула окуляри, маленький годинник на приліжковому столику вказував на те, що вже пів на десяту. Тіш здивовано вдихнула.

Вона не могла пригадати, коли таке траплялось раніше, але точно пройшли роки. Це частина старіння, сказала вона собі. Це те, що казали всі її друзі. Один із жорстоких жартів життя. Тільки-но діти переїжджають чи ви виходите на пенсію, і можете нарешті прокидатись пізніше та спати увесь день, ніхто вже не в стані цього робити.

Але тепер вона гадала, можливо, це через Морті. Вона відчувала його тут, на Мисі. Він був усюди навколо неї: у солоному повітрі, припливному морі, пізньому денному світлі на дюнах. І її розум блукав, переслідуючи спогади про нього.

Вона обережно відкинула ковдру в сторону і звісила ноги з ліжка. Кімната була освітлена ранішнім сонцем. Вона, мабуть, забула закрити штори минулого вечора. Вивчала важкий парчевий візерунок, кольору мушель. Неможливо було втекти від океану, навіть у цій кімнаті.

Після того, як вона замовила каву у номер, відчинила двері на балкон. Її номер розташований в одному

з приватних котеджів курорту на узбережжі, що розкинувся на трав'янистому підвищенні з краєвидом на гавань. Щойно балконні двері відчинились, її зустрів порив солоного повітря. «*Морті,* — подумала вона, заплющуючи очі. — *Я повернулась*».

Було яскравіше і тепліше, ніж очікувала. Тепер вона постійно мерзла, навіть літніми днями. Але не сьогодні. Тіш поглянула ліворуч і праворуч на сусідні номери, але не побачила інших гостей готелю, тому вийшла на патіо свого номера у піжамі. Відразу за білою огорожею красиво відблискувала затока, і вперше за довгий час вона відчула, як прокинувся апетит. Жінка вирішила, що замовить також і сніданок. Одну з тих чорничних булочок, политу медовим маслом з місцевої ферми. Коли вона прочитала це вчора в меню, це було так само привабливо, як картон. А сьогодні вона хотіла її скуштувати. Можливо, навіть дві. Шлунок забурчав. Вона також замовить диню, загорнуту в бекон. І яйце.

Поки Тіш очікувала сніданок, зателефонувала Чарлі. Вона сподівалась, що слухавку візьме він, а не Кора. Їй нема чого сказати цій жінці. Але Чарлі — ох. Їй у грудях здавило.

Телефон задзвонив кілька разів, перш ніж хтось відповів.

— Чарлі? — запитала вона, раптом затамувавши подих.

— Мамо, — голос Чарлі був серйозним. Настала довга пауза. — Навіщо ти це зробила?

Цього питання вона очікувала, відколи зробила те, що зробила. Вона знала, що воно прозвучить, коли пакувала

валізи вдома у Нью-Йорку. Коли сідала на заднє сидіння автомобіля і протягом усієї поїздки Мід-Кейпським шосе. Але тепер, незважаючи на весь час підготовки, вона зрозуміла, що вона не знає, що сказати, їй нічого відповісти.

— Вибач, — промовила вона; потім додала, — не за те, що зробила це — бо я мусила. А за те, що зробила тобі боляче.

Це не та відповідь, якої він очікував.

— Це завдало болю всім нам, мамо. Ти розумієш це? І найбільше дітям.

«Він сердиться», — налякано усвідомила вона. Мала б знати, що так буде, але це все одно її здивувало. Чарлі за вдачею тихий і м'який, особливо з нею.

Вона зібралась з духом.

— Ці діти мали право знати. Чому ти і Кора не розповіли їм — за межами мого розуміння. І біль, який вони відчувають, не через мене, а через правду. Правду, яку Кора вмовила тебе тримати в секреті усі ці роки...

— Мамо, ми не підемо знову цією стежкою.

Чарлі завжди наполягав на тому, що це не було рішення чи бажання лише Кори; воно було і його теж. Але Тіш ніколи не приймала цього. Кора маніпулювала ним. Так само, як вона робила у коледжі, якраз перед випуском, після чого восени, він мав почати навчання у медичній школі в Єлі. Єлі!

Кора все розрахувала. Це була провина Тіш, що вона не навчила сина розпізнавати це в жінках. Бути обачним із тими, хто може захотіти нажитись на ньому. Як не крути,

а її Чарлі був прекрасним уловом. Розумний, добрий, красивий. І... ну подивимось правді в очі — багатий. Вона намагалась захистити його; ох, здавалось, це все, що вона робила впродовж свого життя. Але, незважаючи на свої нескінченні спроби, вона зазнала невдачі.

Чарлі не закінчив. Кора, ймовірно, його добре обробила, знаючи, що Тіш зателефонує.

— Те, що ти зробила, було неправильно. І я навіть не можу уявити, як ми маємо все налагодити для дітей. Весілля Сідні за два тижні! Чи задумувалась ти про це перед тим, як скинути на нас таку бомбу?

Вона ніколи не чула його таким розлюченим. Що ж, можливо, їй не варто залишатись тут, у Чатемі. Можливо, вона з'їсть свою булочку і збере валізи цього ж ранку. Але ні, вона має все владнати з Чарлі, перед від'їздом. Час тепер на вагу золота. Вона дедалі сильніше це відчуває. У цей момент Тіш вирішила, що залишається. Вона владнає конфлікт з сином, якщо тільки він її вислухає.

— Чарлі, маю тобі нагадати, що це була бомба Кори. І я мовчки тримала це в собі більше ніж сорок років. Як послугу для тебе. І з повагою до твоїх побажань. Але ти — Дарлінґ, і твій батько хотів би, щоб ти розділив сімейний спадок зі своєю дитиною. І це означає...

— Дітьми, — із сумом сказав Чарлі, — вони всі троє — мої діти.

— Ну хіба це не найбільша частина проблеми, — зітхнула Тіш.

Між ними був розкол із часу появи Кори. Справжня розколювачка, як Тіш називала її.

Тіш повернулась думками назад у часі, до першої зустрічі з цією жінкою. «Перший день з решти їхніх зруйнованих життів», — подумала вона з гнівом. Зелений пізній травневий день у кампусі Вассару. Погода була тепла і світла — ідеальний день для випускної церемонії Чарлі.

Вона і батьки Морті приїхали з міста минулого вечора. Усі зупинились в одному готелі, але у протилежних його частинах. Відтоді як Чарлі пішов до коледжу, більше не було жодних причин прикидатись і вдавати родину. Це була мовчазна домовленість, яка влаштовувала їх усіх. Тіш залишалась в маленькій нью-йоркській квартирі, в якій жила з Чарлі, поки він не поїхав у коледж, а батьки Морті розподіляли свій час звичним для себе чином: між містом, Гемптонс і будинком в Гудзонській долині. Вони розмовляли по телефону. Не зустрічались на обід, навіть якщо обидві сторони знали, що всі зараз у місті. Тільки коли Чарлі приїздив на канікули з Вассару, всі збирались, вдаючи теплі люб'язності й надягаючи фальшиві посмішки, до моменту, коли Чарлі повертався на навчання, а вони могли розбігтись по своїх кутках, не кажучи ні слова й навіть без помаху на прощання. Такі були справи.

Так, у день випуску вони троє зустрілись на північному боці кампусу Вассару в узгоджений час, в узгодженому місці, й здавалося, наче разом зайняли свої місця для церемонії.

— Прекрасний день, — зауважила матір Морті.

— Якщо вони почнуть за графіком, ми зможемо бути в дорозі до обіду, — сказав його батько.

Тіш злегка відвернулась від них. Як вони можуть не бути щасливими, стоячи тут і святкуючи разом із Чарлі? Як же вона пишалась своїм сином, який випускався з відзнакою! Домедична *та* економічна спеціальності з додатковимм курсом англійської літератури.

— Ну він точно майстер на всі руки й ні в чому не майстер! — так, на подив Тіш, жартували його бабуся і дідусь перед своїми друзями минулого Різдва, стоячи біля чаші з пуншем на щорічній святковій вечірці. — У планах медична освіта, але як знати? Це з таким самим успіхом може бути і цирк.

А їхні друзі все сміялись і сміялись.

Палаючи від люті, Тіш гарячково оглядала кімнату, щоб побачити, де Чарлі, й молячись, щоб він цього не чув. Після всієї його важкої праці! Після того, як він семестр за семестром отримував відзнаку за демонстрацію академічних успіхів. Хоч вони рідко спілкувались, вона довгий час вважала, що батьки Морті так само пишаються онуком, як і вона сама.

Батьки Морті чіплялись за Чарлі, відколи вони всі втратили Морті, але не в тому ж дусі, як Тіш. Вони це робили, бо він був їхньою спадщиною. Морті був єдиною дитиною свого батька. А тепер залишився лише Чарлі, який збереже ім'я Дарлінґів. Тіш допускала, що вони люблять Чарлі на свій «на відстані витягнутої руки» формальний лад, але Тіш могла б посперечатись, що вони його не знали.

Вони не знали його характеру чи почуття гумору, чи його легкої вдачі, так само, як вони не знали його амбіцій; якщо Чарлі сказав, що він піде у медичну школу, то саме туди він і піде.

Жінка у костюмі журавлинового кольору сіла біля неї.

— Ви мати випускника? — привітно запитала та.

Тіш кивнула. І після того, як вона запитала жінку про її власного випускника, Тіш почала вихвалятись перед сусідкою академічною майстерністю Чарлі.

— Мій син йде в Єль. У медичну школу.

— Боже мій! Єль. Ви, мабуть, так пишаєтесь!

Тіш знала вираз захоплення і подиву на обличчях людей, коли вона розповідала їм ці новини, однак їй це ніколи не набридало. Це давало їй відчуття повного вдоволення того ранку, так само як коли вона вперше сказала комусь (дворецькому при будівлі, де вона живе), що Чарлі прийняли в школу Ліги плюща, це був його перший вибір. Вони самотньою командою з двох учасників, Тіш і Чарлі, всі ці роки, без його батька. Але вона витримала. Дотримуючись своєї обіцянки Морті й споглядаючи за Чарлі на шляху до його обнадійливого майбутнього; сьогодні був і її день.

— Що ж, — сказала матір Морті, коли назвали ім'я першого випускника. — Ти мала рацію. Чарлі йде в медичну школу.

Це була єдина, хоч трохи схожа на доброзичливість, фраза, що за всі роки сказала їй свекруха. І, незважаючи на те, що Тіш звикла загартовувати себе проти будь-яких

взаємодій із родиною, вона відчула, що здалась і розчулилась зовсім трошки.

Пізніше, коли назвали ім'я Чарлі й він крокував уздовж сцени зі своєю медаллю та відзнакою, Тіш не стрималась. Вона вскочила на ноги, ігноруючи вбивчі погляди на обличчях батьків Морті, й запхала вказівний і великий пальці до рота та засвистіла з усіх своїх сил. Це було неотесано і надмірно, і вона знала, що Морті це б сподобалось. Коли Чарлі повернувся до неї і помахав, воно того вартувало.

Після церемонії, коли веселі випускники шукали на траві свої конфедератки, які підкидали, а потім із простягнутими руками шукали свої сім'ї, Тіш із нетерпінням оглядала натовп, очікуючи своєї черги. Її розпирало від гордості. Так сильно, що вона навіть прийняла запрошення від батьків Морті приєднатись до них і відвести Чарлі на ланч. Ще один сюрприз. Здавалося, ніби все можливо того дня.

— Де ж він? — уголос цікавилась матір Морті.

— Не хвилюйтеся. Він знайде нас!

І от він з'явився, виринувши з групи однокурсників. Його обличчя сяяло, щоки розчервонілись, поки він поспішав до них. Такий красивий у своїй конфедератці і мантії! Тіш схвильовано махала йому рукою. Але Чарлі не махав у відповідь. Його рука була простягнута за ним, і щойно він підійшов, хтось ступив із-за виру його мантії, тримаючись за його руку. Висока, молода білявка. Яка навіть з опущеним підборіддям випромінювала красу. Коли вона

подивилась на них і усміхнулась, погляд Тіш упав на її округлий живіт.

Вони не пішли на ланч, щоб відсвяткувати. Натомість Тіш притулилася до дверей його кімнати в гуртожитку, поки Чарлі намагався все пояснити.

— Я кохаю її, мамо.

— Ти навіть ніколи про неї не згадував. І вона що, *вагітна*?

— Я збираюсь з нею одружитись, — сказав він їй.

Чарлі стояв в іншому кінці кімнати й спокійно застібав свою валізу. Тіш хотіла схопити її і викинути у вікно. А заодно і себе.

— Ти з глузду з'їхав?

— Я знаю, що все це дуже раптово, і мені шкода. Але вчинити так буде правильно.

— Для кого? — закричала вона. — Для цієї повії?

— Мамо!

Чарлі здавався таким скривдженим у цю мить, що їй майже було його шкода. Але що він собі думав? Розумний, чутливий Чарлі. Після стількох років важкої праці. Приватних шкіл, репетиторів. Тіш була ізольована все своє життя, жила в тіні родини Дарлінґів, відмовляючись від будь-якого шансу на власне щастя, роблячи все для Чарлі. Щоб він міг мати все це. Щоб він міг стати кимось.

А тепер... *ця дівчина*.

Він перетнув кімнату і подивився на неї, його обличчя було сповнене занепокоєнням і ще чимось. Тепер уже вона його не впізнавала.

— Нічого не зміниться. Усі наші ретельні плани залишаються в силі. Так, як ми завжди і хотіли, — він поцілував її в щоку. — Обіцяю.

Але все змінилося. Чарлі не пішов до Єлю тієї осені. Натомість він відклав це і одружився з Корою. Вони переїхали в маленьку квартирку в місті, яку по-тихому облаштували з батьками Морті на понижених тонах і під наполегливий шепіт. Будучи відстороненою від власної сім'ї, Кора не мала рідних, на кого можна було розраховувати. Тіш залишилась у власній квартирі на Верхньому Іст-Сайді сама. На День подяки Кора народила не одну, а аж дві дитини. Батьки Морті прислали замість себе іграшкового жирафа від компанії «ФАО Шварц»[13]; поспішне весілля Чарлі з вагітною жінкою викликало скандальну хвилю в їхньому оточенні. А Тіш знадобилося два дні, щоб прийти в лікарню.

Вона завітала із порожніми руками й втомлена, тільки щоб отримати єдину відповідь. Й отримала, щойно поглянула на свого сина: Єль був повністю забутим.

Тепер, на іншому кінці телефону, вона чула, як Чарлі видихає. Її милий, розумний Чарлі, який відмовився від своїх мрій, щоб ростити дітей іншого чоловіка. Той, хто повністю віддав себе жінці. Жінці, якій судилося, як здавалось, залишити його без власних дітей, аж поки, десять років по тому (на щастя), Чарлі зміг назвати себе справжнім батьком. Так само як Тіш жила всі ці роки сама, без свого Морті, виховуючи сина як мати-одиначка в тіні родини Дарлінґів, так само жив і Чарлі. Незважаючи на всі її

зусилля і героїчні бої, історія повторилася. Вона має змусити його зрозуміти, що Риптайд — це останній шматочок, який у них залишився від Морті. Що він побудував його для них і знайшов там щастя з ними. Що він би хотів цього самого для дитини Чарлі. Можливо, тепер нарешті Сідні зможе втілити якусь частину мрії, що Тіш мала багато років тому.

— Я збираюся затриматися на кілька днів, — сказала вона сину. — Знаю, наскільки ти розлючений. Але колись ти зрозумієш.

— Усе це ще можна скасувати, — сказав Чарлі. — Ти можеш повернутись до будинку і скасувати все це.

Тіш думала про це. Вона вшановує пам'ять Морті. Вона, можливо, і старомодна, але сучасні родини створюють усі види плюндрування. Хто платить за коледж? Хто успадковує? Хіба вона і Чарлі вже не врятували Кору і її близнюків і не забезпечили їх усім? Як вона була вихована, родина — це кров. І Сідні єдина справжня родина.

— Мамо, це допоможе нам усім, якщо ти це виправиш.

«Кора», — подумала Тіш. Це лише допоможе Корі вибратись з пожежі, у якій вона зараз. Пожежі, яку вона сама створила. Тіш зберігала її секрет усі ці роки. Чарлі вже пожертвував життям, яке він міг мати, заради неї.

— Ні, боюсь, цього не станеться, — відповіла вона Чарлі. — Те, що зроблено, мало бути зроблено багато років тому. Я у готелі «Чатем Барс», в котеджі «Мункассер». Ти можеш відвідати мене тут.

[13]Американський бренд іграшкової мережі.

Кора

Коли вони повернулись із пляжу, було очевидно, що діти кудись виходили. Машина Г'ю була припаркована в іншому місці на дорозі з мушель. На сизалевому килимку в коридорі була розкидана купа шльопанців і босоніжок. Знак, який завжди приносив радість її серцю, бо це означало, що всі вдома — під дахом Риптайду — разом на кілька тижнів літніх веселощів. Те, що здавалося з кожним роком дедалі важчим і важчим для виконання, бо вони ставали старшими й віддалялися, зайняті власними життями. А тепер вони всі були тут, під час того, що мало бути радісним початком відпустки, й нікого з них не було ні видно, ні чутно.

Чарлі поставив кошик для пікніка на кухонний острівець і почав виймати з нього продукти. Шість зіпсованих бутербродів, три сливи, прим'яті через те, що їх носили туди-сюди, нерозкритий шматок чедеру. Кора зірвала целофанову обгортку і відламала шматочок. Вона може насолодитися ним поки він теж не зіпсувався, чорт забирай.

— Є якісь ознаки їхньої присутності? — запитав Чарлі, прислухаючись до кроків чи якихось звуків. Протягом багатьох років Риптайд будували й добудували, але

будинок залишався затишним, а соснова підлога була доволі скрипуча, і завжди легко було сказати хто де.

Кора знизала плечима:

— Яка різниця? Ніхто з них з нами не розмовляє.

— О люба, — Чарлі підійшов і поклав руки їй на плечі. Кора притулилась до його грудей. Міцних грудей, до яких вона пригорталась не одне десятиліття. Чарлі завжди був таким надійним. — Дай їм трохи часу. Риптайд має властивість змивати важкі конфлікти. Так завжди говорив мій батько.

Кора вже чула це раніше. Вона ніколи не зустрічалась із Морті, але Чарлі так часто згадував його, що здавалось, ніби він був з ними увесь час. Для неї історії про Морті завжди звучали майже занадто добре, щоб бути правдою. Успішний бізнесмен із приватним навчанням, з могутньої родини, який закохався в ірландсько-американську жінку першого покоління з робітничого класу проти волі своїх батьків. Чоловік, який, незважаючи на всі матеріальні багатства, віддав перевагу простому життю з родиною всупереч очікуванням своїх батьків, які могли дати йому зовсім інші можливості. Кору засмучувало те, що вона не зустріла Морті. Але ще сумніше було від того, що він залишив Чарлі в такому молодому віці. Іноді Кора гадала, чи Чарлі справді пам'ятає свого батька зі своїх дитячих спогадів, а чи з розповідей Тіш. Пам'ять цікава штука; іноді досвід, що, як здавалося, ми переживали особисто, — це насправді просто історії чи ідеї, які до нас в юному віці хтось доніс. Час від часу Кора думала, чи не було так само і з Морті, який майже

досяг рівня святого, на думку його дружини і сина. Зрештою, він був лише чоловіком. Такою самою людиною з недоліками, як і вони усі.

Але потім вона дорікала собі, навіть за сумніви у рожевих спогадах свого чоловіка. Погляньте на докази! Чарлі Дарлінґ, сіль землі, незважаючи на його багате виховання. Делікатна і добра натура. І ніщо з цього він точно не отримав від своєї матері.

Поки вона дивилась, як він прибирає залишки пікніку, пролунали звуки кроків вниз сходами, і Кора засяяла. На сходовому майданчику з'явилась Моллі.

— До нас завітає гість, — сказала вона. — Мама прислала мене допомогти.

— Гість? — запитала Кора. Вона повернулась до Чарлі, який знизав плечима. — Хто до нас завітає?

Моллі відчинила холодильник і почала оглядати його наповнення.

— Не знаю. Якийсь хлопець, думаю. Мама сказала витягти сири.

— Якийсь хлопець, — Кора поглянула на шматок чедеру, який, очевидно, не був доволі апетитним для гостей. — Що ж, не можу сказати, що мала якісь плани на вечерю. Але, припускаю, ми зможемо щось накопати.

У цей момент кухня наче ожила.

— Не турбуйся, мамо. У нас усе під контролем, — Мартін поцілував її в щоку, коли проходив повз. — Моллі, чому б тобі не взяти дошку для нарізання з комори. Ту велику.

За ними прийшов Г’ю. Він оглянув кухню повз батьків.

— Комусь варто змішати коктейлі.

Вхідні двері зачинились із шумом. Це були Сідні й Енді.

— Цим займешся ти. Але не думай, що змішування кількох коктейлів звільняє тебе від приготування вечері.

Енді пройшла мимо з важкими продуктовими пакетами й поставила їх на острівець із *грюком*. Її сестра наслідувала цей приклад.

Кора дивилась, як її доньки розпаковують продукти.

— Боже. Що ви, дівчата, там маєте?

Енді дивилася на їжу, але принаймні вона розмовляла з Корою.

— Кукурудза з ферми, молюски з пірса. О, і дві пляшки вина.

Г’ю підвів погляд.

— Оце моя дівчинка!

Чарлі переводив погляд між ними, із сумішшю зацікавленості й розгубленості.

— Може, хтось розкаже нам, що тут відбувається?

— Ми готуємо вечерю. Пам’ятаєте Нейта із сусіднього будинку? Він прийде в гості.

— О! — вигукнула Кора. Для неї це, безперечно, було новиною. Свого часу Нейт був невіддільною частиною дітей. Його родина приїздила на літо кожного року, як і їхня. Завжди з бронзовою засмагою і ногами в піску, а його волосся до серпня було випалене сонцем до білявого. Їй завжди подобався Нейт. А ще вона просто вмирала від бажання потрапити в його відремонтований будинок

і поглянути, що він зробив із будинком батьків. — Ми запрошені? — запитала вона.

Всі її діти підвели голови на цю фразу. Що ж. Їм треба хвилинка, щоб подумати про те, як вони поводилися з нею останні двадцять чотири години.

Енді відповіла за них всіх:

— Не кажи дурниць. Це ваш дім.

У них настала колективна пауза, коли, здавалось, усі пригадали — офіційно це тепер будинок Сідні.

Вона зашарілась:

— Проведемо хороший вечір разом. Гаразд?

Кора не була певна, як це сприймати. Чарлі легенько стиснув її плече.

— Для мене це звучить як план.

Г'ю під'єднав свій телефон до маленької колонки на столику, і Біллі Джоел зазвучав на кухні. Кора дивилась, як Енді, Моллі й Сідні очищали кукурудзу, усміхаючись і балакаючи.

Мартін мив молюсків у старому пом'ятому казані для лобстерів у кухонній мийці. Г'ю підспівував пісні «Піаніст» і був зайнятий, змішуючи, бозна-який вид коктейлів, хоча на вигляд це було апетитно. Кора і Чарлі не були учасниками жодної з цих справ, але було приємно це бачити.

Ну вони, очевидно, не були потрібні на кухні, й Кора досі була липкою від сонцезахисного крему. Тож вона наповнила келих вином з відкритої пляшки на столі й узяла

його нагору в душ. Можливо, ці приготування спрацюють як і треба.

Нагорі під ніжними струменями води в душі Кора повернулась думками у минуле. Коли Чарлі знайшов її на лавці під дощем біля бібліотеки кампусу. Какао, яке він їй приготував. І що трапилось, коли він провів її назад до гуртожитку.

Одне було зрозуміло напевне: Роберт не збирається брати у цьому участь і прийшов час розповісти батькам. Вона дочекалася, поки загальна кімната у її гуртожитку буде порожня, і тоді пішла до таксофону. Було неможливо вести приватну розмову, але у неї не було іншого вибору.

Мати взяла слухавку за другим гудком.

— О, привіт, люба! Я саме думала про тебе. Ще кілька тижнів, і ти приїдеш додому на літо.

Радість у голосі матері наповнила її смутком. Кора була першою людиною з обох боків родини, хто пішов у коледж, і завершувала перший курс майже з відмінними оцінками. «Кора така талановита. Вона стане художницею!» — хвалилась її мати всім, коли дівчина була вдома на Різдво.

Двері загальної кімнати відчинились, і Кора зачекала, поки дві дівчини пройдуть повз, перш ніж заговорити.

— Мамо, є дещо, що маю тобі розповісти.

— Що трапилось? — навіть за шістсот миль від Ліми, штат Огайо, її матір могла відчути, що новини нехороші.

— Ти пам’ятаєш Роберта? Хлопця, з яким я зустрічалась? — Кора важко ковтнула.

— Звичайно. Він був єдиною темою, яку ти обговорювала під час зимових канікул. Як він?

— Ну він більше не мій хлопець.

— Ох мила. Мені шкода це чути, але таке трапляється. Хіба він не випускник? У нього, мабуть, великі плани на наступний рік. У нього на думці справи. Не хвилюйся, ти знайдеш іншого хорошого хлопця з часом.

— Річ не в тім, мамо. Я боюсь, що дещо трапилось, — Кора глибоко вдихнула і мимоволі поклала руку на живіт. — Я вагітна.

На іншому кінці дроту запала тиша.

— Мамо?

— Ти впевнена? — голос матері був здавлений.

— Так. Я була у лазареті. Мені дали два тести.

— Ох Коро, — і з цими словами вона могла чути, як усі сподівання, які її мати покладала на неї за ці роки, просто розбиваються, — що на це каже Роберт? Він збирається з тобою одружитись?

Кора заплющила очі.

— Ні, мамо. Цього не буде.

— Що як ми поговоримо з його батьками? Впевнена, щось ще можна зробити. Зрештою...

— Він усе чітко дав зрозуміти. Я сама у цьому. — сльози тиснули на очі, коли Кора притискала слухавку до вуха. — Мені дуже шкода, мамо.

На тому кінці її матір видихнула.

— Що ти плануєш робити?

— Не знаю. Гадаю, що хочу залишити дитину.

Голос матері був пронизливим.

— Ну звичайно ти народиш дитину! — Кору виховували в католицькій родині, й в думках її батьків не було іншого варіанта. — Ти маєш повернутись додому. Можливо, церква зможе допомогти. У цей час вони мають безліч місць, де ти можеш жити, поки не народиш дитину. І знайдеш хорошу родину, яка усиновить її. Твій батько, звичайно, не буде цьому радий. Але не хвилюйся, люба; ми з усім розберемось.

— Ні, мамо, в цьому й справа. Я не впевнена, але, думаю, я хочу залишити цю дитину.

— Без роботи й чоловіка? О небеса! Люба, ти маєш закінчити коледж.

Почувся шум на задньому плані, й Кора відчула, що її батько прийшов, поки вони розмовляли.

— Зачекай.

Вона чула, як її матір прикрила слухавку, і звук приглушених голосів. Шлунок скрутило. Вона не була готова йому розповісти. Він буде розлюченим; і він має жахливий характер.

— Що в біса? — голос батька пролунав в телефоні. — Коро Андерсон. Скажи мені, що все це неправда.

Кора заплакала.

— Тату, мені так шкода.

— Боже мій. В яку халепу ти вплуталась там у Нью-Йорку? — він був лютий. Без співчуття чи навіть здивування. Вона мала б знати. — Я від самого початку казав твоїй матері, що ця мистецька школа там, на Заході,

була поганою ідеєю. Усі ці ліберальні ідеї. І поглянь! Поглянь, що ти наробила!

Кора тримала слухавку в стороні, а сльози котились з її очей.

Поки вона слухала гнівну тираду свого батька, думала про матір, яка застрягла у Лімі на все життя. Одружена з чоловіком, якому не подобаються її «великі плани» для доньки. Про її непохитну віру в Кору. Як мати потайки допомагала їй заповнити заявку і написати есе для коледжу, і навіть провела її до поштової скриньки в кінці довгої брудної дороги, щоб надіслати його. Все це, не розповідаючи батьку Кори. «Я впораюсь із ним, коли ти поступиш», — все, що вона казала.

Її батько ще не завершив розмову. Але Кора її завершила. Повільно вона підняла свою порожню руку і дозволила їй повиснути на гачку для слухавки, перед тим як вона прийняла рішення. Гучний *клац* був сигналом, що розмова закінчена.

Коли Кора повісила слухавку, через кампус проносилась розмова іншого роду. Чарлі Дарлінґ, який ніколи не був учасником жодної бійки у своєму житті, чекав зі стиснутою щелепою, поки повернеться його сусід Роберт. Коли нарешті Роберт увійшов через двері, з краплями поту на чолі, після гри в баскетбол, Чарлі почав із ним суперечку. Запитав про його наміри щодо Кори. Роберт похитав головою, усміхаючись, і поклав баскетбольний м'яч на підлогу.

— Наміри? — запитав він із легким смішком. — Послухай, Чарлі, не знаю, що ця дівчина тобі наговорила,

але ми більше не разом.

— Вона вагітна, Роберте. Ви двоє були у стосунках.

— Я був у стосунках із багатьма дівчатами, Чарлі. Тобі теж варто спробувати.

— Але ж дитина?

Роберт стягнув через голову свою мокру від поту футболку.

— Хто взагалі сказав, що дитина моя?

Перш ніж він сказав ще хоч слово, Чарлі Дарлінґ завдав першого у своєму житті удару. Звук удару його кулака в ніс Роберта викликав нудоту. Звук, який він пам'ятатиме все своє життя. Але про що ніколи не шкодуватиме.

Тепер, судячи з того, що відбувалось у вітальні, Кора розуміла, що Нейт Бекер — це саме те, що потрібно її сім'ї. Поки вона спускалась сходами, Корі здалось, що вона впізнала чоловічий голос. Звичайно, там посередині кухні стояв Нейт, так само як і щоліта, коли він був дитиною. Але замість того, щоб їсти морозиво біля кухонного острівця, цього разу він був озброєний пляшкою пива.

Якби вона не знала, що вся родина зараз розлючена, вона б подумала, що перед нею сцена з листівки. Це була вечірка. Г'ю, одягнений у свої улюблені шорти «Нантакет Редс» і білу футболку поло, сміється відкинувши голову назад. Сідні сидить на краю покритої чохлом софи у блідо-блакитний довгій сукні, уособлюючи юність, вона палко слухала, намагаючись приєднатись, що було не просто зробити посеред усіх шалених балачок. Її щоки розчервонілись, і Кора гадала, скільки ж вина та вже

випила. Моллі та Мартін готували сирну дошку на острівці, й Кора була рада бачити, що Моллі була залучена у процес. Вона багато переживала за свою онучку цьогоріч — через розлучення та й усе загалом. Але саме Енді захопила її погляд.

Вперше з моменту прибуття Енді була схожа на себе: невимушена і мила у білій сукні-сорочці з поясом на талії, її темне кучеряве волосся спадає на плечі. Вона настільки відрізнялася від тієї Енді, яка вчора ступила на поріг. Вона розмовляла з Нейтом і була найжвавішою, ніж Кора бачила її за... який період? Вона могла б побитися об заклад, що вже більше ніж рік. Кора звузила очі, стоячи на своїй вигідній позиції — нижній сходинці. Нейт виріс у доволі красивого диявола. Вона гадала, наскільки раптовий хороший настрій Енді залежав від цієї не такої вже й маленької деталі. Ну, в будь-якому разі, вона рада за неї.

І наче відчувши її присутність, діти одночасно повернули голови.

— Мамо, ну хіба ж ти не прекрасна, — все, що Г'ю сказав їй за весь день. Коли він підійшов і поцілував її в щоку, Кора відчула, що ще була надія! Але коли вона поглянула в очі Г'ю, все було тут: стримана порожнеча, яку він виражає під час гніву. Він був люб'язним у присутності гостя. Ну вона прийме це.

А вітання Нейта було чистою теплотою. Він зустрів її з міцними обіймами на нижній сходинці.

— Місіс Ді! Радий знову вас бачити.

Кора усміхнулась. Нейт завжди називав її Місіс Ді, і їй подобалось, що він досі так звертається. Це змусило її знову відчути себе молодою.

— Я так рада, що ти тут, — сказала вона, стискаючи його руки. Він й гадки немає, як сильно вона рада.

Увесь день вона таїла в собі певний скептицизм, але вечір почався неймовірно добре. Кора обмінювалася поглядами взаєморозуміння з Чарлі. На кухонному острівці були майстерно розставлені фрукти й крихітні солодкі томати із сирами. І бушель устриць від Нейта.

— Щойно з пірса!

Усі зібрались, наче глядачі, коли він зайняв мийку, вийняв власний ніж для відкривання і подав устриці з лимоном.

— Господи! — вигукнула Енді, з'ївши одну. — Такі свіжі й солоні.

Коли наповнили животи випивкою і закусками, вони неспішно вийшли на патіо для вечері. Мартін готував молюсків на грилі, а Г'ю — тріску з маслом і домашнім айолі з полином, трави з кухонного саду Кори. Там була кукурудза з ферми в Орлеані, а Сідні приготувала салат Капрезе з моцарелою із сирного магазину в місті.

— Коли ви їздили в місто? — запитала Кора, відкушуючи шматочок моцарели. Це те, що вони завжди робили разом на другий день відпустки. Ніхто її навіть не запитав.

— Сьогодні, трохи раніше, — сказала Моллі. — Це було весело. Я люблю сир.

«Як і я», — подумала Кора.

— Шкода, що я не знала, що ви їдете туди, — мовила вона, намагаючись приховати образу в голосі.

Сідні підняла засмагле плече, поки поливала салат бальзамічним соусом.

— Вас, народ, не було вдома.

Кора глянула на Чарлі, щоб впевнитись, що він теж це чув.

— Ми були на пляжі. На пікніку в перший день відпустки. *Очікуючи*.

Але ніхто не слухав, так само як ніхто і не прийшов.

— Ей, дядьку Г'ю, — сказала Моллі. — Я спробувала той блакитний сир, про який ти завжди говориш.

— І?

— І він такий огидний, як я собі й уявляла, — Моллі кумедно наморщила ніс, — але мені сподобався камамбер. І морб'є також був непоганим.

Г'ю схвально всміхнувся:

— Морб'є. Для тебе ще є надія, мала.

Енді звузила очі на свою доньку:

— Я завжди кажу тобі пробувати щось нове, але ти відмовляєшся! Чому ситуація з морб'є ніколи не трапляється зі мною?

— Бо ти нудна і не береш мене в круті місця, як тітка Сід? — Моллі лукаво всміхнулась. Усі розсміялись.

Кора з недовірою відкинулась на свій стілець, дивлячись на членів своєї родини, наче на акторів, які репетирують сценку. Хто ці люди? І як раптом вони стали такими товариськими?

Нейт детально розповів їм про нещодавній ремонт головної ванної кімнати в його будинку, від сантехніки до вибору плитки, й Кора спостерігала, як вони слідкували за кожним словом.

— Це якісь висококласні кріплення, — втрутився Г'ю.

Дивовижний коментар від сина, який ненавидів усе, що треба робити своїми руками і якого вони завжди дражнили за те, що одного разу він найняв різнороба, щоб той замінив лампочки у його квартирі.

Поки Кора слухала, як її діти захоплюються вибором Нейта щодо ремонту ванної кімнати, вона почала дедалі більше почуватись як непроханий гість у власному домі. Звичайно, Нейт був чарівним. І їжа була смачною. Але це було занадто. Минулого вечора вони були ображені й сварились. Сьогодні вони бойкотували її прекрасний пляжний пікнік і поїхали в місто без неї. І раптом туалет ТОТО став темою для розмови за вечерею?

Вона подивилась на свою тарілку. Яскраві кольори й запахи були привабливими, але тепер з кожною виделкою, яку вона підносила до рота, Кора відчула, що їй стає дедалі важче жувати. Вона поглянула на Чарлі, який сидів навпроти неї на чолі стола, і знайоме відчуття страху охопило її. Вони повернулись прямо на свої місця з вчорашньої катастрофічної ночі. Це було схоже на нав'язливе повторення, всі причепурилися і добре поводяться, передають наповнені тарілки з їжею, наповнюють вином келих за келихом. Раптом Кора відчула

запаморочення від цієї вистави. Бо це було саме тим, чим було. Великою брехливою виставою.

Навіть Чарлі, здавалося, на мить захопився цим, киваючи разом і усміхаючись. І це її обурило. Кора відсунула свою тарілку. Вони продовжували відпустку без неї, залишивши її споглядати збоку, як якийсь вид покарання. І що більше здавалося, що вони отримували задоволення, то більше вона сердилась. Вона встала з-за столу. Ніхто й не помітив.

Ляскання сітчастих дверей за нею не перервало їхню жваву бесіду. Вона рушила через кухню, повз кухонний острівець, заставлений брудним посудом і порожніми келихами, залишками недоїденого сиру, що плавився на дошці, й потемнілими фруктами. Вона пройшла вітальню і вийшла через головні двері. Сльоза скотилася з очей, і вона вилаялась на неї. Якби ж тільки її діти знали, на які жертви вона пішла заради них. Які причини у неї були зберігати цей секрет усі ці роки. Якби ж вони були достатньо люб'язними, щоб вислухати її або розпитати більше про це. Але ж ні, вони міцно трималися за свої образи й об'єднувались у своїй впертості. Ну, вона теж могла це робити. Кора спустилась сходами ґанку і попростувала далі своєю доріжкою. «Постривай, — задумалась вона. — Помилилась! Це була доріжка Сідні».

Біля поштової скриньки вона різко повернула ліворуч на Бей-стріт і пішла далі. Вона чула від Чарлі, що Тіш досі в місті. Кора уявляла її в шикарній кімнаті готелю «Чатем Барс». Як вона наливає собі чай. Як постукує кістлявими

пальцями, обмірковуючи останню лінію атаки. За нею у приємному вечірньому повітрі пролунав сміх. З Риптайду? Де вони справді так сильно розважаються, коли вона пішла? Здається, вони навіть не помітили її порожнього стільця. Що ж. Вона сподівається, що вони не вдавляться своєю гарною вечерею.

У кінці дороги був тупиковий провулок, який різко розгалужувався вниз, ведучи до маленької пристані на березі затоки. Вона пішла туди за звичкою. Усе дитинство дітей Кора і Чарлі приводили їх сюди. Вода була тиха і неглибока — це було ідеальне місце для літніх годин з малими. Це було місце, де вони навчилися кататися на каяках. Місце, куди вони приходили рибалити з пірса і шукати крабів-скрипалів у траві вздовж приливних басейнів. Тепер це було місце, куди Кора йшла під час своїх ранкових прогулянок. Де вона могла сісти на край пірса і спостерігати, як менші човни запливають через затоку. Де вона могла звісити ноги у воду і дивитись на своє відображення. Наскільки воно змінилось відтоді, як діти приходили сюди з нею.

Тепер, коли Кора опустилась на обвітрені дошки причалу і шукала своє відображення у воді, вона роздумувала: що бачать її діти, коли дивляться на неї? Це була жінка, яка дбайливо виростила їх і несамовито любила, незважаючи на обставини? Чи тепер, коли секрет розкрився, вони натомість бачили жінку, яка приховувала від них правду? Чи мають вони якесь уявлення про те, що вона бачить, коли дивиться на себе: жінку, яка проміняла

романтичну любов на інший її вид: на любов між матір'ю і її дитиною. О, вона шалено і глибоко любила своїх дітей від початку. Вона внутрішньо зітхнула. Якби ж так могло бути і з Чарлі.

Коли Кора звісила ноги над водою, маленька хвиля смутку охопила її. Секрет розкрили, але її діти не знають усього. Секретів було більше, ніж розкрила Тіш.

Енді

Вперше з моменту приїзду на Мис вона міцно спала. Коли нарешті заворушилась наступного ранку, простирадла відчувались свіжими і прохолодними на її голих ногах, і вона потягнулась пальцями ніг до краю ліжка, насолоджуючись розкішшю хорошого нічного сну. Чи були виною тому розваги, які вони влаштували минулого вечора, чи вино, але вона прокинулась з усмішкою. Миттєво її думки повернулись до Нейта.

Напередодні ввечері хтось у розмові згадав про її розлучення. Енді усвідомила, що Нейт ще не знає — вона більше незаміжня.

— О, вау, шкода це чути.

— Нічого, — сказала Енді, яка ніколи точно не знала, як реагувати, коли люди виражають їй своє співчуття. — Це було на краще, і тепер у нас усе гаразд.

Але було ще дещо. Він познайомився з Моллі й був напрочуд добрим із нею, вони розмовляли про підліткове фентезі й усіх її улюблених авторів.

— Ти читаєш підліткове фентезі? — запитала у нього Енді, й Моллі зиркнула на неї.

— Мам. Ми тут взагалі-то розмовляємо.

Енді залишила їх самих, але приємне відчуття щастя через Нейта залишилось при ній. І це була абсолютно нова територія для Енді.

Незважаючи на всі спроби її друзів, вона не була на жодному побаченні, відколи розлучилась. Спочатку вона списувала це на втому. Перехід від шлюбу і спільного сімейного дому до одинокого батьківства, спільної опіки і переїзд до їхнього нового дому виснажив її в прямому і переносному сенсі. Навіть коли вони в'їхали в милий будиночок біля школи Моллі й розпакували останню коробку з кухонним посудом, вона була поглинута втомою. Психотерапевт попереджав, що потрібні будуть місяці, щоб знову відчути себе собою. Правда в тім, що вона досі чекала цього. Потім навесні друзі й колеги почали свої спроби познайомити її з кимось. Це було доволі невинно. Самотній брат сусідки. Кузен колеги. Усі за рекомендацією тих, кого вона знала і кому довіряла. Що в цьому страшного?

Як виявилось — усе. Енді, можливо, і здавалася такою, наче все в нормі, але всередині вона була клубком стресу. Більшість ночей вона прокидалась, щоб перевірити чи встановила будильник, чи вимкнула плиту, і чи заплатила за електрику. Дурні дрібниці, а втім, це речі, які тепер лягли повністю на її плечі. У неї просто не було енергії і зосередженості, які потрібні для побачень. Потім було відчуття впевненості. Звісно, Енді знала, що вона розумна. І самодостатня. Але чи було цього досить? Вона згадала розлучену матір-одиначку з їхньої старої вулиці. Шейла Дрейк. Шейла втратила 30 фунтів, почала підтримувати

засмагу цілий рік і пофарбувала своє темне волосся у колір Пляжної Барбі. Не кажучи вже про збільшення грудей, про яке Енді точно знала. Це можна було помітити з іншого боку вулиці. Коли Енді дивилась у дзеркало, вона бачила «гусячі лапки» біля своїх карих очей і випадкові сиві волосини серед її темного волосся. Її джинси не сиділи на ній так, як колись, а що найгірше, вона не рухалась так, як колись. Зникла легкість у її ході, коли вона заходила у кімнату. Прямий погляд, легкий сміх. Зненацька Енді втратила впевненість у всьому: від того, чи замкнула вона вхідні двері опівночі, до того, чи не проведе вона решту свого життя самотньою. Це все поглинало її. Ні, вона ще не готова була з кимось зустрічатись.

Але зустрівши Нейта Бекера, вона почала роздумувати. Не про побачення, бо це було просто безглуздо. Він жив у Нью-Йорку, а вона — у Коннектикуті. Вони обоє були на Мисі всього на кілька тижнів. Нейт був неодруженим і без дітей. Він поняття не мав, яке її життя і що воно вимагає від неї, і чого вимагатиме від чоловіка, який зможе стати її партнером. Але все-таки. Нейт змусив її думати про маленькі речі. Про те, як це буде, якщо поцілувати ці повні губи кольору ревеню. Або піти прогулятись по пляжу і взяти його за руку. Не спати всю ніч, розмовляючи, бо раптом це на вигляд як щось просте. Можливо, її друзі мали рацію, і вона нарешті готова. А можливо, це все було через Нейта.

Світло за її шторами не було тьмяно-ранковим, як вона звикла; вона перевірила телефон — 09:30! Енді сіла. Вона

і Моллі мали піти із Сідні до флориста, щоб затвердити центральний орнамент для весілля. Вона підскочила з ліжка. На іншому кінці коридору Моллі все ще спала вмостившись під ковдрою. Лише вві сні дівчина досі мала вигляд маленької дівчинки, й Енді перебороло бажання ковзнути під ковдру і обійняти її. Вона швидко поцілувала її в щоку і почала будити.

— Час прокидатись, соню. Ми маємо зайнятися весільними справами.

Внизу аромат кави поширювався кухнею, але, окрім Сідні, будинок був порожнім.

— Де всі?

Сідні підвела очі від телефону.

— Не знаю. Ще сьогодні нікого не бачила.

— Це дивно, — Енді налила собі кави й приєдналась до сестри за столом. — Увесь цей тиждень просто повний...

— Безлад?

Енді подивилася на Сідні. Її очі були сталево-блакитними, а погляд такий серйозний, тому Енді сподівалась, що наречений Сідні, Джеймс, бачив красу не лише ззовні, але й усередині.

— Так. Але ми маємо весілля, про яке треба подбати.

Сід усміхнулась, проте непереконливо.

— Не певна, що весілля може врятувати родину, — вона ніжно подивилась на Енді. — Як ти?

Це було вперше, коли вони були наодинці. Енді не збиралась це підсолоджувати.

— Намагаюсь обдумати все це. Ми всі були шоковані. Г'ю і я особливо.

Сідні кивнула:

— Мені так шкода вас, народ.

Енді не була певна, чи вона говорить про той факт, що Чарлі лише її батько, чи про те, що вона отримала в подарунок Риптайд.

— Ну, тобі не варто переживати. Г'ю і я маємо пройти через всю цю ситуацію з татом. Нам треба поговорити з ним і мамою, раз вже ми мали день, щоб охолонути. До того, як це затягнеться.

— Хочеш, щоб я взяла участь у розмові? — запитала Сідні. — Я зроблю все, що скажете, народ. Тільки скажіть.

— Ні, не думаю. Але ти можеш допомогти мені з чимось іншим.

— З чим?

— Мене цікавлять твої наміри щодо Риптайду.

І ось так Енді могла побачити, як її молодша сестра почала закриватись. Сідні прочистила горло.

— Як я вже казала, мені не дуже хочеться говорити про будинок до того, як ми з Джеймсом це обговоримо. Він не приїде сюди до наступного тижня, і навіть тоді ми обоє думаємо, що краще зачекати до кінця весілля.

— Гаразд, я поважаю твій вибір. Але це ще добрих два тижні, й це наче зависло над нами просто зараз, як висячий слон.

Сідні всміхнулась:

— Висячий?

— Ти знаєш, що я маю на увазі. Він у кімнаті. І він величезний. І все це зависло. Смертельно, навколо.

— Енді, ти просиш мене зробити те, що я щойно сказала мені некомфортно робити. Я хочу зачекати, коли пройде весілля, щоб хоча б обдумати це.

Енді відпила кави й намагалась вповільнити думки. Вона не хотіла тиснути. Але перспектива жити наступні два тижні під одним дахом, який нібито тепер належав Сідні, й прикидатися, що тебе нічого не турбує, здавалась неможливою.

— Просто скажи мені одне. Чи не спадало тобі на думку, що ти маєш повернути будинок мамі й татові?

— Повернути? Він ніколи не належав їм. Він належав бабусі.

— Звичайно, аж до тепер так і було. Але хіба це не те, чого ми завжди очікували — що мама і тато успадкують будинок від Тіш, коли прийде час? І це здається найсправедливішим.

— Гадаю, так. Але я не дуже багато про це роздумувала.

— Ну, може, варто. Це може розв'язати купу проблем.

— Проблем? Що ти собі думаєш? Що я візьму ключі й замкну двері? Що я не ділитимусь ним із вами, народ, як було завжди? — очі Сідні спалахнули.

— Ні, звичайно ні. Але хто знає. Ти, можливо, його продаси.

— Навіщо мені це робити?

— Гляньмо правді в очі, Сід. Ти виходиш за Джеймса. Цей будинок тепер наполовину стане його. І у Джеймса

немає такої самої прив'язаності до цього місця, як у нас.

— Це не означає, що він його продасть. Чи спробує змусити мене продати його.

— Ти не знаєш цього. Він може дивитись на це абсолютно по-іншому. Це пляжний будинок в одному з найбільш жаданих місць на узбережжі Нової Англії. Податки, мабуть, великі. Це не просто керувати другим житлом. Він, можливо, не хоче його продавати, але я певна, він принаймні подумає про це. Бо буде дурнем, якщо ні.

Сідні підвелась.

— І от знову ми говоримо про Риптайд.

— Вибач! Але як би ти почувалась, якби ролі помінялись?

— Хороше запитання, — Сідні нахилилась над столом. — Якщо ти вже питаєш, то що зробила б ти, Енді? Що, якби Риптайд відійшов тобі, замість мене?

Енді звичайно про це думала. Спочатку, переповнена заздрістю, вона фантазувала, що був би її «Викусіть усі!» будинок. Її власний будинок на пляжі! Щоб насолоджуватись з Моллі вічно. Або перетворити його у дохідну власність. Чи те й інше! І, у менш егоїстичні моменти, — як би вона справилась із сімейною динамікою, якби це було правдою.

— Я б поговорила з родиною, замість того, щоб удавати, що нічого не трапилось. Я б запитала, як вони через це почуваються, і що, на їхню думку, варто зробити. Не в сенсі, що я зроблю як вони скажуть, бо будинок технічно буде

моїм, але мені хотілося б думати, що я б збільшила доброзичливість і розширила довіру.

— І я цього не зробила?

— Сід, ти не зробила нічого. І не сказала нічого. Окрім весільних планів.

— Тому що я виходжу заміж! — Сідні розридалась і побігла до сходів.

Енді поклала голову на стіл і згадала слова свого терапевта для пар. Він не в змозі був врятувати її шлюб, але за деякі висновки вона трималась. Як-от вправа з вдячності, яку вона спочатку ненавиділа, а тепер вона їй подобалася:

«Коли справи стають складними, думай про усі «принаймні», що у тебе є. Зосередься на вдячності за позитивні речі». Це було тим, на що Енді спочатку закочувала очі, бо це здавалося таким легким, але було так важко зробити. Але тепер вона намагалась.

Принаймні Моллі все ще спала і не почула їхню сварку.

Принаймні Г'ю не було тут. Ймовірно, він був би гучнішим і сварливішим.

Принаймні Джордж і його нудна дівчина, Камілла, не приїхали, щоб забрати Моллі сьогодні.

Принаймні вона отримала трохи розваг учора. Завдяки Нейту.

Її думки зі скрипом зупинились тут. Нейт Бекер дав їм вечір відтермінування; навіть незважаючи на те, що він й гадки не має, що відбувається у їхній родині, вони змогли пережити вечерю, не повбивавши одне одного. Нейт був люб'язним, приніс устриці й вино. Направляв їхні розмови

у безпечну гавань їхнього спільного літнього відпочинку на Кейп-Коді. І він був смішнішим, ніж вона пам'ятала. Набагато смішнішим фактично. Енді цінує почуття гумору; це показує розум і здібність не сприймати себе занадто серйозно. Дві речі, які вона цінує, після останнього року її розлучення.

Не те щоб її колишній, Джордж, був нахабним чи тупим. Ох, але тупі вчинки, які він робив за той рік... Початок нових стосунків одразу після розставання. Втягуючи всіх трьох в божевілля своєї нової «справжньої супутниці життя» Камілли. Це було так складно, орієнтуватися в їхній новій нормі життя між двома будинками та спільною опікою і щораз вищими зусиллями від спільного батьківства. І ось він залучає нову людину — з її стійкими уявленнями й очікуваннями щодо свого місця — просто в котел.

Вона подивилася на годинник: 10:15. Було достатньо часу для душу і щоб розбудити Моллі перед зустріччю з флористом, якщо припустити, що Сід уже заспокоїлась і все-таки дозволить їм піти з нею. Принаймні вона не відмовить Моллі. Ну от — ще одне «принаймні»!

— То як пахли троянди?

Був полудень, зустріч із флористом, на щастя, позаду, але, зважаючи на вигляд, Г'ю досі лікував похмілля після вчорашнього вечора. Він був одним цілим зі своїм пляжним кріслом: ноги розкинуті, а одна рука на чолі. В другій він тримає гігантську термочашку з чимось льодяним.

Енді нахилилась і понюхала кришку.

— Це ж вода, правда?

— Замовкни.

— Просто перевіряю, — засміялась Енді. Вона плюхнула своє пляжне крісло між Г'ю і Мартіном. Пляж був заповнений людьми, чудова погода виманювала туристів з їхніх орендованих для відпустки помешкань. — Квіти не мали запаху. Сідні обрала гортензії, а не троянди.

Мартін схвально кивнув:

— Гортензії. Дуже в стилі прибережної Нової Англії.

Г'ю скривився:

— І де ж майбутня наречена? Я б подивився, але моя голова занадто болить, щоб нею повертати.

— Безпечно влаштувалась у своїй кімнаті, розмовляючи з Джеймсом про букети та композиції, які ми обрали.

— Бідний покидьок, — Г'ю опустив свої сонячні окуляри. — Хоча тепер у нього є пляжний будинок, це його розрадить.

Мартін встав і зняв сорочку.

— Ви двоє жахливі. Я йду плавати. Хтось бажає приєднатись?

Близнюки в унісон похитали головами.

— Мартін має рацію. Тобі варто припинити, — сказала Енді Г'ю. — Я сьогодні розмовляла з нею про це, і вийшло не дуже добре.

— Правда? Мій ранок теж не був таким вже й хорошим. Між запаковуванням усіх речей з дитинства із сімейного пляжного будинку, щоб зробити місце для лайна Джеймса,

і пошуками свого справжнього батька в інтернеті я що, маю співчувати їй?

Енді поглянула на нього. Вона знала, що перша частина була жартом, але вона не була певна щодо останньої.

— Ти справді шукав нашого біологічного батька?

— Ні. Насправді ні. Але гадаю, нам варто це зробити. А ти?

Енді так не вважала.

— Ні. Тато є нашим татом, як він і сказав. Він був з нами від початку. І не будемо забувати, що наш так званий справжній батько не хотів мати з нами нічого спільного. Він знав про наше існування, але жодного разу не намагався зв'язатися з нами.

— То тобі навіть не цікаво?

— Можливо, трохи цікаво, але який у цьому сенс? — Енді справді так думала. Як би цікаво їй не було, які спільні риси у них з цією таємничою новою людиною в їхньому житті, правда полягала в тому, що він не був частиною їхнього життя. Ніколи не був. Вона повернулась до Г'ю. — Я гадаю, що ти просто злишся на маму з татом. І маєш на це право. Але шукати того чоловіка, Роберта, просто зараз? Не бачу в цьому сенсу.

Г'ю мовчки слухав, поки вона не закінчила.

— Я ж не кажу, що хочу піти з ним в бойскаутський похід із наметами й надолужити втрачений час. Насправді я не хочу зустрічатись із ним, після того як він вчинив із мамою. Але саме в цьому справа — як мало ми знаємо, базуючись на тому, що розповіла мама. У кожної історії є дві сторони.

— Дві сторони якої історії?

Вони одночасно обернулись, коли Сідні опустила свою пляжну сумку на пісок, а сама сіла в крісло Мартіна. Раптом Енді злякалась, що та могла почути, але Сідні усміхалась, тож все здавалося безпечним.

— Ей, — вигукнув Г'ю. — Чув, що з квітами все пройшло добре.

— Так, все добре, — Сідні потягнулась за його пляшкою води. — Я сумую за Джеймсом. Хотіла б, щоб він був тут і теж допомагав.

Енді розвела руками:

— Я що, порожнє місце? Я гадала, нам було весело!

— Було, — сестра подивилась на воду.

— Щоб ти знала, це крісло Мартіна, — попередив Г'ю. — Ти знаєш, як він ставиться до свого крісла.

— Ну мені не хотілось волочити крісло. Народ, у вас є закуски?

Г'ю глянув на Енді.

— Ми щойно розмовляли про те, що мама сказала про нашого біологічного батька. Що він знав про нас. І все-таки...

Сідні прикусила губу.

— Ви думаєте про те, щоб зв'язатись з ним?

— Можливо, — сказав Г'ю. — Мені цікаво.

— Мені б теж було цікаво, — Сідні відкинулась в кріслі й почала наносити протисонцевий крем Г'ю.

— Це дорога річ, але не соромся.

— Що?

— Нічого, — Г'ю похитав головою. — Ти просто трохи не підготовлена, от і все. Який сенс у цій гігантській пляжній торбі, якщо у тебе немає сонцезахисного крему, закусок чи води. Ти могла б запхати у неї Австралію.

Він тицьнув її сумку ногою в піску.

Сідні розгублено дотягнулась до своєї сумки й витягла з неї купу весільних журналів.

— Це цілком природно цікавитись своїм біологічним батьком. Ви могли б пошукати його, якщо справді захотіли б.

— Так, але це буде мати серйозні наслідки, — нагадала їм обом Енді. — Ось чому я б хотіла триматись якомога далі від цього, принаймні зараз. Я нічого не очікую від цієї людини. Я доросла. І я маю достатньо своїх дорослих проблем, які треба розв'язувати зараз. Я зайнята.

Г'ю гмикнув:

— *Така зайнята*. Розлучення. Колишній чоловік. Донька підлітка. О, і Горила-Камілла. Коли прибуде її мавпяча величність?

Саме це Енді найбільше любила у своєму близнюку.

— Через три дні, — сказала вона, вдячна за його потурання. — І коли це станеться, ми триматимемо роти на замку і ввічливо усміхатимемося. Заради Моллі.

— Так. Заради Моллі. Але в ту ж секунду, як вони від'їдуть...

— Усе можна.

Власне, Енді на це розраховувала. Її родина допомогла посміятись над багатьма проблемами, особливо Г'ю. Бути

з ними, коли Моллі поїде з Джорджем і його новою божевільною подружкою, було єдиним, що, як вона сподівалась, допоможе їй це пережити. Якщо припустити, що доти вони не повбивають одне одного.

Якщо пережити розлучення було важко, то Камілла принесла другу хвилю розчарування торік. Перша хвиля принесла те, чого Енді очікувала: провину за розпад сім'ї, лежання без сну вночі, хвилюючись про виплату іпотеки, жах, коли її (одружені) друзі йшли на вечерю, а її не запросили, бо «ми не хотіли, щоб ти почувалась п'ятим колесом у возі, розумієш?». Ні. Енді не розуміла. Вона ніколи не могла уявити, як важко відокремити свою особистість від шлюбу. Вони більше не були Джорджем і Енді. Вона була лише Енді.

До того моменту, поки на сцені не з'явилась Камілла.

Камілла — перша і єдина дівчина Джорджа після розлучення, вчепилась в нього зі стрімкою силою, вклинившись у родину з хірургічною точністю. Камілла, яка спочатку здавалася абсолютно нормальною, але потім показала себе як ментально неврівноважена. Камілла, яка декларувала, що вона «справжня партнерка в житті» для Джорджа, і наполягала, щоб усі інші називали їх так само. Термін, до якого в Енді було багато запитань, але вона не витрачала свій час на них. Це не мало значення, але дало Г'ю багато матеріалу для роботи, коли з'явилась Горила-Камілла — прізвисько, яке звучало часто і з насолодою, коли було багато вина, а Моллі не чула. За кілька днів ці двоє відпочиватимуть з Моллі неподалік, на острові Мартас-

Віньярд, і Енді змушена з цим змиритися. Але це не повинно їй подобатися.

— Я не в захваті від того, що Моллі поїде із Джорджем і цією жінкою. Мені потрібно, щоб ви, народ, мене відволікли.

— Стосовно відволікань. Ми можемо поговорити про містера Бекера? — Г'ю повернувся у своєму пляжному кріслі й нахилився нахабно близько.

— Обережно. У тебе ж похмілля, — вона постукала по голові, щоб підкреслити це.

— Воно того варте. Тепер говори. Дехто був весь причепурений і щасливий учора ввечері. І це вже була не та сестра, яка ступила на поріг кілька днів тому.

Енді не хотіла говорити про це зараз. Натомість вона зосередилась на Мартіні, який біг пляжем мокрий.

— Як водичка?

— Вам усім варто скупатись. Дуже освіжає. Сьогодні вона ідеальної температури.

Мартін робив це щороку. Плавав, поки вони сиділи. Готував, а вони їли. Він насолоджувався відпусткою, поки вони намагались її пережити. Енді усміхнулась йому.

— Я тобі не вірю. Вчора вода була холодною, — сказав Г'ю. — Але у нас є щось гаряченьке для обговорення.

— Невже? — Мартін витерся рушником і жартома постукав великим пальцем ноги по гомілці Сідні. — Геть з мого крісла, дорогенька.

— Гаразд, гаразд. — Вона скорчила гримасу і вставала дуже повільно. Але зрештою підвелася. — У когось є зайвий

рушник?

Енді жбурнула в неї рушником.

— Ми тебе любимо, але ти нестерпна.

— То що за гаряча тема? — запитав Мартін, повертаючись у своє крісло.

— Нейт Бекер, — проспівала Сідні. — Супермилий.

— Оу! І це говорить майже заміжня Сід. А знедавна вільна міс Енді з цим згодна? — підморгнув Мартін.

Енді показала язика.

— Ви, хлопці, нестерпні, — але вона здалась. — Так, я гадаю, було приємно побачити Нейта.

Г'ю скривив губи.

— Приємно побачити його чи приємно на нього витріщатись?

— Так, Г'ю. Він має дуже добрий вигляд. І він веселий. І я прекрасно провела час. Хіба це заборонено?

— На родинному відпочинку Дарлінґів? Ні. Нічого з цього не дозволено, — Г'ю розглядав її якусь мить. — Але якщо серйозно, між вами двома є якась іскра. Я маю рацію?

Енді знизала плечима. Останнє, що їй зараз було потрібно, це щоб її допитлива родина втручалась в клаптик її особистого життя, який вона намагалась зшити докупи.

— Як я і сказала, було приємно його побачити.

— Угу. Гаразд, то от що ми вдаватимемо, — Г'ю відкинувся у крісло і заплющив очі. — Я стежитиму. Просто пам'ятай, коли твій колишній чоловік з'явиться з Горилою-Камілою, ти теж можеш це мати.

— Перепрошую?

— Ну ніхто не радить тобі мавпувати, — Г'ю хихикнув сам до себе. — Та фотка в інстаграмі, що ти мені показала... Але не про це. Джордж зустрічається. Він знову в строю. І так, це занадто рано. І так, він козел щодо цього. Але тобі не завадить трохи й самій повеселитися.

Це було те саме, що друзі Енді говорили їй увесь рік. І що повторював її психотерапевт. І її мати, коли вони востаннє розмовляли, також натякала на це. Можливо, Енді варто подумати про те, щоб повернутись до побачень. Навіть якщо ця ідея одночасно захоплювала її і наповнювала жахом.

Енді застогнала.

— Гаразд, достатньо про моє особисте життя. Поговорімо краще про нашого біологічного батька. Будь ласка.

Г'ю кинув на неї погляд, який лише змусив її відхилитися на спинку крісла і захихотіти. Це було вперше, коли всі троє, брат і сестри, насправді насолоджувались компанією одне одного сповна, відтоді як приїхали. Можливо, ще була надія для сімейної відпустки. Можливо, всі вони, зрештою, переживуть весілля. Вона вже збиралась сказати про це, коли Г'ю прочистив горло.

— Просто, щоб прояснити — всі ж знають, що Тіш досі в місті?

Енді відчула, що надія вщухає.

— Тато згадував про це. Гадаю, вони говорили телефоном.

— Так, ну, я гадаю, це не було приємно. Мама хоче її прикінчити.

— Хіба її можна звинувачувати? — запитав Мартін. — Це було доволі нахабно, навіть для вашої бабусі.

— Може, нам варто провідати її?

Це також спадало на думку Енді. Але вона була не готова після одкровення Тіш.

— Ти гадаєш, що вона змінить свою думку? — Енді обережно поглянула на Сідні, коли сказала це.

— Ні. Але я хочу знати чому. Що ми їй зробили? Я маю на увазі, чи справді її так хвилювало, що ми з тобою якось заволодіємо родинною спадщиною? Це все просто так дивно.

— І негарно, — додала Сідні.

— Так. Вона доволі буквально забракувала нас.

Енді похитала головою.

— Я не знаю, чи було це зі зла. Гадаю, вона старішає і, мабуть, більше думає про свій маєток. Її спадок.

— І викидає нас із нього?

Енді співчутливо подивилась на Г'ю.

— Хто знає, чи ми взагалі коли-небудь у ньому були.

— Старші люди роблять божевільні речі, коли старіють, — втрутився Мартін. — Тіш завжди була екстравагантною. Можливо, вона боїться їх втратити.

Г'ю фиркнув.

— Свої мізки чи свої гроші? — він повернувся до Енді. — Вона завжди ставилась до нас по-різному. Завжди. Пам'ятаєш?

Енді задумалась. Тіш, звичайно, завжди була прихильнішою до Сідні. Але вона припускала, це тому, що та була молодшою в родині.

— Можливо, трохи. Але ми не бачили її так часто. Вона ніколи насправді не давала нам зблизитись із нею.

— Трохи? — сказав Г'ю. — Вона ніколи цього не приховувала. Раніше мама помітно засмучувалась.

Це була правда. Енді згадала, як мама кусала губу або скорочувала візити, напружений вираз на її обличчі, коли приходив час роздавати подарунки.

— Сід, ти пам'ятаєш це? — запитав Г'ю.

Сідні мовчки слухала, й Енді було цікаво, як це змушує її себе почуватись.

— Не дуже. Я гадала, що вона відрізняється від інших бабусь, як порівняти з моїми друзями. Вона нечасто навідувалась. Не обіймала. Але я думала, що вона була щедра, коли приїжджала.

Г'ю штовхнув пісок ногою.

— До тебе — можливо, — він глянув на Енді. — Пам'ятаєте роздільні чеки? Кожного Різдва і на день народження!

Енді зіщулилась. Вона забула все це.

— Тепер я згадала.

— Про що ви говорите? — запитала Сідні.

— Ні про що, — сказав Г'ю з іронією. — Просто про модель дисбалансу.

Було очевидно, що Сідні не розуміє про що він, але Енді співчувала. Як вона могла?

— Коли ми були маленькими, Тіш надсилала нам чеки замість подарунків.

— О так! Все, чого я хотіла, була лялька. Але мама забирала чеки і відносила їх у банк просто на рахунок для коледжу, — вона повернулась на бік. — Хто дає маленькій дитині чек?

Г'ю похитав головою.

— Ні, я не про це.

— То про що тоді?

— Я більше про суми.

Сідні насупилась.

— Ти була маленькою, — пояснила Енді.

Вона подивилась на Г'ю, згадуючи.

Щороку Тіш надсилала родині листівку і два чеки всередині. Один для Г'ю і Енді. А другий для Сідні.

— Це були чеки на п'ятдесят доларів.

Г'ю підняв брову.

— Ти пам'ятаєш. Але насправді то не були п'ятдесят доларів, чи не так?

Сідні переводила погляд між ними.

— То скільки ж було?

Г'ю зробив вдих, його очі зосереджені на Енді.

— Ти отримувала п'ятдесят доларів. Енді і я отримували п'ятдесят на двох.

— Серйозно? У підсумку, кожен з вас отримував по двадцять п'ять?

Г'ю похмуро кивнув.

— І потім твій чек тільки збільшувався, коли ти дорослішала. А наші — ні.

Енді могла сказати по виразу обличчя Сідні, що вона всього цього не знала. І це змусило її почуватись жахливо.

— Сід, це провина Тіш. Не твоя.

— Я знаю, але...

— А потім був рік машини, — нагадав їм Г'ю.

— Вона не зовсім машину мені подарувала.

— Ні, але вона вручила тобі близько трьох тисяч, щоб ти придбала її. І після надокучання мамі й татові ти це зробила.

— Гаразд, гадаю, ми охопили всі основи, — втрутилась Енді. — Чи можемо поговорити про щось інше, поки знову не почали сваритись? Ходімо до будинку на ланч.

Ніхто не зрушив з місця.

— Я завжди гадав, чому вона не любить мене так само, — сказав Г'ю. — Що я зробив не так. Доволі фігово змушувати дитину так почуватися, — він поглянув на Енді й знизав плечима. — Тепер ми знаємо, чому Тіш ставилась до нас так, наче ми не родина.

Сідні підвелась.

— Ні, мені неприємно думати про Тіш ось так. У нас мало спогадів про неї, і вона старішає. Гадаю, я почула достатньо.

Г'ю дивився, як вона схопила торбу і збирала свої речі.

— Це не означає, що це неправда.

— Я скажу тобі, що це таке. Грубість. Це означає, що вона надавала мені перевагу.

— Так і було! — крикнув Г'ю. — Тому що ти її рідня по крові.

Сідні схопила рушник і поспішно змахнула пісок із ніг.

— Чому ти завжди такий негативний, Г'ю? Вона багато чого дала нам за ці роки. Я пам'ятаю, що ти отримав машину.

— Так, від мами з татом! Яку я ділив з Енді.

— Ви близнюки! Дві нові машини одночасно — трохи розбещено, хіба ні? — Сідні сильно струснула рушником останній раз, засипаючи їх усіх гарячим піском.

— Ей! — Г'ю змахнув пісок з рота, сплюнувши. — Господи! Усі в цій родині просто веселки і єдинороги. Ніхто не любить чути правду.

Але Енді теж хотіла припинити це.

— Г'ю, гадаю, що ми вже доволі покопались у минулому.

Г'ю повернувся до неї:

— Я чекав такої легковажності від Сід, але не від тебе.

Вона розвернулась, щоб бачити його обличчя.

— Легковажності?

— Ти пам'ятаєш той рік, коли я зізнався родині у своїй орієнтації? Ти хоч уявляєш, як це було важко?

Енді уявляла. Це був випускний рік у старшій школі. Г'ю був таким нещасним того року. Тихим. Відокремленим. Задумливим. Їхні батьки боялись, що у нього депресія чи він вживав алкоголь, чи навіть щось гірше, але коли вони намагались з ним поговорити, він відмовлявся.

— Однією з причин, чому я так боявся зізнатись, було те, що я завжди знав — щось не так. Я завжди це відчував. Що

я інший. Що мене менше любили.

— Навіть менше, ніж мене? — прохрипіла Енді.

— Так, навіть менше, ніж тебе. Я був геєм у кварталі натуралів, дитиною, заледве впевненою в собі, не кажучи вже про сексуальність. Все, що я відчував, — інакшість від усіх, — він зробив паузу. — Тому, дізнавшись тепер, що ми не були насправді дітьми нашого батька, це відкинуло мене назад, у гидкі часи. Дні, до яких я не хочу повертатись!

Він вже почав кричати, тому Мартін взяв його за руку.

— Любий, ходімо, — він потягнув Г'ю, щоб той встав на ноги. — Все гаразд.

Але нічого не було гаразд. Енді почувалась спустошеною від того, що Г'ю вивалив на них. Від усвідомлення того, як жахливо він почувається і який жахливий той факт, що у вакуумі правди він усі ці роки звинувачував себе.

— Г'ю, мені так шкода, — заплакала вона.

— Ти не можеш казати, що не відчуваєш цього теж! Я знаю, що ти відчуваєш. Я відчував це. *Я був іншим*.

Сльози стояли в кутиках очей Енді. Тому що те, на що натякав Г'ю, було жахливо. І тому, можливо, те, що було закопано глибоко, вона таки пам'ятала.

— Ти не пам'ятаєш, як іноді мама з татом сварились? Через те, як Тіш по-різному ставилась до нас і Сідні? Про те, якими жалюгідними вона змушувала почуватись нас і маму?

— Я не знаю! — крикнула Енді. — Можливо, щось із цього й було?

— Не будь такою наївною, Енді. Ти більше ніж інші маєш розуміти. Ти моя близнючка.

Енді вскочила на ноги.

— Йди до біса, Г'ю.

Сльози текли, вона відвернулась від нього і пішла через гарячий пекучий пісок до пляжної стежки. Одна справа — копатися у бомбі, яку на них скинула їхня бабуся. Але намагатися з'єднати це з болем від його камінгауту стільки років тому? Навіть для Г'ю це було занадто. Одне ніяк не стосується іншого.

Енді гупала пляжною стежкою, швидко віддаляючись від них усіх. Її ноги палали з кожним кроком, але вона майже цього не помічала. Вона була розлючена на Г'ю. І на його потворні запитання.

Але найбільше, усвідомила вона, хапаючи повітря на горі стежки, — на саму себе. За те, що не запитала раніше.

Тіш

Вона припускала, що пізній ранковий чай покращить їй настрій. Телефонував Чарлі й просив про зустріч. Це не змінить її рішення, але дасть шанс побачити свого хлопчика, і лише з цієї причини вона погодилась.

На стійці реєстрації для неї забронювали автомобіль. Спочатку молода рецепціоністка (Тіш була певна, що вона молода; занадто багато надії та радості в голосі) намагалась запропонувати їй скористатись автобусом, що прямує в місто. Тіш розсміялась. Вона бачила ці автобуси: жваві маленькі репродукції і доволі добре зроблені — могла вона додати. Але вони відкриті, й дороги досить вибоїсті, а ще вони набиті іншими гостями курорту. Тіш не змішується з іншими. Що розважило її найбільше, то це припущення цієї сповненої надії молодої дівчини на стійці реєстрації, що Тіш доволі молода, щоб пройтись до автобусної зупинки. Потім чекати під сонцем. Проїхатись на ньому містом і очікувати його повернення. Це припущення про її молодість було милим і змусило її моментально усміхнутись. Потім їй спало на думку, що, можливо, оптимізм цієї дівчини не безпричинний; можливо, їй варто бути обережною.

Поки автомобіль котився вниз по Мейн-стріт, Тіш дивилась у вікно на туристів, поглинутих своїми справами. Метушня в центрі Чатема — це те, що приваблює багатьох. Але не її. Сільські магазинчики яскраві й веселі: вітрини кишать квітами, крамниці заповнені прибережними товарами, усюди рясніють тенти з яскравим забарвленням. За описом, це листівка із зображенням американського літа.

— Ви бажаєте, щоб я зупинився десь конкретно, мем? — запитав водій. Його красивий і глибокий голос заспокоював Тіш.

— Їдьте прямо, — відповіла вона йому. Її пункт призначення не серед цього пастельного раю.

Вони проїхали повз книжковий магазин «Там, де закінчується тротуар», який Чарлі завжди рекомендує. Потім вони проїхали «Історії Кейп-Коду», що відкрився одразу після того, як вони з Морті придбали Риптайд і де вона завжди могла знайти елегантний подарунок як вдячність за запрошення на вечері чи вечірки. Надворі біля магазину морозива «Баффі» утворилась черга на тротуарі. Ще занадто рано для морозива. Коли водій пригальмував, щоб об'їхати пішоходів, що йому часто доводилось робити, — *Небеса, цей натовп!* — вона примружилась на вітрину галереї. Там було велике полотно із зображенням пари, що йде до океану, а їхній маленький хлопчик біжить попереду. Пара тримається за руки. Серце Тіш завмерло. Перш ніж відвела погляд, вона задумалась, чи знає хтось із них, що невідомо, скільки часу їм відведено бути разом.

Коли вони нарешті доїхали до роздоріжжя, Тіш дала водію вказівки їхати на південь по шосе 28 і далі до Ярмута. Поїздка займе їм більше ніж двадцять хвилин, але час мало хвилював Тіш цими днями. Вона рада була вибратись цього літнього сонячного дня. Її номер у готелі «Чатем Барс» прекрасний, і обслуговування бездоганне. Але вона відчуває, що задихається від усіх думок у голові й усієї її особистої історії, що нависла над нею тепер, коли вона повернулась на Мис. Було добре відволіктись.

Для зустрічі із Чарлі вона обрала чайну кімнату в «Будинку капітана Фарріса. Коли водій під'їжджав до величезного паба, вона побачила, що Чарлі вже чекає її на ґанку. Водій відчинив її дверцята і допоміг вийти, коли підбіг Чарлі й узяв її за руку.

— Дякую, — сказала вона їм обом. Тіш — феміністка до мозку костей, але вона ніколи не зрозуміє цей новий стиль мислення, коли жінки наполягають на тому, що самі можуть відчиняти свої двері.

Чайну кімнату заливає полуденне світло, і Тіш моргає, поки слідує за господарем до їхнього столу біля ряду вікон. Вона замовила віндзорський чай: ерл ґрей, булочки з малиновим джемом і вершками та чайні сендвічі з огірком і лососем. Поки вони очікували, Чарлі стоїчно сидів і витримував світську бесіду. Вона добре його виховала. Він знав, що треба зачекати, перш ніж братись до суті проблеми.

— З'їж булочку, — сказала вона йому. Вони все ще теплі й масляні. І знову Тіш була подивована власним апетитом.

Вона не надкушує, а їсть маленьку випічку повністю. А потім береться за чайні сендвічі. Огірок хрумкий. Попиваючи чай, вона розглядає лосося. На її розчарування, Чарлі лише надкусив булочку.

— Я колись розповідала тобі історію про першу звану вечерю в домі твоїх бабусі й дідуся, на яку мене запросили?

Чарлі трохи оживився. Він завжди любив історії про свого покійного батька.

— Твоя бабуся не зовсім мене запросила, це зробив твій батько. Ми щойно заручились і були в страшенному захваті від цієї події. Твій батько хотів, щоб я познайомилась зі всіма, кого він знав. Я почувалась так, наче була на гастролях! — вона м'яко розсміялась від цього спогаду. — Ми обоє навчались в колумбійському університеті, тому, коли він представив мене своїм друзям, ми були рівнею, — вона вивчала його вираз обличчя, щоб побачити, чи він розуміє, — але те саме не можна було сказати про поїздку до Саґ-Гарбор.

Вони недавно випустились, і Тіш уже мала дві співбесіди на посаду медсестри в місті. Вона досі жила з батьками в родинній квартирі, але недовго. Скоро вона матиме власну роботу та заробіток і знайде своє місце з коханим чоловіком. Весілля планували не раніше зими, але Морті вже приглядав ідеальну квартиру для них. Тіш була на сьомому небі. Її нове життя буде зовсім іншим.

Вперше вона зустріла батьків Морті в ресторані в центрі міста. Потім вона бачилась із ними на званому вечорі в їхньому домі біля Централ-парку. Двічі Тіш відчувала себе

приголомшеною. Матір Морті, Матильда, була бездоганно одягнена. Вона мала схильність до гарно пошитих костюмів стриманих кольорів, підкреслених хутром і прикрасами. А найбільше вражала її постава. Матильда мала прямий силует і незворушний вираз обличчя, який Тіш було важко розуміти й неможливо наслідувати.

На відміну від її матері, яка була експресивною і гучною — коли кричала дітям, щоб вони йшли вечеряти, коли вирішувала суперечки між братами й сестрами, коли розподіляла обов'язки, — Матильда говорила тихо і мало зверталась до Тіш. Її вітання були швидкими й формальними; розчарований погляд від волосся Тіш і до її практичного взуття, за яким слідувала така сама стримана усмішка. А потім Матильда раптово відходила, коли її увагу привертав будь-хто, хто б то не був поблизу. Їхня взаємодія ніколи не виходила за межі формальностей, незважаючи на всі зусилля Тіш налагодити зв'язок. У присутності Матильди Дарлінґ Тіш нічого не могла вдіяти й лише почувалась простакуватою і незграбною. Їхні величні будинки й світський спосіб життя не допомагав. Тіш була наче рибина, яку викинуло на берег.

— Твої бабуся і дідусь щороку влаштовували вечірки в саду в їхньому будинку в Саґ-Гарборі у вихідні до Дня пам'яті. Пам'ятаєш це?

— Так, — сказав Чарлі, його очі прояснились, — я пам'ятаю плавання на яхті в клубі одного літа. Хіба дідусь не брав нас на свій човен?

Тіш кивнула:

— Ми були на тих вечірках всього кілька разів. Коли ти з'явився, твій тато надавав перевагу проводити літо тут, на Мисі. Лише з нами.

Вона ніколи не говорила Чарлі причину. Можливо, час настав.

— Того першого літа, коли твій батько привіз мене у Саґ-Гарбор, я щойно закінчила коледж і відчувала себе гордою. Ти ж пам'ятаєш, я була першою в родині, хто здобув освіту. І першою дівчиною, яка пішла на навчання. Я була доволі вигідною партією.

— Це аж Колумбійський університет.

Тіш знизала плечима.

— Це була програма для медсестер, тільки для жінок. Час був інший. Але все-таки я почувалась дорослою, відповідальною за своє власне майбутнє. Я була дуже щаслива того літа, коли ми поїхали до Саґ-Гарбору.

— Коли ми прибули, вечірка була в розпалі. Маєток твоїх бабусі й дідуся був біля води. Він був вельми елегантний і добре обставлений. Я ніколи не відвідувала подібний захід й була трохи ошелешена оформленням і самими запрошеними людьми.

Саґ-Гарбор був за дві години їзди від міста, але для Тіш це був зовсім інший світ. У зелених просторах Гемптонса Тіш й уявити не могла величі цих будинків, розмах моря. Щойно Морті припаркувався на гравійній алеї у формі підкови, як з'явився камердинер, щоб забрати машину. Коли вони обійшли будинок з гонтовим дахом, у Тіш перехопило подих. У центрі смарагдового газону було встановлено біле

шатро, в якому стояли вкриті обрусами столи й золоті стільці, стояв персонал в уніформі, світилися мерехтливі вогні. На сцені грав джазовий оркестр. На зеленому газоні чоловіки в солом'яних капелюхах і жінки в чайних сукнях сміялись і попивали шампанське. І повсюди — скупчення гостей, вдягнених у білий або світлий одяг в смужку. Але поза цим було те, що захопило увагу Тіш.

— Ходімо, там друзі сім'ї, з якими я хочу тебе познайомити, — сказав Морті, тягнучи її за руку вбік будинку.

— Хвилинку, — сказала Тіш, обережно вивільняючи руку. Вона має побачити це ближче.

Морті дивився, як вона перетинає газон, оминаючи гостей на своєму шляху. Повз тент, де нагорі сяяли справжні канделябри. До краю двору, аж до дамби. Там, нагорі кам'яної стіни, вітер розвівав край її сукні і шум прибою заглушав звуки джазового оркестру. Тіш подивилась ліворуч і праворуч на нескінченний блакитний простір. Як може такий райський анклав існувати так близько до сірих вулиць і архаїчних будинків, серед яких вона виросла?

До цього моменту єдиним місцем для літнього відпочинку, яке вона відвідувала, був Коні-Айленд, куди їх привозили батьки в ті рідкісні вихідні. Й одного разу Роквей-Біч, куди вона приїхала з одногрупницями. Батьки Тіш не возили сім'ю на відпочинок. Вони мусили працювати й годувати голодні роти. Навіть поняття відпустки було абсурдом.

Стоячи того дня на задньому подвір'ї і милуючись Атлантичним океаном, Тіш одночасно відчувала неперевершене благоговіння і незначущість у цьому світі. Вона й гадки не мала, що ці почуття просто дрібниця у порівнянні з тим, що вона відчує у будинку за її спиною.

— Ті вихідні змінили моє життя.

Серед всієї тієї краси й декадентства була потворність.

Що б не побачив у ній Морті того доленосного дня на футбольному матчі у Колумбійському, його батьки ніколи не будуть в стані розгледіти. Ні коли вона народила їм онука, їхнього спадкоємця. Ні згодом, коли Морті був немислимо украдений у них, і вона з Чарлі — це все що залишилось. Тепер вона подивилась на серйозний вираз обличчя Чарлі. Він хотів почути більше.

Морті зробив, те що обіцяв, — того вікенду до Дня пам'яті він з любов'ю представив свою наречену всім друзям родини. Ніколи не відпускаючи руки Тіш, він водив її від групи до групи, від столу до столу заможних гостей, які цікавились молодою жінкою, якій так раптово освідчився Морті Дарлінґ. Вони ніколи раніше не чули про неї. Омейлі не було іменем їхнього кола.

Тіш була непідготована.

— Звідки твоя родина?

— Чим займається твій батько?

— Де ви зазвичай проводите літню відпустку?

Апетитного лобстера було важко проковтнути серед усіх цих розпитувань. Шампанське наче прокисло у неї в шлунку. З їхньої реакції Тіш могла сказати —

якими б ввічливими вони не були, що вони розчаровані. І що гірше, вони дивились з підозрою. Але найгірше було попереду. Серед гостей покоління батьків Морті було і її покоління — молоді люди, з якими Морті проводив час щоліта в Гемптонсі. Грав у тенісному клубі. Брав участь у регатах. Очікувалось, що він буде триматись цієї компанії, коли вирішить одружитись. І була серед них одна особлива, на якій родина ще не поставила хрест.

Матильда привела її. Тіш і Морті стояли біля столу з десертами, коли почули, як наближається його матір.

— Поглянь, кого я зустріла! І вона сказала, що ти ще навіть не привітався.

«Наша дорога Ребекка» було першою підказкою. А радісний вираз на обличчі Матильди, коли вона підводила Ребекку до них, був другою.

Сяйлива усмішка Ребекки Вітмор була лише для Морті. Тіш відступила, коли Ребекка закинула засмаглі руки на шию її нареченого і запищала.

— Ребекка — дорога подруга родини, — повідомила Матильда так, наче пояснювала нестримане вітання, хоча кому не було ясно. Що було зрозуміло, так це те, що вона представляла набагато більше для Матильди.

Що змусило Тіш почуватися ще незручніше, так це те, що Морті, здається, взагалі не був проти.

— Ребекко! — вигукнув він, усміхаючись майже так само широко, як і вона. — Як давно ми не бачились?

Ребекка задумалась.

— Хто ж знає? Ти пропустив різдвяну вечірку торік. І новорічну також.

Її тон був одночасно дитячим і глузливим, а Тіш бачила її наскрізь. Морті провів обидва цих свята із нею.

Наче раптом отямившись, Морті повернувся до неї.

— Пам'ятаєш, я розповідав тобі про Вітморів?

Тіш змусила себе всміхнутись і простягнула руку. Може, вона й пригадувала Вітморів, але однозначно не пам'ятала, щоб він згадував серед них молоду блондинку, вишукану і привабливу.

— Приємно познайомитися. Тіш Омейлі, наречена Морті, — додала вона, розхвилювавшись, що Морті забув про це сказати.

— Привіт, — Ребекка швидко оглянула її і відразу спрямувала увагу на інше. — Морті, чула, ти залишаєшся у місті після того, як Колумбійський з тобою закінчив! Як би я хотіла сказати те саме про Гарвард, — вона зітхнула. — Ще один рік!

Вона була не лише розумною, а ще й молодшою.

— Ви двоє були такими близькими! — із захопленням мовила Матильда. — Вам справді варто це надолужити. Ребекко, розкажи Морті про свою поїздку в Іспанію.

— Іспанію! — сказав Морті так, наче ніколи не чув про це місце.

— Я лише вчора повернулась додому, — вела далі Ребекка. — Але ж ти знаєш мою матір. Відразу в клуб на тенісний матч! — Вона зробила паузу, щоб перевести подих. — Ти досі граєш? Ти був такий вправний!

Тіш й гадки не мала, що Морті грав у теніс.

Він скромно підняв плече.

— Не дуже, останнім часом.

При згадці про це Матильда забулькала, наче пляшка шампанського, перед тим як вибухнути.

— Пам'ятаєте, як ви двоє були парними партнерами? Ребекко, люба, тобі справді варто взяти Морті на гру, поки він не повернувся до міста. Як щодо завтра?

— Мамо, Тіш буде тут.

Вони всі повернулись, наче раптово згадали про неї.

Матильда вдала здивування.

— О. Ти залишаєшся на весь вікенд?

Морті кинув Тіш винуватий погляд.

— Я певний, що казав про це, мамо. Кілька разів.

— Ти граєш? — весело втрутилась Ребекка.

Тіш похитала головою:

— Ні.

— Ходиш під вітрилами?

— Ні.

Вираз обличчя Ребекки потьмянів.

— Ой, — вона схопила Морті за руку. — Пам'ятаєш той раз, коли ми вкрали шлюпки й вивели їх до затоки? У нас були такі неприємності!

Матильда сплеснула руками.

— Неприємності! Я маю нагадати, що твій батько рятував вас обох. Клуб був незадоволений. Ми гадали, що вони скасують наше членство.

Тіш вимушено посміхнулась, коли вони троє голосно розсміялись із цього спогаду.

А потім Матильда зробила те, чого ніколи раніше не робила.

Вона взяла руку Тіш у свою.

— Пішли, візьмемо тобі того чудового лимонаду. Ми не хочемо, щоб ти нудьгувала, поки ці двоє згадують минуле. Це, очевидно, надовго.

Тіш відчула, як її охопила хвиля обурення. Це був єдиний раз, коли Матильда Дарлінґ зверталась до неї особисто і коли вона не могла відмовитися від запрошення, вона знала, що це аж ніяк не стосується лимонаду.

Поки Матильда її випроваджувала, Тіш оглянулась. Ребекка й далі теревенила, а її величезна тупа усмішка все ще була приліплена на її сяйливе обличчя.

— Тобі доведеться пробачити Морті, — сказала Матильда. — Він і Ребекка пройшли довгий шлях. Ти ж знаєш, що перше кохання ніколи насправді не залишає тебе, — вона подала Тіш крижану склянку лимонаду, а її очі стали жорсткими.

Тож вони *були* парою. Морті ніколи не згадував про цей факт.

— Морті — джентльмен, — погодилась Тіш.

— Ти б їх бачила! Ці двоє були нерозлучними, — Матильда задерла голову і мрійливо подивилась повз Тіш. — Так багато спільних спогадів.

Тіш прослідкувала за її поглядом саме вчасно, щоб побачити, як Ребекка потягнулась до рукава лляного

піджака Морті. Вона закинула голову, сміючись, так, наче, щоб він там не сказав, то було найсмішніше, що вона чула у житті. Тіш чекала, що вона прибере руку, але Ребекка цього не зробила.

— Прошу вибачення, мені потрібно освіжитись в дамській кімнаті.

Матильда заледве звернула увагу.

— Звичайно. У головному залі, за оранжереєю.

Тіш не могла вибратись достатньо швидко. Поки вона видиралася гранітними сходами вгору до головного патіо, то проклинала себе за те, що почувається такою нікчемою. Ребекка Вітмор була просто дівчиною. Але це була не вся правда. Вона була дівчиною Ліги плюща. Зі шкірою кольору мигдалю, ідеальними білими зубами та густим золотим волоссям. Із заможної родини, яка належала до тих самих клубів і певного походження. Все, про що могла мріяти Матильда Дарлінґ як невістка.

Тіш пройшла крізь великі французькі двері. Навіть у своєму стані вона зупинилась, щоб помилуватись усім цим. Мармурова підлога відлунювала під її черевиками з квадратними підборами. Її погляд пробіг широкою стелею, шовковими завісам, імпозантними олійними портретами на стінах. Один оксамитовий диван нефритового кольору і два позолочених крісла розташовані поруч з роялем. Екстер'єр, суворий у своїй формальності. Тіш відчувала дотик Матильди на кожній поверхні.

Стоячи у ванній кімнаті, Тіш бризнула холодною водою на свої почервонілі щоки. Вона глянула на блакитні очі, що

дивились на неї. Її темне волосся було зібране назад і підкручене. Сукня з люверсами, можливо, не була такою дивовижною, як в інших, але рішучість у її погляді була неперевершеною. Це були не її люди, і сьогодні вона відчула з впевненістю, що не належить до них. Але якщо вона мріє про життя з Морті, доведеться піти на поступки. Тіш випросталась у дзеркалі.

— Коли я вийшла з тієї ванної кімнати, твій батько чекав на мене, — сказала вона Чарлі. Поки говорила, Чарлі покінчив зі своєю булочкою і трьома сендвічами. Вона замовила ще одну порцію.

— Що він сказав? — запитав Чарлі. — Будь ласка, скажи, що він заступився за тебе.

Тіш була вдячна за цю ремарку. Можливо, їхнє взаєморозуміння почалось.

— Ми ж говоримо про твого батька. Звичайно, він так і зробив.

Що зробив Морті, то це взяв руку Тіш і притиснув її до своїх губ.

— Ти найпрекрасніша жінка з усіх присутніх. І, очевидно, найрозумніша. Не дозволяй нікому змушувати тебе думати інакше, чуєш?

Потім він вивів її назовні униз сходами прямо на середину танцювального майданчика.

— Один момент, моя любове.

Свінг східного узбережжя якраз закінчувався, коли Морті піднявся на сцену. Він кивнув керівнику гурту, який

підставив своє вухо. За мить Морті повернувся і знову взяв Тіш за руку.

Гурт почав грати, і, на радість Тіш, головний вокаліст почав співати пісню Тоні Беннетта «Заради тебе». Морті притягнув її до себе так міцно, аж повітря вирвалось з її легень. Усі сумніви й розчарування, які вона відчувала, зникли в його обіймах. Поки вони повільно кружляли танцмайданчиком, Тіш відчувала на них погляди.

— Нехай дивляться, — прошепотів Морті їй на вухо, наче прочитав думки. — Дай їм побачити, що у нас є.

Тепер, сидячи за столом навпроти Чарлі у чайному домі Капітана Фарріса, Тіш згадала піднесення, яке приніс той момент.

— Твій батько бачив у мені те, чого не бачила його родина.

Чарлі відкинувся в кріслі з незрозумілим виразом обличчя. Вона думала, що ця історія допоможе йому зрозуміти. Але натомість він мав такий вигляд, наче вона зробила йому боляче.

— Що таке? — запитала вона.

— Мамо, ти маєш усвідомлювати іронію того, що кажеш.

Вона не усвідомлювала.

— Те, як до тебе ставилась татова родина. Ти розумієш, що саме так ти ставилась до Кори всі ці роки?

— Що за абсурд! — шлейф розчарування піднявся у ній. Очевидно, Чарлі не чув ані слова з того, що вона сказала. Жертви, на які вона пішла; раціональність того, що вона

подарувала будинок Сідні. — Ти був на ретельно продуманому шляху до Ліги плюща. До лікарської практики! Щоб уникнути всіх очікувань родини Дарлінґів і прокладати свій власний шлях. І ти пожертвував усім цим через *ситуацію з нею*!

Чарлі похитав головою.

— Мамо, я зробив цей вибір. І хоча мені шкода, що це розчарувало тебе, це був найкращий вибір у моєму житті. Я насолоджувався, працюючи на сімейний фонд, а потім я любив свою кар'єру вчителя. Але найбільше я люблю сім'ю, яку ми з Корою створили, — останню частину він підкреслив твердим тоном, до якого вона не звикла.

Тіш поставила свою чашку. Вона не готова була до такого спростування від свого єдиного сина. Його звинувачення просто не відповідають дійсності.

— Чарлі, будь ласка. Я ніколи не виражала несхвалення через походження Кори, як зробили зі мною твої бабуся і дідусь. Я не схвалювала лише те, що вона тобою скористалась. Вона бачила в тобі молодого заможного чоловіка. Налаштованого на світле майбутнє. У той час як сама вона була на шляху до краху.

Чарлі відсунув свою тарілку вбік, його очі наповнились тим, що Тіш розпізнала як печаль. Вона хотіла, щоб він зрозумів. Але якось робила все лише гірше.

Вона не може здатись зараз.

— Ти маєш послухати, любий. Я завжди лише намагалась тебе захистити. Від суворих очікувань твоїх бабусі й дідуся. Від життя, яке змусило б тебе залежати від

них. Саме тому я хотіла, щоб ти пішов до Єлю. Зробив хорошу кар'єру. Був самим собою і обирав власний шлях у житті, а не так, як сталось зі мною.

Хіба він не бачить всього, що вона зробила? Якщо вона не може змусити його це зрозуміти, то все це було марно. На її величезне полегшення, Чарлі простягнув руку через стіл.

— Мамо, я чув про жертви, на які тобі тоді довелось піти. Але зараз усе не так. Тобі не потрібно захищати Риптайд чи мене від чого- або кого-небудь. І звичайно не від Кори чи Енді й Г'ю. Вони *моя* сім'я. І якби ти дала їм шанс, ти б теж це побачила.

Вона не мала мужності сказати йому, чому не може впустити у свою сім'ю Кору. Бо правда в тому, що Чарлі завжди кохав Кору. Тіш знала це з першого моменту, як побачила їх разом на злощасному випуску Чарлі. Проблема полягала в тому, що Кора *не* кохала його.

Не так, як її прекрасний, чудовий син, того заслуговував. Не так, як вони з Морті кохали одне одного. Одна річ — втратити Єль і кар'єру в медицині, але зовсім інша — втрапити у нерозділену любов.

Якщо він досі цього не зрозумів, вона не хотіла розбивати його серце. Натомість вона сказала йому:

— Риптайд був останнім місцем, де ми з твоїм батьком були разом. Це був наш рай. Тому я залишаю його Сідні. Щоб зберегти трохи цього. Щоб вшанувати це.

— Це не означає, що він має належати Сідні. Його може розділити вся наша родина. І я знаю, що це не те, чого ти хочеш.

Родина. Те, що їх усіх пов’язує, і єдине, в чому вони не можуть досягти згоди.

— Родина — це кров, Чарлі.

Кора, можливо, спокусила її сина, переконала його прийняти її дітей і піклуватися про них усіх. Але це не означає, що Тіш має віддати їй і Риптайд. Кора не зможе оцінити, що Риптайд означав для неї, для Морті. Це все, що залишилося від трастового фонду Дарлінґів, і тому Тіш бажає, щоб це залишилось у родині Дарлінґів.

Не маючи більше чого додати, Тіш перевела погляд на чайну кімнату. Вона важко зітхнула, в її диханні було чутно хрипи. Важка правда їхньої розмови виснажила її.

Її син — розумна людина, хороший чоловік і батько. Чи можливо, що вони сперечаються через одне й те саме? Це дратує. Вона сподівалась, що сьогоднішня зустріч прояснить ситуацію між ними, але, здається, на це потрібно більше часу. А цього у неї залишилось небагато.

Кора

— До весілля залишився тиждень! — Сідні стрибала сходами вниз, як колись у підлітковому віці, й усі підняли очі зі своїх місць на кухні.

— Круто. І мій тато приїжджає завтра, — сказала Моллі. — Він приїде, щоб забрати мене до Віньярда.

Кора помітила, що Г'ю та Енді обмінялись одним зі своїх поглядів між близнюками, хоча вона не була певна, чи це через весілля, чи через колишнього Енді.

— Це прекрасно, Сід. Коли приїде Джеймс?

Сідні сильно усміхалась, заледве тримаючи себе в руках.

— Він працює над великим проєктом, але буде тут за два дні до весілля, щоб допомогти з фінальними деталями. І, сподіваюсь, щоб розслабитись!

— Буде добре побачити його, — мовив Г'ю.

Кора роздумувала, наскільки це було правдою. Їм усім дуже подобався Джеймс, завжди, але раптове передання Риптайду створило брижі у родині, які, Кора знала, ще не закінчились. Насправді вона очікувала, що вдарить шквал, перш ніж все скінчиться. Приїзд Джеймса викличе купу запитань, на які, як вона знала, Сідні не хоче відповідати. Тіш завдала болю їм усім. Кора повернула свою увагу до

медової дині, яку нарізала, щоб взяти на пляж. Якби ж лише вони всі могли пережити весілля.

— Поки він буде тут, хочу завершити всю весільну підготовку, — Сідні подивилась на брата і сестру. — Це звільнить вас від більшості ваших обов'язків. Радійте.

Енді потягнулась через Кору і поклала шматок дині до рота.

— Це означає, що він піде на примірку моєї сукні замість мене? Відтоді як я приїхала, все, що роблю, це їм. Я хвилююсь, що її треба буде трохи перешити.

— Дуже смішно, — сказала Сід. — Примірка сьогодні на третю годину. Дівчата, ви не проти?

Моллі не була проти всього цього, що Корі подобалось споглядати. Вона пожвавішала від згадки про весільний салон.

— О, тітко Сід, а ми зможемо подивитись на квіткові вінки чи тіари, поки будемо там? Я бачила фотографії в інстаграмі з вінками на голову для подружок нареченої. Це було *так* гарненько. Ти *маєш* це побачити.

Коли вона вийняла телефон із задньої кишені, Г'ю легенько штовхнув дівчину ліктем.

— Хіба ти не квіткова дівчина?

Моллі скривила обличчя.

— Молодша *подружка нареченої*. Ох боже мій. Я не дитина, — коли Г'ю підвів руки вгору, Моллі повернула увагу назад до своєї тітки. — Тож, тітко Сід, ми зможемо вибрати прикраси на голову? Я хочу мати якнайкращий вигляд.

Енді засміялась:

— Бо, будьмо чесними, весілля тітки Сід — насправді твій день.

Що змусило всіх засміятись, бо це, очевидно, було не дуже скромно.

— А як щодо мене? — поскаржився Г'ю, нахиляючись через плече Моллі, щоб поглянути на її сторінку в інстаграмі. — Я отримаю прикрасу на голову? — він повернувся до Мартіна. — Ти теж хочеш, адже так?

— Безумовно.

Не зупиняючись, Моллі ігнорувала їх усіх і скролила картинки.

— У будь-якому разі, тітко Сід, ось варіанти зі стразами. А ось один із маргаритками. Хіба ж воно не матиме прекрасний вигляд з моєю сукнею?

Кора розсміялась. Люди часто нарікають на підлітків, але Моллі була нічим іншим, як яскравим світлом і комічним полегшенням для них усіх. От як зараз. Тепер вони насправді взаємодіяли.

— Я йду на пляж, — оголосила Кора. — Це прекрасний день і ще багато часу до примірки суконь. Хто зі мною?

Коли вона дивилась в кожне обличчя, вони відводили очі. Енді перевела погляд на Моллі, Г'ю — на свій телефон. Навіть Мартін зайняв себе мискою з фруктами.

— Мартіне, поклади сливу назад, — це змусило усіх підняти очі. — Всі чули мене? Ми йдемо на пляж.

— Ну я маю зателефонувати по роботі… — почав Г'ю.

— А я маю весільні справи, — додала Сідні.

Енді збиралась розтулити рота, коли Кора взяла великий ніж і встромила його в іншу половину дині.

— Я збираю їжу. Ви йдете одягатись у купальники. Ми йдемо і весело проведемо час, чорт забирай.

Усі троє її дітей мовчки витріщались на неї.

Тільки Моллі заговорила:

— Ви чули бабусю. Ходімо.

І, на диво, всі четверо дорослих пішли за нею нагору.

Пляж забезпечив їх усім: яскраве сонце, спокійний прибій з легкими хвильками для ігор у воді, багато вільної території на пляжі, щоб обрати собі місце. Кора одягнула протисонцеві окуляри і відкинулась на спинку пляжного крісла.

— Як тобі це вдалось? — прошепотів Чарлі.

Її очі залишались заплющеними.

— У нас була маленька розмова.

Г'ю, який ніколи не упускає можливості підслухати, дозволив собі не погодитися.

— Вона фактично погрожувала нам фізичною розправою.

Чарлі кивнув:

— Вражає.

Вони всі були тут. Разом на пляжі. І розмовляли. Кора всміхнулась сама до себе. Місія виконана.

— Як пройшла розмова з твоєю матір'ю? — тихо запитала Кора. Вона не хотіла, щоб інші почули, але й не могла чекати поки вони повернуться додому.

Чарлі на мить задумався про це.

— Вона має свої причини. Але я не думаю, що вони тобі сподобаються. І це нічого не змінює.

— Тебе влаштовують її причини? — поцікавилась Кора, сідаючи.

Іноді у своєму співпереживанні він розривався між матір'ю і дружиною. Хоча Чарлі завжди був вірним їй і дітям. Вона підозрювала, що це було частиною того, що спонукало Тіш до тонко прихованої зневаги. Вона більше не могла контролювати свого сина. І їй було байдуже до його життєвого вибору.

— Ні, люба. Я не погоджуюсь з її причинами, просто кажу, що можу їх зрозуміти. Це був довгий обід. Вона трохи занурилась у минуле.

Кора обдумала це. Тіш була відома тим, що тримала увагу за сімейним столом. Вона любила увагу публіки й любила керувати розмовою.

— Що вона сказала?

— Чесно? Вона розповіла мені, як мій батько вперше взяв її із собою до будинку у Саґ-Гарбор. Мої бабуся і дідусь проводили вечірки на вікенд до Дня пам'яті у Гемптонсі. Вона згадувала це.

— І як це стосується нас? А передання Риптайду?

Чарлі знизав плечима:

— Очевидно, якось стосується, — він помовчав. — Коли батько раптово помер, мати пішла на великі жертви. Вона була молода і дуже самотня. Мої бабуся і дідусь не полегшували їй життя. Поки я ріс, я, звичайно, знав, що між

ними напружені стосунки. Але тільки зараз починаю розуміти масштаби, — він повернувся до неї. — Це сумно. Вони жахливо з нею поводились.

Так, це було сумно, Кора не сперечалась. Їй довгий час було цікаво, якою Тіш була до смерті чоловіка. Вона підозрювала, що їй навіть могла сподобатись її свекруха — що, можливо, раніше вона була зовсім іншою людиною.

— Знаєш, на тих вихідних, коли батько привіз її на вечірку до Дня пам'яті, вони заручились. І що зробила моя бабуся? Запросила татову колишню дівчину ще зі шкільних років і зробила цілу виставу для їхнього возз'єднання. Вона намагалась розлучити моїх батьків.

Що ж, Кора знову вмостилась у своєму кріслі, намагаючись уявити, як інша жінка встала на шляху Тіш. Для неї Тіш завжди була свекрухою. Старшою, із життєвим досвідом і, безперечно, єдиною, хто мала перевагу, коли справа доходила до Чарлі. Вона завжди знала лише жінку, яка занадто захищає і багато втручається. Зараз їй спало на думку, що, можливо, Тіш не завжди була такою.

— Скільки їй було тоді років?

— Двадцять. Щойно випустилась з коледжу з освітою медсестри. І з родини з набагато меншим достатком.

— Хах, — Чарлі згадував, що Тіш виросла в маленькому місті в Йонкерсі й була найстаршою донькою у великій ірландській родині. — Я знала, що її родина з робочого класу.

Чарлі повернув плечі назад.

— Абсолютно. А також першого покоління. Можеш уявити вихідця з цього середовища, якого заштовхнули у світ голубої крові моїх бабусі й дідуся?

Вона завжди думала про це більше як про перехід, ніж про заштовхування. Більше схоже на варіацію казки.

— Тож це не було легко, я розумію.

І все-таки як це стосується їх?

— Очевидно, це було значно важче, ніж я думав. Коли батько помер, мої бабуся і дідусь все контролювали — де мати могла зі мною жити і як мала мене виховувати. Вони ніколи насправді не приймали її у родину. Але тоді вони змушували її жити певним чином.

Кора могла уявити, що це були непрості часи, але, без сумніву, це забезпечило Тіш і Чарлі певний спосіб життя.

— Так, але я гадаю, що це йшло в купі з деякими перевагами. Те, що ти сказав про її родину, не звучало так, наче вони мали наміри підтримувати вдову із сином. Припускаю, що все багатство твоєї матері прийшло від твого батька. І будьмо чесними. Цього було дуже багато. Вона жила доволі екстравагантним життям.

— Вона живе забезпеченим життям, — погодився Чарлі, його плечі опустились. — Як і я.

Його обличчя спохмурніло, і вона повернулась до нього.

— Що не так?

— Ти запитувала, чому мої бабуся і дідусь робили так, — сказав Чарлі. — Чому вони нав'язували очікування і правила щодо того, як жила моя мати.

— І?

— Це було через мене, — він повільно видихнув. — Я мав це знати.

— О Чарлі. — Для нього це була суть проблеми. І вона бачила, що це наповнює його відчуттям провини. — Як ти міг знати? Ти був просто дитиною. Дитиною, яка щойно втратила батька! Що ти міг зробити з цим?

— Не знаю. Можливо, я міг би поговорити з бабусею і дідусем. Переконати їх. Захистити свою матір.

Кора похитала головою. Тіш справді засмутила її бідного чоловіка у чайній.

— Чарлі, тобі тоді було п'ять років. Як поводились дорослі навколо тебе, це їхня провина, не твоя. Ні на мить не думай так. Прошу, — вона взяла його за руки. — Які б жертви не були принесені, це частина життя батьків. Це в жодному разі не має ставити тебе у позицію винного.

Чого вона не додала, так це того, що, які б страждання не винесла Тіш Дарлінґ, це було не так жахливо, як боявся Чарлі. Його матір жила в розкоші, про яку інші могли лише мріяти! Квартира в місті з вікнами на Централ-парк. Подорожі навколо світу. Автопарк. І завжди позолочений дах над головою і атрибути високої моди у її шафах. Ні, серце Кори не буде обливатись кров'ю через неї.

Поки Чарлі похмуро дивився на воду, Кора думала про власне дитинство. Робітничий клас із Середнього Заходу. Єдина дитина двох батьків, що не мали вищої освіти. І під одним дахом із батьком, який надто все контролював і мав застарілі уявлення про місце жінки у світі. Кора втекла від

усього цього, поїхавши у Вассар і пізніше погодившись вийти за Чарлі. Завагітніти близнюками не входило в її плани чи бажання як студентки, але без будь-якої підтримки від родини, що залишилась в Огайо, вона принесла власні жертви. Вона легко могла б посперечатись, що її жертви були такими самими великими, як у Тіш Дарлінґ. І все це, не кидаючи погані наміри в напрямку інших; без перекладання провини чи тицяння пальцями. Чи роблячи із себе жертву. Але цього не можна було сказати про Тіш. Все життя, відколи Кора її знала, вона зосереджувала свій, наче лазер, гнів у її напрямку. Звинувачуючи Кору в усьому, що йшло не так у житті Чарлі.

Г'ю налякав її, перериваючи думки своєю рукою з піском на її плечі.

— Мамо? Ти мене чуєш?

— Що? — вона різко повернулась, прикриваючи очі від сонця. Мартін і Г'ю стояли біля її пляжного крісла.

— Ми йдемо плавати. Хочеш із нами?

Вона глянула на свого засмаглого і вишуканого сина та його партнера. На їхні добрі вирази обличчя. Потім на Моллі, яка приєдналась до них.

— Це буде наче крижаний холод. Але я вмираю від спеки. Тому йду.

Кора усміхнулась.

— Загартовування! От як це відчувається у спекотний день, але коли ти зануришся... ох! Райська насолода.

— То ти йдеш? — запитала Моллі.

— Ні, люба. Ви йдіть. А я приймаю сонячні ванни.

Вона дивилась, як вони троє плентались до краю води. Мартін пішов першим, хоробра душа. Потім Г'ю. Моллі заходила по дюйму за раз.

— Уперед! — Кора крикнула їм, але вони, ймовірно, не чули її через шум океану. Сонце замиготіло від набігаючої хвилі. Морські бризки облили їх, коли хвиля розбилась об ноги.

«Це результат моїх жертв», — подумала вона, дивлячись, як два покоління її родини бавляться у воді. Вона поглянула на Сідні, яка, здається, міцно спала на своєму пляжному рушнику в персиковому бікіні. Її волосся через сонце вже перетворювалось у золоте. Потім на Енді, яка поклала книжку на коліна, щоб подивитись на інших. Усі добре проводили час. Нарешті.

Вона повернулась до Чарлі, який, очевидно, заспокоївся з усією своєю материнською провиною, бо його голова спиралась на пляжне крісло, а рот був злегка розтуленим. Він тихо хропів. Кора поправила його рибальський капелюх так, щоб його тінь прикривала рожевий кінчик його носа. Чарлі був її скелею. І згодом вона полюбила його сильно, хоч і без бурхливих емоцій.

Той день, коли вона завершила розмову з батьком, повісивши слухавку у загальній кімнаті гуртожитку, був тим самим днем, коли Чарлі вдарив Роберта Таунсента у їхньому гуртожитку на іншому кінці кампусу. Але вона тоді ще цього не знала.

Кора сиділа на краю свого ліжка, ридаючи, коли у двері наполегливо постукали. «Роберт!» — це була її перша думка. Він прийшов до тями; він змінив свою думку.

Витираючи сльози зі щік, вона швидко оглянула свою зачіску у дзеркалі й поквапилась до дверей. Її вираз обличчя змінився на розчарований, коли вона їх відчинила.

Там, у коридорі, виблискуючи від дощу під яскравими люмінесцентними лампами, стояв Чарлі Дарлніґ. На його обличчі був розпач.

— Що сталося? — запитала. У цей момент вона побачила його руку, стиснуту в кулак і червону від крові. — Чарлі! — вона схопила її. Кісточки пальців були поранені, шкіра на них розійшлась. — Що трапилось? Це Роберт зробив із тобою?

Чарлі похитав головою:

— Виходь за мене, Коро.

— Перепрошую? — він, мабуть, отримав удар по голові. — Ти кажеш нісенітниці. Заходь. Подбаймо про тебе.

Мовчки, він дозволив їй затягнути себе до кімнати і швидко зачинити за ним двері, сподіваючись, що ніхто не бачив.

— Я маю маленьку аптечку. Присядь на ліжко, — вона перебирала ящики в пошуках аптечки. — Ось вона! — дівчина повернулась і підняла її, але він не сидів на ліжку. Він стояв посеред кімнати з дивним виразом обличчя, а вода стікала на підлогу. — Чарлі, ти мене лякаєш.

— Коро, гадаю, нам треба одружитися.

— Припини ці божевільні балачки і дай мені руку.

Чарлі мовчки спостерігав, як вона очищає його руку, наносить загоювальний крем і намагається приклеїти пластирі, але ті все одно відклеюються.

— Облиш це, — нарешті сказав він. — Я хочу з тобою поговорити.

Кора не хотіла говорити й не хотіла чути ще щось, окрім того, що вже вилетіло з рота Чарлі Дарлінґа. Очевидно, він був дезорієнтований. Можливо, у нього був струс мозку. Чого вона хотіла, то це перев'язати його руку й виставити зі своєї кімнати. Її голова вже була повна проблем. Розчарована, вона розгорнула марлю з маленького згортка. Цього заледве вистачило, щоб обгорнути його руку, але спрацювало. Вона закріпила це медичним скотчем і відкусила край своїми зубами.

— Ти справжня Флоренс Найтінгейл[14], — сказав він, оглядаючи свою руку.

— А ти комедіант. Ось, — вона оглянула свою роботу і відпустила його руку, — тепер можеш йти. Якщо відчуєш потребу взяти участь у новій бійці сьогодні, тобі варто використовувати іншу руку.

Вперше з моменту, як він прийшов до її дверей, його збентежений вираз обличчя змінився і він усміхнувся:

— Подивіться, хто тепер тут комедіант.

Він зробив те, чого Кора ніколи не забуде. Він схопив обидві її руки у свої і ніжно потягнув її на ліжко.

— Будь ласка, просто вислухай мене. Потім я піду. Обіцяю.

Це було останнє, чого вона хотіла, але його руки були ніжними, а у голосі був розпач. Крім того, вона була знесилена, щоб сперечатись.

— Я не вийду за тебе, — сказала вона, забираючи руки.

Він сів навпроти неї.

— Чому ні?

Кора вголос розсміялась. Це було божевілля.

— Бо це безглуздо! Бо ми заледве знаємо одне одного! Бо, якщо ти раптом забув, я вагітна. Від *іншого чоловіка*.

На її розгубленість, ніщо з цього не турбувало його.

— Ну, як сусід Роберта, я тебе знаю. Знаю, що ти розумна і весела. А ще я знаю, що ти вірна і що він жахливо з тобою вчинив.

— Таке іноді трапляється у стосунках.

Чарлі вів далі:

— Я знаю, що ти талановита художниця — я бачив твої ескізи, коли ти приходила між заняттями у студії. Красиві.

Кора кліпнула. Всі ці місяці Чарлі був просто людиною на задньому плані, коли вона приходила до Роберта. Добрий хлопець, який притримував для неї двері й запитував про її навчання час від часу. Чи питала вона коли-небудь про його?

— Я також знаю, що ти любиш ромашковий чай. З медом. Роберт завжди забував мед, — він насупив брови. — Я знав, що цей покидьок ніколи не заслуговував на таку дівчину, як ти.

Кора слухала, з кожним словом усвідомлюючи, що Чарлі звертав увагу. Дбайливу увагу. Бо йому було не байдуже.

Але все одно.

— Роберт і я розберемося з цим, — сказала вона. — Або я розберусь. Сама.

Чарлі здавався задоволеним.

— Та невже? Ти вже сказала батькам?

Кора поглянула вниз на свої коліна.

— Так.

— Тож, я припускаю, вони не були щасливі від почутих новин.

— У них не було часу обдумати це. Але ні, — погодилась вона, — вони зовсім не раді. Я їх розчарувала.

Голос Чарлі пом'якшав:

— Ти ніколи нікого не розчаруєш.

Вона подивилась убік.

— Я працюю над планом.

— Ну Роберт чітко дав зрозуміти, що поруч його не буде. І твої батьки теж не раді. То який конкретно у тебе план, Коро?

Та ким цей хлопець себе вважає? Вона витерпіла достатньо від Роберта і своєї родини. А тепер цей нахабний сусід по кімнаті, який, очевидно, вважає, що може втрутитись і казати їй що робити й рятувати від усього цього.

— Це не твоя справа, — сказала Кора, підводячись. — Я не повна ідіотка. Я щось придумаю.

Чарлі дивився на неї.

— Вибач, Коро. Я гадаю, що ти найрозумніша з усіх людей, яких я знаю. Я не мав на увазі...

Вона обернулась, раптом розлютившись.

— Ти гадаєш, що я розумна? І весела? Що я нікого не можу розчарувати? — сказала вона, глузуючи. — Скажи мені, раз вже ти маєш відповіді про моє життя, звідки ти знаєш усе це, Чарлі?

Він дивився на неї, наче щось вирішуючи. Потім повільно встав і потягнувся за своїм пальто. Кора дивилась, як він одягає його на плечі, готуючись піти.

— Пробач, що я тебе потурбував. І засмутив, — його очі були ніжними й у них було розкаяння, коли він казав це, але вона була така розлючена, що відчувала, як сама пропалювала у ньому діри. — Дякую, що перев'язала мою руку. Я дам тобі спокій.

Він пішов до дверей, залишаючи їй великий простір у маленькій кімнаті.

— Ні! — крикнула Кора. — Спочатку дай мені відповідь на моє запитання.

Чарлі обернувся. Він здавався ображеним.

— Що дає тобі право думати, що ти мене знаєш? — гаркнула вона.

— Те, що я слухав. Твої батьки з Огайо і твоя матір хотіла бути художницею. Як ти.

Вона прикусила губу:

— То ти підслуховував.

Чарлі знизав плечима:

— Доволі важко цього не робити, коли троє людей живуть у двомісній кімнатці гуртожитку. Я пам'ятаю, як ти сказала, що іноді почуваєшся так, наче живеш її мрію. Але це невелика ціна за те, що вона для тебе зробила.

— А що з цим не так? — ця деталь змусила її відчути глибокий сором, і щоки почервоніли. Вона навіть не могла пригадати, що Чарлі був у кімнаті, коли вона ділилась цим із Робертом.

— Це показало мені, яка ти лояльна до своєї матері. А також, яка вдячна.

— Це було особисте. Це нічого для тебе не означає.

Він подивився повз неї у вікно.

— Я пам'ятаю той день, коли Роберт збирався влаштувати акцію протесту на площі кампусу. Він хотів залучити багато людей, був дуже піднесений цим. Але до останнього дня він навіть не рекламував це, — Роберт був наповнений великими ідеями і розповідав навіть більші історії. Кору так захоплювала ця енергія. — Він був втомлений від великої вечірки, що була напередодні, але ти не спала всю ніч, роблячи ті плакати. Організовуючи людей. Я бачив, як ти працювала у нашій загальній кімнаті аж до півночі. Це відданість.

— Я просто допомагала.

— Він хоча б подякував тобі за ту допомогу?

— Я не пам'ятаю, — сказала вона, схрестивши руки.

— Так, ти пам'ятаєш.

Корі не подобалось те, що казав Чарлі: особисті речі. Про неї. Але й припинити слухати вона теж не могла. Він

розумів так багато.

— Ти бачив, як я робила плакати. Ти слухав наші приватні розмови, — вона розвела руками. — Це нічого не означає, Чарлі.

Він подивився вниз на свою перев'язану руку.

— Есе, на яке ви двоє були призначені для класу Фолкнера, ти і Роберт, разом? Ти прийшла, щоб допомогти йому, хоча гадаю, що все закінчилось тим, що ти сама його написала.

Вона зробила гримасу.

— Там була одна фраза, яку ти прочитала вголос. «Така людина вмирає від спраги в пустелі. Він був більш безплідним, більш висушеним, ніж ландшафт, який поглинув його».

Кора відступила на крок.

— Я написала це.

— Написала, — він подивився на неї. — Це було найкрасивіше і найсумніше, що я коли-небудь чув.

— Я не можу повірити, що ти це пам'ятаєш, — ззовні дощ посилився, стукаючи у вікно. Сірі небеса покрили її кімнату тінями. — Чого ти хочеш від мене, Чарлі?

Сльози тиснули їй на очі.

— Я кохаю тебе, Коро. Відтоді, як Роберт привів тебе у нашу кімнату, я закохався. Спочатку через твою усмішку. Потім через твій розум. І твоє серце. Я намагався протистояти цим відчуттям, повір мені. Але ти завжди була там, і, мабуть, я здався, — він підніс руки. — Хіба мене можна винити?

— Я не кохаю тебе, Чарлі. Я заледве тебе знаю, — слова виходили, мов камені. Але він мав це знати.

— Дозволь мені тобі допомогти, Коро. Дозволь допомогти тобі і дитині. Я можу дати тобі хороше життя. Все, що буде потрібно тобі і дитині. Гадаю, ми можемо створити з цього щось разом. І навіть якщо ти ніколи мене не покохаєш, я кохатиму тебе достатньо за нас обох.

Це було безглуздо. Обурливо. І його пропозиція була такою щедрою, що вона цього боялась.

Коли Чарлі випустився у травні, Кора стояла в натовпі й м'яко аплодувала йому. З дитиною, яка вже росла у неї в животі, вони одружились того літа в невеликому державному відділенні. Кора не повернулась до Вассару на свій останній рік так само, як Чарлі не поїхав до Єльської медичної школи. Натомість вони переїхали в маленький будинок за містом, і Чарлі почав працювати на сімейний фонд на радість своїх бабусі й дідуся, і на розчарування своєї матері. Усі розмови про медичну школу відлітали так само тихо, як листя з дерев того осіннього семестру.

Окрім Чарлі, Кора була дуже самотньою. Поки вона займала себе тим, що намагалась облаштувати дитячу в новому чужому домі, її друзі по навчанню пакувались у машини і їхали назад на навчання без неї. Батько Кори з нею не розмовляв. Хоча вона підозрювала, що це відбувалось в секреті, її матір телефонувала і писала щотижня. Потім, пізньої осені, у коробці з Огайо приїхала клаптева ковдра ручної роботи, а на картці був напис: «Моїй дитині для її першої дитини». Кора провела рукою по

м’яких бавовняних квадратиках, сльози текли її щоками. Чарлі поклав її у крихітну дитячу люльку в дитячій. Він був біля неї напередодні Дня подяки, дозволяючи ламати йому руку, поки вона народжувала не одну дитину, а, на їхнє здивування, близнюків.

Чарлі Дарлінґ дотримався слова. Як і обіцяв. Він любив її і обох її дітей, як своїх рідних. З часом вони створили життя, яке не відрізнялось від більшості молодих пар, яких вони знали. «Вольво універсал». Будинок за містом. Уособлення всіх американських сімей. І, зрештою, після багатьох невдалих спроб завести спільну дитину, народилась Сідні. Вони були родиною з п’яти осіб. Зібрані докупи, як квадрати на стьобаній ковдрі від її матері.

Це не було життя, яке вона планувала, і не те, про що вона мріяла. Щось було легше, ніж інше. Від початку Кора любила своїх дітей з такою нестриманістю, до якої й сама не була готова. І згодом вона таки доросла до того, що полюбила їхній маленький будинок і життя, яке вони побудували. Але, незважаючи на все це, не важливо, як сильно вона намагалась — і бажала, і молила, — Кора так і не покохала Чарлі Дарлінґа.

---

[14]Британська реформаторка сестринської справи, засновниця першої школи медичних сестер, письменниця, місіонерка, громадська діячка.

Енді

Вона нічого не могла з цим вдіяти. Усі ці розмови про весілля підняли на поверхню її розлучення.

Це була провина Сідні. Енді щиро раділа за свою молодшу сестру і була в захваті від того, що буде частиною її особливого дня. Це був факт. Але були й інші факти, яких вона не могла уникнути: Енді була єдиною незаміжньою подружкою нареченої. Сорокачотирирічна самотня матір, що стоятиме в (не жахливо огидній, але й не дуже приємній) кораловій сукні без бретельок, в одному ряду з бездітними, щойно одруженими, красивими двадцяти- і тридцяти- з чимось там річними, котрих Сідні позиціонує як найближчих подруг. Лише думка про це змушує Енді здригатися. На додачу був ще один факт — вона була головною дружкою нареченої. Це означало, що вона має розпланувати ніч для інших подружок нареченої, коли ті приїдуть. Енді роками нікуди не вибиралась. Думка про те, що їй потрібно запланувати запальну, повноцінну, пам'ятну ніч для своєї молодшої сестри, жахала її. Вона й гадки не мала, як цими днями знайти гарний заклад, де можна випити смачний коктейль з хорошого алкоголю, зі зграєю подружок, які добре обізнані, як бути молодими і безтурботними. Ідея незабутнього вечора для Енді

полягала в тому, щоб оцінити роботи своїх студентів з англійської за тайською їжею навинос і рано влягтись у ліжко, щоб подивитись щось британське на PBS[15]. До того ж найбільше нагадування про її розлучення вже було в дорозі. Її колишній чоловік, Джордж, мав приїхати до Риптайду о першій дня, щоб забрати Моллі на кілька днів. І його не-така-вже-й-мила «справжня партнерка життя», Камілла, була останнім кричуще потворним фактом.

— О котрій годині ми очікуємо їхнє прибуття? — запитав Г'ю.

Енді сиділа на кухні зі своєю третьою чашкою кави у тремтливих руках, думаючи про те, що їй, мабуть, і другу не варто було пити. Але їй потрібно було чимось себе зайняти, окрім поїдання морозива, а для коктейлів було ще зарано. Енді глипнула на кухонний годинник.

— Через пів години, — її шлунок скрутило.

— Ну, ну, ну, — сказав Г'ю. — Ми розгортаємо килим чи забиваємо люки?

Мартін мав м'який підхід:

— Що ми можемо зробити, щоб допомогти тобі зібратись з духом?

Енді з вдячністю йому усміхнулась:

— Тримайте мене далі від кавника і відволікайте. Я не чекаю їх із нетерпінням.

— Ти сильніша, ніж ти думаєш, — заявила Сідні.

Г'ю сів на стілець біля неї.

— І якщо ти вирішиш, що сьогодні день свободи, подай мені сигнал. Я триматиму Каміллу, поки ти робитимеш свій

найкращий замах.

Незважаючи на потріпані нерви, Енді розсміялась. Вона має зосередитись на позитиві. Моллі очікувала цієї поїздки, нагадувала вона собі. Від восьмої ранку сьогодні (практично передсвітанкова година для підлітка!) Моллі уже була зібрана і готова до виходу. Енді змушена була вдавати, що вона у такому самому захваті від неї. Натомість, коли вона востаннє переглядала наповнення своєї спортивної сумки, щоб впевнитись, що не забула протисонцевий крем, легку куртку і потертого рожевого слоника, з яким вона досі спить, Енді спіймала себе на тому, що бореться зі сльозами. Думка про те, що Моллі їде у свою першу поїздку без неї, занадто гнітила. Взагалі-то вона ніколи не проводила більше ніж кілька ночей без неї відтоді, як Моллі народилась. А тепер донька їде у подорож — на відстань однієї поїздки на поромі й шістнадцяти морських миль[16] (вона, звісно, це перевірила) з двома людьми, яких Енді терпіти не може.

— У вас, хлопці, немає дітей, тому без образ, але відпустити свою доньку на тиждень дуже складно.

Вираз на обличчі Мартіна змусив її пошкодувати про сказане, тільки-но слова злетіли з її уст.

— Не те щоб ми не хотіли дітей, — пробурмотів він.

Сідні здригнулась, і Енді миттєво відчула себе дурепою. Господи, усі теми в цій родині наче мінне поле?

— Вибач! Я мала на увазі, що я завжди була тією з батьків, хто організовує життя Моллі. Від перевірки, чи зробила

вона алгебру, до нагадування, щоб їла броколі й наносила протисонцевий крем.

Г'ю тихо свиснув.

— Це звучить наче відпочинок з тобою — це купа веселощів.

— Замовкни, я серйозно. Це не весела робота, але хтось з батьків мусить бути відповідальним.

— Джордж не такий? — запитала Сідні.

— Ні. Джордж ніколи не каже їй «ні». Він ніколи не перевіряє її домашнє завдання і ніколи не встановлює комендантську годину, я вже не кажу про приготування здорової їжі. Забути протисонцевий крем! Вона засмажиться під його наглядом цього тижня.

Її голос став пронизливим, і вона спинила себе. Останнє, чого вона хотіла, це щоб Моллі почула її нагорі. Але це було просто несправедливо. Коли доходило до виховання, Джордж хотів бути для Моллі приятелем, а не якорем. Він залишив цю складну роль для Енді.

— Це відстій, — співчувала Сідні. — Ти переш форму і виконуєш обов'язки футбольної мами, поки він замовляє доставлення піци. Ти теж маєш право на веселощі з нею.

— І я хочу цього! Я ненавиджу це постійне відчуття, наче я її наглядач.

— То складімо список хороших речей! — запропонувала Сідні, трохи перегинаючи з ентузіазмом. — Мають бути позитивні моменти від цієї поїздки для Моллі. І для тебе.

— Я забув, що ти була чирлідеркою у старшій школі, — сухо зауважив Г'ю.

Сідні проігнорувала це.

— Цього тижня Моллі отримає трохи незалежності від тебе. Можливо, вона навчиться піклуватись про себе.

— Моя черга, — сказав Мартін. — Дитина не збирається страждати на Віньярді. Вона їде у найгарячіше місце для відпочинку на східному узбережжі. Подумай, які селфі вона зможе зробити там для своєї інста-сторінки.

Енді змушена була з ними погодитись.

— Коли я купувала для неї запасний протисонцевий крем учора, я також придбала їй наймиліше бікіні в горошок, на яке вона витріщалась в місті.

— До того ж *ти* отримаєш маленьку відпустку від батьківства. Подумай про це, — Мартін стиснув її руку. — Через тиждень я готовий побитись об заклад, що Моллі скучить за тобою і повернеться додому, цінуючи тебе ще більше.

Г'ю, який залишався мовчазним, висміяв їх усіх.

— А от і ні. Моллі не лягатиме спати допізна, їстиме їжу навинос і забуде тобі зателефонувати. І вона, ймовірно, не буде використовувати весь цей дорогущий органічний протисонцевий крем, який ти придбала для неї, і засмажить свою дупу в тому миленькому бікіні в горошок. Але... — він подивився Енді прямо в очі. — Ти це переживеш. І вона добре проведе час із батьком.

Енді стримувала сльози.

— Я хочу, щоб вона добре провела час.

Г'ю знизав плечима.

— Ну не те щоб ти могла зробити хоч щось з цього приводу. Горила-Камілла вже в дорозі.

Енді випередила Сідні й вдарила Г'ю кулаком в плече. Це змусило її почуватись трохи краще.

Коли Моллі спустилась сходами зі своїми сумками, усі зробили багато шуму з її поїздки. Але Енді не чула їхніх розмов, бо не могла відвести очей від доньки. Моллі здавалася дорослішою в обтислій зеленій сукні і короткій джинсовій куртці, яку вона не впізнавала. Волосся було розпущене, і вперше, відколи вони приїхали у Риптайд, вона нанесла макіяж. Енді видавила із себе усмішку.

— Готова?

— Тато написав. Вони випереджають графік.

В Енді заболіло у грудях.

— Але бабуся ще не повернулась з продуктового магазину, щоб попрощатись. І ти ще не обідала. Я збиралась зробити тобі сендвіч!

— Тато може купити мені щось на поромі.

— Але у тебе морська хвороба, пам'ятаєш? Я дам тобі Драмамін і приготую сендвіч нашвидкоруч.

— Мам, я вже спакувала ліки і я не голодна.

— Але...

— Будь ласка. Я в порядку, — Моллі глипнула на неї. Не так Енді хотіла, щоб пройшло їхнє перше прощання.

Г'ю обійняв її за плечі.

— Вона *в порядку*.

Це вже відбувалося. Моллі не потребувала її, вона вже віддалялась. Уже подумки на носі порома, розкинувши

руки й відкидаючи всю важку материнську роботу Енді. Вона потягнулась до миски з фруктами.

— Сливку?

— Мам.

Г'ю забрав у неї сливу і поклав назад до миски.

— Сімейне фото!

— Ні... — застогнали всі хором.

— Так, — він вказав на Моллі. — Це ж ніби твоє улюблене заняття.

— Так, коли *я роблю фотки*. Не ви, народе, — бурчала Моллі. — Ви жахливі у цьому.

Г'ю передав телефон Моллі.

— Тоді зроби ти.

Вони вийшли на ґанок і позували, здавалося, для сотні фотографій. Після цього Моллі передивилася знимки із кислою міною.

— Кошмар.

— Дай нам принаймні подивитись на них, — сказав Г'ю.

Моллі повернула йому телефон.

— Я їх видалила.

— *Усі?*

Моллі знизала плечима.

— Ні, — Енді вихопила телефон у свого брата. — Ми отримаємо одне фото до твого від'їзду.

І перш ніж Моллі змогла запротестувати, Енді кинула їй той самий *погляд*. Той, що вона приберігала для

відчайдушних публічних моментів чи наближення смерті. І він не завжди спрацьовував.

Але, на її полегшення, цього разу спрацював.

— Гаразд. Одне фото. Але я маю його схвалити.

Цього разу Енді притиснулась ближче до Моллі, її брат і сестра по боках від них. Вони були так близько, що Енді могла відчути запах її шампуню, і вкотре змушена була стримати свої сльози.

— Нарешті, — сказав Г'ю, коли вони таки зробили фото. — Я щойно втратив п'ять років, яких уже не повернути.

У цей момент їхні батьки заїхали на під'їзну доріжку, якраз вчасно, і це була ціла купа прощань і найкращих побажань родини Дарлінґів.

Енді відступила, коли підійшла черга наступного члена родини.

— Знайди милого хлопця і пришли мені фотку, — сказала Сідні своїй племінниці підморгнувши.

— Не забувай телефонувати мамі, — нагадав Мартін.

— О люба, повеселись! — побажала Кора своїй онуці й потайки вклала в її руку двадцятидоларову банкноту. — Купи собі щось гарне.

Чарлі міцно обійняв Моллі.

— Там, навколо острова, можна добре порибалити на глибоководну рибу. Можливо, твій батько візьме тебе із собою.

Г'ю був останнім.

— Ніякого сексу, наркотиків і рок-н-ролу, — він подивився на Енді. — Сказала твоя мама.

Моллі покрилась п'ятьма відтінками пурпурового, але засміялась.

Нарешті настала черга Енді, але в цей момент почувся раптовий скрип шин на під'їзній дорозі.

— Вони тут! — закричала Моллі, хапаючись за свою сумку. В Енді скрутило живіт.

— Зачекай, люба, — вона хотіла сказати щось приємне і бадьоре. Значуще, але не сентиментальне. Коли Моллі повернулась з нетерплячим поглядом, Енді натомість сказала:

— Пам'ятай про протисонцевий крем.

Моллі вже була на півдорозі до блискучого чорного «ескалейду», а Енді картала себе.

— Вау, — присвиснув Мартін, — ця штука просто звір.

— Тож ось чому він не може платити більше аліментів? — Г'ю тицьнув Енді ліктем.

— Замовкни, — прошипіла Енді. Але він мав рацію. Нова машина Джорджа була обурливою.

Джордж першим вийшов із цього звіра, і Моллі побігла на нього наче півзахисниця. «Це добре, — сказала собі Енді. — Їм обом потрібний час батька і доньки. Все гаразд».

Потім відкрились пасажирські двері.

Камілла вийшла з машини, наче прибула на церемонію вручення Оскару, у відкритому взутті на високій шпильці (хіба вона не знає, що вони прямують на вітряний, хиткий пором?). Вона була одягнена у все чорне і залишилась

підпирати машину, оглядаючи їх усіх. Дівчина опустила свої величезні окуляри вниз на ніс.

— Схожа на тхора, — якось прокоментував Г'ю, коли Енді показала йому її фото в інстаграмі.

Що ж, Енді буде мудрішою.

— Привіт, Камілло. Приємно тебе бачити.

Камілла не зрушила з місця.

— Енді, — її усмішка, якщо це була вона, не торкнулась щік.

У цей час Джордж підійшов до центральних сходів.

— Привіт, Енді, — він незграбно помахав решті родини, які, як усвідомила Енді, зависли на ґанку одним клубком очевидної цікавості. — Привіт усім.

Батько Енді врятував їх усіх, коли пішов уперед і простягнув йому руку.

— Приємно тебе бачити, Джордже. Моллі в захваті від вашої поїздки.

Й усі наслідували чемний приклад Чарлі. Енді була вдячна за це, а її очі були прикуті до Моллі. Це було важливо для неї, бачити, що вони всі можуть нормально поводитись і знаходити спільну мову.

— Нові колеса, еге ж? — запитав Г'ю, що втішило Джорджа.

Енді трохи було шкода Каміллу, яка стояла на під'їзній дорозі як погане передвістя на краю цього всього. Вона усміхнулась їй.

— У вас була довга дорога. Можливо, хочеш склянку води? Чи скористатись ванною кімнатою, перш ніж ви

вирушите далі?

Камілла зморщила ніс.

— Я в порядку.

Наче раптом згадавши про свою «справжню партнерку життя», Джордж відірвався від вихваляння своєю машиною і представив її.

— Познайомтесь з Каміллою. Вона подорожуватиме зі мною і Моллі цього тижня, — він сором'язливо зробив паузу. — Вона моя...

— Партнерка по життю, — втрутилась Камілла.

Енді боролась з бажанням додати «справжня».

Це викликало кілька обов'язкових кивків і слабкого бурмотіння, за чим послідувало незручне безмовне стояння під палючим сонцем. Енді гадала, наскільки спекотно Каміллі у її повністю чорному вбранні.

— Ну що ж, вам час вирушати, — вона дала Джорджу маленький сендвіч, який потайки приготувала, незважаючи на протести Моллі. — Це ланч і запасний Драмамін, — вона через усю під'їзну доріжку могла відчути, як Моллі закотила очі. — Ти пам'ятаєш, що вона страждає від морської хвороби?

— О так, так, звичайно, — відповів Джордж, беручи пакунок, але Енді була певна, що він взагалі не пам'ятає.

Енді пройшлась по списку запакованого.

— Я не знала, які у вас плани, тому спакувала різний одяг: і ошатний, і повсякденний, і светри для холодних ночей... але зачекай — я забула про дощовик!

— Їй потрібний дощовик, — повторила Кора з ґанку. *Солідарність!* — На острові часто дощить.

Моллі знову зиркнула.

— Мам, досить. Погода має бути сонячною.

Енді глянула на неї.

— Люба, прогнозували дощ. Дай мені хвилинку.

Вона вже збиралась йти всередину, але Джордж похитав головою.

— Ми купимо, якщо знадобиться.

— Але...

— Вона зможе взяти мій. Я приїхала підготована, — Камілла схрестила руки, кажучи це, а Енді не знала, чи то дякувати їй, чи поглузувати. Перш ніж Енді встигла відповісти, Камілла нетерпляче махнула зап'ястком. Її величезний золотий Ролекс заблищав на сонці. — Нам час їхати, — сказала вона рішуче.

Джордж підскочив від цього. Він взяв сумку в Енді й повернувся до машини. Але перед цим пафосно відчинив дверцята для Камілли.

— Ось, кохана.

Камілла ковзнула в темний анклав позашляховика, махнувши рукою, нікому конкретно. Дверцята захлопнулись.

На свій жах, Енді зрозуміла, що Моллі теж уже залізла в машину. Але вона не встигла її обійняти на прощання!

Тільки-но вона про це подумала, водійські двері Джорджа закрились за ним і він завів мотор.

— Гаразд, шоу закінчилось, — мовив Чарлі. Уся сім'я пішла всередину. Окрім Енді, якій було несила це зробити.

— Зачекай! — покликала вона, коли загорілись вогні заднього ходу.

Поки машина здавала назад, Енді поспішила до пасажирського сидіння, махаючи рукою. Але вікна були дуже тоновані, щоб побачити салон.

— Джордже, зачекай! — крикнула вона. Як вони можуть не бачити її? Вона могла закластись, що Камілла бачила. — Моллі! — знову гукнула вона, коли вони покотились вниз по дорозі. Енді бігла поруч, але Джордж не зупинився.

Вона розвела руками не вірячи своїм очам. Енді не збиралась бігти за машиною вздовж дороги, як навіжена, поки її донька мчала у новому позашляховику її колишнього чоловіка з його тхоремордою дівчиною.

Чи збиралась? Вона кинулась бігти.

Машина повернула на дорогу, Енді бігла за нею. Від стресу під пахвами виступив піт.

— Гей, народ! — кричала вона їм. Але, здавалось, ніхто не помітив і машина помчала вперед. Було надто пізно.

Виснажена і задихана, Енді зупинилась посеред дороги, зігнувши руки на коліна. Вона упустила своє прощання з Моллі.

— Енді! — вигукнув хтось.

Це був Г'ю, який стояв в кінці їхньої під'їзної дороги.

— Якого біса ти там робиш?

Вона почала плакати.

— Повертайся, — покликав Г'ю. — Відпусти її.

— Я не можу, — плакала вона. Енді була розлучена і самотня, і незабаром мала бути присутньою на весіллі. І Моллі поїхала.

Але потім почувся звук шин, які раптово зупинились. Енді підвела погляд. Машина зупинилась на дорозі. Миготіли вогні заднього ходу. І «кадилак» покотився назад.

Енді подавила схлипування. А потім засміялась.

Приблизно в десяти футах машина зупинилась, і задні пасажирські дверцята відчинились. Моллі вискочила назовні.

— Мам! — крикнула вона.

Вона прибігла в обійми Енді, майже вибивши з неї дух.

— Я забула попрощатися.

Енді стримала схлипування.

— Ні, ти не забула.

Обійми закінчились так швидко, але Енді хотіла сказати дещо.

— Я сподіваюсь, тобі буде весело з татом.

— Буде, — Моллі усміхнулась матері з дуже дорослим поглядом. — Не хвилюйся так сильно, гаразд?

Енді відчула, що вони помінялись ролями, навіть якщо лише на цю мить, і розсміялась:

— Я спробую, маленька.

А потім Моллі поїхала. Знову оповита великою чорною машиною, зникла за поворотом.

Енді все ще стояла на дорозі й витріщалась їм услід, коли підійшов Г'ю.

— Це було ще те видовище. Не щодня можна побачити босоногу жінку середнього віку, яка не відстає від позашляховика.

Енді подивилась вниз на свої брудні босі ноги.

— Боже, я навіть не помітила.

— Усе гаразд. Зате решта сусідів помітила, — Г'ю обійняв її однією рукою. — Ходімо, мамцю. Забацаємо тобі коктейль.

У будинку всі тинялись у вітальні, вдаючи, що чимось зайняті.

Кора підвела очі від нерозгорнутої книжки:

— Ти в порядку, люба?

— Вона доганяла машину по дорозі, — оголосив Г'ю. — Ніколи не бачив, щоб вона так швидко бігла на змаганнях у старшій школі!

Чарлі обійшов кухонний острівець і простягнув руки. В її голові досі було багато плутанини щодо її батьків, і в домі відчувалось напруження, але нічого з цього не мало зараз значення. Енді прийшла в обійми батька, наче вона була маленькою дівчинкою.

— Це так важко, тату. Всі ці моменти щодо розлучення і спільного батьківства, все це дуже важко, чорт забирай.

Це була особливість її батька. Він не сказав нічого проти. І він не буде намагатись це виправити. Його неголене підборіддя було втішно знайоме біля її щоки, він кивав і слухав.

— Я знаю, маленька. Для нас це теж важко. Але ми всі поряд.

Енді відступила на крок, витерла свої щоки й оглянула їхні обличчя. Вона так ненавиділа жалість.

— Знаєте, що нам потрібно зробити?

— Відкоркувати пляшку вина? — запропонував Мартін.

— Нам потрібно вибратись з будинку, — Енді повернулась до Сідні.

— Ми ще не були у «Біч Гауз Ґрілл». Що скажеш, якщо ми виголосимо тост за весілля і вип'ємо «Напад акули»?

Це був їхній давній улюблений кейп-кодський крижаний напій, названий на честь припливу великої білої акули у Чатем. Сумнівна назва. Але дуже смачно!

— Я за! — сказала Сідні. — Г'ю, Мартіне, ви з нами?

Вони кивнули в унісон.

Енді повернулась до батьків. Ті стояли осторонь від розмови й намагались удавати, що не слухають.

— Мамо? Тату? — це була маленька оливкова гілка миру. Але ж із чогось вони мають почати.

Кора здавалася стривоженою:

— О, я не знаю. Це місце для молодих людей. Ви, діти, йдіть самі.

Але Чарлі не погодився:

— Ні, Коро. Гадаю, тобі варто піти. Нам обом варто піти.

Енді дивилась, як вони мовчки спілкуються поглядами.

— Гаразд, — врешті сказала Кора.

— Тоді добре, — мовила Енді, її настрій трохи покращився.

Поки всі пішли нагору збиратись, Енді відчула, що у неї всередині щось змістилось.

— Хороший хід, — прошепотів Г'ю, коли вони залишились удвох біля дивану у вітальні.

Енді знизала плечима.

— Гадаю, ми це побачимо, — вона опустилась на диван. — Я знаю, що ти досі сердишся на них і я теж. Але вони нам потрібні. Принаймні мені.

— Знаю, — сказав Г'ю, плюхаючись біля неї, — але не завищуй своїх очікувань, гаразд? Маленькими кроками.

Це її влаштовувало. Це був поступ.

— Слухай, мені шкода за те, що я сказала раніше. Про те, що ти і Мартін не розумієте, бо у вас немає дітей.

Г'ю махнув рукою:

— Не заморочуйся.

Це була чутлива тема, напевно навіть дуже, зважаючи на всі недавні розлади. Їй варто було зрозуміти це швидше.

— Як ви, хлопці, справляєтесь з усім цим?

Він поглянув убік сходів, стишуючи голос.

— Це змусило нас принаймні поговорити. Вислухати й почути один одного.

Енді видихнула, в її голові блимнуло зображення кімнати очікування їхнього сімейного психотерапевта. Як багато часу вони могли б зберегти, якби просто слухали б більше?

— Це добре, — відповіла вона. — Слухати важче, ніж говорити.

Г'ю сумно усміхнувся.

— Без жартів. Коли я справді подумав про те, що казав Мартін, і чому він хоче завести сім'ю, я зрозумів, що не

проти ідеї завести дітей. Я просто не хочу втягуватися в це. Це серйозне рішення.

Почувши, як Г'ю це визнав, Енді всміхнулась.

— Це так, — вона намагалась тримати свій рот на замку, але могла уявити його і Мартіна з дитиною. Насправді це було легко уявити. — Звучить так, наче ви, хлопці, зробили прогрес.

Г'ю знизав плечима:

— Я теж так думав. Але потім цей клятий сімейний секрет розкрився, — його голос зірвався. — Це змусило мене знову сумніватися.

— Щодо чого?

— Щодо батьківства. Про те, якими насправді є обов'язки перед дітьми, — він похитав головою. — Я навіть не знаю свого біологічного батька. Як можу думати про те, щоб стати татом, якщо все що я думав, що знаю про мого батька, було брехнею?

Енді притулилась до близнюка.

Це змусило її також задуматись. Про вірність, чесність. І кровний зв'язок.

Про те, що, як ти думаєш, захистить твою дитину, а насправді може мати протилежний ефект.

— Ну я скажу тобі те, що колись сказала мені Тіш, до того, як я завагітніла Моллі. «Ніколи не буває підходящого часу. І це ніколи не буває легко».

Г'ю з недовірою подивився на неї.

— Тіш? Найменш материнська людина на планеті дала тобі пораду щодо батьківства?

Енді голосно розсміялась.

— Я теж не могла повірити. Але вона точно любить тата, навіть якщо показує це жахливим чином.

— То ти й далі його так називатимеш?

Енді знадобилась хвилина, щоб зрозуміти про що він.

— Чому ні? Це те, ким він є.

Г'ю кивнув, залишаючи цю тему. І вона дозволила йому це.

— Повертаючись до нашої теми — бачу, як ти і Мартін кохаєте один одного. Я навіть вам заздрю. І гадаю, що ви двоє будете чудовими батьками, якщо це те, що ви вдвох вирішите зробити.

Її близнюк відвів погляд, але вона побачила ледве помітну усмішку на його обличчі, перш ніж він устиг відвернутись.

— Гаразд, — сказав він, — ти занадто мила і тобі варто замовкнути, бо я можу розплакатися, — він вскочив на ноги. — Забираймося звідси.

Енді поглянула вниз.

— Спочатку, гадаю, мені варто змити бруд зі своїх ніг, — вона підняла одну ногу, щоб він міг побачити її смоляну підошву.

— Боже поможи першому хлопцю, який везтиме твою доньку на перше побачення.

Енді підвела голову.

— До речі, про хлопців.

Це був емоційний день. Прощання з Моллі. Зустріч із колишнім. Тепер обід з родиною, в якій досі вирує напруга.

— Я подумала про те, що ти мовив раніше. Чому Джордж і Камілла мають отримати всі веселощі?

Г'ю звів одну брову. Їй не потрібно було казати своєму близнюку, про що вона думає, щоб він це розумів.

— Я зараз же йому зателефоную, — мовив він.

Вона була напівдорозі нагору, коли на дзвінок відповіли.

— Нейте, це Г'ю. Які в тебе плани на вечір?

---

[15]*Public Broadcasting Service* — американський суспільний мовник та телевізійна мережа.

[16]Морська миля — одиниця вимірнювання довжини, яку використовують у повітряній, морській та космічній навігації; дорівнює 1852,3 метра.

Тіш

У неї немає іншого вибору; Тіш *мусить* продовжити своє перебування в готелі «Чатем Барс». Це не легко — повернутись на Мис і бути оточеною спогадами про Морті. А особливо це не легко в розпал літнього сезону. Мила рецепціоністка у головному вестибюлі повідомила їй, що її котедж уже зарезервував на наступний тиждень інший гість, але не варто хвилюватися — вони зможуть підшукати для неї вільний номер у головному готелі! Це не те, що вона хотіла б почути. Тіш полюбила свій котедж біля моря. З вікон відкривається краєвид на гавань. І він такий усамітнений. І що довше вона залишається, то більше здавалось, що неспокій і тривога в її кістках зникають. Це через океанське повітря? Чи через кейп-кодські спогади про її любого Морті? Вона підозрювала, що з двох причин. Що б це не було, вперше за кілька десятиліть Тіш відчуває, наче невидимий тягар зникає з її плечей. Вона не охоплена звичним гострим бажанням втекти від родини. Ні, це, безперечно, нелегко повернутись на Мис і бути оточеною привидами й старими спогадами, що переслідували. Але щось з цього відчувається необхідним. І вона хоче в цьому розібратись. Окрім цього, вона потрібна Чарлі, навіть якщо він цього не розуміє.

Тож Тіш потрібно втримати котедж Мункассер. Якщо ні, то їм доведеться витягувати її з нього за щиколотки. За незрозумілих причин, відтоді як вона приїхала, щось відбулось всередині цього котеджу. Вона спить усю ніч. У неї ненажерливий апетит. А найголовніше — вона може думати про Морті без пекучого болю, який сповнював її, коли вона згадувала про нього. Усе своє життя Тіш прожила вдовою і старанно уникала спогадів, щоб позбутися страждань, які ті приносили. А тепер вона лягає в ліжко під свіжі готельні простирадла і чекає нових сновидінь. З місячним сяйвом, що виблискує ззовні на затоці, вона лежить готова і з власної волі. Її старе серце нарешті знову відкривається, як розпускаються пелюстки квітки.

Вона боялась, що якщо викоренить себе зараз, то зв'язок, який відчуває зі своїм минулим, буде втрачено. Тіш намагалась пояснити це молодій рецепціоністці так, щоб не здаватися божевільним старим кажаном або ж вдаватись до особистого — дві речі, які вона не робитиме. Але, на жаль, це не допомагало. Котедж уже замовлений. Як останній шанс, Тіш попросила поговорити з менеджером готелю. Бездоганно вихований джентльмен на ім'я Росс з ідеальним заспокійливим голосом. Росс одягнений у лляний костюм, підкреслений яскраво-лавандовою хустинкою паше. «Елегантний», — подумала вона, коли він перетинав вестибюль, щоб привітатись. Чоловіки зараз такі недолугі; вони могли б навчитись кількох речей у Росса.

Тіш потрапила у *ситуацію*, яка потребувала рішення. Але було два аргументи на її боці: народжена американкою

у першому поколінні й з невеликим достатком, той бойовий дух досі проблискував всередині. І вплив імені родини, яке вона отримала, коли вийшла заміж. Обидва важелі достатні, щоб вирішити цю ситуацію, хоч баланс і делікатний. Тіш усміхнулась, коли взяла руку Росса у свою і накрила другою. А потім швидка перестановка на дошці резервацій, і вуаля! Зрештою, котедж Мункассер доступний. Вона подякувала йому і погодилась на його пораду насолодитись ланчем у «Сакред Код» неподалік вестибюлю. Вона чула, що тартар з тунця там чудовий.

У «Сакред Код» було тихо і тьмяно. Тіш зайняла місце в одному з м'яких шкіряних обідніх крісел таверни за кутовим столиком. Вона замовила густу юшку і тунець разом з джином «Гендрикс» і тоніком. То й що, що зараз лише полудень? Вона на узбережжі.

Старий чоловік біля барної стійки спостерігав за нею. Тіш гадала, що йому приблизно вісімдесят, тому старому диваку, і вона всміхнулась сама до себе. Адже вона теж стара. Стара як світ! І все ж вона завжди про це забуває. Чоловік підняв свій келих — з чимось янтарного кольору, мабуть, бурбоном — Морті любив бурбон. Вона неохоче підняла свій і відвела погляд убік. «Не смій підходити сюди», — подумала вона сама до себе. Це завжди було проблемою, і хто ж знав, що буде і в її дев'яносто років, але ж є! Незважаючи на її подорожі світом, вони усюди одинакові, ці старі чоловіки; нічого не можуть із цим вдіяти. Вона припускала, що це через те, що вони не знають, як бути самотніми. Вони, ймовірно, покладались усе своє

життя на жінок. І без них вони розгублені. Вона припускала, що інші можуть цьому симпатизувати, але не вона — вони нестерпні, ці чоловіки. Які, тремтячи і без запрошення, підходять і представляються. Які приправляють її душевний спокій своїми непроханими історіями про мертвих дружин і надокучливих онуків, так наче вона може вважати це захопливою темою для розмови. Ким вони себе вважають? Тіш була вишуканою красунею в молодості; вона не зарозуміла, це просто факт. Вона справляла враження на чоловіків, через що їй було некомфортно у власній шкірі як молодій жінці; це те, з чим вона відтоді навчилась миритись, коли постаріла. Навіть у свої дев'яносто мала помітні натяки на ту красу. Вона могла подякувати елегантній структурі кісток своєї матері. Класичну красу неможливо зруйнувати часом, як якось сказав її перукар. Хоча вона була певна, що він не залицявся до неї; він був геєм. Як Г'ю. Ох Г'ю... і решта онуків.

Тіш не приходила на Мис, щоб не збурювати проблеми. Для усієї родини не є секретом, що вони з Корою не ладнають, хоча вона і шкодувала про напруження, яке могло виникнути для дітей і Чарлі, але це не її провина. Кора проникла в ретельно організований світ Чарлі й зруйнувала його. У світ, який Тіш роками культивувала та плекала, увесь час захищаючи Чарлі від очікувань і тиску з боку його родини. Це була важка вистава, яку вона вдосконалювала через необхідність, але ніколи не ставало легше. Батьки Морті, коли він був живим, були холодними особами. А після його смерті вони так і не потепліли до неї,

незважаючи на всі її безглузді сподівання, а створили фортецю правил, в яких вони бачили можливості для молодого Чарлі без батька, але Тіш знала, що це радше стратегічні установки контролю.

Як і вона, яка любила медицину і прагнула скористатись своєю освітою з Колумбійського, Чарлі також зацікавився медициною. Тіш бачила надію. Якби вона могла протистояти його бабусі й дідусю доволі довго, освіта, яку він мав і кола, в яких вони оберталися, могли безперечно допомогти забезпечити майбутнє в медичній школі. Чарлі був блискучим студентом, але ніжним і добрим парубком. Легко відволікався через інших. Тіш потрібно було зробити його жорсткішим, якщо він хотів вирости в чоловіка, який може звільнити себе від родини Дарлінґів і кувати власну долю. Тоді й тільки тоді вона й сама зможе від них звільнитися. Її робота як матері буде виконана, її дитина виросте і буде готова до прірви світлого майбутнього, і вона зможе уникнути пазурів своєї свекрухи і жити, як і де забажає. Вассар був хорошим, так, але восени випускного року, коли вони дізнались, що його прийняли до медичної школи Єлю? Окрім одруження з Морті, це був найкращий день у житті Тіш Дарлінґ. Вона розповість Матильді Дарлінґ хороші новини: Чарлі, зрештою, не буде працювати на сімейний фонд. Ні, його прийняли до Ліги плюща! Його майбутнє повністю належить йому.

Але потім з'явилась Кора. З її сяйливою шкірою, великими грудьми й незаперечною красою, навіть з її круглим животом, який виглядав з-під її светра на

ґудзиках. Чарлі був одурманений, і Тіш усвідомила — її материнський контроль, який вона культивувала так довго, більше не має такої влади. Тепер керувала Кора. Побачила вона це у момент власної скрути й ухопилась у Чарлі Дарлінґа. Він був можливістю. Значуще сімейне ім'я, яке може підтримати її і витягти з болота, в яке вона сама себе затягла. Бачачи, що її власна родина не прийме її назад, хто ще їй допоможе? Вірний, люблячий, ніжний чоловік, який з добротою дивиться на тих, кому пощастило менше. Не здатний відчути пазурі, якими вона у нього вчепилась, коли він дивився у її волошково-сині очі й обіцяв їй своє майбутнє.

Тіш ніколи не пробачить Корі її егоїзм. Вкрасти у бідного Чарлі його таланти і мрії. Й у Тіш також, якби вона була сентиментальна; але вона не була. Але, ох, солоне повітря щось із нею робило.

— *Морті,* — сказала вона. — *Мені потрібна твоя допомога з Чарлі.*

Ззовні, через вікно ресторану можна було побачити, як гойдаються човни у затоці. Сонце виблискує у гавані.

— Місіс Дарлінґ? Ваш суп.

Ха! Це не Морті. Але її закуска має розкішний вигляд. Вона подякувала офіціанту. Поки насолоджувалась кожною ложкою кремового супу, її думки відносила течія.

Того ж року, коли вони з Морті одружились, її наймолодший брат, Кіран, одружився зі своїм шкільним коханням, якраз після Нового року. Вона і Морті жили у місті й проїхали коротку дистанцію на північ до

Йонкерса. Весілля мало відбутись у церкві Святої Марії, а святкували в Ірландському громадському центрі, так само як було у всіх їхніх братів, сестер і однокласників. Тіш була єдиною в родині, хто одружився десь за межами їхнього району.

— Як це ти не братимеш шлюб у нашій церкві? — вибухала її мати, коли Тіш вперше поділилась з нею цими новинами.

— Мамо, це не велике діло. Ти ж знаєш, що батьки Морті протестанти.

— Боже мій! — її мати прикрила обома руками свої вуха. — Але ж це не означає, що і ти теж, — потім додала: — Зачекай, Патрисія Джин Омейлі, поможи нам, Господи. Скажи мені, що ти не змінила віру?

— Ні, родина Морті не релігійна, як наша, мамо. Морті сказав мені, що поки я щаслива, йому байдуже, яку віру я сповідую, якщо взагалі це роблю.

— *Якщо взагалі це роблю?* — її мати розвернулася на каблуках і вийшла з кухні. Мабуть, щоб помолитись за неї.

На жах її матері, Тіш і Морті брали шлюб у Центральній Пресвітеріанській церкві на Верхньому Іст-Сайді. Відтоді це було мовчазною, але пронизливою колючкою в їхніх стосунках.

Зимове весілля Кірана було перше знатне дійство для їхнього великого клану, яке родина святкувала разом за шість місяців. Здавалось, що пройшла вічність, відтоді як вона бачилась зі своїми сестрами і братами.

— Ти тепер живеш так далеко, — жалілась її молодша сестра, Імоджен, коли вона переїжджала.

— Так далеко? Я на Мангеттені, Імоджен. Не у Міннесоті.

Але іноді виникало відчуття, що немає різниці, навіть якби вона жила у Міннесоті. Її брати і сестри рідко їздили до міста, щоб провідати її, незважаючи на безліч запрошень на обід чи поглянути на її квартиру, скаржачись на повільні поїзди й затримки на маршруті. Відколи вийшла заміж і переїхала, Тіш сумувала за своїми сестрами і братами. Тепер, коли вони змійкою їхали вздовж парку Соу-Мілл-ривер, вона сподівалась, що весілля Кірана того вечора допоможе це компенсувати.

Вона поглянула на свого чоловіка на водійському сидінні, одягненого у коричневий вовняний костюм. Раніше того дня Морті вийняв свій смокінг із шафи, а Тіш захитала головою.

— Любий, я ж казала тобі, це не настільки офіційно. Весілля у моїй родині більше схожі на… вечірки.

Морті кивнув:

— Я люблю хороші вечірки!

Але Тіш трохи нервувала. Морті був люб'язним і приземленим з усіма, але її родина досі була такою офіційною з ним, і це навіювало відчуття дискомфорту в рідкісних випадках, коли вони збирались разом.

— Одягни коричневий костюм, — запропонувала вона. Це був найповсякденніший костюм, який у нього був.

Надворі день був таким самим сірим, як і вода у Гудзоні, але коли вони наближались до її старого району, очікування зігріло її. Тіш місяцями не бачила своїх кузенів, з багатьма з яких вона росла так само, як і з рідними братами і сестрами. Її найближча кузина, Нора, очікувала свою третю дитину. Тіш не могла в це повірити. Вони завжди говорили про те, як вийдуть заміж і заведуть дітей одночасно, але коли Тіш поїхала до Колумбійського, Нора попрямувала до вівтаря. Це вже відчувалось, наче Нора була на десятиліття старшою і попереду, але все одно — вони були наче сестри все їхнє життя, і Тіш дуже хотіла її побачити.

Вони об'їхали квартал тричі, перш ніж знайшли місце для паркування, але все ж таки встигли вчасно. Церемонія була дуже мила, Кіран і Хітер такі молоді й схвильовані, і лави заповнені знайомими обличчями.

— Твій брат, безперечно, має дуже багато друзів, — зазначив Морті, коли церемонія закінчилась і потік людей рухався вниз сходами католицької церкви.

— О, більшість цих людей родичі, — сказала Тіш.

Очі Морті розширились від недовіри.

— Ти пов'язана з усіма цими людьми?

— Зачекай, поки ми доберемось до заходу, — засміялась Тіш.

Ірландський громадський центр був осередком діяльності району, і весілля нічим не відрізнялись. Ірландський народний гурт, у якому грав її батько на вихідних, очолюватиме розважальну програму.

— Акордеон, — сказала Тіш Морті, коли він попросив нагадати. — Мій дядько грає на банджо, а мій кузен Роуен грає на скрипці. Вони справді доволі гарно грають.

Вони могли чути гурт, поки крокували тротуаром. Тіш зупинилась біля дверей.

— Що таке? — запитав Морті.

Вона потягнулась до ґудзика його піджака і стягнула з його плечей пальто.

— Тобі це більше не знадобиться.

Морті здавався стурбованим.

— Не знадобиться?

Тіш підморгнула йому.

— Сподіваюсь, ти любиш танцювати. Я знаю, що ти любиш пиво.

Коли вони відчинили двері, їх зустрів шум святкування.

Спочатку все було саме так, як вона сподівалась. Застілля було багатим: шведський стіл зі смаженою свининою з колканнон[17]і традиційною тушкованою яловичиною. М'ясні пироги. Содові хлібини й асорті джемів. Боксті — маленькі картопляні млинці. Старші родичі вишикувались у першу лінію, за ними — наймолодші. Поки Тіш і Морті чекали своєї черги, вона вказала на весільний торт: триповерховий фруктовий торт, який, Тіш знала, буде оздоблений вишнями, спеціями і мигдалем, весь просякнутий віскі, і був спеціально замовлений у районній пекарні. Як же була розчарована її

мати, коли Тіш замовила торт в пекарні на Мангеттені, яку найняла матір Морті.

— Вони роблять найкращу масляну глазур, — зауважила вона.

Торт був дуже смачним. Але це не був традиційний торт, про який мріяла Тіш.

Громадський центр був вщент заповнений людьми, вікна зсередини запотіли. Після кількох бурхливих тостів і випивки народний гурт знову почав грати, й Кіран з його нареченою пішли танцювати. Тіш схопила руку Морті.

— Ходімо!

Морті не був знайомий з традиційною джигою, яку так любила її родина, але це його не зупинило; коли її брати схопили його руку і потягли в центр, усі плескали.

— Він просто жахливий! — вигукнув один із дядьків, обійнявши Тіш за талію. Вона сміялась. Морті не був хорошим танцюристом, але їй подобалось бачити його там, зі своїми братами і родичами. На якийсь момент це все відчувалось саме так, як має бути.

Тіш стояла в групі кузин і говорила з Норою, яка мала втомлений вигляд і була з важким животом, коли інша кузина, Фран, грубо поплескала її по плечу.

— І коли ж твоя черга, дівчино? — запитала вона з пустотливим підморгуванням. — Тобі варто поспішити.

Тіш усміхнулась. Це була ввічлива реакція на неввічливе запитання, але так залагоджували справи у її родині.

— Спочатку робота, — сказала вона своїй кузині. — Пам'ятаєш, я отримала диплом медсестри минулого року?

Фран скривилась.

— Робота? З усією купою грошей, за яку ти недавно вийшла? Чому ти хочеш щось робити?

Настала колективна пауза, але потім вульгарний сміх Фран пронизав тишу, й усі до неї приєдналися. Усі, крім Нори.

— Не звертай на них уваги, — прошепотіла вона. Але Тіш не могла. От була Нора, її ровесниця, яка ніколи не ходила до школи або ж не працювала за межами дому й уже зв'язана двома малюками і з третім на підході. Втілення успіху в очах її родини Омейлі.

— Ти така гарна, — додала Нора. — Мені подобаються твої сережки з перлами.

Тіш торкнулась своїх вух. Вона теж вважала їх красивими, коли Морті подарував їх їй на день народження.

— Перлини Південних морів, — сказав він їй, і вона не розуміла, що це означає, доки не запитала у ювеліра. Тепер, дивлячись на своїх кузин, без прикрас у вухах і простих сукнях, Тіш відчула себе абсолютно сміховинною. Як циркова кобила з рожевим плюмажем на голові.

На щастя, її врятувала тітка.

— Люба, гадаю, твоя мати не відмовиться від допомоги на кухні.

З вдячністю, Тіш попрямувала геть від допитливих поглядів своїх кузин до задньої частини громадського центру. Там вона знайшла свою матір, тітку, і сестер, які скупчились на кухні, набираючи морозиво у срібні чаші

й наповнюючи кавники для десертної години. Жінки сміялись, розмовляли й ледве помічали, що вона заглядає у двері.

— Ну принаймні вона на вигляд щаслива, — казала тітка Мері до її матері. — Може, скоро потішить тебе онуками.

Матір Тіш нагнулась над коробкою шоколадного морозива, спиною до неї.

— Щастя. Яка швидкоплинна дурна річ.

Тіш завмерла у дверях.

Першою її помітила Імоджен, сестра Тіш, і голосно прочистила горло. Балачки припинилися.

Її мати випросталась і обернулась з почервонілими щоками.

— Що тобі потрібно, Тіш?

Тіш гадала, як довго вона працювала на кухні цього вечора. Купу часу, як порівняти з тим, що вона нічого не робила для свого весілля у Карлайлі.

Збентежена, вона потягнулась до випадкового фартуха.

— Я прийшла допомогти.

Її мати обвела поглядом зелену оксамитову сукню.

— Ти зіпсуєш свою сукню, люба. Йди і розважайся.

Її виганяли.

— Мамо, дозволь мені допомогти. Ти заслужила на перерву.

— Заслужила? — жінки обмінялися поглядами.

— Ох дорога. У тебе такий чудовий вигляд сьогодні! — нарешті втрутилась тітка Мері. — Йди танцювати зі своїм красивим чоловіком, — її усмішка відтіняла жаль.

— Дякую, але я хочу допомогти, — наполягала Тіш. Вона міцно затягнула фартух навколо своєї талії.

— Роби як знаєш, — мати подала їй ложку для морозива і беземоційно витерла свої руки. Шоколадне морозиво тануло, стікаючи зі стінок коробки. — А я піду чогось вип'ю.

— Так тримати, дівчино! — підбадьорила Мері. — Іди чогось хильни.

Після матері на кухні запала тиша. Тіш закотила рукави, як могла, і почала набирати морозиво. Через своє розчарування вона швидко справлялась з роботою, наповнюючи таці зі срібними мисками швидше, ніж Імоджен встигала виносити.

— Пригальмуй, — поскаржилась сестра.

— Не відставай, — різко кинула Тіш.

Тітка Мері підійшла і поклала руку на її плече.

— Люба, ми всі тобою дуже пишаємось. Вона також.

Тіш знала, кого Мері має на увазі. Вона стерла випадкову сльозу.

— Тоді чому цього не відчувається?

Дівчина була певна, що її кузина Нора не почувалась, як вона. Усі тітки й кузини підходили до неї і торкались її вагітного живота, фонтануючи компліментами про її сяйливі щоки. Але вони тримали ввічливу дистанцію з Тіш, у її модному вбранні і лакованих підборах, тепер вони вже не були певні, як із нею спілкуватись. Це було безглуздо.

Тітка Мері знизала плечима:

— Не знаю, люба. Різні покоління, гадаю. Вона звикне.

На той момент Тіш заповнила ще одну тацю морозивом. Не дочекавшись повернення Імоджен, Тіш схопила тацю зі стільниці.

— Що ти робиш? — запитала Мері. — Ти зіпсуєш свою сукню!

— Я б хотіла, щоб усі припинили хвилюватись через сукню, — Тіш взяла тацю зі стільниці й понесла її до дверей. — Я одружена, а не безпорадна.

У цей момент Імоджен поверталась до кухні, штовхаючи подвійні двері в поспіху. Двері широко розчинились зачепивши край таці з морозивом у руках Тіш і запускаючи її вгору.

Імоджен скрикнула, а Тіш відскочила назад. Наготовані страви, перш ніж з брязканням впасти на підлогу, перевернулись їй на груди і вкрили її ноги підталим молочним безладом.

— Тіш! — вигукнула Імоджен. — О господи, Тіш, мені так шкода!

Незважаючи на те, що гурт грав у розпалі, найближчі до кухні гості обернулись, щоб побачити через що метушня, а серед них і матір Тіш. Вона похитала головою.

Тіш проковтнула сльози. Поки Мері і її матір витирали ліф сукні, Тіш слухняно стояла біля раковини. Вона дивилась на струмінь гарячої води з крана, на мило для посуду із жахливим запахом і на брудну губку, що мелькала між ними.

— Ну, ну, — Мері заспокоювала її, гадаючи, що та засмучена через своє вбрання.

Мати нічого не казала, поки відтирала сукню Тіш. З кожним помахом жорсткої губки, вона цокала язиком. Коли Тіш поглянула вниз, то побачила, що оксамит зіпсований і у плямах. Але їй було байдуже.

Дорогою додому Морті розповідав про вечір настільки по-іншому, ніж запам'ятала вона, що навіть задумалась, чи вони були на одному заході.

— Усі були такими привітними, такими святковими! — зауважив він. — Мушу сказати, кохана, я почав сумніватися, чи подобаюсь твоїй родині. Але, гадаю, сьогоднішній вечір був хорошим, авжеж? — він співчутливо поглянув на неї. — Звичайно, окрім ситуації з твоєю сукнею. Не хвилюйся, ми придбаємо тобі іншу.

Тіш дивилась у вікно; вона не хоче іншу сукню, схожу на цю. Вона не бажає більше вдягати оксамит.

— Так, Морті. Це був хороший вечір.

---

[17]Традиційна ірландська страва, яку готують із картопляного пюре та капусти браунколь.

Кора

Коли їй було важко на серці, вона малювала. Її матеріалом була олія. А її знаряддям був відчай. Так було завжди.

Творчий процес — це специфічна річ, така само індивідуальна для митця, як особистість, Кора це знала. За ці роки вона зустрічала безліч художників. Тих, хто працював професійно, і таких любителів, як і вона сама, які малювали вдома і зберігали свої роботи у друзів і родини. Між ними була спільна риса: вони малювали, коли до них приходило натхнення. Як би вона хотіла, щоб те саме працювало для неї! Але для Кори малювання завжди було способом вивільнити важкі емоції. Спосіб, щоб розібратись і розсортувати шари власного дискомфорту, який не давав їй заснути ночами. Це почалось у підлітковому віці в Огайо, коли мати нишком принесла їй набір фарб для початківців із магазину рукоділля. Кора з дитинства виявляла інтерес до мистецтва, але її батько знецінював його — у кращому випадку він вважав це нічого не вартим, а в гіршому — ознакою зарозумілості. «Ілюзорні сподівання», так він це називав. «Не думай, що ти краща за нас усіх».

Того вечора, коли матір поклала набір у її рюкзак після вечері і наказала піти до своєї кімнати «робити домашнє

завдання», Кора зрозуміла, що в їхньому домі щось змінилось.

— Що там у тебе? — різко запитав батько зі свого крісла у вітальні. Грошей було небагато, і навіть якби їх було вдосталь, мати не мала права робити покупки без його перевірки.

— Нічого, просто набір олівців. Вони потрібні їй для школи, — збрехала її матір, і Кора зіщулилась, боячись, що він захоче перевірити це сам. І того, що відбудеться після. Але футбольний матч знову з'явився на екрані, й батькова ретельна увага була перехоплена; вони були врятовані.

Кора тихенько розпакувала набір за своїми зачиненими дверима. Це була акварельна палітра з одним маленьким пластиковим пензликом. Всередині неї вирувала радість. Це копійчане визнання від матері було всім, і воно ревіло мовчазними оплесками. Відтоді, як життя було складним, Кора завжди малювала, усамітнюючись у своїй кімнаті. На щастя, з усього потворного виходили красиві речі; на сьогодні докази були на стінах по усьому Риптайду. І її родина ставилась до цього з розумінням.

З перших років, коли вони почали приїжджати в Риптайд, Кора привозила маленький дерев'яний мольберт — подарунок Чарлі. Це був хиткий портативний апарат на ніжках, який можна було розібрати і скласти. (Приблизно саме так вона й почувалась в ті дні!) Але це спрацювало. Зрештою, вона припинила тягати мольберт з машини в машину і придбала такий, що стояв у пляжному будинку постійно. І цей добре їй послужив. Сімейні

возз'єднання, як-от цього року, давали їй матеріал для роботи.

Тепер вона ходила з кімнати в кімнату, оглядаючи свої попередні роботи. У кухні було маленьке квадратне полотно із зображенням одного персика. Вона досі пам'ятала, що спонукало її намалювати це: Сідні народилась восени, й це було її перше літо у Риптайді. У неї прорізались зуби, й ніщо не могло її заспокоїти, дитя плакало всю ніч. Так само, як і Кора. А близнюки були настільки старшими — хотіли приводити всіх своїх друзів і проводити весь день на пляжі, а Кора просто не могла робити, поки Сідні дрімала увесь день. Нещасні були всі. Після однієї особливо важкої ночі Кора прийшла на кухню, щоб приготувати кави, у голові пульсувало, а груди саднило від ще однієї безперервної ночі годування. Виснажена, вона сіла біля кухонної стільниці. І персик — перше, що вона побачила. Яскравий красень з білявим відтінком. Стиглий і ароматний. Навіть у її стані це дало Корі надію, і вона відправила Чарлі з дітьми прямо на пляж, щойно ті прокинулись, а сама малювала на кухонній стільниці, аж поки вони не повернулись. Це був такий невинний малюнок і водночас її улюблений. Він так відрізнявся від великого портрету, який висить над каміном з натурального каменю у вітальні — її найамбітніша спроба на сьогодні. Портрет був написаний того року, коли близнюки випускались зі школи, і Кора, жахливо боячись майже порожнього сімейного гнізда, захопила себе написанням сімейного портрету. Це було

щось, чого вона ніколи не наважувалась робити. Жінка бачила багато робіт своїх колег, щоб розуміти, що це дуже ризиковано — малювати когось, кого ти знаєш і тим більше любиш. Неважливо, наскільки досвідченим було твоє око чи рука, було страшно вловлювати їхню суть. Чи то характерний вигин рота, чи знайомий погляд в очах; коли дійшло до копіювання життя на полотні, члени родини становили найбільший ризик розчарування. (І ось знову — мистецтво імітувати життя!) Але того літа Корі набридло вертітись і крутитись у ліжку нагорі, хвилюючись про те, що близнюки їдуть у коледж, і відраховувати дні до цього, тож вона піднялась у темноті і спустилась прямісінько до старого соснового комоду у вітальні, де обнишпорила всі шухляди в пошуках того, що їй потрібно. Сімейне фото, де вони всі п'ятеро прогулювались пляжем на тлі заходу сонця. Цей вечір був таким приголомшливим, що Чарлі попросив перехожого сфотографувати їх якраз перед тим, як сонце, сідаючи, погрожувало провалитися за горизонт. Незнайомець сфотографував їх разом якраз перед тим, як рожеве коло зникло. Ось були вони — її родина — залиті сяйвом надії одного літа, яке Кора бажала б зробити вічним. Усі дивляться у камеру! Усі усміхаються! Чудо з чудес. Щойно знайшла фото, вона побігла до мольберта, схопила чисте полотно і підготувала свої олійні фарби, розчинник і пензлі. До того часу, як наступного ранку Чарлі й діти, ще напівсонні, спустились вниз, двоє з п'яти членів сім'ї з'явились на полотні. Їй потрібне було ціле літо, щоб закінчити, але картина висіла над каміном до того, як вони

повезли близнюків у коледж. І портрет вийшов дуже навіть гарним.

Зараз у передпокої вона зупинилась біля ще одного маленького полотна. Зображення океану з пінистими хвилями й бурхливою водою, яка наче от-от виллється за межі рамки. Енді завжди казала, що картина належить їй, і щоліта, коли вони зачиняли будинок на сезон і збирались додому, Кора змушена була перед від'їздом перевіряти, чи картина ще висить на стіні. Ось як сильно Енді її любила.

Цього літа було доволі тривог для малювання. Це змусило Кору задуматись про власне дитинство і матір. Як вона сумує за нею, відколи та померла багато років тому. Її мати змогла познайомитись зі своїми онуками лише в кілька коротких візитів, коли ті були малюками, завжди без її батька. А потім вона захворіла на рак і за рік померла. Корі здавалось, що це так несправедливо — втратити її такою молодою. Тож малювання було єдиним способом, щоб відчувати зв'язок із нею. Але Корі не подобалося те, що вона створила цього літа. Коли вона сиділа в маленькій сонячній кімнаті біля кухні, постукуючи сухим пензликом по губах, думки вирували перед необробленим полотном. Це була інша сцена на пляжі, зображена олівцем — двоє людей, які простували вздовж води. На передньому плані було багато пляжної трави й ружі. Побита морем дюнна огорожа похилилась на бік. І незавершена пляжна доріжка без чіткого напрямку. Шлях здавався важливим для цієї сцени. «Але куди ж він веде?» — гадала вона. Кора не могла намалювати решту, поки не знала цього.

Можливо, їй варто почати готувати великий традиційний сніданок. Але ні, Моллі поїхала на весь тиждень з батьком і тією цікавою жінкою, а решта родини ще спала. Діти точно гуляли до пізньої ночі. Вона могла лише уявити, про що всі вони говорили, коли вона і Чарлі пішли з «Біч Гауз Ґрілл», де вони разом обідали. Все, що вона знає, то це те, що вони вирушили до бару разом із Нейтом Бекером. Як кумедно було знову бачити їх разом. Стільки років пройшло, а іноді досі здається, що вони малі діти. Цікаво, чи коли-небудь вона перестане за них хвилюватися.

Стара приказка має рацію: ти щасливий настільки, наскільки найменш щаслива твоя дитина. Хто ж зараз був найменш щасливим? Складно сказати. Енді досі переживає багато проблем із власною сім'єю, намагається почати нове життя і зараз вона вражена новиною, що її минуле було не таким, як вона гадала. І Г'ю. Вона знала, що Г'ю і Мартін проходять через новий складний етап їхнього шлюбу. Мартін готовий до дітей. А Г'ю ще не зовсім. Вона не може собі уявити, наскільки шок від новини, що Чарлі не його біологічний батько, вплине на думки Г'ю щодо батьківства. Сідні, наймолодша дитина в родині, завжди така безтурботна, мала б бути щасливою: весілля з милим молодим чоловіком уже не за горами. А ще сімейний пляжний будинок як подарунок на весілля.

Кора потерла скроні. Риптайд приніс стільки радості їхній родині. Як Тіш посміла прийти і вирвати це у них усіх, передарувавши його у такий огидний спосіб? Кора знала,

що ця «стара торба» ще в місті. Вона мала намір заїхати до готелю «Чатем Барс» і скинути тягар деяких гострих думок. Але поки що вона стримувала себе. Заради Чарлі. Милий, вірний Чарлі. Він просив у неї так небагато за весь їхній довгий шлюб. Вона не могла відмовити йому в цьому одному проханні.

Оскільки малювання зараз не було варіантом, Кора повернулась до свого столу в кутку вітальні біля вікна. Список весільних справ, які ще треба зробити, був нескінченним. Змирившись, вона робила у ньому позначки. Сідні завершила з квітами, Моллі й Енді. Сукні були пошиті. Гурт замовили. Меню ще не було остаточно визначене, але це було вибором для Сідні й Джеймса. Вона оглянула обране меню: смажена кукурудза і томатний салат, кремовий суп з омарів, устриці Рокфеллер, тріска-пашот у соусі з естрагонового масла, курка з лавандовим медом. Таке просте, але елегантне меню, якою є і Сідні. У Кори прокинувся апетит. Можливо, їй все-таки варто приготувати той великий сніданок. Вона так намагалась бути правильною, слідкувати за своєю вагою, щоб могти влізти в ту бузкову сукню, яку вона обрала для весілля Сідні. Але думка про бекон, який смажиться на сковорідці, була дуже привабливою...

Сходи скрипнули, й Кора підвела погляд. Чарлі стояв на нижній сходинці й оглядався навколо.

— Діти ще сплять?

— Ще сплять.

Він оглянув кухню.

— Можливо, я почну смажити бекон?

Кора всміхнулась. Цей чоловік просто святий.

Вона дивилась, як він взяв стару чавунну сковорідку і дістав інгредієнти з холодильника. У них була своя рутина у шлюбі й у цьому домі. Дивно було думати, що тепер він належить Сідні.

— Як просувається робота над картиною? — поцікавився він.

Вона зітхнула:

— Насправді ніяк.

Чарлі знав, що це означає.

— Застій?

— Я почувалась такою впевненою і відразу почала робити ескіз. Але зараз, коли дивлюсь на полотно, я й гадки не маю, в якому напрямку це все рухається.

Чарлі кивнув.

— Приблизно, як це літо.

Кора побрела назад у сонячну кімнату. Вона витріщалась на сире полотно, на лінії її безликих людей, зроблені олівцем, на пляжну дорогу, у якої немає кінця. Було щось, що вона мала зробити. І раптом до неї дійшло.

Вона спустилась вузькими сходами до підвалу. В темряві намацала ланцюжок лампочки й нетерпляче смикнула його. Ось, у тьмяно освітленому кутку були полиці для зберігання, де вона сховала це.

За ці роки Чарлі й Кора привезли безліч речей з їхнього дому в Коннектикуті до Риптайду. Речі, які були їм потрібні у будинку: інструменти, старий пилосос, зношені речі, які

вони не наважувались викинути, але й ніколи не використовували в пляжному будинку. Навіть декілька різдвяних прикрас з того року, коли вони святкували тут. Але була одна конкретна річ, яку Кора спеціально привезла одного літа, щось, про що вона ніколи не говорила навіть Чарлі. Причиною цьому було те, що вона не могла навіть подумати, щоб тримати це у їхньому сімейному домі. Але водночас вона не могла цього позбутись. Кора видихнула з полегшенням, коли знайшла це на нижній полиці, приховане за кількома банками старої фарби.

Коробка від взуття була трохи зім'ятою, картон — м'який від підвального повітря. Але, на її полегшення, фото всередині були неушкодженими. Сидячи на бетонній підлозі і схрестивши ноги, Кора витягла стос і переглянула його. Ось вона, студентка Вассару, усміхається в камеру зі своєю сусідкою по кімнаті на першому курсі. Її волосся було таким золотим, а колір обличчя такий чудовий. Ох, молодість! На іншому фото вона була з хлопцем, ім'я якого не могла пригадати, всі вбрані для танців. Ще одне — з її подругою, Одрі, на футбольному матчі однієї осені. Кора з любов'ю обвела обличчя своєї подруги. Скільки часу минуло, відтоді як вона спілкувалась з Одрі? Але все це було не тим, що вона шукала.

Кора відклала їх і взяла інший стос. За кілька фото — ось і він: Роберт. Кора оглянула його. Густе каштанове волосся, як у Г'ю. Ці темні, мигдалеподібні очі, які успадкували обидвоє близнюків. Він сидить за своїм столом у гуртожитку, дивлячись через плече в камеру. Кора гадала,

чи це вона зробила це фото. Наступне зображення було з ними двома. Роберт обійняв її за плечі, а вона нишком дивилась на нього. Зараз Кора це бачила; невимушену легкість цієї руки. Його пильний погляд, тільки в об'єктив. Поки її погляд був зосередженим на ньому. Якою ж наївною дівчиною вона була.

Кора відклала цю світлину і переглянула решту. Нарешті вона зупинилась на фото, де Роберт був сам. Він сидів на кам'яній стіні дендропарку. Це була осінь, листя було насичене кольорами. Вона вирішила, що Роберт здається доброзичливим на цьому фото; безпечний вибір. Не надто зарозумілий, не надто кумедний. Без сумніву, дуже красивий і такий молодий. Саме те, що потрібно. Вона обережно засунула картку до кишені.

Повернувшись нагору, Кора виявила, що бекон виконав своє завдання і підняв усіх із ліжок. Коли вони закінчили сніданок, очистили тарілки й налили ще кави, Кора розглядала своїх дорослих дітей. Г'ю досі корчив гримасу, коли хтось казав щось, що йому не подобається.

— У вас, хлопці, сьогодні приміряння весільних костюмів, — оголосила Сідні. — Пам'ятаєте?

І ось знову: Г'ю насупив брови.

— Як пройшов минулий вечір? — наважився запитати Чарлі. Після обіду у «Ґрілл» діти пішли випити, поки вона і Чарлі вирушили додому. Вони були обережними. Діти дозволили їм розділити з ними спільний простір і розмови, що було початком. Але труднощі однаково не були розв'язані.

— Енді закохалась, — вигукнув Г'ю.

Кора поглянула на свою доньку, червоні щоки якої видавали її.

— Не говори дурниць, — наполягала Енді.

Мартін був делікатнішим.

— Ну, скажімо, випливло запрошення на обід. І ні Г'ю, ні я не були запрошені.

— І не я, — засміялась Сідні.

— Це правда? — запитала Кора. Вона притиснула руку до фото, надійно захованого у задній кишені. Це може зачекати.

— Тож я обідатиму з Нейтом, — погодилась Енді, — але це й усе. Обід. Ви всі можете повертатись до своїх запланованих справ.

На цьому вона схопила свій телефон і книжку зі столу і вислизнула нагору, перш ніж хтось встигне запитати щось ще.

— Куди Нейт її поведе? І коли? — раптом Кора зажадала деталей. Вона б хотіла, щоб Енді дозволила собі трохи розважитись. Крім того, Нейт був добре знайомим. Безпечний старт для першої авантюри, щоб повернутись до побачень.

Мартін знизав плечима.

— Без поняття, — сказав Г'ю.

— «Нахабна устриця», сьогодні о сьомій вечора, — сказала їм усім Сідні. Ви завжди можете розраховувати на Сід. Як наймолодша, вона провела достатньо років на задньому плані, слухаючи й занотовуючи.

— Повертаючись до приміряння костюмів. Г'ю, я справді хочу викреслити це зі списку весільних справ, — благала Сідні.

Г'ю застогнав.

— Я хотів піти на пляж.

— Просто йди зараз, і у тебе буде увесь день для пляжу.

— Гаразд, гаразд, — він поглянув на Мартіна. — приєднаєшся? Ми зможемо відвідати деякі магазини, поки будемо у місті.

Коли крісла заскребли по дерев'яній підлозі й тарілки застукали у мийці, Кора відчула, що фото пропалює діру в її кишені. «Зараз», — подумала вона про себе. Але Енді була нагорі. І вона не знала, чи Сідні й Мартін повинні бути частиною цього.

Чарлі поглянув на неї.

— Посуд після сніданку вимитий. Мені піти переодягнутись для пляжу чи замість цього ти хочеш малювати?

«Ні те, ні інше», — подумала Кора. Вона підвелась, але Г'ю вже прямував до дверей, шукаючи свої ключі.

— Зачекай!

Голос її підвів.

Г'ю зупинився біля сітчастих дверей і занепокоєно подивився на неї.

— Ти в порядку, мамо?

Тепер у неї не було вибору.

— Г'ю, у тебе є хвилинка? — вона подивилась на інших присутніх. — Я б хотіла поговорити з Г'ю наодинці.

Чарлі зустрівся з нею поглядами. Вона не обговорила це з ним. Вона бачила, як він нахилився, намагаючись зрозуміти, чи він потрібний тут.

— Якщо можеш, поклич Енді сюди? — попросила вона його.

Надворі Кора сіла на гойдалку на ґанку, фото стиснула між пальцями. День був ясний, сонце яскраве. Вона похлопала по сидінню біля себе, і Г'ю слухняно сів. За хвилину двері відчинились і зачинились. Енді переводила погляд між ними.

— Тато покликав мене вниз. Що відбувається?

— Підійди й сядь, — попросила Кора.

З обома дітьми по боках від неї гойдалка була затишною і зігрітою сонцем, наче обійми. «Як і має бути», — промайнуло в голові.

— Я хочу дещо показати вам обом.

Кора підняла фото Роберта на кам'яній стіні.

Енді зойкнула.

— Це він.

Г'ю нічого не сказав.

— Так. Це Роберт, — пояснила Кора. — Я подумала, що ви захочете дізнатись, який він із себе.

— Господи, — сказала Енді, розглядаючи фото, — Г'ю на вигляд точнісінько як він.

Г'ю скривився.

— Це неправда.

Це було так, але Кора не збиралась на нього тиснути.

— Я знайшла це у підвалі. Там є ще, якщо вам цікаво.

— Що вони тут роблять? У Риптайд? — запитав Г'ю.

Вона готувалась до запитань, але не до цього. Так далеко вона не продумала.

— Ну деякі речі переміщались між двома будинками.

Але вона бачила, що вони їй не повірили. Правда полягала в тому, що вона не хотіла, щоб у їхньому домі в Коннектикуті залишились спогади про Роберта. Це відчувалось, наче зрадити Чарлі. Як зрада самій собі після того, що Роберт зробив із нею, залишивши її отак. Але вона знала, що має зберегти їх для близнюків. Для того «одного дня», коли вона вирішить їм розповісти. Риптайд завжди був їхнім райським острівцем, їхнім сховком. Це мало сенс, зберігати їх тут.

— Я зберігала їх тут для вас обох, — вона глянула на них.

— У вас є якісь запитання?

— Що ж, так. Чим він займається? І де він живе, якщо ти знаєш?

Кора знизала плечима.

— Насправді не знаю. Як я й казала, ми не спілкувались з часів коледжу.

Енді закусила губу.

— Жодного листа? Чи дзвінка?

— Нічого.

— Але він про нас знає, — це не було запитання, але Кора почула запит у цьому. Це розбивало їй серце.

— Так, люба. Він знав про мою вагітність. І що я збираюсь народити вас. Але це все.

— Тебе не дивувало, що він ніколи не намагався вийти на зв'язок?

— Загалом так. Роберт був молодим і трохи зарозумілим, хоч мені і прикро це казати. Але я гадала, можливо, коли він подорослішає, йому буде цікаво. Можливо, він спробує з'явитись, — це було правдою, але водночас це було чимось, що її лякало. — Але такі думки небезпечні. Ви не знаєте, якою людиною він може виявитись, тому я це облишила. Він не виходив на зв'язок і я теж. Можливо, це була помилка. Але у вас обох був батько. Прекрасний батько.

Енді швидко відповіла.

— Все ще є.

— Так, — Кора всміхнулась з полегшенням. — Все ще є.

Увесь цей час Г'ю мовчав. Він ще не був готовим.

— А що ти скажеш? — запитала Кора у нього.

— Я б хотів показати це Мартіну.

— Звичайно, — Кора простягла фото. Вона хотіла позбутись Роберта зі своїх рук. — Це тепер належить тобі.

— О, воно мені не потрібне. Я не хочу його зберігати, я мав на увазі...

— Я хочу, — Енді потягнулась за фото, і Кора відпустила його. — Я хочу її залишити. І хочу побачити решту.

Її карі очі були наповнені, як розпізнала Кора, одночасно хвилюванням і рішучістю. Але це добре.

— Вони всі твої, — відповіла їй Кора. — Чому б тобі не піти зі мною в підвал. Я покажу тобі, де вони.

Вони встали і пішли до дверей, але Г'ю залишився.

— Ти не йдеш? — запитала Енді.

— Поки ні.

Кора дозволила Енді йти вперед. Вона поклала руку на плече Г'ю, і він напружився під її пальцями.

— Мені шкода, любий, — сказала вона. — Я гадала, тобі захочеться побачити, яким він був. Можливо, це допоможе повірити, що це реально.

Тон Г'ю був різким:

— О, це відчувається дуже реальним.

Новий смуток піднявся в її горлі. Кора зайшла у будинок сама.

Внизу, у підвалі, вона показала Енді сховок коробки.

— Може, хочеш віднести її нагору? Тут так темно і сиро.

— Усе гаразд, — пробурмотіла Енді, і Кора залишила її саму. Поки вона підіймалась сходами, обернулась лише раз. Енді перестала перебирати фото, її увагу привернуло одне, що тримала у руках. Кора не могла втриматись від роздумів, яке саме. Чи було це фото, де вона дивиться на Роберта?

Нагорі Кора пішла у сонячну кімнату. Г'ю був ззовні на ґанку з Мартіном. Вона залишить їх наодинці також.

Коли Кора дивилась на своє полотно, вона почувалась невпевнено, як ескіз перед нею, але водночас їй було трохи легше. Це нагадало, як вона була невпевнена в рішенні залишити Вассар. Чи коли вона прийняла божевільну пропозицію Чарлі вийти за нього. Коли вона вперше тримала близнюків, по дитині у кожній руці. Гадаючи, як вона має годувати їх обох. Як вона буде їх виховувати. Як, чорт забирай, вона потрапила у це?

А потім на зустріч з ними прийшла Тіш. Кора ніколи цього не забуде. Після найкоротшого привітання Чарлі потягнув свою матір по коридору до дитячої кімнати, залишивши її у приватній палаті, щоб вона відпочивала. Але Кора не могла. Вона уявляла, як Тіш витріщається на них через скляне вікно і що Тіш думатиме про її дітей. Якби вона могла бути поряд. Якби їхні маленькі обличчя, її єдиних онуків, могли розтопити її серце. Пройшов час, який здавався Корі вічністю, поки вона чекала їхнього повернення. Нарешті Чарлі просунув голову у двері.

— Вона їх любить! — сказав він.

Це було більше, ніж вона сподівалась. У Кори перехопило дух.

— Любить?

Чарлі був у захваті.

— Вона сказала, що у них чудові імена. І вони на вигляд великі й здорові, як для близнюків. Гадаю, вона щаслива стати бабусею.

Вираз його обличчя майже змусив її повірити у це.

— Де вона? — запитала Кора. — Вона не повернеться? — і потягнула покривало вверх на себе.

Чарлі похитав головою.

— Ні, кохана. Вона знає, що ти виснажена. Вона сказала передати тобі найкращі побажання і дати тобі відпочити.

Найкращі побажання. У це вона не могла повірити. Але знову ж таки, хтозна? Вона чула, що діти мають цей магічний ефект на людей, особливо на бабусь і дідусів.

— Чому б тобі не подрімати, — запропонував Чарлі. — Я піду вниз у кафетерій купити кави. Ти чогось бажаєш?

Кора похитала головою, занурюючись з вдячністю у подушку на її лікарняному ліжку. Вона була сита.

Це врешті-решт сталося. Тіш пом'якшала через невинні обличчя її близнюків. Тепер, можливо, Чарлі зможе заспокоїти свої думки й звільнитися від вини перед своєю матір'ю. Можливо, тепер вони можуть спробувати стати справжньою родиною. Чимось, чого Кора так сильно бажала із самого дитинства. Особливо, коли її матір далеко в Огайо і зараз дещо відчужена через її батька. Вона лягла з маленькою усмішкою на обличчі. Кора відчувала біль і була така втомлена, але тепер вона може перепочити.

Тільки-но почала дрімати, як почула, що двері відчинились.

— Чарлі?

Вона розплющила очі й перевернулась. Післяобіднє світло падало через вікно, і її свекруха зайшла всередину.

Кора підібралась.

— Ой, привіт. Я гадала, ви пішли.

Вона була у повному безладі, волосся брудне і скуйовджене.

Тіш підійшла прямо до краю ліжка Кори і поклала обидві руки на бильця. Її золоті каблучки дзвякнули об метал.

— Якщо ти хоч на секунду подумала, що це щось змінює, то ти абсолютно помиляєшся.

Кора кліпнула. Але ж Чарлі щойно сказав...

— Просто зараз мій син має бути у медичній школі. В Єлі, — Тіш нахилилась так близько, що аромат її парфумів від «Шанель» рознісся над ліжком, — але натомість він застряг тут, із тобою. Піклуючись про твоїх безбатченків.

Кора відсахнулась.

— Вам краще піти.

Але Тіш ще не закінчила.

— Ти зруйнувала життя Чарлі. Ти зачарувала його і вибила з колії мрій, над якою ми працювали! Але найгірше — ти навіть не кохаєш його.

Кора лягла на подушку.

— Забирайтеся! — благала вона.

Як це може відбуватись? Де ж Чарлі?

— Ти чуєш мене? — прошипіла Тіш. — Ти ніколи не станеш частиною родини Дарлінґів. *Ніколи*.

Кора підвелась.

— Я сказала, забирайтеся геть! — закричала вона. У неї задзвеніло у вухах.

Почувся стукіт підборів і гуркіт дверей; так швидко Кора залишилась сама у палаті, й єдиним звуком у вухах був стукіт її серця.

Боячись, що її знудить, Кора подивилась ліворуч і праворуч, в пошуках рожевого контейнера, який залишила медсестра. Його ніде не було.

Тож вона занурилась у свою постіль. Тіш пішла. Діти були сховані в дитячій кімнаті. І вона була в безпеці від люті своєї свекрухи. «Дихай», — сказала вона собі.

Пульс нарешті уповільнився, коли двері знову відчинились. Кора здригнулась, готова до зустрічі з нею. Готова до бою.

Але це був Чарлі. Він ніжно усміхнувся.

— Ти все ще не спиш?

Кора розтулила рот, але її губи були як пісок, слова було важко вимовляти.

— Ось, я прикрию штори, — сказав він. Чарлі перетнув палату, і кімната занурилась у темряву. — Тепер краще, так? — він повернувся до неї і торкнувся її чола. Вираз його обличчя змінився. — Люба, у тебе жар. Мені покликати медсестру?

Кора похитала головою, неспроможна розповісти Чарлі про те, що щойно відбулось.

— Ні, просто дай мені води.

Чарлі поспішив в коридор і повернувся з водою. І медсестрою. Він був таким схвильованим і таким закоханим. Поки медсестра перевіряла її показники, Чарлі тремтів біля ліжка.

— Зі мною правда все гаразд, — наполягала Кора.

Коли медсестра пішла, Кора відпила крижану воду під пильним поглядом свого чоловіка. Вона усвідомила, що не зможе розповісти Чарлі. Ні тоді. Ні, можливо, ніколи.

Те, що сказала Тіш, закарбувалось у її серці й вона зібрала себе проти цього. Але не могла завдати йому такого самого удару; не після всього, що він зробив для неї і її дітей.

— Ти впевнена, що з тобою все гаразд? — запитав він, беручи її за руку.

Кора подивилась у його горіхово-сірі очі.

— Я впевнена.

Ні, вона не говоритиме про ті жахливі речі, які його матір спустила на неї. Те, що Тіш прошипіла їй на вухо того дня, було огидним. Але ще огиднішою була думка, яка поселилась у її голові, з того дня: *Що, якщо це правда?*

Енді

Місяць був майже у повні, і його ніжне світло розливалось кімнатою через вікно. Стіни були наче забризкані ним. А поперек дерев'яної підлоги його було навіть більше. Енді сиділа на ліжку, підтягнувши коліна до підборіддя, розглядала бурштинове сяйво довкола. Це було наче щось потойбічне, наче з казки. Як і те, що вона планувала зробити.

Було вже за північ, і вона нишком вибиралась з будинку. Якщо таке можна було казати про сорокачотирирічну самотню матір на відпочинку з родиною. Але це була правда. Її батьки, нічого не підозрюючи, спали в себе в кімнаті далі по коридору. Так само як Мартін і Г'ю, які того вечора рано повернулись. Під дверима Сідні пробивалось світло лампи, поки вона розмовляла з Джеймсом допізна — їхній ритуал перед сном, але зараз її двері були темними. І це був знак для Енді — майже час. Вона чекала на *дзеньк* камінця об її вікно, який мав пролунати будь-якої миті.

Енді міцніше притиснула коліна до грудей і намагалась змусити серце битись повільніше, поки вона чекала цього. Це була найзахопливіша річ, яку вона робила за десятиліття. Через секунду ззовні почувся шум. І знову тиша. Енді напружила слух. І коли вона вже вирішила, що

то була просто нічна тварина, як пролунав кам'яний *брязк* гальки об облицювання будинку. Вона нахилилась вперед і потягла вікно вгору, відчиняючи його так широко, як це було можливо. Унизу в тіні щось поворушилось. Нейт Бекер ступив уперед, і його осяяло місячне світло. Енді розсміялась вголос.

— Це божевілля! — пошепки скрикнула вона.

— Саме так. А тепер спускайся сюди.

Вони сміялись усю дорогу до пляжу, йшовши пліч-о-пліч, а пісок був холодним для їхніх босих ніг. Листя шипшини сяяло наче срібне, і коли дорога скінчилась, вони потрапили на пляж. Енді зупинилась.

— Що таке? — запитав Нейт.

У неї майже перехопило дух, але причина була не в цьому.

— Поглянь, — сказала вона, вказуючи на сріблястий океан попереду. Потім повільно повернулась до дюн, через які вони щойно пробігли. І нарешті вгору. Кілька зірок на краю місяця досі мерехтіли. — Я хочу насолодитися всім цим.

Нейт підійшов ближче і взяв її за руку.

— Це мило.

Енді поглянула на нього.

— Ти й сам доволі милий, Нейте Бекер.

На якусь мить їхні очі зустрілись. Енді нервово засміялась.

— То де ти ховаєш те пиво?

Нейт зняв із плеча маленьку сумку-холодильник.

— Хочеш одне?

— Можливо, два? — пожартувала вона.

Вони сіли біля позначки припливу, відразу за простором із водоростей і мушель.

— Приплив швидко прибуває сьогодні, — зауважив Нейт, відкорковуючи дві пляшки й простягаючи їй одну.

— Раніше мене це лякало.

Вона цокнула своєю пляшкою об його.

— Хвилі?

— Ні, — сказала Енді, — думка про те, що наближається приплив, наче він йде, щоб забрати нас усіх. Особливо під час штормів. Раніше я боялась, що він прийде через дюни й поглине будинок, — вона подивилась на нього. — Коли я була маленькою.

— А зараз?

— Зараз це мене заспокоює. Немов це щось, що прийшло, щоб зустріти мене на півдорозі. Щось, що змиває собою день і очищає пляж. Наче новий початок.

Нейт дивився на воду, тихо слухаючи. І лише шум прибою підіймався в повітрі між ними.

— Як ти ставишся до нового початку, Енді Дарлінґ?

Цьогоріч Енді таке питали часто.

— Це, безсумнівно, лякає, — сказала вона. — Але водночас це можливість, розумієш? Другий шанс.

Нейт нахилився до неї і легенько зіштовхнувся з нею плече до плеча.

— Я чув, що їх важко отримати.

Енді повернулась до нього. Він дивився прямо на неї. І перш ніж вона встигла йому відповісти, він притиснув свої губи до її.

Якби хтось сказав Енді, коли вона була підліткою, що одного дня поцілується з Нейтом Бекером, то вона радше розсміялась би. Але не тепер.

Губи Нейта були теплими, повними і впевненими, з присмаком пряного цитрусового літнього елю, і вона спіймала себе на тому, що охоче відповідає на його поцілунок. Не було ніякої незручності. Ніякої незграбності. Їхні губи і язики рухались разом, даючи і беручи, й Енді відчула, що її охопило бажання.

Вона відсторонилась, швидко дихаючи.

— Енді... Мені шкода.

— Ні, — сказала вона. — Мені не шкода.

Погляд Нейта був таким палким. Але їй потрібно, щоб усе було повільно. Завжди танцюючи на межі власних потреб і бажань, завжди з думкою про Моллі. Це все було даремно, мабуть; Моллі була в порядку, чудово проводила час із батьком, судячи з кількох коротких повідомлень, які вона надіслала. Але зараз, тут, на пляжі, цілуючись з іншим чоловіком, вперше, відтоді як вона дала шлюбну обітницю п'ятнадцять років тому, Енді почувалась у дисбалансі. Яким би чудовим він не був.

Нейт, мабуть, це відчув.

— Ходімо, — сказав він, підводячись. Взяв її за руку і потягнув вгору.

— Куди ми йдемо?

— Побачиш.

Вони пішли до краю води і повернули праворуч.

— Здається, у тебе є план.

— Є, але треба трохи прогулятись. Як ти на це дивишся?

Поміж пляжем залитим місячним сяйвом, поцілунками й раптовим відчуттям свободи, яке закрутилось у ній, Енді поки не хотіла, щоб ця ніч закінчувалась.

— Веди.

Вони йшли береговою лінією, оминаючи пінистий край припливу. Повітря було приємним, незважаючи на пізню годину, з густим запахом солі. Це надавало ночі дивної красивої чуттєвості, наче все можливо, і поки Енді йшла поруч з Нейтом, її охоплювало нетерпіння.

Вони говорили про їхню роботу, його — у Нью-Йорку і її — у Коннектикуті. Як сильно їй подобається викладати учням середньої школи, але часто вона відчуває труднощі з власною донькою-підліткою.

— Пам'ятаю, як батьки казали мені, що я буду хорошою мамою через те, як я навчаю, — вона похитала головою на цей спогад. — Виявилось, у цьому немає великого взаємозв'язку.

— О, припини, — відповів Нейт. — Я бачив тебе з Моллі лише кілька разів, але можу стверджувати, що ви близькі. Здається, вона чудова дитина.

— Дякую. Хоча над її матір'ю ще треба попрацювати.

Нейт засміявся.

— Хіба над нами всіма не треба?

— Здається, наче з тобою все дуже, збіса, добре, — сказала Енді, дивлячись на нього. З його розповідей він має гарну оселю в місті, хорошу роботу. І ось повернувся на Мис в оновлений літній батьківський будинок.

— Я впевнений, що ти не завжди так думала, — сказав Нейт. — Гадаю, я був для тебе просто безголовим другом Г'ю. Господи, я був таким кістлявим і незграбним в середній школі.

Енді розсміялась.

— Я пам'ятаю!

— Що ж, ну я пам'ятаю тебе не такою, — він простягнув руку і стиснув її долоню. — І стільки років потому ти тут. Навіть гарніша, ніж була, якщо це можливо.

Енді не знала, що відповісти. Це чогось варте, почути, що хтось зі щасливого минулого думав, що ти молодець, навіть незважаючи на проблемне сьогодення.

Якийсь час вони йшли віддаленою ділянкою Лайтхауз-Біч, і було чутно лише шум хвиль. Енді думала, що вже, мабуть, дуже пізно, але хоч раз вона зовсім не почувалась втомленою.

— Тож куди саме ти мене ведеш?

Нейт засміявся.

— Так, це виявилось далі, ніж я пам'ятав. Вибач за це.

— Ні! — сказала Енді. — Мені подобається прогулянка. Просто хотіла впевнитись, що ти не викрадаєш мене чи не плануєш покинути мене тут, у дикій природі. Це місце підійшло б для такого.

— Не сьогодні, — дражнив Нейт. — Ти колись чула про дюнну хатинку?

Енді похитала головою.

— Ні? — здивувався Нейт. — Вау, я знаю про щось у Чатемі, про що не знає родина Дарлінґів? Не можу в це повірити.

— Що це має означати?

— Нічого. Просто твоя родина має такий тісний зв'язок із цим місцем. З Чатемом і Риптайдом. Проводячи тут час влітку, я завжди почувався новеньким у порівнянні з вами. Але в хорошому сенсі. Ви, народ, показали мені околиці й усі цікаві місця, — він усміхнувся їй. — Тепер моя черга.

Це змусило її подумати про Риптайд. І про все, що сталось.

— Г'ю розповів тобі про пляжний будинок?

— Про те, що ваша бабуся віддала його Сідні? — він дивився одночасно зі співчуттям і провиною. — Я не хотів нічого казати, поки ти сама не скажеш.

— Не те щоб це був секрет, — вона розсміялась над абсурдністю того, що зараз сказала. — А Г'ю розповів тобі те, що *було* секретом?

Нейт підняв голову.

— Я так не думаю...

— Що ж, добре, що це довга прогулянка.

Поки вони йшли своїм шляхом уздовж краю води, Енді ввела Нейта у курс справи. Не лише про «весільний подарунок» Тіш для Сідні, що шокувало їх усіх, але й про справжній приголомшливий секрет — розкриття сімейної

таємниці про їхнього біологічного батька. До того, як вони зупинилися біля Південного пляжу, Нейт досі намагався це все осягнути.

— Тож чи правильно я тебе зрозумів. Ваш батько не є вашим біологічним батьком? І ви, народ, лише зараз про це дізнались?

Енді дивилась на свої босі ноги, які вона майже могла роздивитись у місячному сяйві.

— Якось так. Божевільно, еге ж? — розмова про це з кимось за межами родини зробила це реальним. — Ти перший, з ким я цим поділилась.

Нейт взяв її за обидві руки.

— Енді, мені шкода, що ти проходиш через усе це. Але я зворушений, що ти мені розповіла.

— Ну ти друг сім'ї. І ніби як брат, тож...

— Як брат? — Нейт скривився. — Ой. Я цього не очікував.

Енді ладна була копнути сама себе.

— Ні! Абсолютно не як брат. Я маю на увазі, що ти той, з ким я росла, і ти був одним із найкращих літніх друзів Г'ю, ось і все. У *той* час я думала про тебе так.

— А тепер? — Голос Нейта був ніжним, але його тон був серйозним.

— Абсолютно не як брат, — цього разу Енді нахилилась до нього і поцілувала. І знову це легке солодке тяжіння, щоразу, як їхні губи торкались.

За мить Нейт відступив, і на секунду вона злякалась, що все зіпсувала. Він пильно на неї подивився.

— Уже точно не як брат, так?

Цього разу вони двоє розсміялись, і вона ляснула його по руці.

— Ходімо, — мовив він, ведучи її вгору до піщаних дюн. — Ось те, що я хотів тобі показати.

Спочатку Енді розгубилась. Поки вони підіймались, за дюнною травою нічого не було видно. Але потім, у тьмяно освітленій далечині, маленька незграбна споруда з'явилась у фокусі на горизонті. Енді примружилась. Ця частина Лайтгауз-біч була особливо віддаленою і дикою, захищеною Кейпським національним узбережжям; навколо не було нічого, крім піску і прибою.

— Що це? Клубний будинок?

Нейт пришвидшив темп.

— Йдемо і побачиш.

Звичайно, коли вони підійшли ближче, низинна споруда набула форми. Це була якась квола дерев'яна службова будівля. Але сира, дика і відкрита, як і територія навколо. Вони зупинились на піщаному дворику, якщо його можна так назвати. Халупу з усіх боків оточувала крива огорожа з корчів і врятованих частин пляжних парканів. Клубок старих буїв звисав з неї, як безсистемні різдвяні декорації. У центрі був встановлений високий стовп, на якому майорів маленький американський прапор.

— Це божевілля. Як це сюди потрапило?

— Прибитий до берега вантаж і уламки, — сказав він захоплено. — Океан побудував це, — Нейт дивився, як вона ходила навколо, оглядаючи кожний закуток і щілину. — Усе,

що тут є, було змито на берег штормами й ніби злагоджено разом.

— Ким?

Нейт знизав плечима.

— Гадаю, їх можна назвати неофіційними доглядачами. Місцевими жителями. І приїжджими, як ми. Людьми, які люблять Чатем і хочуть зберегти його як своєрідний заповідник.

— І до цього дня я ніколи навіть не чула про це.

— Вперше вона з'явилася приблизно шість років тому і перетворилась у місцеву легенду. Доволі культово, скажи?

Енді була занадто поглинута магією маленької хижі й не була в змозі говорити. Вона обережно ходила навколо, проводячи руками по місцевих скарбах: іржавому якорю, притуленому до стовпа, зламаній пастці для лобстерів, пластиковій статуетці птаха, прибитій до огорожі. «Місць немає», — говорила обшарпана табличка, написана червоними літерами, прикріплена до дверей. Вона зазирнула всередину. Люди вирізали свої імена на дерев'яних дошках.

— Це схоже на маленький клубний будиночок з коряг. Святиня океану.

— Так, у цьому є щось духовне, — погодився Нейт. — Люди приходять сюди для медитації. Інші, щоб зробити селфі. Дехто залишає маленькі талісмани після візиту. Якщо ти прийдеш вдень, тут зазвичай є гостьова книга, в якій можна розписатись.

Енді залізла всередину і сіла. Три зовнішні стіни складались з дерев'яних секцій, крізь які свистів вітерець. Звичайно, тут була маленька гостьова книга, яка лежала на шматку дерева. Подивившись вгору, вона могла побачити зірки, крізь шматки пошарпаного даху.

— Це просто магічно.

Вона має показати це Моллі! І Г'ю, і всім решта. Як вона ніколи не чула про цю маленьку хижку до цього літа?

Через деякий час Нейт просунув голову всередину.

— Дозволиш?

Всередині було затишно, і Енді швидко посунулась. Вони сиділи мовчки, слухаючи океан і споглядаючи на небо.

— Таке враження, наче ми єдині люди на Землі, — прошепотіла вона. — Наче ми в якійсь дивовижній казці.

Навіть у тьмяному освітленні, вона могла побачити, що він усміхається.

— Ось чому я хотів, щоб ти це побачила. Знав, що ти зрозумієш.

Енді була зворушена його зізнанням. Але потім щось жахливе спало їй на думку.

— А якщо це місце змиє? Воно так близько до води.

— Це частина казки, так? Ніщо не вічне.

Думка про це раптом змусила її відчути себе дуже маленькою. Нейт потягнувся до неї і притягнув її ближче, й Енді поклала голову йому на плече. Це було сюрреалістично і водночас так природно.

— Океан завжди повертає, — нагадав він їй. — Дюнна хатинка тримається вже шість років. Але, гадаю, що якщо її змиє, то щось нове винесе на берег. І люди зможуть почати заново.

Їй подобалось це. Відбудова. Те, що вона намагалась робити увесь рік. З Моллі і їхнім новим будинком. З її відчуттям себе як нової самотньої жінки у світі. Іноді це поглинало і виснажувало її. А іноді охоплювало відчуття нових можливостей.

— Я можу це зрозуміти, — прошепотіла вона.

— Енді, — прошепотів він у відповідь. — Я радий, що тобі тут сподобалось.

Вона подивилась на нього.

— Ти подобаєшся мені, Нейте Бекер.

І потім вони цілувались. Спочатку ніжно, а потім усе палкіше. Лікті й коліна стикались із дерев'яними стінами, поки вони маневрували в тісному просторі, так щоб повернутись одне до одного. Раптом Нейт відсторонився.

— Це божевілля, — засміявся він.

Було великим полегшенням почути, як він повторює її думки.

— Знаю. Ми поводимося як підлітки.

— Ні, — Нейт похитав головою, сором'язливо усміхаючись. — Більше, ніж це. Енді, я завжди щось до тебе відчував.

— Справді? — вона й гадки не мала. Жодної, за всі літа проведені разом.

— Так! Від того помаранчевого бікіні з оборками, яке у тебе було у старшій школі, до жінки якою ти є тепер.

Енді засміялась і прикрила рот рукою.

— Моє помаранчеве бікіні! — вона майже забула про той старий купальник. — Нейте, ти, мабуть, жартуєш.

— Я серйозно. Я намагався викинути його з голови роками, — тепер він теж сміявся. — Ти була такою красивою. Такою впевненою у собі, а я був лише кістлявим другом твого брата-близнюка.

Це, мабуть, було наймиліше, що їй коли-небудь казали у житті. Це ніжне зізнання, яке всі ці роки носила у собі дитина, яка їй завжди подобалась, а тепер це красивий чоловік і він сидить поруч із нею. Енді потягнулась до нього та провела рукою по краю його щелепи, її пальці рухались вниз, до плечей, через його широкі груди. Не було навіть сліду тої кістлявої дитини. Він дивився на неї, поки вона торкалась його, і дихання стало уривчастим. Він дозволяв їй керувати, робити перший крок. І це заохотило її.

Вона дотяглась до краю його сорочки й потягла її вгору, над головою. Слухняно, Нейт підвів руки й вислизнув із неї. Його груди були теплими і сильними, і вона притисла свої долоні до нього. Сльоза скотилась з її щоки.

Нейт ніжно змахнув її великим пальцем.

— Що таке?

Вона похитала головою.

— Не знаю. Ти. Я. Усе це.

Він поцілував її щоку, де щойно була сльоза.

— Дихай, Енді Дарлінґ. Просто дихай.

І вона так і зробила. Енді дозволила своїм думкам блукати разом із руками, не поспішаючи. Насолоджуючись тим, які почуття у неї викликає цей чоловік. Відчуттями, які він викликав. Не вагаючись, вона стягнула свою сорочку через голову, і дала їй впасти на підлогу хатинки. Коли вона притиснулась грудьми до нього, то відчула, що вони підходять одне одному, як шматочки пазла.

Енді видихнула, коли Нейт провів руками по її спині. Вона вдихнула повітря. Під його дотиками вона відчувала себе живою так, як гадала вже ніколи не зможе. Можливо, не поспішати було все ж таки не так важливо.

— Тільки поглянь, Енді Дарлінґ. Ти й гадки не маєш, яка ти прекрасна.

Вона намагалась уявити себе з іншим чоловіком. Кимось новим, думки і серце якого вона не знає, так само як не знала вигинів і сторін його тіла. Ця думка лякала її. Скинути свій одяг означало значно більше. Їй було вже не двадцять. Її тіло добре їй послужило, виношувало і дало життя її доньці. Але із цим воно носило розтяжки, зморшки і лінії — усе, що прийшло із новим життям.

Але зараз вона була з Нейтом. На безлюдному пляжі. У маленькій магічній хатинці, що відчувалось, наче вони останні дві людини на Землі. Коли вони позбулись залишків свого одягу, не було ніякого вагання. Нейт був повністю новим для неї, і водночас таким знайомим. Енді почувала себе в безпеці. І так, збіса, добре.

Коли Нейт ніжно поклав її на пісок, він обхопив її обличчя обома руками.

— Я не можу в це повірити. За все своє життя я не міг добитися навіть твого погляду у мій бік.

Енді притиснулась до нього оголеним тілом і обхопила руками його шию.

— Я дивлюся на тебе зараз.

Тіш

Морське повітря відновило у ній енергію, якої вона вже давно не відчувала. Напевно, вже десять років як. І звичайно, не відтоді, як їй поставили діагноз «серцева недостатність». Вона залишила це при собі, відчуваючи змішані почуття. Вона планувала розповісти Чарлі, коли вирішила повернутись сюди. У її старому віці це насправді не має стати для нього шоком; не всі доживають до дев'яноста років. Її спосіб життя і міцне здоров'я дотепер давали змогу їй мандрувати земною кулею, перевершуючи очікування будь-кого, і навіть її власні! Щоразу, як вона дивиться у дзеркало, на мить дивується: *хто* ця стара жінка, яка витріщається на неї у відповідь? Вона вважає, що має бути вдячною за весь час, що мала, а не оплакувати те, як мало їй залишилось, за словами лікаря. Якщо розповісти Чарлі, то це все ускладнить; вона ненавидить жалість. Вона цього не витримає. А найголовніше, вона любить свого сина і не бажає, щоб її постаріле серце стало тягарем для його серця.

Востаннє, коли Тіш була на Мисі, їй було двадцять дев'ять. Тепер, коли вона відчуває запах солоного повітря і чує гуркіт прибою, переноситься назад у той час. Коли Морті був живим і здоровим і вони були молодими

і щасливими. І Чарлі, ну Чарлі був просто маленьким хлопчиком. Коли вона прокидається і бачить крізь вікно у котеджі Мункассер, як виблискує вода у затоці, Тіш на швидкоплинну чудову мить вірить, що вони такі, якими були тоді. Що зараз знову літо 1961-го і її книга життя лише починається, а сторінки, вона певна, мають щасливе закінчення.

Ох, вона намагалась уникати думок про те літо, відколи повернулась. Відтоді Морті заповнив її сни, а сім'я заплутала думки. Але вона завжди оминала спогади про той фатальний день, як колись оминала приплив: танцюючи навколо його пінистих країв, але ніколи не дозволяючи йому затягнути її. Але сьогодні прекрасний день для прогулянки, і хоча вона повільна і мусить зосереджуватись, усе ж збирається піти до пляжу, тож допоможи їй боже. Чарлі б це не сподобалось, тому вона йому не телефонує. На те, що вона має цей огидний ціпок, є причина. Сьогодні вона взяла його в руку і подзвонила на рецепцію.

— Я б хотіла замовити того самого водія, який мене підвозив цими днями: Джонатана, — сказала вона дівчині на рецепції. — І скажіть йому вдягнути взуття для прогулянок.

— Взуття для прогулянок? — перепитала дівчина.

— Так. Скажіть йому, що я Тіш Дарлінґ. Він зрозуміє.

Тіш потоваришувала з Джонатаном, і їй подобалось думати, що вони досягли взаєморозуміння. Те, що вона вимагає від його послуг, доволі просте; він середнього віку

і сильний. Він терплячий. Вона не мала сумніву, що він не буде проти її особливого прохання сьогодні.

Через годину, коли Джонатан постукав у двері Мункассеру, вона була готова. Тіш одягнула кашемірову шаль, широкі білі штани і свої кросівки з леопардовим принтом на шнурівках від Кейт Спейд. Вона сподівається, що вони витримають прогулянку пляжем.

— Доброго ранку, місіс Дарлінґ, — сказав Джонатан, притримуючи двері відчиненими для неї. — Куди прямуємо?

Як вона і сподівалась, Джонатан був готовим на все. І вона знала точно, куди хоче піти.

— Мені потрібно побачити пляж, — сказала вона йому з заднього сидіння.

Джонатан відрегулював дзеркало заднього виду.

— Якийсь конкретний? Припускаю, що ми шукаємо сьогодні місце для прогулянки, а не для плавання?

— Твоє припущення правильне. Але місце має бути безлюдним, Джонатане. Мені необхідно дещо обдумати.

Чоловік поміркував.

— Маяк — найменш людний, але там багато сходинок.

Вона добре знає цей пляж. Морті любив рибалити там з берега. Ні, не існує небесного чи земного способу для неї, щоб подолати ті сходи.

— Ліс?

— Нічого на затоці. Це має бути краєвид на океан.

На це була причина, і Джонатан не запитував більше. Ось чому вона обрала його.

— Дуже добре, — сказав він і почав рух. Хоча й не сказав куди вони прямують — Тіш була спокійна. Це буде правильне місце.

В кінці вулиці Ріджвейл машина повернула праворуч у приватний район. У п'ятдесятих, коли Риптайд був їхнім затишним двокімнатним будиночком, цей район був лише великим простором пляжної трави й групки маленьких, простакуватих будиночків, схожих на їхній.

Зараз ці будинки оцінюються в десятки мільйонів, вони тісно набудовані, притиснуті один до одного, і їхні американські прапори звучно розвіваються на стовпах, звернені до Атлантичного океану.

— Це приватний район, — сказала Тіш.

Але Джонатан уже це знав.

— Не хвилюйтесь про це, місіс Дарлінґ, — сказав він їй. — Я декого знаю.

Звичайно, він знає. Джонатан припаркував машину на вільній під'їзній доріжці розлогого двоповерхового будинку, який розташований біля загороджувальної стіни. Це квінтесенція Кейп-Коду з вивітреною сірою черепицею, гостроверхим дахом і вікнами-ілюмінаторами з обох боків. Коли він відчинив двері, її ніздрі заповнив запах відливу.

— Вони не проти? — запитала Тіш, киваючи в бік будинку.

Джонатан похитав головою і взяв її за руку.

— У вас є стільки часу, скільки потрібно.

Будинок розташований прямо на пляжі, й, на її велике полегшення, сходи маленькі і їх всього кілька. Тримаючись

однією рукою за Джонатана, а другою за ціпок, Тіш подолала їх по одній за раз, коли вони дістались пляжу. Пісок змістився у неї під ногами, і вона похилилась на один бік.

— Мем? — запитав Джонатан.

— Сюди, — сказала Тіш, повільно ведучи його до води крихітними кроками.

Коли вони дістались туди, пісок під її ногами став стійкішим, а її хода — впевненішою. Тіш зупинилась в п'яти ярдах від прибою. Тут був великий корч, який вимило на берег, імпровізована лавка. Вона подивилась на лінію горизонту, де вода зустрічалась із небом. Сонце палало високо в небі, й зовсім немає вітру. «Тут», — подумала вона, заплющуючи очі перед яскравим теплом. Саме тут вона має це зробити.

— Це правильне місце, — мовила вона Джонатанові.

На цьому він допоміг їй обережно опуститись на корч. Джонатан завагався, чи відпускати її руку, тож вона кинула йому промовистий погляд, який, як вона знала, він міг зрозуміти навіть за її великими темними окулярами. Зрештою, це те, про що вони домовились.

— Що ж, гаразд, місіс Дарлінґ. — Він вказав на прохід у морській траві біля сходів, якими вони щойно спустились. — Я буду ось там, якщо вам щось знадобиться, — він зробив паузу. — Будь-що.

— Джонатане? — сказала вона.

— Так, мем?

— Йди геть.

Він усміхнувся і повернувся до сходів.

Ця ділянка приватного сектору ідеальна. Вузька смужка піску порожня, за винятком кількох маленьких перевернутих шлюпок. Тіш дивилась на металевий корпус найближчої. Це нагадує їй черевину кита. Вона роздумувала, як людина має чіплятись за нього, якщо перевернеться у шторм. Не схоже, що тут є за що зачепитись. Нічого, що могло б тебе врятувати.

— Я тут, Морті, — вголос прошепотіла вона.

Біль пронизав її череп, але Тіш ментально зібралась протистояти йому. Ось що трапляється щоразу, як вона думає про той день, наче відчиняються ворота пам'яті. Вона повернулась до моря, такого спокійного сьогодні. Хвиляста скляна поверхня, хвилі такі сором'язливі, що ледве торкаються берега.

Того літнього дня все почалось саме так. Тіш ніколи цього не забуде. Вони прокинулись рано, схід сонця танцював на краю штор їхньої спальні. Тіш хотіла перевернутись і ще трохи поспати, але вона відчула, що поруч з нею прокинувся її чоловік. Саме так Морті збирався провести ранок — він планував взяти китолова, щоб порибалити. До сходу сонця вона могла відчути, як він мугикає біля неї з дитячою нетерплячістю. Наче відчуваючи цю енергію, маленький Чарлі забіг до їхньої кімнати й заскочив на ліжко. Морті підскочив і спіймав його, складаючи розкинуті кінцівки Чарлі до купи і притискаючи його в обіймах, маленьке дике звірятко. Їхнє маленьке звірятко, з волоссям, випаленим сонцем, і шкірою,

яка стала бронзовою влітку у Кейп-Коді. Тіш сміялась, спостерігаючи, як вони борються в ковдрах. За тиждень вони замкнуть будинок на сезон і вирушать назад до міста. Їхнє літо було таким ідеальним, що Тіш не хотіла їхати.

Вона приготувала ранній сніданок з вафель і бекону. Поки стояла біля плити, дивилася крізь сітчасті двері, де Морті й Чарлі стояли на патіо. На столі для пікніка стояв відкритий рибальський ящик і лежав розкладений набір поплавців. Морті показував сину, як натягувати волосінь на вудку.

— Вода сьогодні спокійна, — зауважив Морті, коли вони зайшли всередину, щоб поїсти, — наче скло.

Тіш ніколи не забуде ці слова. Вона знала, що він уже ходив на пляж, щоб перевірити це. В ті дні, коли він рибалив, її чоловік вирушав перевіряти приплив ще до того, як наповнить чашку кавою, він був настільки схвильованим, що зможе скористатись новим китоловом, який вони придбали минулого літа. З дерев'яними сидіннями, зробленими на замовлення. І з назвою, яку *Чарлі* намалював на кормі. «Непотоплюваний!», любив розповідати Морті всім, кому міг. Цей тринадцятифутовий човен був гордістю і радістю Морті. Риболовля була його розвагою на Мисі, й нещодавно він почав брати із собою Чарлі. Тіш подобалось, що Морті навчає Чарлі. Але того ранку була щотижнева година дитячих історій у бібліотеці Елдріч, і Тіш повела туди Чарлі. Опісля, як час історій завершився і Морті повернувся зі щоденним уловом, вони зібрались у Риптайді на ланч, перед тим, як вирушити на

пляж для сімейного плавання. Пляж був зайнятий так само, як і їхні літні дні. Все було ідеально.

Після сніданку вона спакувала для Морті перекус. Це був їхній жарт — так Тіш любила нагадувати йому, що він лише сидів і плив кілька годин. Але вона ніколи не відпускала його з порожніми руками, того ранку також — вона загорнула йому три солоні огірки з кропом у вощений папір разом з невеликим шматком сиру і жменею крекерів. Коли Морті поцілував її на прощання в кухні, він зупинився у дверях і повернувся за ще одним поцілунком; цей факт вона теж запам'ятала назавжди.

Година історій була цікавою. Дитячий бібліотекар співав пісеньки, використовуючи маріонетку ведмедика Тедді. Після цього, Тіш і Чарлі затрималися у дитячій секції і взяли дві книжки з малюнками, які вони ніколи не повернуть. Коли вони вийшли назовні, на її здивування, день повністю змінився. Тіш поглянула вгору. Темні сірі хмари пропливали повз шпиль Першої соборної церкви. Вітер шмагав край її сукні.

— Мені холодно, — сказав Чарлі, притискаючись до її колін.

— Відвезімо тебе додому.

На мить Тіш подумала про Морті десь там у човні. Але він був вправним рибалкою і знав, що треба слідкувати за горизонтом у відкритій воді. Доки вони дістануться додому, він, напевне, вже буде чекати їх.

Було важко не зводити очей з дороги, поки вона їхала додому у Риптайд. Здавалося, наче небо ковзає над головою

повз. Мейн-стріт швидко спорожніла, оскільки покупці поспішали до своїх автомобілів, а коли вони наближались до театру «Орфей», перші краплі вдарили по лобовому склу. Поки Тіш припаркувалась біля їхнього будинку, дощ стояв срібною стіною.

— Морті? — крикнула вона, коли забігла у парадні двері з Чарлі на руках. На її здивування, не було жодних ознак його повернення.

Вона поставила Чарлі й поквапилась до спалень у задній частині будинку, але обидві були порожні.

Вона визирнула на шторм крізь кухонне вікно, безперечно, він будь-якої миті бігтиме доріжкою від пляжу, але та була порожня. Він, мабуть, ще прив'язує китолова біля бухти. Морті міг бути метушливим стосовно нового човна і спорядження, особливо коли наближався шторм. Не страшно. Вона поставила чайник на плиту, для чаю.

Однак через годину досі не було жодних його ознак. Шторм не слабшав, як вона сподівалась, а лише посилювався. Вітер стукав по вікнах, з кожним поривом розгойдуючи стіни будинку. Дощ гримів у шибки.

— Матусю, — скиглив Чарлі, слідуючи за нею з кімнати в кімнату. Тіш взяла його на руки і міцно обійняла. Навіть незважаючи на тісний простір будинку, вона не могла припинити ходити туди-сюди.

— Все гаразд, мій хороший хлопчику, — бурмотіла вона. — Тато скоро буде вдома.

Протягом години небо перетворилося з вугільно-чорного на моторошно-зелене. Тіш провела достатньо часу

на узбережжі, щоб знати, що це поганий знак. Вона не припиняла перевіряти заднє вікно на ознаки появи Морті: проблиск жовтого дощовика, що рухався б від пляжу. Але не було нічого, окрім похиленої набік пляжної трави й дощу. Нескінченної стіни дощу. Повільно паніка почала пульсувати крізь неї.

У будинку не було телефону. Вона подумала про Нікерсонів, що живуть вище по вулиці. Сусіди були тут увесь рік, і Тіш знала, що вони мають телефон. Але що робити з маленьким Чарлі?

— Чарлі, мені потрібно, щоб ти залишився тут, — твердо сказала вона, вставши на коліна, щоб дивитись йому прямо в очі. Вона не хотіла залишати його самого, але також не могла уявити, як бігтиме з ним крізь шторм по вулиці.

На її полегшення, він не плакав на знак протесту, але стурбовано смоктав великий палець. Вона посадила його на диван з одною з його нових бібліотечних книжок і плюшевим каченям.

— Я повернусь за два помахи хвоста овечки! — пообіцяла вона. — Залишайся всередині, незважаючи ні на що.

Одягнувши дощовик і гумаки, вона пішла до парадних дверей.

— Будь чемним хлопчиком, — нагадала вона Чарлі ще раз. Але щойно вона відчинила двері, як їх відкинуло назад. Тіш відступила. Вода заливала будинок, а її парасоля впала всередину.

Тіш зі всіх сил намагалась зачинити двері, відгороджуючись від шторму. Коли вона таки це зробила, стояла стікаючи водою і витріщаючись з недовірою на калюжу води навколо своїх ніг. У неї немає жодного шансу дістатись до Нікерсонів. Чарлі почав плакати. Тіш відчувала, що вона теж готова заплакати.

Здавалось, вони чекали кілька годин. Коли світло мигнуло і згасло, Тіш запалила кемпінгові гасові лампи, які Морті зберігав на стіні в кухні. Вона посадила Чарлі собі на коліна, і вони читали бібліотечні книжки, знову і знову. До обіду, доки Морті досі не повернувся, вона тремтячими руками налила молоко і насипала пластівці у дві миски.

— На обід? — запитав Чарлі.

— Просто їж, — різко сказала вона. Потім, ніжніше, додала: — Це нагорода. Коли напруга зникає, ми отримуємо сніданок на обід.

Очікування перетворилось на агонію. Весь час свистів вітер, і дощ шарпав Риптайд. Не в змозі їсти чи думати, Тіш стояла біля кухонного вікна, бажаючи, щоб Морті повернувся з пляжу. Він мав знайти укриття. Він надто любив цей клятий човен. Звичайно, він привів його на берег десь далі на пляжі й пережив шторм у будинку якогось доброго самаритянина. Пізніше вони ще над цим посміються.

О восьмій годині, коли вже мало б стемніти й Чарлі мав би готуватись до сну, небо посвітлішало. Дощ уповільнився і вітер ущух. Неочікувано з-за хмар визирнуло сонце. Тіш поквапилась до дверей і відчинила їх. Ззовні світ

сяяв. Вода була повсюди: зібралась на передньому подвір'ї, затопила під'їзну дорогу, стікала вниз вулицею маленькими бурхливими імпровізованими ріками. Гілки дерев усіяли землю, куди б вона не повернулась. Тіш провела рукою по волоссю.

— Чарлі, одягни свої чоботи. Ми підемо шукати татка.

Вони вийшли через задній двір і пішли вниз до пляжу, тримаючись за руки. Маленькі ноги Чарлі не встигали за нею, але Тіш не могла більше чекати. Незважаючи на його протести, вона зірвалась на біг. Біля основи стежки, де дюна повертала на пляж, Тіш зупинилась. Перед нею було море, якого вона раніше не бачила. Море, про яке вона лише читала у «Мобі Діку». Чи бачила на чорно-білих фото в міській їдальні. Шторм, може, й залишив небо, але він ще не закінчив з океаном.

Тіш поглянула на пляж в обох напрямках, шукаючи ознаки Морті. Але пляж був порожнім. Чарлі наздогнав її, і вона знову взяла його за руку.

— Підімо до бухти! — вирішила вона, але Чарлі не хотів. Він подивився на воду, і на його обличчі з'явився первісний страх. — Ми знайдемо татка! — прокричала Тіш, перебиваючи шум прибою. — Ну, любий, ходімо.

Їхній пляж був чужим для неї. Сонце схилялося над дюнами, які були просочені водою, з дивним кавовим відтінком. Коряги й густі водорості перекидалися на хвилях. Затока, де Чарлі любив гратися в припливних басейнах, була змита і заповнена піском. Буї засмітили знак припливу, і вони поспішали їх обійти. Тіш зачепилась

черевиком за довгу мотузку пастки на лобстерів, яку винесло на берег, і спіткнулась. Бухта, де Морті тримав китолова, була попереду, за пірсом, і вони видерлись на найвищу дюну, щоб краще роздивитися.

Бухта була захищена мілкою затокою. Напевно, човни досі там. Вона молилась, що китолов теж. Але коли вони вийшли на гребінь дюни, Тіш побачила лише кілька човнів, прив'язаних до швартів, які вдарялись на бурхливій сердитій воді. Китолова серед них не було. Вона перевела погляд туди, де сусіди зберігали свої менші човни вздовж берегової лінії: каяки, шлюпки, вітрильна шлюпка «Сонячна риба». Вони з Морті тримали там маленьку білу шлюпку, якою він діставався до місця, де був пришвартований китолов. Але територія була порожньою. Позаду, вдалині, вона побачила кілька човнів, розкиданих і перевернутих, у різних місцях вздовж дюн, їхні корпуси дивились в небо. Вона різко вдихнула.

Тіш побігла вниз по дюні до них, випереджаючи Чарлі. Горло стискав страх, вона підбігала до кожної шлюпки, як солдат на полі бою. Сусідська біла з голубим шлюпка була перекинута на дюнах набік, її щогла зігнута, а вітрило розірване на шматки. Тут був маленький червоний гребний човен, наполовину закопаний у пісок, вона бачила, як якийсь дідусь часто катав на ньому онуків. Усі човни були розкидані, наче хтось підняв їх у небо, а потім кинув ними об землю, це було кладовище човнів. Поки Чарлі стояв і плакав на пляжі, Тіш бігала від човна до човна. Торкаючись кожного корпусу. Шукаючи назви на бортах.

Гукаючи Морті. Аж поки вона не впала на пісок; її голос був зірваний і розбитий.

Чарлі підійшов і притиснувся до неї.

— Де татко?

Але Тіш не могла втішити його. Сонце стало рожевим, потім помаранчевим, аж поки полум'яний червоний колір не заповнив небеса і не залив їх вогняним сяйвом. Однак Тіш сиділа на мокрому піску, неспроможна поворухнутись.

Нарешті почувся голос. Чоловічий голос. Серце Тіш забилось об ребра. Вона вскочила на ноги й повернулася, щоб побачити.

— Привіт! — старший чоловік у темному дощовику вийшов на дюни. Махаючи. Гукаючи. Це був не Морті.

Той, хто прийшов і допоміг їй піднятись з піску, а потім провів її із сином додому, був не Морті. І не Морті того вечора приніс їй вечерю і тримав її за руку, сидячи на дивані, коли сусіди зупинялись і показували свої голови у дверях, приносячи обривки новин. Пристань на Ріджвейл-стріт змило. Два рибальських човни загубились у морі. Частина Чатемського пірса була відірвана від паль. Але не було жодних новин про Морті.

Наступного дня океан повернув частину того, що забрав, і там були деякі відповіді. Берегова охорона перевірила узбережжя і водні шляхи. Були створені пошуково-рятувальні підрозділи з місцевих рибалок і добрих сусідів. Обидва зниклі рибальські човни з Чатемського флоту були знайдені, всі люди на борту

чудом залишилися живі. Едінг для човнів, який змило від будинку однієї людини на Хардінгс-Біч, повністю викинуло на острів Мономой, розташувавши його на піску так, наче він завжди був там. Але були й втрати; пляжні будинки були змиті зі стовпів. Човни, які затягнуло припливом, були наче пережовані й виплюнуті на берег. Серед них і тринадцятифутовий бостонський китобій з дерев'яними сидіннями, який наступного дня викинуло на пляж Кокл-Коув. З назвою: *Чарлі*. Як завжди казав Морті, непотоплюваний.

Мовчки, Тіш спакувала валізи. Залишила їжу в холодильнику. Постіль на ліжках. І свій досі мокрий дощовик, який висів за дверима. Коли місіс Нікерсон повернулась з порцією теплих чорничних кексів, Тіш уже заправляла машину бензином на 28-му маршруті. Коли начальник поліції зупинився на її під'їзді, вона направила машину на південь до Сагаморського мосту. На той момент, коли океан уповільнив свій приплив і сонце нового дня розлилося над Риптайдом, розбите серце Тіш Дарлінґ було уже за межами Мису.

Кора

Робота з картиною була складна. Але Кора вперта. Вона взяла пензлик і прокрутила його в суміші олійних фарб: титанового білого та неапольського жовтого, які вона обрала для піску, і поставила пензлик на полотно. Відступати було нікуди.

Вона малювала весь ранок. Діти приходили і йшли на задньому плані, як вони робили колись, і як і колись, за звуками вона могла сказати, що вони робили. Дверцята холодильника і ніж об дошку для нарізання: готувався пляжний пікнік. Грюкнули парадні двері: Г'ю повернувся з пробіжки. Шум пізнього душу: Енді готується до свого «не побачення» з Нейтом. Звуки кроків: Чарлі блукає по дому, не бажаючи заважати її роботі, але ще не достатньо комфортно себе почуває, щоб послідувати за дітьми на пляж чи запросити їх порибалити без неї. Пізно ввечері вона відклала пензлі й сіла, щоб оглянути свою роботу.

Задній план був готовий. Дві фігури, що йдуть пляжем, мали особистості. А пляжний шлях мав пункт призначення. Кора на мить була задоволена.

Вона тікала у своє мистецтво весь день; настав час зустрітись з родиною.

— Чарлі?

Вона знайшла свого чоловіка на патіо з газетою «Нью-Йорк Таймз» у руках, яку він не читав. Чарлі задумливо дивився в напрямку доріжки на пляж, куди, як вона нещодавно чула, попрямували Сідні, Мартін і Г'ю.

— Що робиш? — поцікавилася вона.

Чарлі знизав плечима.

— Чесно? Намагаюсь бути на видноті, — він опустив газету. — Не знаю, Коро. Сварка з дітьми, можливо, і затихла, але все вже не так, як було, — він подивився на неї. — Це мій найбільший страх. Що все більше ніколи не буде як раніше.

— Вони однаково називають тебе татом, — намагаючись його переконати, мовила вона. — Ти завжди будеш для них батьком, Чарлі.

Він похитав головою.

— Усе змінилось. Це не просто моя уява.

Вона сіла поруч із ним і споглядала краєвид. Там, унизу, їхні діти грілися на сонечку. Разом, незважаючи на всі розчарування. Але Чарлі мав рацію. Ролі в їхній родині більше не були визначені.

— Г'ю не впевнений, чи він хоче бути батьком. Гадаю, він був на роздоріжжі й уже готовий зробити крок у цьому напрямку. А тепер це все.

Чарлі кивнув.

— Це те, про що я розмовляв зі своєю матір'ю кілька днів тому. Вона не розуміє засмучення. Вона лише бачить світлу сторону.

— Яку світлу сторону? — це те, що найбільше дратувало Кору. Вона не могла знайти жодної світлої сторони.

— Ти повинна зрозуміти, що моя матір мала складне минуле. Її родина була дуже бідною. А потім вона потрапила у це життя, яким її забезпечив мій батько, бо кохав її, а його родина була заможною, — Чарлі подивився на океан. — Вона гадає, що я цього не знав, але це не так. Це завжди було написано на її обличчі. Як вона розривалась між двома світами. І коли мій батько помер, ну... вона пішла на жертви, щоб я ріс у достатку.

Кора вже чула про це раніше, і ця історія зачіпала її, але це не виправдання.

— Але що це має до того, що вона так розділила родину? Малюючи кровні лінії? Бо саме це вона і зробила.

— Знаю. І я не можу знайти виправдань тому, що вона зробила, Коро, але це те, чим вона зі мною поділилась. Її батьки були незадоволені тим, що вона виходить заміж за когось, хто є вищим за соціальним статусом; вони не розуміли світ, у якому вона жила. Вони йому не довіряли. На якомусь рівні вони вважали, що їй соромно за своє походження, і це їх ображало.

— Хіба всі батьки не бажають кращого для своїх дітей?

Чарлі сумно знизав плечима.

— Не думаю, що це вони вважали кращим. Її батьки були суворими ірландськими католиками з тісного іммігрантського району. Усе, чого вони потребували, було в радіусі кількох миль: від ірландського громадського центру до церкви та бакалійної крамниці. Ніхто не

переїжджав звідти. Вони просто одружувались із кимось з району і починали заново з новим поколінням. Вони розглядали це так, наче вона відвернулась від усього, заради чого вони так важко працювали, щоб забезпечити її.

Кора змушена була визнати, що у такому контексті це мало якийсь сенс. Одруження Тіш змусило її відчути себе відчуженою від минулого і боротися, щоб вписатись у нове життя.

— Родина мого батька була пресвітеріанською, — засміявся Чарлі. — Не дуже бажана партія для доньки з консервативної католицької родини. Але мати і батько були настільки закохані, що вона не дозволила цьому вплинути на себе. Разом вони мали все, що їм було потрібно. Але коли він помер, так раптово і таким молодим, я гадаю, що це залишило її у повній ізоляції. Вона більше не мала колишньої підтримки й зв'язків з власною родиною і вона ніколи не почувалась прийнятою чи частиною його родини.

Неможливо було уявити, як це втратити чоловіка у такому молодому віці. І виховувати дитину без підтримки родини.

— Принаймні у неї було забезпечення, — зазначила Кора. — Про вас обох піклувались.

— Можливо. Можливо, моя родина давала матеріальне забезпечення. Але відмовляли їй в емоційній підтримці, — вираз обличчя Чарлі спохмурнів. — Я вже залишився без тата. І родина мого батька володіла всім. Нашою квартирою,

машиною. Вони оплачували школу, яку я відвідував. Щоб забезпечити мене таким способом життя, вона багато віддала. Вона не могла рухатись далі й почати все з чистого аркуша. Вона не могла знову вийти заміж. Поки я був під їхньою опікою.

— Тож вона пожертвувала особистим життям. І коли я був уже дорослим, вона хотіла, щоб я міг із цього вибратись. На її думку, це означало бути вільним від їхнього контролю. Ось чому вона так мене підштовхувала, коли я, будучи дитиною, навчався у школі. Чому вона навчала мене і навчалась зі мною, і записувала мене на будь-яку позашкільну програму, на яку тільки могла: шахи, гольф, французька, скрипка. На все.

— Це багато очікувань від будь-якої дитини, — сказала Кора. — Ми ніколи не чинили так з нашими дітьми.

— Ми не були змушені. Моя матір готувала мене до мого майбутнього. Це був ретельно намічений шлях, і вона витратила роки свого життя, щоб втримати мене на ньому. А потім я не пішов цим шляхом. Не пішов до Єлю. Не став лікарем. Гадаю, що це розбило її серце вдруге.

Кора відхилилась.

— Через мене. І через близнюків.

— Ні, — сказав Чарлі. — Через те, що я обрав власний шлях. Я не обрав те, що вона для мене приготувала.

— Але хіба вона не хотіла, щоб ти був щасливим?

— Звичайно, хотіла. Але не забувай — вона росла, не маючи нічого, а потім вийшла заміж і отримала все. Обидва

шляхи були із зобов'язаннями. Її уявлення щастя — свобода від усього цього.

Кора засміялась, але не злісно.

— Єльська медична школа. Господи, я б хотіла, щоб хоча б одна наша дитина її закінчила. Тоді ми принаймні могли б сказати, що просто пропустили покоління.

— Для неї Єль був моїм квитком. Щоб мені не доводилось розраховувати на родинне ім'я чи гроші. Щоб мене не затягнуло у родинний фонд, як було з моїм батьком. Як було з нею, після його смерті. *Ось* як вона бачила цю ситуацію, як би дивно це не звучало. Це було інше покоління, і вона втратила так багато.

Кора чула слова, але вони не дуже зачіпали її серце.

— Чарлі, ти теж приносив жертви. Не лише твоя матір. Чому вона не може побачити, що все, що ти зробив було заради кохання? — Кора відчула старий приплив сорому, коли сказала останню частину. Чарлі кохав її цілковито від самого початку. Але те саме не можна було сказати про неї, принаймні не від початку. Вона вирішила спробувати через любов до своїх, ще тоді ненароджених дітей. Через страх повернення до Огайо і життя в тіні свого батька. — Ми всі чимось жертвували, — сказала вона, встаючи з-за столу.

— Коро. Не йди посеред такої розмови, будь ласка.

Їй потрібно було піти геть, бо вона не могла дивитись Чарлі в очі. Кора теж відмовилась від кохання, як і його матір. Але вона не могла казати про це вголос. Вона ніколи не зможе.

— Коро!

Чарлі ніколи не підвищував на неї голос. Вона зупинилась біля сітчастих дверей.

— Я хочу запросити свою матір сюди. Хочу, щоб наша родина сіла разом за одним столом.

Це була найгірша ідея. Діти недавно заспокоїлись. Весілля було вже зовсім скоро. Має приїхати Джеймс, а сукні досі не підігнали, й ще потрібно було влаштувати репетицію вечері.

— Чарлі, ні. Єдине, на чому ми усі зійшлись, це припинити всі сварки на період весілля. Ми пообіцяли Сідні.

— Іноді обіцянки варто порушувати. Гадаю, що ти у мене в боргу. І я б хотів його повернути, — його голос тремтів від зусиль, які він докладав, щоб триматись. Вона відмітила його почервонілі щоки й сумний вираз обличчя. Чарлі нечасто на чомусь наполягав.

— Ми всі тут, — нагадав він їй. — Хтозна, коли таке станеться знову. І моя матір не молодшає. Ти не бачила її недавно у чайній, але вона згасає, Коро. Вона раптово уповільнюється. Ця поїздка щось із нею зробила.

Це була правда. Кора помітила, що Тіш здається меншою, ніж зазвичай, ніж того першого дня, коли вона заскочила у Риптайд. Вогонь досі палав у її очах, але у ході була вразливість. Слабкість, яка, як вона думала, була неможливою. Що, якщо Чарлі має рацію? Чи зможе вона насправді відмовити їм у можливості розібратись з образами на цьому етапі?

— Гаразд, — погодилась вона. — Але невже ти справді думаєш, що вона може змінити свою думку?

Чарлі простягнув руки.

— Вона вже віддала будинок Сідні. Вона вже викрила наш секрет.

Кора не могла не відмітити, як Чарлі назвав це *їхнім* секретом. Це насправді був її секрет, але він був його вірним хранителем усі ці роки.

— То що ж тоді? — ніжно запитала Кора. — Що доброго буде від цієї зустрічі?

Чарлі перевів погляд, через подвір'я вниз за дюни. Туди, де мерехтів океан.

— Мій батько втонув десь там. Одного літнього дня, в той час, як моя матір і я були тут. Я не можу знайти раціонального пояснення тому, що вона зробила, але десь в глибині душі вона вірить, що це було правильно. Чомусь вона вважає, що так вшанує спадщину мого батька. Ім'я родини Дарлінґів, яке так багато означало для нього. І навіть якщо я цього не розумію і не погоджуюсь із цим, це було її бажання. Можливо, останнє. І гадаю, мені варто спробувати його поважати.

Кора прослідкувала за його поглядом через пісочний розсип дюн і далі до моря. Це була золота година, і навіть болючі слова між ними пом'якшувались через неї. Вона не хотіла пробачати Тіш те, що та зробила; вона ніколи цього не зрозуміє.

Але Риптайд починався з Чарлі, Тіш і Морті. І Тіш зробила так багато для свого сина за ці роки. Можливо,

через це Чарлі міг зробити так багато для *неї* за ці роки. Можливо, саме там вкорінилась його щедрість. Можливо, їй не варто звинувачувати його за це.

Вона підійшла туди, де сидів Чарлі, висунула стілець біля нього і сіла. Їхні очі були на одному рівні, від його сумного погляду їй теж було сумно.

— Ти був щасливим? — запитала вона.

— Щасливим? — він сів рівніше. — Ох, Коро. До чого все це?

Вона поклала свою руку на його. Якою маленькою її рука була у порівнянні з його рукою; ці добрі вправні руки.

— Мені потрібно знати, тож, будь ласка, скажи мені, Чарлі. Чи щасливий ти, що прийняв рішення покинути медичну школу? Що одружився зі мною?

Сльози проступили в очах Чарлі. Він кліпнув.

— Страшенно щасливий. Щодня.

Вона заплющила очі. Вона так боялась запитати його, впродовж усього їхнього життя. Але бажання ніколи не полишало її.

— Як щодо тебе? — запитав він, беручи її за руку. — Знаю, що я не той чоловік, за якого ти хотіла вийти заміж.

— Чарлі.

— Ні, це правда. Ми не говорили про це. Ніколи. Але поговорімо відверто. Ми ж можемо, будь ласка? — його очі були повні любові. І смутку. І чогось іще: прощення, вирішила Кора.

Він хотів, щоб вони пробачили його матері. Так само, як він пробачив Корі те, що вона не кохає його так, як він кохає

її.

— Відверто, — сказала вона і відчула, як всередині неї наростають емоції. Ох, відвертість дуже складна. Особливо з тими, кого ти любиш. Тому що Кора *любила* Чарлі. Але напочатку це було інакше; напочатку її любов була з домішкою полегшення і вдячності. Із захопленням і вірністю; але він знав, як і вона, що це була не та любов, яку він відчував до неї. Не та любов, на яку він заслуговував.

Кора любила його величезне серце. І те, що він бачив у ній все, чого ніколи не бачив її батько і часто боялась бачити матір. Чарлі змусив її почуватись розумною, здібною і доброю. І гідною тої неосяжної любові, яку він до неї відчував. І якось, за час їхнього шлюбу, зі всіма злетами й падіннями, перемогами й втратами, Кора полюбила його. Не з вдячності, як було напочатку. А як чоловіка. Сильного, вірного чоловіка, з великим серцем, який міг так багато дати її дітям; усім трьом.

— Правда в тому, що ти завжди мене ощасливлював, Чарлі Дарлніґ. Більше, ніж ти можеш повірити. Я можу не вміти показати це чи сказати про це, але це правда. Від першого дня, коли ти тримав близнюків у лікарні й плакав, як дитина. Я бачила це: вони стали твоїми того дня. І щодня відтоді, як ти залишився поруч зі мною. Виховуючи наших дітей. Підтримуючи мене. Заохочуючи мою творчість, навіть незважаючи на те, що це не оплачувало наші рахунки. Чорт, та навіть заступаючись за мене перед власною матір'ю, перед якою, я знаю, ти почуваєшся зобов'язаним. Увесь час, коли ти спонукав мене

витримувати її, чого я терпіти не могла, але мені необхідно було це почути; навіть це змусило мене любити й поважати тебе *більше*.

Чарлі ніжно всміхнувся.

— З нею непросто, я знаю.

— Як і зі мною, — Кора притиснула свою долоню до м'якої щоки Чарлі. — Ми створили життя. Цей шлюб, ці діти, навіть цей будинок… ми створили разом щасливе життя. І я ніколи не перестану любити тебе за це.

Чарлі Дарлінґ, навіть з його великим серцем, не був відомий плаксивістю. Окрім тих днів, коли народились близнюки й Сідні, він не пролив ані сльозинки в її присутності. Але зараз вони лились по щоках і крапали вниз на його сорочку великими, нескромними краплями.

— Коро.

Він потягнувся до неї, а вона до нього. І вони тримали одне одного в міцних обіймах.

Чарлі просив її зробити те, чого вона не бажала всіма фібрами своєї душі; всупереч справедливості, якої, як вона вважала, заслуговують її діти.

Коли він обіймав її на патіо, Кора ухвалила рішення. Вона зробить це для нього. Це була золота година.

Енді

Вона нічого не могла з цим вдіяти; Нейт Бекер був усім, про що вона могла думати. Вперше за багато років Енді думала про когось, хто не мав ніякого стосунку до її родини. Не про роботу чи школу Моллі й що приготувати на вечерю. Вона також багато думала про себе, і якщо це робило її егоїсткою хоч на мить, то так тому і бути.

З часу їхньої ночі на пляжі все, чого хотіла Енді, це бути з Нейтом. За сніданком вона думала про те, скільки часу залишилось до моменту, коли вони зустрінуться на доріжці до пляжу, щоб піти поплавати. Коли він пішов до себе, щоб прийняти душ, це було занадто довго. Коли вони разом поїхали до міста, щоб заскочити в книгарню чи випити кави й він висадив її, щоб знайти місце для паркування, вона майже не дихала, поки він не показався з-за рогу. Це була всепоглинальна та незріла, абсолютно підліткова поведінка. І вона збиралася зануритися в це наскільки могла, у кожну сексуальну літню секунду.

Моллі вже п’ять днів була на Віньярді, й Енді страшенно за нею сумувала. Вона хвилювалась, чи комфортно доньці поруч з Джорджем і Каміллою. Чи Джордж добре про неї піклується; чи не відчуває вона себе другою скрипкою біля його «справжньої партнерки життя». Вона сподівалась, що

щось відволіче її і допоможе пережити першу розлуку з Моллі, й ох, вона таки відволіклась.

Але не обійшлося без ускладнень. Якщо почуватись підлітком з літньою закоханістю було найкращим літнім порятунком, то така поведінка перед родиною була просто вбивчою для цього настрою.

— Не розумію, чому ти не хочеш, щоб твоя родина знала про нас, — сказав Нейт, коли вони прогулювались по Мейн-стріт. — Ми не діти. Ми не маємо ховатись по кутках.

— Ховатись це весело, — заперечила Енді. І так і було. Але не завжди. Останнім часом вона зауважила, що вигадує відмовки для батьків, наче дитина, яку спіймали після комендантської години.

Вони зупинились біля кав'ярні «Чатем Перк», і Енді замовила для них свою улюблену каву: мокка лате з льодом і свіжими збитими вершками.

— У мене таке відчуття, наче ти намагаєшся мене приховати, — сказав Нейт, добряче надпиваючи лате. — І відгодувати мене! Боже, як же це смачно.

Енді всміхнулась. Їй знадобився лише один візит у «Чатем Перк», щоб навернути Нейта до декадентських напоїв з льодом, і це вже стало частиною їхньої рутини.

— Я не намагаюсь робити ні того, ні іншого, — відповіла вона. — Але мені шкода. Я почуваюсь дивно через те, що Моллі не поряд, і тепер, ще дивніше, зустрічатись з кимось вперше за майже двадцять років, а тут ще й батьки. Виникає враження, що вони за нами спостерігають.

Нейт розсміявся.

— Вони спостерігають. Ти живеш із ними! — він взяв її за руку, поки вони йшли тротуаром. — Але вихід є.

— Який?

— Залишайся у мене.

— О, — Енді не знала, що сказати. Залишитись в Нейта було саме тим, чого вона хотіла. І саме тим, що вона ніяк не могла зробити.

— Звичайно, поки не повернеться Моллі, — швидко додав він. — Повір мені, я розумію твою ситуацію.

— Правильно, — не було ніяких шансів, що Енді представить Моллі когось, з ким зустрічається, поки це не буде серйозно. Вона чітко дала це зрозуміти. Але Нейт жив по інший бік паркану заднього двору, і Моллі вже його знала. Приховувати це буде ще важче, коли вона повернеться. — Боже, як же це все складно.

— Але чому? Твої батьки знають, що ти доросла. І займаєшся дорослими речами. Ти ж не думаєш, що вони вважають Моллі результатом божественного зачаття? — він жартував, але це було просто занадто близько до дому.

— Поки не будемо втягувати в це Моллі. Це мої батьки, так. Але думка про те, щоб пройти шлях ганьби додому в той час, як мій тато снідає за кухонним столом, здається брудною. І невдалий час… уся родина зараз не в найкращих взаєминах. Видається, наче мені байдуже.

Нейт нічого не сказав.

Енді знала, що він засмучений.

— Що?

— Брудні й байдужі. Ось як ти фактично описала нас, — він зупинився посеред тротуару, на його обличчі був вираз щирого болю.

— Я не мала це на увазі щодо нас!

— Тоді що ти мала на увазі? Енді, за останні кілька днів я почуваюсь так, наче ми обманюємо всіх. Ти чекаєш до пізньої ночі й прокрадаєшся до мене. І потім ти прокрадаєшся назад ще до світанку. Ти хочеш, щоб я приходив до тебе, але тримаєшся на відстані десяти футів, коли твоя родина заходить у кімнату. Ти мене соромишся?

Це було *останнє*, що вона хотіла, щоб відчував Нейт. Вона неправильно це все пояснила.

— Ні! Послухай, це все таке нове для мене, — Енді розвела руками. — Я не знаю, як зустрічатись у моєму віці. Я не знаю, як зустрічатись під одним дахом з дитиною і батьками. І весілля на порозі, і сімейна криза! Я намагаюсь балансувати між цим усім, водночас намагаючись зберегти клаптик приватності. І от я думала, що добре з усім справляюся, але з'ясувалося, що я все зіпсувала! — люди оглядались на них, і вона усвідомила, що влаштувала маленьку сцену.

— Гаразд, гаразд, — Нейт ніжно потягнув її до затіненої лавки навпроти антикварної крамниці. — Ходи сюди. Переведи дух. Пробач.

— Чому ти вибачаєшся? — вона раптом так розлютилась на себе, більше, ніж на будь-кого. Чому вона все це ускладнює? Нейт мав рацію, вони обоє дорослі. Але вона нічого не могла з цим вдіяти, це все відчувалося... дивно.

— Це не через тебе, Нейте. Це все мій власний багаж. Моя божевільна родина і моє сумне, самотнє життя. Я ходяча проблема.

Нейт обійняв її.

— Ти не проблема. І ти маєш рацію, я забув, що це все для тебе нове, — вони подивились на молоду родину, яка проходила повз, і в Енді защемило в серці. Вони здавалися щасливими й згуртованими; звичайна родина. Енді кивнула в їхньому напрямку. — Ось. Ось за чим я сумую цього літа.

Нейт прослідкував за її поглядом. Пара передавала ріжок морозива одне одному, поки тато керував дитячим візком, а старший малюк тримав маму за руку.

— У вас із Джорджем був такий шлюб?

— Ні. Навіть не близько.

— Гаразд. Тоді поговорімо про *сум* за цим. Десять баксів, що дитина у візку почне верещати як різана будь-якої миті. І коли вона почне, цей ріжок морозива впаде на білі штани матері, а батько буде страждати, намагаючись витягнути крикливу дитину з цієї штуковини. Старша дитина не зможе піти в магазин іграшок, бо його маленький братик істерить. Й увесь образ щасливої родини розвалиться просто тут на Мейн-стріт, — він повернувся до Енді, задоволена усмішка грала у кутиках його губ. — Я маю рацію?

Енді була змушена віддати йому належне.

— Непогано для хлопця без дітей.

Нейт розсміявся.

— Я провів багато часу зі своєю сестрою і племінниками. Повір мені, — Нейт зробив паузу. — Послухай, я був самотнім доволі довго. Я не маю дітей. І мої батьки у Флориді, а не живуть зі мною у моєму будинку. Дякувати богу.

Це змусило Енді розсміятись.

— Можеш собі уявити, якби і твої, і мої батьки були з нами у пляжних будинках? Точно, як у старі часи!

— Можливо, вони б розважали одне одного, поки ми б вислизали, — Нейт повернувся і поцілував її в маківку. — Тож нам є з чим розбиратись. І що? Ми це зробимо.

Енді підвела погляд на нього. Як вона опинилась з таким хлопцем на задньому подвір'ї цього літа?

— Ти просто чудовий.

— І ти нічогенька, гадаю, — Нейт пригнувся, повністю готовий до удару, який вона завдала по його плечу.

Коли пізніше вони припаркувались на під'їзній доріжці, Нейт обернувся до неї.

— Хочеш ненадовго зайти до мене?

Вона хотіла. Понад усе. Але було дещо інше, що вона мусила зробити.

— Я маю кращу ідею, — Енді кивнула на Риптайд. — Хочеш зайти на обід?

Нейт кинув на неї погляд удаваного жаху.

— Там буде твоя родина?

— На жаль, так.

— Ну не знаю...

— Ой, замовкни, — Енді нахилилась через сидіння і поцілувала його. — Ти мав рацію. Немає жодних причин це приховувати.

Чим би вони не займались, це ще була та нова стадія солодкої досконалості, коли все, що вона хотіла робити, це спати, їсти, дихати цим... не задумуючись. «Це літній роман», — казала вона собі. Чудова перша спроба повернутись до побачень з хлопцем, якого вона знала і якому довіряла, який, гляньмо правді у вічі, так уже співпало, ну просто фантастичний. Як сказав Г'ю: «Дозволь собі трохи розважитись».

Енді знала жінок свого віку, які занурювались у зміну себе, коли починали життя заново. Брюнетки, які несподівано перетворювались у білявок. Привабливі жінки середнього віку, які під тиском ситуації відчували потребу схуднути на три розміри й втиснути себе у вузькі джинси своїх доньок-підліток. Одна вчителька, з якою вона працювала і яка їй завжди подобалась, розлучилась за рік до розлучення Енді. «Перше, що я зробила після того як продала будинок, — збільшила груди», — зізналась вона в учительській.

Енді була так здивована, що ледь не впустила свою чашку з кавою.

— О. Це було щось, що ти завжди хотіла зробити? — запитала вона, намагаючись не витріщатись на груди своєї подруги.

Її подруга розсміялась.

— Нам більше не двадцять. У нашому віці, якщо ти хочеш другий шанс, треба мати якнайкращий вигляд.

Енді була шокована від того, що її приваблива, розумна колега відчувала потребу пройти через все це, щоб зробити себе бажаною для якоїсь уявної групи вільних чоловіків. Вона нічого не могла вдіяти з думками про те, а як же сильно намагаються ці чоловіки, і чи вони відчувають хоча б половину цього тиску.

І от зараз вона сиділа у машині Нейта. Хлопця, який, здавалось, цінував усе в ній таким, як воно було, через стільки років. І який почувався так, наче вона ховає його.

— Повертайся до мене, — сказала вона, смикнувши його руку. — Усі будуть раді тебе бачити.

За крок від сходів Енді зупинилась.

— Я можу тебе про дещо запитати? — вона робила те, що так ненавидів Г'ю— запитувала чи можна запитати.

— Можеш.

— Що конкретно ми скажемо їм про нас? Якщо вони запитають, — вона знала, що сама себе обманює — її родина ніколи б не запитала, принаймні в присутності Нейта. Навіть Г'ю буде чемним. Питання було для неї.

Нейт був спантеличеним.

— Не знаю, може, скажемо їм, що разом тусуємось.

— Тусуємось, — вона ковтнула. Але що вона очікувала від нього почути? — Гаразд, — Енді почала підійматись сходами й знову зупинилась. Це не було добре. — Це те, що ми робимо?

— Гей, — Нейт торкнувся її підборіддя. — Щоб усе прояснити, я не мав на увазі, що ми тусуємось разом, наче це нічого не означає. Можливо, нам варто про це поговорити, — він кивнув на двері. — Після обіду.

Це було найкраще, що він міг сказати. Так, вона прийме цю пропозицію. Після обіду. І після келиха вина, якого вона раптово забажала.

— Згода, — вона піднялась сходами і відчинила двері. Г'ю мав рацію. Вона буде собою і буде цим насолоджуватись. — Привіт усім! — вигукнула вона. — Я привела гостя.

Вона знала, що її родина буде рада бачити Нейта. Всі завжди були раді. Але коли двері відчинились, ніхто не здавався щасливим.

Біля кухонного острівця стояв Г'ю, тримаючи келих вина. Решта була у вітальні: батьки сиділи на одному дивані, Сідні й Мартін — на іншому. А в кріслі між ними, в чистому білому брючному костюмі, прикрашеному рубіновою шовковою хусткою, сиділа Тіш. Єдиний член сім'ї без напруженого виразу обличчя.

Тіш поглянула прямо на Енді.

— Гаразд, вона тут. Тепер почнімо.

Тіш

Зараз вона вдруге повернулась до Риптайду відколи Морті покинув цей світ. Це зайняло в неї більше ніж п'ятдесят років. Вона не могла відпустити котедж, але так само не могла змусити себе зупинятися у ньому. Спогади були занадто болісними.

Тіш не могла повірити, що пройшло майже десять днів з її першого візиту, коли, як сказав Чарлі, вона «розділила всю родину» своїм весільним подарунком для Сідні. Ця частина її непокоїла, і вона не була певна, якими вона зустріне їх сьогодні. Але коли повернулась цього разу, вона побачила цілу неушкоджену родину. (Можливо, об'єднану проти неї? Візит покаже.) У будинку, яким Морті забезпечив їх усіх; райський куточок не тільки для літнього відпочинку чи липневого весілля, але й для серйозних справ. Притулок від розчарувань і образ, які приходять за життя. Тіш знала це в її віці, і навіть якщо вони цього поки не усвідомили, одного дня вони до цього прийдуть. Залишити Риптайд в родині дуже важливо. Вона спробує це пояснити.

Чарлі попросив її повернутись. Оскільки вона тепер гостя у будинку, який їй більше не належить, вона спробує

поводитись так, як просив Чарлі. Але є речі, які мають бути сказаними.

Коли Г'ю дозволив їй зайти, вона не знала, що сказати. Тіш завжди вважала його розумним, кумедним молодиком, попри те, що він був від Кори. Вираз у його карих очах, навіть незважаючи на те, що вони не голубі, як у Дарлінґів, вона розпізнавала. В них був біль.

— Привіт, Тіш, — Г'ю притримав двері відчиненими для неї, і тільки-но вона зайшла всередину, здивувала себе так само, як і його: вона його обійняла. Тіш не любить надмірних або публічних проявів емоцій, і вона доволі певна, що це можна сказати про них обох. Але вона знає, що стара як світ, і її серце вже не встигає за головою, оскільки почуття, які вона стримувала все життя тепер з кожним днем все частіше беруть гору. Тож коли бажання виникає, вона дивиться на Г'ю і простягає руки.

Г'ю доброзичливий чоловік. Всупереч своєму здивуванню, він нахилився, бо значно вищий, і не лише дозволив їй обійняти його за шию, але й обійняв у відповідь. Це не жахливо.

Коли вони відпустили одне одного, Тіш пильно подивилась на нього. Ні, він не Дарлінґ. Й не Омейлі. Але це щире обличчя; як нагадав їй Чарлі, він — родина, навіть якщо і не кровна. Тіш працює над цією концепцією. Ці сучасні родини; не згуртовані й незрозумілі. Але вони є ознакою часу — часу, який проходить повз неї, — тож вона спробує. Вона почне зараз.

— Г’ю, ти хороший хлопець. Я завжди так вважала. Ця ситуація, це не особисте. Я сподіваюсь, що одного дня ти зможеш зрозуміти.

І знову побачила, що здивувала його. Тіш завжди поводилась дуже офіційно з родиною. Так краще. Почуття — це особисте, не для того, щоб розголошувати їх і вивішувати, як білизну на мотузці на огляд усім. Але зараз вона роздумувала — можливо, їй варто було робити більше винятків. Принаймні сьогодні вона завинила йому.

— Дякую, що сказала це, Тіш, — промовив він. — Не брехатиму, це відчувається як особисте. Але приємно чути, що ти кажеш інакше.

Вона ще більше пошкодувала через його поранені почуття.

— Що ж, мені шкода це чути.

Він провів її всередину.

— Бажаєш келих вина?

Вона подумала про полудень, який ще не настав.

— Бурбон, — сказала вона. — Чистий.

Сідні чекала своєї черги, й коли Г’ю відправився до барної шафки, вона скористалась цим. Тіш могла відчути, як вона майже готова була вибухнути; очевидно, було дуже багато емоцій, які вона хотіла виразити. Але спершу Тіш взяла її за руки й оглянула з ніг до голови. Ось він, ніс Дарлінґів, прямий з кирпатим кінчиком. І ці сталево-голубі очі. І рот Омейлі, прямо як був у матері Тіш, повний, у формі серця. На відміну від Тіш, чиї губи зазвичай надійно зімкнені, губи Сідні постійно використовувала для балачок.

От як зараз, коли вона почала говорити все, що спадало їй на думку.

— Бабусю, я така рада, що ти тут. Перед тим, як збереться уся родина, я б хотіла поговорити з тобою наодинці. Про будинок. Він такий прекрасний насправді. І я багато про це думала. І, звісно, говорила із Джеймсом, але я не знаю. Це занадто. І я хочу знати, що ти впевнена у своєму рішенні. Тож я тут подумала...

— Онуко, — Тіш підняла свою руку. Ох, якби ж знову мати ту молоду енергію! — Вдихни, люба. Я тут, щоб поговорити. І ми це зробимо. Але можна мені для початку зайти?

Господи, Чарлі не перебільшував. Усі у цьому будинку були на межі. Вона правильно зробила, що прийшла.

— Ой боже, вибач! Так. Проходь, бабусю! — Сідні була єдиною, хто її так називав, і якщо бути відвертою, єдиною, кому б Тіш дозволила таке звернення. Усвідомлюючи це зараз, вона відчула укол ще більшого жалю. Вона тримала їх усіх на такій дистанції всі ці роки. Тоді це здавалось таким необхідним. Але тепер...

— Ти маєш гарний вигляд, — сказав Мартін, наближаючись до неї наступним. Мабуть, вона зайшла в якусь приймальну лінію. Тіш ледве ступила два кроки у будинок. Ох, що ж. Це краще, ніж привітання, яких вона боялась. Тіш дозволила йому поцілувати її у щоку. — Чи можу я забрати твою сумочку? — ввічливо запитав він.

Тіш вдячно йому всміхнулась. Але сумочки не передала. Вона ніколи не віддає свою сумочку; їй подобається

триматись за неї. Але цього разу на це є своя причина.

— Дякую, Мартіне. Але я залишу її при собі, — вона оглянула його з ніг до голови. Такий красивий і ввічливий. Якщо вже Г'ю має провести своє життя із чоловіком, вона рада, що він проведе його саме з ним. Мартін вельми гарний.

А от і Чарлі. Її прекрасний хлопчик.

— Привіт, мамо. Радий тебе бачити, — зморшка на його лобі не зникла, але щоки набули нового кольору. Хороший знак.

Тіш запропонували сісти в крісло. Коли вона його побачила, у неї перехопило подих. Він оббитий синьо-білою з мушлями тканиною, але Тіш миттєво впізнала його чіппендейльські[18] ніжки.

— Це крісло, — вона повернулась до Чарлі. — Ти його зберіг?

— Звичайно, — сказав він. — Кора змінила оббивку. Це була її ідея.

Тіш оглянула усіх, які дивилися зацікавлено.

— Це було крісло вашого дідуся, — мовила вона їм. І потім обережно в нього опустилась. Воно було таким самим глибоким і зручним, як вона і пам'ятала; єдина річ, яку Морті привіз із міста у простакуватий будинок, коли вони його придбали.

— Це таке маленьке просте місце, — протестувала Тіш, коли його доставили. Воно було занадто офіційним для цього простору.

— Повір мені, — сказав Морті, — тут потрібне хороше крісло, сидячи в якому можна споглядати море.

Тепер вона дозволила його м'яким глибинам поглинути її. «Морті», — знову подумала вона. Будинок так сильно змінився, але вона досі відчуває його основу у власних кістках.

— Кора зараз спуститься, — сказав Чарлі. — Будь-якої миті, я впевнений, — але Тіш знала свого сина. Він зовсім не впевнений.

— А наразі, — Г'ю приніс бурбон.

Вона поглянула на їхні обличчя.

— Я питиму сама?

Піднялась метушня, і всі пішли на кухню. Це дало їй можливість уважніше роззирнутися, не почуваючись неввічливою.

Основна частина будинку — кістяк, як любив казати Морті, — залишився. Центральні двері вели прямо у вітальню, без жодних формальностей. Кімната, в якій вона сидить, — це колишня стара вітальня. Хоча кухню, що розташована за нею, розширили й добудували з обох боків і над головою. Вона поглянула туди. Там була винесена їдальня, невимушена, з простим столом і білими стільцями. У гармонії до білих кухонних шафок зі вставними панелями й кухонним острівцем. Мінімалістичний прибережний дизайн — вона віддасть Корі належне. Це створює відчуття затишного котеджу. Стіни, колись з необробленої сосни, тепер пофарбовані у білий, наче хмари, колір. Двофутові квадратні рами вікон були замінені

на великі панорамні вікна для кращого доступу світла всередину. А за ними відкривався краєвид на пляж. Це було гарно, змушена визнати вона.

Тут були книжкові полиці з потертими книгами в м'якій обкладинці. Мушлі, розкладені вздовж камінної полиці; їй було приємно бачити оригінальний кам'яний фасад каміна, який Морті замовив для неї. Під її ногами були оригінальні дошки підлоги, оновлені та пофарбовані. Вона постукала по них носком. Та сама підлога, по якій вона ходила в останній день, коли прокинулась зі своїм чоловіком. Її серце затріпотіло у грудях, і Тіш заплющила очі, наказуючи йому сповільнитись.

Коли на кухні почувся дзенькіт льоду об склянки і звук відкорковування шампанського, вона обережно підвелась із крісла Морті. Над каміном висіла картина, яка привернула її увагу. Фактично, вона усвідомила, дивлячись навколо, — всі стіни прикрашені картинами. Здається, написані однією рукою. Вона наблизилась, щоб краще роздивитись.

Картина написана олійними фарбами. І коли вона підійшла близько, впізнала обличчя. Сідні по центру, Г'ю і Енді по боках від неї. А за ними Чарлі. І Кора. Вони залиті рожевими відтінками від заходу сонця, зі щасливими посмішками. Тіш примружилась на ім'я художника і тихо зойкнула. *Кора Дарлінґ*. Вона перейшла до іншої, що висіла на протилежній стіні. Це набагато менша картина з океаном. Темним і штормовим. Вона майже могла почути, як б'ються хвилі. І знову, у нижньому правому кутку: *Кора Дарлінґ*. Тіш не могла в це повірити. Вона знала, що Кора

вивчала образотворче мистецтво у Вассарі, але це загубилось у метушні, коли Кору і її ситуацію представили на церемонії вручення дипломів Чарлі. Тіш припустила, що вона покинула своє мистецтво разом з надіями на отримання диплома, коли вона вийшла за Чарлі й у них народились близнюки.

— Я помилялась, — прошепотіла вона сама собі.

— Що таке?

Тіш обернулась, налякана голосом позаду неї. Це Кора.

Тіш почувалась спійманою на місці злочину і вже збиралась повернутись до крісла Морті, де її чекала склянка з бурбоном, але зупинилась. Вона зустрілась поглядом з Корою.

— Я захоплююсь твоєю роботою, — визнала вона.

Якщо Кора й оцінила це, то ніяк не показала і нічого не сказала. Тіш згадала, чому трималась подалі від Риптайду, крім очевидних причин. Але вона була зацікавлена. Вона спробує ще раз.

— Я не знала, що ти досі малюєш.

— Я ніколи не припиняла.

Тіш знала, що це означає. Вона б про це знала, якби запитувала. Якби підтримувала зв'язок зі своєю невісткою або з будь-ким із них, якщо вже на те пішло. Були запрошення на Різдво, на дні народження, які вона відвідувала нечасто і регулярно йшла рано. Вона припустила, що будинок у Коннектикуті теж заповнений роботами Кори, але не знала цього напевне. Вона ніколи не затримувалась довго, щоб подивитися на стіни чи провести

час в домі, де її син жив зі своєю родиною. Її серце знову закалатало, і вона приклала до нього руку.

А потім Кора зробила дещо неочікуване.

— Хочеш побачити більше? Я буду рада показати тобі.

Чим би не займались інші, Тіш не могла б сказати, бо в цей момент вона була зацікавлена. Обережно, але охоче, вона слідувала за своєю невісткою з кімнати в кімнату. Кора пояснювала кожну картину беземоційно, але поки вони ходили, Тіш почала чути жвавість у її голосі й помітила легкість у поведінці. Кора любить своє мистецтво і любить ділитись ним; цього вона не могла приховати. От картина з персиком, яку Кора назвала своєю улюбленою. І океанський пейзаж, який Тіш уже бачила. Але те, як Кора пояснювала свою роботу, — її руки і обличчя були такі натхненні, як Тіш ніколи раніше не бачила, це лише поглиблює майстерність. Тіш отримувала повну екскурсію, проходячи через вітальню і кухню, у їдальню й у задню спальню, яку вона колись ділила з Морті, а тепер це була кімната для відпочинку.

І от Тіш моментально не в змозі чути, що каже Кора. Простір її старої спальні той самий. Як і золотий вид на дюни крізь вікно. Це спальня, яку вона ділила зі своїм чоловіком востаннє того фатального ранку. Де вони рано прокинулись в обіймах. Де Чарлі вовтузився в ковдрах і пищав у захваті, коли його батько, граючись, спіймав його. Тіш зупинилась у дверях і вхопилась руками за раму, щоб втриматись на ногах. Її серце стугонить зараз не циклічно і без порядку. Вона раптово відчула запаморочення.

— Тіш? З тобою все гаразд? — невістка дуже близько до неї, але розмита. Кора поклала руку на руку Тіш, і та інстинктивно хотіла відсахнутись, але не могла.

— Може, присядемо? — запитала вона, хоч це і не було питання. Тіш дозволила провести її до стільця біля столу.

Тільки-но вона сіла, то знову могла чітко бачити Кору, і її серце повернулось до звичайного ритму.

— Пробач мені, — мовила вона. — Це була моя стара кімната.

Її невістка дивилась на неї з тим, що можна описати лише як співчуття.

— Принести тобі води? Чи, може, чаю?

Чого вона хотіла, то це свою склянку з бурбоном, але ввічливо відмовилась. Її серце не в порядку, але це не серце. Принаймні не в сенсі самопочуття. Вона виснажена і їй потрібна хвилинка. Вона вже почала почуватись краще. Вона відчуває поруч Морті.

— Дякую, що дозволила мені сьогодні прийти, — сказала вона Корі. Тут лише вони вдвох, і хоча ця мить наодинці ніколи б не здалась для неї бажаною, вона раптом була вдячна її отримати. — Я певна, що це було нелегко.

Кора відповіла не одразу.

— Ти, сім'я, — нарешті сказала вона.

— Так, — Тіш змушена була погодитись. — Це правда.

Але було ще дещо. Голос Кори був м'яким, але слова різкими.

— Це те, що я бажаю, щоб ти відчула до усіх нас під цим дахом. Це те, як почувається Чарлі. І як він завжди

поводився з усіма дітьми.

Туше. Кора перейшла одразу до слона у кімнаті, й Тіш віддавала їй належне за це. Вона не сором'язлива квіточка. Є багато чого, що вона хоче сказати їм усім з цього приводу, і вона планує приберегти це для сімейних зборів. Але вона скаже ще одне наодинці зараз.

— Я не шкодую, що віддала будинок Сідні. Яким би образливим і емоційним це рішення не здавалося.

Кора вдихнула.

— Тоді навіщо ти прийшла?

— Я хочу, щоб тут був мир, — вона поклала руку собі на серце, і очі Кори прослідували за цим рухом.

— Гаразд, — нарешті сказала вона. — Я теж цього хочу. Заради Чарлі. Заради всіх нас.

Тіш подивилась повз Кору, на те, як коливається дюнна трава надворі.

— Є речі, які матір повинна робити, щоб захистити свою сім'ю.

— Мені не чужий цей інстинкт, — відповіла Кора.

— Наскільки родина Дарлінґів обмежувала моє життя, настільки ж вона розширила його. І твоє також, — на цьому вона підняла брови й могла побачити, що Кора розуміє її.

— Справедливо, — сказала Кора.

— Коли помер Морті, на мені залишилась відповідальність перед фондом. Все, що нам належало, було прив'язане до нього, а також Чарлі й мене.

Кора відвела погляд.

— Обов'язки іноді можуть здаватись тягарем.

— Тоді ти розумієш, — Тіш було шкода, що вона змушена це сказати, але вона з іншого покоління, з іншими обов'язками. — Це не особисте, Коро. Риптайд належав Морті, а Сідні його кров.

Кора подивилась вбік, і Тіш відчула, як їхні розбіжності зайняли простір поміж ними, наче легкий туман. Вона не очікувала змінити погляд Кори на ці речі, й вона не збиралась дозволити перспективі Кори змінити її погляди також. Але вони це прояснили, і як би дискомфортно це не було, це якимось чином було полегшенням.

— Я боюсь, що тут наші думки не сходяться. Сім'я є сім'я, — сказала їй Кора. — Не важливо, як вона була створена і з кого складається.

— Ви всі все ще можете насолоджуватись Риптайдом, — нагадала їй Тіш. — Сідні хороша дівчинка. Вона частина тебе і частина мене. І мені хочеться вірити, що вона з усім розбереться.

Кора не відповіла, але й не сперечалася. Тут немає обіймів чи сентиментальних обіцянок.

Дві жінки висловили своє бачення, навіть якщо вони і погодилися одна з одною. Тіш знала, що вони не зможуть це зробити. І це було нормально.

Чарлі з'явився у дверях.

— Енді щойно під'їхала. Вона зараз прийде.

— Що ж, прийшов час для родинної розмови.

До того, як Чарлі встиг запропонувати свою допомогу, Кора підвелась. Вона простягнула руку.

— Дозволь, я тобі допоможу.

Тіш прийняла це. Чарлі ступив убік і дозволив своїй дружині допомогти його матері пройти у вітальню.

Коли Тіш проходила повз, вона зустрілась поглядом зі своїм сином. Не залежно від того, як пройде ця сімейна зустріч, вона вчинила правильно.

---

[18]Томас Чіппендейл — британський мебляр доби рококо, який створював меблі з ніжками з двома вигинами (широким зверху і вузьким унизу).

Кора

Цей літній відпочинок проходив не так, як планувалось. Взагалі вона могла назвати його катастрофою. І ніхто не буде з цим сперечатися. А ще треба було зіграти весілля. І треба було, щоб родина трималась разом. А найголовніше — репетиційна вечеря, за яку відповідала Кора. Святий боже, що вона собі думала, коли погодилась на це?

Увесь ранок у двері дзвонили. Спочатку компанія з організації подій. Їхня висока біла вантажівка безцеремонно заїхала заднім ходом на під'їзну доріжку і почала розвантажувати столи, стільці й спорядження для шатер. Кора і Чарлі стояли осторонь, споглядаючи як чарівним чином перетворюється їхнє патіо на задньому подвір'ї. Шатро з парусини піднялося вгору, а його прапор-вимпел гарно розвівався на океанському бризі. До всього цього сюди вкотили круглі дерев'яні столи й прикрасили їх скатертинами кремового кольору. За ними золоті стільці к'яварі. Срібні глечики з блакитними гортензіями. Гірлянди з круглими ліхтариками. Кора стояла під наметом і захоплено розглядала, як її заднє подвір'я перетворювалось у прибережну країну чудес. Вона саме

збиралася забігти всередину, щоб покликати їх, коли Сідні й Джеймс з'явились, обоє сонні, але усміхнені.

— Доброго ранку, Джеймсе! Тобі вдалось трохи поспати?

Він приїхав напередодні пізно ввечері під гучний шум. Незважаючи на пізній приїзд і довгий робочий тиждень, вона не могла повірити, що ці двоє могли спати під галас на задньому дворі.

— Я сплю як дитина щоразу, коли приїжджаю сюди. Мабуть, через солоне повітря, — він поцілував Кору у щоку.

— Ох мамо. Ти можеш у це повірити? — Сідні зайшла під шатро із розтуленим ротом, захоплено оглядаючи усе.

Кора не могла повірити. Її крихітка виходить заміж. Погода на вихідні мала бути ідеальною. Й усі розмовляли одне з одним.

— Ти будеш чарівною нареченою, — мовила вона, обіймаючи свою наймолодшу дитину. А потім звернулась до Джеймса: — Ти щасливий молодий.

Джеймс відкинув з очей пасмо волосся й усміхнувся.

— Та хіба ж я не знав цього.

Джеймс був на добрих тридцять сантиметрів вищим за Сідні з волоссям пісочного кольору і блакитними очима, як у неї. Вони були як дві горошини з одного стручка, у їхніх парних піжамних штанах у смужку, які Сідні купила раніше цього тижня для медового місяця. Незважаючи на все, що відбувалося, Джеймс дивився лише на Сідні. Те, як він дивився на неї, поки вона захоплювалась шатром, розчулило Кору. Вони двоє були такими природними

разом, готовими до компромісів; Кора хотіла б, щоб вони з Чарлі були такими самими у тому віці.

І все-таки приїзд Джеймса хвилював Кору. Зрештою, він мав стати новим співвласником Риптайду. Це була справа, щодо якої у Кори було багато запитань і побоювань. *Чи залишить Сідні будинок лише на своє ім'я після одруження? Хіба це не буде розумним вчинком, щоб захистити сімейний скарб?* Риптайд уже був неприємним способом передарований усередині родини, і хоча Кора хотіла вірити, що кохання Джеймса і Сідні триватиме вічно (наскільки вона могла судити, що так і буде), вона була занадто досвідченою, щоб припускати таке. Усе може статись.

Окрім цього, були ще двоє: Енді й Г'ю. Визначення Сідні як одноосібної власниці було достатньо важким ударом для близнюків. І тепер ось красень Джеймс, який крокує через центральні двері зі своєю товариською усмішкою, у сорочці з коміром, з виглядом готовності захопити світ. Чи будуть вони дивитись на нього так, наче він відбирає у них Риптайд? Думка про те, що чужа людина претендує на сімейний будинок, була ще одним ударом. Кора побоювалась, що це може сколихнути конфлікт, який нещодавно був переведений від сильного кипіння до просто кипіння. І якщо хтось і наробить шуму, то це буде Г'ю.

Без сумніву, минулого вечора, коли Джеймс поставив свій багаж у дверях, якраз вчасно, щоб спіймати Сідні, яка кинулась йому в обійми, Г'ю не зміг втриматись.

— Ласкаво просимо! — сказав він, вітаючи Джеймса традиційним ударом кулаками. І додав: — Хоча, я так розумію, це звучить безглуздо, враховуючи, що це місце тепер належить тобі.

Усі у вітальні затихли, Енді кинула на нього суворий погляд, який її близнюк відверто проігнорував. Але до честі Джеймса, він не ковтнув наживку. Обіймаючи свою наречену, він з усмішкою звернувся до них усіх:

— Я дуже радий бути тут. Не можу передати вам, як мені шкода, що я застряг на роботі цього тижня і не міг приїхати раніше, щоб допомогти, — потім він повернувся до Кори: — Але тепер я тут. Чим можу допомогти?

І тему змінили так само швидко, як і скатертини для столів, коли Сідні усвідомила, що вони були не того відтінку айворі. На щастя, було просто забагато справ, щоб знайти час ще й на сварки.

— То який план? — запитав Чарлі пізніше того вечора, коли вони лежали в ліжку. Після швидкого тосту, щоб привітати Джеймса, вони вислизнули нагору, залишаючи молодь святкувати. Кора була виснажена і відчула таке полегшення, коли Чарлі під ковдрою обійняв її.

— Якщо ми збираємось щось сказати, то можливість для цього тане. Перш ніж ми отямимось, вони вже вирушать у свій медовий місяць.

Кора знала, до чого він веде. Право власності на Риптайд не збирались змінювати. Все, що вони тепер могли зробити, то це попросити Сідні залишити його лише під своїм іменем. Річ у тім, що шлюб змінює речі, коли діло доходить

до матеріального, і як Кора дуже добре знала, матеріальні цінності змінюють людей. Ох, як же вона не хотіла говорити із Сідні про справи у весільні вихідні. Але який вони мають вибір?

Кора розвернулась обличчям до Чарлі.

— Ми можемо лише запитати. Можливо, нам не сподобається відповідь, але принаймні ми запитаємо.

— Хочеш зробити це разом чи щоб я сам це зробив?

У Кори була інша ідея.

— А можна я сама? — це було дуже ризиковано. Риптайд — це історія Чарлі, а не її. — Знаю, що Сідні наша донька, але я відчуваю, що саме моя ситуація привела нас усіх до цього.

Чарлі похитав головою.

— Коро, припини, будь ласка.

— Ні, Чарлі. Ти піклувався про мене і дітей усі ці роки. Дай мені спробувати владнати хоча б одну цю ситуацію. Будь ласка?

Чарлі глянув на неї у тьмяному освітленні, а потім притиснувся губами до її. Все було вирішено.

Вранці у день репетиційної вечері Кора ходила туди-сюди по кухні. Була невелика перерва після того як поїхали вантажівки, що привезли меблі й перед тим, як приїде кейтерингова компанія. Енді, Г'ю і Мартін поїхали до Гіаніса, щоб забрати Моллі, яка поверталася поромом з поїздки до Віньярда. Джеймс і Сідні неквапливо поснідали й пішли прогулятись пляжем. Кора намагалася себе чимось зайняти, поки очікувала їхнього повернення.

Вона поралась в кухні, чистила предмети, які уже були чистими і перевіряла список справ, який також був виконаним, або щось уже було запізно робити. Нарешті сітчасті двері зі скрипом прочинились.

— Як погуляли? — запитала вона.

— Дуже добре, — мовила Сідні. Вона просто сяяла. — Я лише молюсь, щоб ця погода збереглась.

— Так і буде, — Джеймс пішов до кавника, і Кора надто різко відскочила з його шляху. — Налити тобі кави? — запитав він у неї.

Її нерви були натягнуті.

— Ой господи, я отримала вже достатньо кофеїну, — вона повернулась до Сідні. — Люба, сподівалась, що ми зможемо хвильку поговорити.

Сідні зморщила ніс.

— Звичайно, але мені треба перевірити подружок нареченої. Усі приїжджають у різний час, і я щойно дізналась, що готель припустився помилки в одному з бронювань, — вона вийняла свій телефон. — І я ще не отримала новин від кейтерингу щодо гаспачо для репетиційної вечері. А ти?

Серце Кори забилось швидше. Це була їхня єдина можливість, як сказав Чарлі, й вона відчувала, що упускає її.

— Це займе лише хвилину, Сід. Я можу допомогти тобі з усім цим після...

Але Сідні дивилась на екран свого телефону, уже загубившись у повідомленнях.

— Все в порядку, Джеймс може мені допомогти. Це не повинно зайняти багато часу.

Кора безпорадно подивилась на Джеймса.

На її величезне полегшення, Джеймс зрозумів натяк.

— Знаєш, на пляжі було спекотно. Я хочу прийняти швидкий душ. Сід, приділи своїй мамі хвилинку і ми зможемо зробити ті дзвінки після цього.

Кора провела свою наймолодшу дитину назовні, за один зі столиків. Вони сіли, дивлячись вниз на дюни й океан.

— То що трапилось? — запитала у неї Сідні.

Кора обережно поглянула на свою доньку. Її ніс уже вкрився веснянками від сонця, а шкіра набула персикового відтінку. Якою ж прекрасною літньою нареченою вона буде.

— Мені потрібна хвилинка з тобою, поки справи не перетворились на суцільне безумство. Як ти?

Сідні усміхнулась і похитала головою.

— Це все так нереально, мамо. Не можу повірити, що завтра виходжу заміж. І всі вже їдуть сюди, — Сідні подивилась на свій годинник. — Це затишшя перед бурею.

— Ти хвилюєшся? — запитала Кора.

Сідні знизала одним плечем.

— Трохи. С'юзі мала бути тут дві години тому, — С'юзі — її сусідка по кімнаті у коледжі й подружка нареченої, яка була відома своєю веселістю. — І з того, що я чула, шафери, які прибули вчора пізно ввечері, вже страждають від похмілля в орендованому котеджі на Ріджвейл, — вона зробила гримасу.

Кора засміялась.

— Як на мене, все звучить правильно.

— І прогноз погоди обіцяє підвищену вологість на завтра. Я не хочу, щоб люди спітніли до смерті на моїй церемонії, — вона скорчила ще одну гримасу. — *Я* не хочу пітніти до смерті на моїй церемонії.

Це все зрозумілі речі, про які варто хвилюватись, як міркувала Кора.

— Що ж, я боюсь, що ти не можеш на це повпливати. Певна, все пройде прекрасно. Спробуй не хвилюватись.

Сідні повернулась до неї:

— Єдине що мене хвилює, це Джеймс.

Це втішило Кору. На відміну від дня її весілля з Чарлі у будівлі окружного суду. Швидка вимушена церемонія, на якій навіть його матір відмовилась бути присутньою. Присутніми були лише страхи Кори щодо того, чим їй доведеться пожертвувати заради її дітей, що росли у неї у животі. Зараз вона потягнулась і стиснула руку Сідні.

— Це все, що має значення. Ти з Джеймсом уже сильно випередили те, що було у мене і твого тата. — Кора ніколи не розмовляла так зі своєю наймолодшою, але зараз, сидячи під білим шатром, коли попереду було ще стільки всього, це здавалось правильним. — Ми любимо одне одного дуже сильно. Але це не завжди було легко.

Вона відчувала зацікавлений погляд Сідні.

— Мамо, я ніколи не почувалась так. Якщо вже на те пішло.

Кора сумно усміхнулась.

— Тоді, гадаю, ми з цим розібрались. Просто пам'ятай, що будуть як хороші, так і складні часи. Ніщо не триває вічно. І єдине, що допомагає, — це місце, — вона роззирнулась на дюни, на прикрашене патіо, на будинок позаду них. — Протягом багатьох років це місце завжди збирало нас разом. Давало родині місце, куди можна повернутись, — Сідні нахмурила брови, й Кора гадала, чи не сказала вона занадто багато. Вона не хотіла створювати сумніви, але хотіла бути відвертою.

— Я знаю, мамо. Риптайд є особливим місцем для нас усіх.

Кора подивилась на неї.

— Це те, про що я хочу поговорити. Твоя бабуся вручила вам обом одночасно і подарунок, і тягар, і я не знаю, чи вітати вас, чи поспівчувати. Просто пам'ятай про усі прекрасні речі, які тут відбувались. От як сьогоднішня вечеря на честь вашого весілля. У цьому місці творились історії великого кохання. Хороші часи і погані. Як і у шлюбі.

— Нам пощастило, — погодилась Сідні.

Було так багато всього, що хотіла сказати Кора. Про шлюб, про сім'ю. І про обов'язки і помилки, які приходять з усім цим. І про прощення, якого вони вимагають.

Спочатку вона мала відверто поговири про себе із Сідні.

— Люба, хочу перепросити в тебе через усі ці жахливі сімейні сварки, що трапились саме перед твоїм важливим днем. Я була так розлючена на твою бабусю за те, що вона

виказала цей секрет. Але насамперед це не мало бути секретом між нами. Це моя провина.

— Ох мамо, — Сідні похитала головою. — Це було некрасиво, так. Але, очевидно, є речі, які варто було обговорити вже давно.

— Невже?

— Так. Не лише з тобою і татом. Але й речі між нами, дітьми.

Корі було цікаво, що саме донька має на увазі, але вона не закінчила говорити про все, що було в неї на душі.

— Нам варто було розповісти вам, коли ви були вже дорослими. Про біологічного батька близнюків, про нашу змішану сім'ю. Про все це, — Кора помовчала. — Про це я найбільше шкодую.

Сідні затихла.

— Мамо, я можу тобі дещо сказати? — її голос затремтів, і Кора почала хвилюватись, що зачепила якусь свіжу рану.

— Що, люба?

— Я завжди знала. — Сідні дивилась на свої коліна.

— Що знала?

— Я завжди відчувала, що відрізняюсь від них. Спочатку я думала, що це через те, що вони близнюки. Що Г'ю й Енді мають той особливий зв'язок, частиною якого я не була, і вони не хотіли ділитись ним зі мною. Пізніше я думала, що це через нашу різницю у віці — вони були підлітками, тоді як я була допитливою малою дитиною, яка всюди за ними ходила. У будь-якому разі вони залишали мене поза

увагою, — вона кліпнула, згадуючи це. — Я завжди почувалась самотньою.

— Люба. Це, мабуть, було жахливо, — безперечно, таке було жахливо почути їй як матері. Кора знала, що у дітей були свої труднощі, але вона й гадки не мала про це.

Сідні знизала плечима.

— Так було дуже довго. Але потім я зрозуміла, що це не через те, що вони близнюки й не через різницю у віці. Енді й Г'ю часто жалілись на це, і я зрозуміла, що вони мали рацію. До мене справді *було* інше ставлення.

У Кори від жалю почало стискатись серце. Вона не хотіла більше нічого чути. Одна річ, коли ти усвідомлюєш, що облажався як один з батьків ще у процесі, поки діти ростуть. Принаймні ти можеш спробувати це виправити; у тебе ще є час. Але почути це зараз — уже надто пізно. Це як дізнатись, що ти зазнав невдачі у єдиній роботі, яка у тебе була і яку ти любив.

— Сідні, твій тато і я, дуже старались виховувати вас однаково...

— Ні, мамо, — Сідні поклала свої руки поверх її. — Я не це маю на увазі. Ви з татом чудово справились. Я про Тіш.

— Тіш.

Для жінки, яку вони бачили нечасто, вона залишила неабиякий слід на сімейному полотні.

— Я знала, що вона ставиться до мене інакше. Що бачить щось у мені, чого не бачить у них з якихось причин. І мені це *подобалось*. Я так заздрила близнюкам через увесь цей зв'язок близнюків. І я жадала уваги. Тож коли Тіш надсилала

мені кращі подарунки чи вихваляла мене у їхній присутності, я насолоджувалась цим. Я тішилась цьому. Я хотіла почуватись особливою, — сльози потекли по її щоках. — І коли вона подарувала мені Риптайд, на мить я знову перетворилась у ту невпевнену в собі десятирічну дитину. Тільки цього разу я мала перевагу. Мені віддали те, що вони цінували. І це все було моїм. — Вона розридалась.

Кора підсунула свій стілець і міцно обійняла Сідні.

— Ох люба. Усі ми люди. Заплутані, складні люди, — вона сумно всміхнулась. — Не картай себе так сильно.

— Увесь тиждень вони намагались поговорити зі мною про Риптайд. І щоразу я відмовлялась. Я казала, що хочу зачекати, поки приїде Джеймс. Хочу обговорити це з ним. Але ніщо з цього не було правдою.

— То яка ж правда? — Кора майже боялась запитувати.

Сідні важко ковтнула.

— Я думала про те, що я можу зробити. І що я *мушу* зробити.

— І?

— Я вирішила залишити його собі. Це егоїстично, я знаю. Але ти чула, що сказала Тіш, коли була тут недавно. Вона вирішувала, що робити з Риптайдом, бо він належав їй. І вона вирішила передати його мені, — Сідні шморгнула і витерла очі. — Але це не означає, що я збираюсь забрати його лише для себе. Я хочу, щоб він залишився в родині й усі могли ним користуватись, як було завжди, — вона обвела поглядом подвір'я. — Це місце занадто особливе. Я б ніколи його не продала.

Кора відкинулась на спинку стільця. То ось як лягла карта.

— Ти розчарована? — запитала Сідні, з тремтінням у голосі.

Це було не просте питання.

— Ні, люба. Я просто відчуваю полегшення від того, що ти не збираєшся його продати. Це не проста ситуація і потрібний час, щоб звикнути до цього. Але це твій вибір.

Це було єдине, що вимагало стільки зусиль, поки діти росли. Вони були окремими людьми. Як би вона не намагалась керувати ними, чи направляти їх, чи нав'язувати свою думку, вони були окремими людьми, яких вона виростила і не мала жодного права тягнути чи тиснути на них. Хіба може легеньке підштовхування, тут і там… ох, було важко відпустити це.

— Ти вже казала іншим?

Сідні похитала головою.

— Ми з Джеймсом поговорили про це. Ми хочемо зачекати закінчення весілля.

— Дуже добре, — Кора постарається поважати рішення Сідні. — А як щодо Джеймса?

— Мамо, — вона нахмурилась, — я знаю, до чого ти ведеш.

Кора була б жахливим гравцем у покер, але їй було байдуже. Є речі, які вона розуміє у своєму віці, а її діти ще ні.

— Люба, життя любить підкидувати сюрпризи. Я рада, що ти залишаєш Риптайд. Але хочу, щоб ти подумала і про

його захист. У документах тепер твоє ім'я. І я певна, що Джеймс зрозуміє, якщо ти все так і залишиш.

— Мамо.

Кора дивилась на свої руки. Вона сказала, те що хотіла. Сідні вислухала. Продовжувати тиск на Сідні — лише відлякає її.

— Що?

— Тобі доведеться мені довіритись.

«Вікно», про яке говорив Чарлі, закрилось. У неї ще були запитання, але Кора прикусила свого язика.

— Я тобі довіряю, — натомість сказала вона.

Того вечора, коли всі зібрались під великим білим шатром на репетиційну вечерю, Кора зловила себе на тому, що спостерігає збоку, наче переглядає ролики зі старого сімейного фільму. Серед шаферів (які страждали від похмілля), подружок нареченої (які з'явились із запізненням, але готові святкувати) і персоналу (які подавали найбожественніші лобстер роли, кукурудзу в качанах і гаспачо) були обличчя найдорожчих людей у житті Кори Дарлінґ. Чарлі, який на чолі столу підіймав келих на честь їхньої наймолодшої дитини. Г'ю, який нахилився прошепотіти щось Мартіну на вухо, і Мартін, який подивився на нього у відповідь з такою любов'ю; вони будуть прекрасними батьками, вона була в цьому впевнена. Енді, яка була така щаслива повернути свою доньку і вона постійно намагалась обійняти рукою засмаглу Моллі, яка відкидала її жартома. Нейт, який увесь вечір не міг відвести погляду від Енді. Навіть її свекруха, яка приїхала у своєму

звичному стилі у шовковому смарагдовому брючному костюмі й була такою ж дивовижною й аристократичною, як і завжди, але водночас втомленою, з хвилюванням зауважила Кора. Але вони були тут, всі, і це найголовніше.

Поки дзвеніли келихи, лунав сміх і звучала чарівна музика, Кора Дарлінґ перепросила і відійшла. Вона перетнула патіо у своєму відкритому взутті на підборах і, коли дісталась до краю, зняла їх. Початок пляжної стежки був прохолодним, солоний океанський вітерець блукав понад дюнами. Над головою мерехтіли зорі. Кора ступила на доріжку, її пальці з вдячністю занурились в холодний пісок. «Ось, — подумала вона. — Ось, де зараз моє місце».

Вона поглянула назад на патіо, яке сяяло свічками й ліхтариками і мерехтіло, з друзями і родичами. Завтра не буде ідеальний день, так само як і літо не було ідеальним. Хтось помилиться під час обітниць, а хтось спіткнеться об поділ сукні. Хтось розіб'є келих. Погода буде комфортною, а гості завжди непередбачувані. Але це і є життя. Заплутане і неідеальне, повне можливостей. І надії.

Вона вже була на пів дороги до пляжу, коли почула звук кроків на піску позаду. Кора розвернулась.

— Намагаєшся втекти без мене?

Чарлі був таким красивим у своєму спортивному піджаку і смугастій краватці, коли підійшов до неї. Кора поклала руки йому на груди і подивилась на нього.

— Я б ніколи тебе не залишила, — відповіла вона.

Він підморгнув їй.

— Ти стаєш занадто старою, щоб втекти від мене.

Кора взяла його за руку і потягнула за собою вниз дорогою до пляжу.

Енді

Боже мій, було таким полегшенням повернути Моллі. Увесь тиждень Енді хвилювалась і дратувалась. І сумувала за нею. Але також робила й інші речі. Речі, яких би вона не зробила, якби Моллі була тут. Речі, які вона радо усвідомила, що їй потрібно було зробити. Це все було для неї в новинку і потрібний буде час, щоб звикнути до цього. І баланс. Вона зрозуміла, що баланс був важливим. Таким же важливим, як і батьківство.

Щойно вони забрали Моллі з порому, питання почали сипатись з її уст. «Тобі було весело? Що ти робила? Куди ти ходила?»

Незважаючи на те, що вона була щаслива побачити свою маму, Моллі не відповіла на жодне з них.

— Мам. Розслабся. Було весело і я повернулась. — Потім додала: — Що на обід?

Енді не запитала те, що хотіла: «ти скучила за мною?» і навіть гірше — «Як було із *нею*?». Увесь тиждень Камілла маячила у неї в думках, коли ті повертались до Моллі.

— Звичайно, вона за тобою скучила, — запевнив Г'ю, коли вони добрались додому, і Моллі попростувала у свою кімнату. — Вона просто не може тобі цього показати. Вона ж підлітка.

Ймовірно, він мав рацію. Але вона також думала про Камілу. Чи була вона доброю до Моллі, чи було з нею весело. І найгірше — що, як з нею таки було весело?

— Ця жінка ніколи не зможе тебе замінити, — додав Г'ю. — Ти єдина мама для Моллі. Навіть якщо ти відстійна, вона застрягла з тобою.

Енді вдарила його ногою. Але він мав рацію. Камілла чітко дала зрозуміти, що нікуди не збирається. І звичайно, Енді хотіла, щоб Моллі почувалась комфортно біля цієї нової людини у її житті. І звичайно, вона хотіла, щоб Моллі розважалась. Просто не надто.

Але тепер, коли Моллі повернулась додому, була ще одна ситуація з *новою* людиною. Ситуація з Нейтом.

Минулий тиждень був наче літня романтична комедія. Це було суцільне кліше, але прекрасне. Вперше за багато років Енді відчула, що її оборона слабне. І результати говорять самі за себе.

— Ти що, ходила в спа? — поцікавилась Моллі. Вони збирались разом, стоячи перед дзеркалом в кімнаті Енді. Моллі нанесла собі трохи маминого блиску для губ.

— Легше із цим, — попередила Енді. — І ні, чому ти запитуєш?

— Не знаю. — Моллі з цікавістю подивилась на неї. — Ти маєш гарний вигляд. Так наче... ти щаслива.

Це розбивало їй серце майже так само, як і наповнювало його.

— Невже я здаюся нещасною весь час?

Вона бачила, що Моллі не хоче відповідати.

— Не зовсім. Може, трохи.

«Може, трохи». Що мовою підлітків означає «так».

Енді присіла на ліжко.

— Підійди до мене, — сказала вона, показуючи на місце біля себе.

Моллі застогнала.

— Тільки не ще одна розмова. Будь ласка.

— О, будь ласка. У нас не було таких розмов багато років.

Увесь тиждень, поки Енді влаштовувала собі маленьку відпустку від хвилювань, було одне нове хвилювання, якого вона не могла уникнути: що робити з Нейтом.

— Що ми їй скажемо? — запитала його Енді за день до повернення доньки. Вона не могла дочекатись, коли зможе обійняти свою доньку, але також вона знала, що це було кінцем їхнього спільного часу, чим би це не було.

— Навіщо нам взагалі їй щось казати? — відповів Нейт. Це призвело до їхньої першої сварки.

— Ти не розумієш, — сперечалась Енді. — Діти все відчувають. Вони помічають дрібниці. Вона про все здогадається, щойно побачить нас разом.

— Розумію. Але це не означає, що ти маєш ділитись своїм особистим життям зі своєю дитиною. Ти не думаєш, що маєш право на деяку приватність?

— То я маю їй брехати?

— Що? — пробелькотів Нейт. — Хто казав щось про брехню?

— По-перше, ти маєш розуміти, що саме це зробив її тато, коли почав зустрічатись із Каміллою. Моллі щось підозрювала, і коли вона його запитала, він їй збрехав. Він її ранив. Не проси мене робити те саме.

— Я й не просив!

— І по-друге, моє особисте життя є особистим. Я не планую ділитись з нею подробицями, якщо тільки вони не стосуються її. Тільки тоді я розповім Моллі про когось.

— Енді, пригальмуй. Я поважаю це. Я погоджуюсь з усім, що ти кажеш.

Але Енді вже занадто сильно завелась. Маму ведмедицю всередині неї тицьнули палицею, і вже не було дороги назад.

— У тебе немає дітей, Нейте.

— Я це знаю.

— Саме це мене і хвилює. Мені потрібний хтось, хто розуміє обов'язки, які я маю як матір.

Нейт розвів руками:

— Я намагаюсь зрозуміти. Якби ти дала мені вставити слово.

Енді розвернулась на каблуках і вбігла крізь сітчасті двері до будинку. Так само швидко, як і повернулась назад.

— Ти маєш це знати: моя дитина завжди на першому місці. *Попри те, з ким я зустрічаюсь.*

— Зачекай, — Нейт подивився на неї з більшим задоволенням, ніж мав би в розпал суперечки. — То ми зустрічаємось?

Вона відчувала, як почала червоніти. Це не те, на чому вона хотіла зосередитись.

— Ні, я мала на увазі...

— Так, — він схрестив руки. — Ти сказала, що ми зустрічаємось.

Енді закусила губу. Боже, він інколи так дратує. І водночас такий чарівний.

— Ми не зустрічаємось.

Обличчя Нейта спохмурніло:

— Ні?

— Ну хіба що ти цього хочеш. Я насправді не думала про це, — брехня, — але, гадаю, нам варто подумати про це тепер, коли я повертаюсь у Коннектикут і ти повертаєшся до Нью-Йорка.

Вони оминали це весь тиждень. І це питання не давало їй заснути декілька ночей. Їй подобався Нейт. Дуже подобався. Але Нейт неодружений. А вона самотня мама. Коннектикут і Нью-Йорк не дуже близько одне від одного, хоча вона вважала, що це краще, ніж якби він жив у Лос-Анджелесі. Але все-таки.

— Ми живемо майже за півтори години одне від одного.

Нейт подивився на неї довгим поглядом, дозволяючи ситуації загостритись, й Енді відчула, що втрачає терпець.

— Це лише географія.

— Географія — це не дрібниця.

Усе своє життя Енді знала, чого хоче. Піти в хороший коледж. Закохатись. Стати вчителькою. Жити у Новій

Англії. Створити сім'ю. І все це, що видавалось простим і легким у здійснені, насправді виявилось таким слкадним.

Вона закохалась, вийшла заміж і все втратила. Вона створила сім'ю, а тепер вона розділилась. І от зараз був Нейт, який дивився на неї серйозно. Запитуючи просто: чи вони зустрічаються?

Енді втупилась поглядом у свої ноги. Чи було можливим для неї послабити оборону, повернутись до життя в Коннектикуті й дати їм шанс? Вона розглядала свій педикюр, який уже вигорів на сонці. Ось що трапилось: речі вигоріли.

Енді ковтнула:

— Ти хочеш і далі бачитися після того, як це літо закінчиться?

Коли вона наважилась знову поглянути на Нейта, його очі досі були прикуті до неї.

— Так, хочу. Але я також знаю, що ти маєш заклопотане життя вдома з Моллі. А стосунки на відстані це непросто.

Її серце забилось трохи швидше. Тож Нейт думав про це.

— Мені подобається все це. Мені подобаєшся ти, — сказала вона, відчуваючи, що щоки червоніють. — Дуже.

Нейт взяв її за руки. На відміну від її, його долоні не були спітнілими. На відміну від її, його голос не тремтів.

— Енді, ми з тобою маємо минуле, — він кивнув в бік будинку. — Ми росли разом щоліта тут, на Мисі. Ці роки сформували мене. Хіба вони не сформували тебе?

— Звичайно, — сказала вона. — Я люблю кожний із них.

— І ось ми тут. Цього літа, — він видихнув. — Ти. Я. Знову повернулись на Мис. З роками між нами, так. Але і з роками позаду нас.

— Одними з найкращих, — погодилась Енді, непевним голосом.

Нейт ніжно усміхнувся:

— Якщо ти готова дати цьому шанс, я хочу всього цього більше.

Енді відвела погляд. Його слова означали занадто багато.

— Нейте... — почала вона.

— Що?

Було так багато того, що вона хотіла сказати. Про речі, які її хвилювали, речі, які були проти них. А найбільше — як багато це для неї означає, і як сильно вона сподівалась почути слова, які він щойно сказав.

— Гаразд.

— Гаразд? — Нейт відхилився, у кутиках його губ з'явилась усмішка.

Тепер була її черга усміхатись.

— Гаразд. Так. Даймо цьому шанс.

Нейт відкинув голову і розсміявся.

— Що таке? — вона не могла зрозуміти. — Що тут смішного?

— Після всього, єдине, що ти можеш сказати це «гаразд»?

Енді скорчила гримасу:

— Ти запитав. Я відповіла «гаразд», — вона звузила очі. — Чи ти хочеш, аби я передумала?

— Що я хочу, то це поцілувати твої саркастичні губи.

А зараз, дві ночі потому, сидячи на краю свого ліжка з Моллі, Енді хотіла поділитись частиною цього рішення з Моллі. Бути відвертою зі своєю дитиною.

— Про що ти хочеш поговорити? — спитала Моллі, неохоче плюхаючись на ліжко поруч із нею.

Енді подивилась на доньку. За це літо вона подорослішала. Скоро вони повернуться додому в Коннектикут, і вона починатиме новий рік у школі. У неї попереду так багато всього. І цей вечір мав би бути особливим. Енді передумала; вона не буде поки нічого розповідати.

— Нічого, — відповіла. — Я просто хотіла сказати, як я тобою пишаюсь. Їздиш до Віньярду з татом. Зависаєш зі мною і божевільною родиною, незважаючи на увесь галас. Ти прекрасна дитина, Моллі. Мені пощастило, що я твоя мама.

Моллі зморщила ніс:

— Ось *це* — те, що ти хотіла мені сказати?

— Хочеш, щоб я придумала щось ще?

— Ні! Все супер, — вона вскочила на ноги й простягнула руку мамі. — А тепер ми можемо припинити бути такими нудними й піти? Ми запізнимось, і бабуся тебе вб'є.

Внизу, де проходила репетиційна вечеря, Енді побачила свого близнюка біля бару з Мартіном.

— То як у нас справи? Готуєш саркастичний тост? Плануєш спалити Риптайд, перш ніж поїхати звідси?

Г'ю подав їй шампанське з таці, яку проносили повз.

— Дуже смішно і ні. Я вирішив змиритися.

Енді й Мартін обмінялися поглядами удаваного жаху.

— З собою? З прийнятими рішеннями у житті?

— Замовкни, — він надпив шампанське і скорчив гримасу. — Ці вихідні занадто важливі для мами і тата. І Сідні.

Енді задоволено обійняла його рукою:

— Хороший братик. Це через те, що сказала Тіш?

— Ні, не зовсім. Це радше через це місце. Я ніколи не хотів успадкувати його з фінансової погляду. Ми з Мартіном дорослі люди. Ми можемо про себе подбати.

Саме так хотіла почуватись Енді, хоча, чесно кажучи, це місце багато коштувало. І вона була самотньою мамою з пристойною, але невисокою вчительською зарплатнею.

— Я ще працюю над цією частиною, — визнала вона.

— Без сумніву, — додав Г'ю. — Ми теж.

Мартін кивнув. Очевидно, що ці двоє добре поговорили.

— Але ми мали багато гарних років тут, у Риптайді. Сподіваюсь, що Сідні продовжить цю традицію, незалежно від того, хто власник цього місця, — він подивився на Мартіна і підморгнув.

Енді не була певна, що означало це підморгування, але судячи з його обличчя, Мартін розумів. Можливо, вони налагодили свої стосунки серед усього цього сімейного

хаосу. Хаос іноді має такий ефект; якщо він не розділяє вас, то іноді згуртовує. А можливо, це було щось інше. Що б це не було, вони здавалися щасливими й Енді не збиралась допитуватись. Попри душевний біль від їхньої відпустки, вони мали відсвяткувати весілля. Якимось чином через удачу чи любов кожен член родини Дарлінґів отримав щось хороше за ці два тижні разом, і Енді зосередиться на цьому.

Вона знайшла Нейта, коли він замовляв випивку в маленькому барі на краю патіо.

— Тільки поглянь на себе, — сказав він, простягаючи руку.

Енді повільно покрутилась, а потім імпульсивно поцілувала його в губи.

— Ти теж маєш нічогенький вигляд.

У цей момент вона відчула, що хтось втупився на них двох. Це була Моллі, витріщаючись крізь натовп поглядом, який Енді не могла зрозуміти.

Її охопила паніка. Дідько, їй варто було сказати щось, коли вони були нагорі, коли вони були наодинці.

— Моллі! — крикнула вона, помахом підкликаючи її. — Підійди сюди, люба.

Повільно Моллі підійшла до них, увесь час не зводячи очей зі своєї мами. Серце Енді вистрибувало з грудей.

— Ти пам’ятаєш Нейта?

На її полегшення, Нейт врятував їх.

— Радий тебе бачити, Моллі. Ти сьогодні маєш чудовий вигляд. Як пройшла твоя поїздка до Віньярду?

Моллі переводила погляд між ними цілу вічність. А потім сказала:

— Все було чудово. Здебільшого ми проводили час на пляжі. Там є круте місце для прогулянок, стежка Брик'ярд. Ой... — Вона повернулась до мами: — Ти в це не повіриш: я скуштувала лобстера! Камілла дала мені шматочок свого. Це було трохи бридко, але не зовсім огидно.

Енді відчула, що її рот розтулився, як у мультяшного персонажа.

— Після всіх цих років на Мисі ти нарешті спробувала лобстера? Без мене? — вона хотіла додати: — З *нею*?

Нейт легенько підштовхнув її ліктем, безрезультатно намагаючись приховати свою усмішку.

Енді зітхнула з полегшенням, коли Моллі змінилась з похмурої підлітки на пристрасну оповідачку, розділяючи з ними кожну деталь її поїздки в стилі справжньої тінейджерки. Вона була особливо вдячна Нейту, який із захопленням слухав і жодного разу не відвів погляду, навіть коли Моллі дістала свій телефон і скролила крізь нескінченну історію із селфі й заходами сонця.

— Я маю ще фотки, але спочатку маю їх відредагувати.

— Що ж, — сказав Нейт, коли Моллі нарешті закінчила. — Як на мене, це звучить як чудова подорож. Можливо, ми з твоєю мамою зможемо повести тебе якось на вечерю і ти покажеш нам решту?

Моллі засяяла, дивлячись на нього, і повернулась до Енді.

— Чи можу я випити келих шампанського сьогодні?

Вона хотіла забагато.

— Ось, ти можеш надпити моє.

Коли Моллі пішла, Енді, шокована, повернулась до Нейта.

— Ти зараз витягнув з неї більше, ніж я за увесь час, відколи вона повернулась.

Нейт усміхнувся:

— Я добре впорався?

Він здавався щиро стурбованим, й Енді зрозуміла, що тягнеться до нього, і байдуже хто їх може побачити.

— Краще, ніж добре.

Вечеря під шатром із краєвидом на дюни була чарівною. У Кори відмінний смак, як і очікувалось, все пройшло без проблем. Навіть присутність Тіш. Енді побачила свою бабусю за родинним столом і сіла на вільне місце поруч із нею.

— Привіт, люба. Ти маєш чудовий вигляд. Після сімейної зустрічі таки розмовляєш зі мною?

— Так, — Енді поставила келих шампанського між ними. Пройшло лише кілька днів від сімейної зустрічі, де Тіш висловила свою думку й інші мали шанс зробити те саме. Рішення Тіш ще ображало, але почувши про минуле їхньої бабусі, Енді змогла подивитись на все з іншої перспективи: втрата Чарлі й власної незалежності, відчуження від власної родини... це були незнайомі речі для Енді, але навіть уявляючи їх, вона змогла відчути, як співчуття вкорінюється у її нутрощах. Між ними була прірва у два покоління, і все, безперечно, змінилось, відколи Тіш була

молодою. Енді подобалось уявляти, як вона б прийняла інші рішення, якби була на її місці, але хтозна? Людей формувала не лише родина, яка їх оточувала. Їх формував час, у якому вони жили.

— Знаю, що це було нелегко. Але я хочу подякувати тобі, за те, що поважаєш мій вибір, — Тіш подивилась на неї з легким тремором підборіддя, якого Енді раніше не помічала. — Я завжди відчувала велику прихильність до усіх вас трьох, діти. Навіть якщо я не дуже вміла це показати.

Сентиментальність застала Енді зненацька.

— Дякую, Тіш. Це було взаємно, — і коли вона це вимовила, то знала, що це правда. Вона підняла свій келих із шампанським. — Я можу запропонувати тобі шампанського?

— Ні, дякую. Я випила бурбон, і це все, що можу дозволити собі за один вечір, — вона оглянула патіо. — Тут є молодші, які можуть випити за мене.

Енді прослідкувала за її поглядом. Подружки нареченої з келихами просеко виголошували третій чи четвертий тост на честь Сідні, яка була приголомшливою у кремово-білій сукні-олівці з волоссям, зібраним у вільний об'ємний пучок. Шафери стояли з обох боків від молодят, із шумом піднімаючи пиво.

— Вони — дуже мила пара, — зазначила Енді.

— Як і ви, — Тіш кивнула в бік, де стояв Нейт і спілкувався із Мартіном.

— Ти справді нічого не упускаєш.

— Неможливо дожити до мого віку, не звертаючи на все увагу, — вона повернулась до Енді. — Рада бачити тебе щасливою. Мені ніколи не подобався той чоловік.

— Мій колишній, Джордж?

— Саме він, — Тіш зморщила носа. — Він не був достатньо розумним для тебе. Ти заслуговуєш на кращого.

Енді спіймала себе на тому, що уважніше придивляється до своєї бабусі. Вдягнена вона була досконало. Але щось було не так — її щоки були блідішими. В очах було менше пустотливості.

— Ти гарно проводиш час? Добре почуваєшся? — поцікавилась Енді.

— Господи, ти вже третя, хто питає мене це за нині, — Тіш роздратовано махнула рукою між ними. — На обидва запитання відповідь «так», хоча якщо ще хоч хтось запитає...

Енді усміхнулась. У Тіш було вдосталь сварливості, а це хороший знак.

— Хоча ти могла б допомогти мені з моєю сумочкою.

— Ти вже йдеш? — Енді підвелась разом із нею. Тіш завжди йшла так швидко і рано. Але все одно, щось у ній було не так.

Тіш кивнула у бік офіціантів.

— Коли подають десерт, це для мене знак, що пора на вихід. Як гадаєш, я зберегла цю стрункy фігуру?

Чарлі взяв матір за руку, щойно вони знайшли його.

— Я відвезу її назад до готелю, — запевнив він Енді. — Але знайди мене, коли я повернусь.

Десерт був простою літньою досконалістю: крихітні тістечка зі свіжою полуницею і збитими вершками. Енді саме закінчувала з десертом разом із Сідні та іншими подружками нареченої, коли Моллі повернулась за стіл з добавкою.

— Гадаю, теж вийду тут заміж, — поділилась Моллі, облизуючи край виделки.

Енді підвела очі якраз вчасно, щоб побачити, як Сідні кинула на них погляд.

— Тобі абсолютно точно варто так і зробити, — мовила Сідні. — Як на мене, це буде прекрасно, — вона підморгнула Енді над головою племінниці.

Енді видихнула. Тож зрештою для них усіх є майбутнє у Риптайді. Час покаже, і їй доведеться бути терплячою. Але це таки був обнадійливий знак.

Вечір почав хилитися до завершення; завтра буде важливий день, весілля. Енді шукала Нейта у натовпі. Натомість вистежила свого тата; вона мало не забула, що він хотів поговорити. Енді пішла за ним до двох дерев'яних крісел на бічному газоні.

— Усе гаразд? — запитала вона. Ніч була спокійною, і легкий вітерець тріпав край її сукні. Було приємно вловити спокійний момент далі від вечірки, але вона відчувала якусь важкість.

— Я хотів поговорити з тобою, — сказав він, опускаючись в одне з крісел. — Як ти почуваєшся з усією цією весільною метушнею?

Енді поглянула назад на Моллі, яка сіла між подружками нареченої. І на Нейта, який розмовляв з Джеймсом.

— Насправді, тату, я в порядку. А як ти?

— Тепер, коли я це чую, вже краще, — він вказав на крісло поруч із собою, запрошуючи її присісти. — Здається, завтра буде прекрасний день для твоєї сестри. Я радий. Але є дещо, що я обговорював сьогодні з Г'ю і також хочу сказати тобі.

— О, справді? — Енді не знала, що вони розмовляли наодинці. Вперше її близнюк не все їй розповів. Можливо, з цим пов'язане покращення настрою Г'ю.

— Було багато змін за минулі кілька тижнів. Але одне залишилось незмінним, — тато нахилився до неї і вхопився за підлокітник її крісла, підтягуючи ближче до свого, майже як в ті часи, коли вона була маленька. Енді була здивована тим, що він й досі достатньо сильний, і може зробити це, навіть через стільки років. — Від першого подиху, який ти зробила, ти була моєю донькою. І я ніколи не почувався інакше.

Добрі очі Чарлі Дарлінґа мали вишуканий горіхово-сірий відтінок, це було найунікальнішою рисою його абсолютно звичайного обличчя. Вони були мигдалеподібні й майже завжди з маленькими зморшками в кутиках від щастя. Але зараз вони були широкими й сумними, і навіть у світлі заходу сонця горіховий відтінок був таким сірим, яким вона його ще не бачила. Вона взяла його за руку.

— Я знаю це, тату.

Його брови з надією піднялись:

— Правда?

— Так. Я завжди це відчувала.

Коли батько почав плакати, Енді відчула, як їхні ролі поміняліся із тривожним гуркотом. Вона ніколи раніше не бачила, щоб її батько плакав, жодного разу. Але зараз він тихо схлипував у своєму кріслі, приголомшений відчуттями, як смуток відпускає його. «Такий дивний, сумний дарунок», — подумала вона.

Чарлі Дарлінґ завжди мав ніжну душу. Сімейний чоловік, який піклувався про них усіх. Чию любов вона ніколи не піддавала сумніву і чиє серце завжди було відкритим. Усе своє життя Енді приходила до нього частіше, ніж до матері, щоб поділитися своїм болем. Коли їй вперше розбили серце у старшій школі. Коли вона пом'яла крило сімейного автомобіля. Коли отримувала погану оцінку в коледжі. Нещодавня глибока скорбота через розлучення. Він усе це витримав.

Але зараз була її черга. Поки він плакав, Енді обійняла батька так само, як вона обіймала Моллі. І навіть коли його тихі схлипування припинились, вона його не відпустила.

Тіш

Для неї настав час іти. День весілля добігає кінця. Це було видовище, яким і має бути весілля, але в усіх найкращих сенсах. Того ранку Сідні й Джеймс брали шлюб у Першій соборній церкві в місті. Після цього молоде подружжя вийшло на залиту сонцем Мейн-стріт, а туристи й перехожі плескали та махали, вітаючи щасливу пару. Вони були як дві фігурки на весільному торті: рука в руці, ідеально тримаються, щоб почати нове майбутнє.

Святкування відбувалося в готельному комплексі Веквессет, що вверх по дорозі в Гарвічі. Тіш їхала в машині з родиною, з Корою і Чарлі, Енді й Моллі. Коли вони увійшли в бальний зал з видом на океан, у Тіш перехопило дух. Її було важко вразити, але приголомшливі панорамні краєвиди Плезант-Бей змогли це змінити. «Морті, — подумала вона. — Тобі б тут сподобалось». Тіш насолоджувалась усім: сердечними тостами, розкішною вечерею з трьох страв, і цього разу навіть залишилась на десерт.

— Ти порушуєш власне правило, — прошепотіла Енді їй на вухо.

— Правила існують, щоб їх порушувати, — радісно прошепотіла вона у відповідь.

Коли сонце опустилось низько над водою і гурт почав грати пісні Сінатри, Тіш заплющила очі. Чи було це через шампанське? Чи через солоне повітря? Вона почувалась такою легкою, як ніколи. Коли зорі почали з'являтись на темному небі, Чарлі запросив її на повільний вальс на краю бальної зали. Тіш слідувала за його рухами, поки він м'яко вів у танці; саме як його батько, легкий і граційний.

Після того, як її водій припаркувався біля котеджу Мункассер у готелі «Чатем Барс», їй майже було шкода, що все закінчилось. Ніч була не просто задовільною. Вона була прекрасною.

Годинник підказав їй, що вже майже північ, і Тіш не могла в це повірити. Час так пролетів? Але, на диво, вона не відчувала втоми. Вона переодяглась у свою шовкову піжаму, наповнила склянку водою і пішла з нею до еркера. Надворі місяць був майже наполовину повним. «Росте чи спадає?» — гадала вона. Щодо себе вирішила, що вона спадає. Тіш знала, що її дні закінчуються. Вона це відчувала, коли клала руку на серце, стукіт був непевним. Але одне Тіш знала напевне — її життя було повним.

З Чарлі — її друга велика любов у житті — все буде в порядку. Він змусив її пишатися ним, виростивши трьох дітей, навіть якщо вона і не вважала, що він мусить ростити всіх трьох. Зараз вона розуміє, що помилялась. Чарлі не пішов у медичну школу чи до Єлю. Він не уникнув зв'язків з родиною Дарлінґів, як вона відчайдушно бажала, а радше прийняв їх. Бо, як вона усвідомила лише зараз, не сприймав їх як зобов'язання. Його життя було світлим, сповненим

можливостей, які вона не розглядала. І на кінець — щастя, яке, якщо бути відвертою, було єдиним, чого вона від початку бажала для нього. Ох, вона помилялась і радіє цьому. Закінчення його книжки не таке, як у неї, але не менш цінне. Щодо Кори? Що ж, якщо вона і вкрала у нього можливість стати лікарем, вона подарувала йому можливість бути сім'янином. Тіш думала про це. Родина — це те, що колись вона мала у своїх руках. І вона знала, що це не дрібниця.

Надворі вода була спокійна і не було вітру. Не достатньо просто споглядати. Раптом вона захотіла відчути цю ніч. Тіш взяла свою кашемірову шаль зі спинки стільця і відчинила двері на патіо. Чарлі взяв з неї обіцянку, що вона не буде йти з котеджу, заздалегідь не попросивши допомоги на стійці реєстрації, у водія чи у будь-кого іншого у цьому розкішному місці біля океану. Але Чарлі панікер, а це літнє небо не можна упустити. Сьогодні вона вперше порушила обіцянку. «Просто маленька зустріч з океанським повітрям», — сказала вона собі.

Тіш ступала кам'яними плитам босоніж, залишивши двері широко відчиненими. Вона сміється сама до себе. Вона знову дитина, підлітка, яка вислизає з дому. Просто в ніч! Ну не зовсім в ніч, лише через маленьке патіо до милого шезлонгу. Тіш обережно підійшла до нього й опустилась на його подушки. Загорнувшись у свою шаль, вона підтягнула до себе коліна і відкинулась на спинку. Це просто рай.

У цьому кутку курорту доволі темно. Котедж Мункассер на краю трав'янистого обриву, його біла огорожа блищить у місячному світлі, а вода танцює крізь рейки стовпів. Тіш чула унизу на піщаному пляжі плескіт води. Рибацькі човни легко гойдаються на березі затоки. Так само, як і її думки.

Морті привів її сюди. Не лише на Мис, але й до цього життя. Міська дівчина, яка боялась диких дюн і океанських просторів. Вперта дівчина з першого покоління ірландських американців, перша у своєму класі для медсестер у Колумбійському, отримала освіту, перш ніж вийти заміж і потрапити у протестантську родину білих комірців. Завжди прагнула більшого. Щоб подолати два світи, в яких вона жила, минулий і теперішній. Вписатись серед Дарлінґів. Його маленький Риптайд, як називав її Морті.

Повіяв легенький бриз, і Тіш повернула ніс у тому напрямку. Вона відчула солонуватий запах. Її серце вдарилось об ребра. Вона повернулась у 1958-й, і маленький Чарлі звивається у її руках. Білявий і засмаглий, вона заледве може стримати всю його хлопчачість, але їй це вдається.

— Сюди! — кличе її Морті. Вона обертається. Ось і він, її чоловік. Її коханий. Стоїть в кінці пляжної доріжки, що скочується дюною за їхнім щасливим, пошарпаним маленьким будиночком. І розгортається через солончак і пісок до краю води. Де зараз стоїть Морті й махає їй.

— Ходімо, — знову покликав її він. — Ходімо, моя кохана!

Повіки Тіш затріпотіли. Десь у затоці лунає дзвін. Випадкова зірка промайнула через небо.

Її серце зробило один удар, другий. І більше не билось.

— Я йду.

Подяки

Я завжди залишаю подяки на кінець, хоч мені й не терпиться подякувати всім, хто потрапляє на сторінки моїх книжок. Як і з більшістю речей, тут потрібна спільна праця.

Як завжди, моїй прекрасній редакторці, Емілі Бестлер з «Емілі Бестлер Букс», дякую, що залишаєшся зі мною у цьому, наш сьомий роман разом! «Дарлінґи» не були б такими без твого керівництва, підтримки і заохочення. Я з нетерпінням чекаю наших наступних проєктів, які вже запущені. І як ти кажеш — за поновлення обітниць!

Моїй агентці, С'юзан Гінсбург, екстраординарній агентці. Відтоді, як ми об'єднали наші сили, знала, що я в найкращих руках. Не зможу влучно висловити свою вдячність за твою щедрість, твою стійкість і твій гумор, поки ми рухаємось цим диким світом письменництва і публікацій. І я не можу уявити кращої партнерки, яка направляла б мене!

Також хочу подякувати всій команді EBB: Лорі, редакторці й жінці, яка завжди відповідає на мої запитання (і терпляче!), я в захваті від твоєї нової посади й вдячна за задоволення працювати разом усі ці роки. Соня Сінгелтон,

випускова редакторка, — я вдячна за твоє керівництво і пильне око від редагування копій до кінцевих проходів. Дизайнерській групі й особливо артдиректору, Джиммі Якобеллі, дякую, що дозволив мені додати свої дві копійки (і більше) у дизайн обкладинки кожної книжки. Я безмежно вдячна Кейтлін Філліпс, маркетологині й усій команді з реклами і маркетингу. Ліббі Макгуайр, видавцеві, й Дані Трокер, помічнику видавця, і Пейдж Літл, головній редакторці, дякую!

У ці цифрові часи немає нічого кращого, ніж паперова книжка у руках. І затишна книгарня, де ви можете знайти наступну! Я в захваті від багатьох казкових хрещених фей, які живуть, керують, курують, об'єднують і махають своїми чарівними паличками в незалежних книгарнях, яких нам, авторам, пощастило знати. Саме вони пов'язують читачів із заголовками й авторів з читачами, і їхню роль у видавничій індустрії неможливо оспівати достатньо голосно. Їх занадто багато, щоб називати, але деякі мої улюблені, які підтримували мене на цьому шляху: *Savoy Bookshop & Cafe, Bethany Beach Books, Bank Square Books, RJ Julia, Fairfield University Bookstore, Byrd's Books*... дякую, дякую, дякую. Також дякую всім букстаграмерам, рецензентам, блогерам і організаторам книжкових івентів: ви барвисті стрічки, що об'єднують нас усіх! І моїм друзям-авторам, які вболівають, співчувають і сміються разом зі мною; я знайшла таку щедрість у нашій дружбі!

І нарешті моїм друзям і родині висловлюю глибоку вдячність за всі роки і всю любов. За те, що читаєте мої

книжки, підтримуєте мою роботу і ставитесь з розумінням, коли я йду в підпілля, щоб попрацювати. За те, що з'являєтесь на подіях і кажете хороші слова. Ви знаєте, хто ви. Моїм батькам, Марлен і Баррі Робертс, які виховали родину читачів і заохотили мене зробити те саме з наступним поколінням. Джону за те, що ти мій вірний і люблячий партнер, кмітливий і дотепний. Ти збагатив моє життя своєю присутністю. І нарешті Грейс і Фінлі, яким присвячена ця книжка. За цей минулий рік пошуків коледжу, отримання водійських прав і шкільних ігор у хокей на траві ви постійно наповнюєте мої думки приємними спогадами і думками про те, що сім'я — це благословення. Моя чаша переповнена.